

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

—●—
CİLT : 115
—●—

30'uncu Birleşim
6 Aralık 2022 Salı
—●—

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	13
II.- GELEN KÂĞITLAR	15
III.-KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER	51,79,89,98,102,126,131, 147,149,177,179,216,228, 244

A) KANUN TEKLİFLERİ

51:77,79:89,89:93,98:102,
102:125,126:127,131:142,
147:148,149:164,177:178,
179:215,216:227,228:242,
244:264

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) 51:77,79:89,89:93,98:102, 102:125,126:127,131:142, 147:148,149:164,177:178, 179:215,216:227,228:242, 244:264

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) 51:77,79:89,89:93,98:102, 102:125,126:127,131:142, 147:148,149:164,177:178, 179:215,216:227,228:242, 244:264

A) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ 51:77,79:89,89:93,99:102, 102:125,126:127,131:142, 147:148,149:164,177:178, 179:215,216:227,229:242, 245:255,255

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi 51:77,79:89,89:93,99:102, 102:125,126:127,131:142, 147:148,149:164,177:178, 179:215,216:227,229:242, 245:255,255

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı 51:77,79:89,89:93,99:102, 102:125,126:127,131:142, 147:148,149:164,177:178, 179:215,216:227,229:242, 245:255,255

B) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU

51:77,79:89,89:93,99:102,
102:125,126:127,131:142,
147:148,149:164,177:178,
179:215,216:227,229:242,
245:255,255:256

1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

51:77,79:89,89:93,99:102,
102:125,126:127,131:142,
147:148,149:164,177:178,
179:215,216:227,229:242,
245:255,255:256

2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

51:77,79:89,89:93,99:102,
102:125,126:127,131:142,
147:148,149:164,177:178,
179:215,216:227,229:242,
245:255,256

C) ANAYASA MAHKEMESİ

51:77,79:89,90:93,99:102,
103:125,126:127,131:142,
147:148,149:164,177:178,
179:215,216:227,229:242,
245:255,256

1) Anayasa Mahkemesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

51:77,79:89,90:93,99:102,
103:125,126:127,131:142,
147:148,149:164,177:178,
179:215,216:227,229:242,
245:255,256

2) Anayasa Mahkemesi 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

51:77,79:89,90:93,99:102,
103:125,126:127,131:142,
147:148,149:164,177:178,
179:215,216:227,229:242,
245:255,256:257

Sayfa

Ç) SAYIŞTAY

52:77,79:89,90:93,99:102,
103:125,126:127,131:142,
147:148,150:164,177:178,
180:215,216:227,229:242,
245:255,257

1) Sayıştay 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

52:77,79:89,90:93,99:102,
103:125,126:127,131:142,
147:148,150:164,177:178,
180:215,216:227,229:242,
245:255,257

2) Sayıştay 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

52:77,79:89,90:93,99:102,
103:125,126:127,131:142,
147:148,150:164,177:178,
180:215,216:227,229:242,
245:255,257

D) ADALET BAKANLIĞI

52:77,79:89,90:93,99:102,
103:125,126:127,131:142,
147:148,150:164,177:178,
180:215,216:227,229:242,
245:255,257:258

1) Adalet Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

52:77,79:89,90:93,99:102,
103:125,126:127,131:142,
147:148,150:164,177:178,
180:215,216:227,229:242,
245:255,257

2) Adalet Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

52:77,79:89,90:93,99:102,
103:125,126:127,131:142,
147:148,150:164,177:178,
180:215,216:227,229:242,
245:255,258

E) YARGITAY

52:77,79:89,90:93,99:102,
103:125,126:127,131:142,
147:148,150:164,177:178,
180:215,216:227,229:242,
245:255,258

1) Yargıtay 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

52:77,79:89,90:93,99:102,
103:125,126:127,131:142,
147:148,150:164,177:178,
180:215,216:227,229:242,
245:255,258

2) Yargıtay 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

52:77,79:89,90:93,99:102,
103:125,126:127,131:142,
147:148,150:164,177:178,
180:215,216:227,229:242,
245:255,258

F) DANIŞTAY

52:77,80:89,90:93,99:102,
103:125,126:127,131:142,
147:148,150:164,177:178,
180:215,216:227,229:242,
245:255,258:259

1) Danıştay 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

52:77,80:89,90:93,99:102,
103:125,126:127,131:142,
147:148,150:164,177:178,
180:215,216:227,229:242,
245:255,258:259

2) Danıştay 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

52:77,80:89,90:93,99:102,
103:125,126:127,131:142,
147:148,150:164,177:178,
180:215,216:227,229:242,
245:255,259

*G) CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞYURLARI
KURUMU*

52:77,80:89,90:93,99:102,
103:125,127,131:142,148,
150:164,178,180:215,
216:227,229:242,245:255,
259:260

1) Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurları Kurumu 2023 Yılı
Merkezî Yönetim Bütçesi

52:77,80:89,90:93,99:102,
103:125,127,131:142,148,
150:164,178,180:215,
216:227,229:242,245:255,
259

2) Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurları Kurumu 2021 Yılı
Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

52:77,80:89,90:93,99:102,
103:125,127,131:142,148,
150:164,178,180:215,
216:227,229:242,245:255,
259:260

Ğ) TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ

52:77,80:89,90:93,99:102,
103:125,127,131:142,148,
150:164,178,180:215,
216:227,229:242,245:255,
260:261

1) Türkiye Adalet Akademisi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

52:77,80:89,90:93,99:102,
103:125,127,131:142,148,
150:164,178,180:215,
216:227,229:242,245:255,
260

2) Türkiye Adalet Akademisi 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

52:77,80:89,90:93,99:102,
103:125,127,131:142,148,
150:164,178,180:215,
216:227,229:242,245:255,
260:261

H) HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU

52:77,80:89,90:93,99:102,
103:125,127,132:142,148,
150:164,178,180:215,
217:227,229:242,245:255,
261

1) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

52:77,80:89,90:93,99:102,
103:125,127,132:142,148,
150:164,178,180:215,
217:227,229:242,245:255,
261

2) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

52:77,80:89,90:93,99:102,
103:125,127,132:142,148,
150:164,178,180:215,
217:227,229:242,245:255,
261

I) TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU

52:77,80:89,90:93,99:102,
103:125,127,132:142,148,
150:164,178,180:215,
217:227,229:242,245:255,
261:262

1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

52:77,80:89,90:93,99:102,
103:125,127,132:142,148,
150:164,178,180:215,
217:227,229:242,245:255,
261:262

2) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

52:77,80:89,90:93,99:102,
103:125,127,132:142,148,
150:164,178,180:215,
217:227,229:242,245:255,
262

İ) KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU

52:77,80:89,90:93,99:102,
103:125,127,132:142,148,
150:164,178,180:215,
217:227,229:242,245:255,
262:263

1) Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi 52:77,80:89,90:93,99:102,
103:125,127,132:142,148,
150:164,178,180:215,
217:227,229:242,245:255,
262:263

2) Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

52:77,80:89,90:93,99:102,
103:125,127,132:142,148,
150:164,178,180:215,
217:227,229:242,245:255,
263

J) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

52:77,80:89,90:93,100:102,
103:125,127,132:142,148,
150:164,178,180:215,
217:227,230:242,246:255,
263:264

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi 52:77,80:89,90:93,100:102,
103:125,127,132:142,148,
150:164,178,180:215,
217:227,230:242,246:255,
263

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı 52:77,80:89,90:93,100:102,
103:125,127,132:142,148,
150:164,178,180:215,
217:227,230:242,246:255,
263:264

IV.- AÇIKLAMALAR77,93,125,128,142,144,148,
164,168,215,242

- 1.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin birinci tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına konuşma yapan milletvekillerinin bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 77:78
- 2.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Cumhurbaşkanlığı'nın tükenmişliğine ilişkin açıklaması 93:94
- 3.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 94:95
- 4.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 95:96
- 5.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ile Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 96:97
- 6.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 97:98
- 7.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 98
- 8.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin birinci tur görüşmelerinde MHP Grubu adına konuşma yapan milletvekillerinin bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 125
- 9.- Bursa Milletvekili İsmail Tatlıoğlu'nun, Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs'e ilişkin açıklaması 128
- 10.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs'e ilişkin açıklaması 129
- 11.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs'e ilişkin açıklaması 129:130
- 12.- İstanbul Milletvekili Zeynel Emre'nin, Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs'e ilişkin açıklaması 130
- 13.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs'e ilişkin açıklaması 130
- 14.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Kürt diline ilişkin tartışmaların çokça yaşandığına ilişkin açıklaması 142:143

- 15.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 144:146
- 16.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Mecliste Kürt dilinde sözcükler, deyimler, halkça bilinen kavramlar kullanıldığında tutanaklara bu ifadelerin“(*)” işaretiyle geçmesine ilişkin açıklaması 148:149
- 17.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin birinci tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 164:165
- 18.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin birinci tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 166
- 19.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin birinci tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 168:170
- 20.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin birinci tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 170:171
- 21.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu ile Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ve iktidar grubundan kendilerine“terörist” diye müdahale edenlere ilişkin açıklaması 171:172
- 22.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 172:174
- 23.- TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in, 362 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin birinci tur görüşmelerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerini düzelttiğine ilişkin açıklaması 215
- 24.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu ile Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın 362 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı

2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin birinci tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	242:243
25.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu ile Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın 362 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin birinci tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	243:244
V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	89
<i>A) ÇEŞİTLİ İŞLER</i>	89
1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu teşrif eden Küba Cumhuriyeti Halkın Gücü Ulusal Meclisi Başkanı Juan Esteban Lazo Hernandez'e "Hoş geldiniz." denilmesi	89
VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI	102,127,143,149
1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, milletvekillerinden Gazi Meclisin usulüne ve ona yakışır şekilde hareket etmelerini rica ettiğine ilişkin konuşması	102
2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs'ün birleşime ara verildikten sonra yaşanan arbedede fiziki bir şiddete uğradığına, şu anda müşahede altında olduğuna ve kendisine acil şifalar dilediğine ilişkin konuşması	127:128
3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, Diyarbakır Milletvekili İmam Taşçier'in 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin birinci tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasını TBMM İçtüzüğü'nün 66'ncı maddesine göre kestiğine ilişkin konuşması	143:144
4.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması	149
VII.- SATAŞMALARLA İLİŞKİN KONUŞMALAR	166,174,228
1.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ile Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptıkları açıklamaları sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması	166:168
2.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklaması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması	174:175

3.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklaması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması	175:176
4.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu'nun 362 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin birinci tur görüşmelerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması	228
VIII.- DİSİPLİN CEZASI İŞLEMLERİ	178
1.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'na, TBMM İçtüzüğü'nün 160'ıncı maddesinin (3)'üncü bendi ile 163'üncü maddesi uyarınca kınama cezası verilmesi	178
2.- Bursa Milletvekili Zafer Işık'a, TBMM İçtüzüğü'nün 161'inci maddesinin (7)'nci bendi ile 163'üncü maddesi uyarınca Meclisten geçici olarak 2 birleşim çıkarma cezası verilmesi	178:179
3.- Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'a, TBMM İçtüzüğü'nün 160'ıncı maddesinin (5)'inci bendi ile 163'üncü maddesi uyarınca kınama cezası verilmesi	179
IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI	265
1.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir kişinin sosyal yardım talebinin reddedilmesine ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/73980)	265:267
2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, evlat edinilen çocuklarla ilgili verilere ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/73981)	268:271
3.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, sportif yetenek taraması yapılan çocuk sayısına ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/73982)	272:273
4.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, mülkiyeti Bakanlığa ait bir binada yer alan dükkânların bir derneğe tahsis edildiği iddiasına ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/74096)	274:275
5.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, Bakanlığın özel toplu taşıma araçlarına sağladığı seyahat desteğinin artırılması talebine ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/74216)	276:277
6.- Batman Milletvekili Necdet İpekyüz'ün, son beş yılda Bakanlık tarafından aynı ve nakdî destek verilen dernek ve vakıflara ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/74217)	278:280

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 12.04'te açılarak altı oturum yaptı.

Oturum Başkanı TBMM Başkanı Mustafa Şentop, Türk kadınının seçme ve seçilme hakkının kabulünün 88'inci yıl dönümüne, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'ne ve cumhuriyetin 100'üncü yıl bütçesine ilişkin bir açıklamada bulundu.

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362), 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 363) tümü üzerindeki görüşmeleri tamamlanarak maddelerine geçilmesi kabul edildi ve tekliflerin 1'inci maddeleri okundu.

İstanbul Milletvekili Engin Altay, İstanbul Milletvekili Nurettin Canikli'nin 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü üzerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve İstanbul Milletvekili Nurettin Canikli'nin 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç,

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü üzerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine;

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, İzmir Milletvekili Kemal Kılıçdaroğlu'nun 2023 yılı bütçe konuşması sırasındaki gergin tavrının sebeplerine, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, İstanbul Milletvekili Pervin Buldan ile Mardin Milletvekili Mithat Sancar'ın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü üzerinde HDP Grubu adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ve İzmir Milletvekili Atilla Sertel'in yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine,

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, Samsun Milletvekili Erhan Usta ile İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

Samsun Milletvekili Erhan Usta,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç,

Pençe-Kilit Operasyonu bölgesinde şehit olan Piyade Komando Binbaşı Mehmet Duman'a ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine;

Bursa Milletvekili İsmail Tatlıoğlu, Parlamentonun mehabetine uygun davranılması gerektiğine, partili Cumhurbaşkanını sistemine ve Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ile Cumhurbaşkanını Yardımcısı Fuat Oktay'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un İzmir Milletvekili Atıla Sertel'e verilmesi teklif edilen kınama cezasının savunması için yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Mecliste erkek egemen bir yaklaşımın olduğuna ve Cumhurbaşkanını Yardımcısı Fuat Oktay'ın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü üzerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Cumhurbaşkanını Yardımcısı Fuat Oktay, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanını TBMM Başkanını Mustafa şentop;

Milletvekillerinin, Meclisin çalışma düzenini, sükûnetini bozmayacak şekilde hareket etmeleri gerektiğine,

Pençe-Kilit Operasyonu bölgesinde şehit olan Piyade Komando Binbaşı Mehmet Duman'a ve Türkiye'nin terörlle mücadelesine,

İlişkin bir açıklamada bulundu.

İzmir Milletvekili Atıla Sertel'e, TBMM İçtüzüğü'nün 160'ıncı maddesinin (3)'üncü bendi ile 163'üncü maddesi uyarınca kınama cezasını verilmesi kabul edildi.

Alınan karar gereğince, 6 Aralık 2022 Salı günü saat 11.00'de toplanmak üzere 00.11'de birleşime son verildi.

Mustafa şENTOP

Başkan

Enez KAPLAN

Tekirdağ

Kâtip Üye

Emine Sare AYDIN

İstanbul

Kâtip Üye

şeyhmus DİNÇEL

Adıyaman

Kâtip Üye

Bayram ÖZÇELİK

Burdur

Kâtip Üye

Abdurrahman TUTDERE

Adıyaman

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No:43

6 Aralık 2022 Salı

Milletvekili Teklifi

1.-Ankara Milletvekili Gamze Taşcier'in; 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4765) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler; Kadın Erkek Fırsat Eşitliği ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.12.2022)

Yazılı Soru Önergeleri

1.-İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, 2020-2022 yılları arasında ülke genelinde ve İzmir'de intihar eden kişilere dair çeşitli verilere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74632) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.11.2022)

2.-İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Rize Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74633) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

3.-Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Bursa Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74634) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

4.-Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Orhangazi Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74635) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

5.-Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün, Bursa'da bazı belediyeler tarafından kurulan bir şirkete dair Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda yaptığı tespitlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74636) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

6.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, son 10 yılda Alibeyköy barajı ile diğer baraj göllerinde boğularak yaşamını yitiren kişilere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74637) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

7.-Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Keçiören Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74638) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

8.-Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Gölbaşı Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74639) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

9.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, büro yönetimi ve yönetici asistanlığı mezunları için atama yapılması talebine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74640) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

10.-İğdır Milletvekili Habip Eksik'in, Edirne F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan hasta bir mahkumun tedavisine ve tahliye edilmesi talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74641) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.11.2022)

11.-İğdır Milletvekili Habip Eksik'in, Van F Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan hasta bir mahkumun tedavisine ve tahliye edilme talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74642) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.11.2022)

12.-İğdır Milletvekili Habip Eksik'in, Patnos L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan hasta bir mahkumun tedavisine ve tahliye edilme talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74643) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.11.2022)

13.-İğdır Milletvekili Habip Eksik'in, Eskişehir H Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan hasta bir mahkumun tedavisine ve tahliye edilme talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74644) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.11.2022)

14.-İğdır Milletvekili Habip Eksik'in, İğdır S Tipi Kapalı Cezaevinde tutuklu bulunan hasta bir mahkumun tedavisine ve tahliye edilme talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74645) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.11.2022)

15.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Trabzon Beşikdüzü T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun kötü muameleye maruz bırakıldığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74646) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.11.2022)

16.-Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un, Diyarbakır 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan bazı mahkumların istekleri dışında başka cezaevlerine sevk edildiği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74647) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.11.2022)

17.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kayseri Kadın Kapalı Cezaevinde kalan hasta bir tutuklunun sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74648) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.11.2022)

18.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Burhaniye T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun denetimli serbestlik hükümlerinden yararlandırılmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74649) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.11.2022)

19.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli 1 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde kalan bir mahkumun kelepçeli muayeneyi kabul etmemesi nedeniyle tedavi edilmediği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74650) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.11.2022)

20.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Edirne F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan mahkumların mektup gönderme haklarının sınırlandırıldığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74651) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.11.2022)

21.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Afyonkarahisar 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74652) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.11.2022)

22.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Adana F Tipi Yüksek Güvenlikli Cezaevinin koşullarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74653) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.11.2022)

23.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Afyonkarahisar 2 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun infazın ertelenmesi talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74654) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.11.2022)

24.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kütahya T Tipi Kapalı ve Açık Ceza İnfaz Kurumunda bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74655) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.11.2022)

25.-İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütlü'nün, Edirne Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun haberleşme hakkının engellendiği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74656) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2022)

26.-Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un, Diyarbakır 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevinde bulunan hasta bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74657) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

27.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Bingöl'e bağlı bir köyün muhtarı ile ilgili iddialara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74658) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

28.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Van Yüksek Güvenlikli Cezaevi ile ilgili hak ihlali iddialarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74659) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

29.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, kaçırılan bir kişiye ve kaçırılan kişinin yargılamasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74660) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

30.-Sakarya Milletvekili Ümit Dikbayır'ın, SMA hastalığının tedavisinde kullanılan ilaçların SGK kapsamına alınması talebi ile hastalığın tanı ve tedavisiyle ilgili yürütülen çalışmalara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74661) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.11.2022)

31.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edildiği gerekçesiyle bir kişiye sosyal yardım verilmediği iddiasına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74662) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.11.2022)

32.-Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un, sosyal yardımlarla ilgili verilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74663) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2022)

33.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile kamu görevinden ihraç edilmiş ancak haklarında beraat kararı verilmiş kişilere prim borçlanması hakkı verilmesi talebine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74664) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

34.-Elazığ Milletvekili Gürsel Erol'un, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Kovancılar Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74665) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2022)

35.-Hatay Milletvekili Barış Atay Mengüllüoğlu'nun, Zori Çayı üzerinde kurulması planlanan Kayser Barajı projesinin çevresel etkilerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74666) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2022)

36.-Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, 2020 yılında Elazığ'da meydana gelen deprem nedeniyle konteynerlerde yaşayan kişilerin mağduriyetlerinin giderilmesi talebine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74667) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

37.-İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, olası bir depreme yönelik alınan önlemlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74668) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

38.-Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, ABD Temsilciler Meclisi Gözetim ve Reform Komitesi tarafından hazırlanan bir raporda Türkiye ile ilgili iddialara ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74669) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2022)

39.-Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, içme suyunun elektrik enerjisiyle temin edildiği yerlerde elektrik faturalarının sübvansede edilmesi talebine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74670) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2022)

40.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edildiği gerekçesiyle bir kişiye banka tarafından sosyal yardım ödemesinin yapılmadığı iddiasına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74671) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.11.2022)

41.-Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, içme suyunun elektrik enerjisiyle temin edildiği yerlerde elektrik faturalarının sübvansede edilmesi talebine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74672) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2022)

42.-Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Erzurum Büyükşehir Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74673) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2022)

43.-İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, 2020-2022 yılları arasında ülke genelinde ve İzmir'de intihar eden kişilere dair çeşitli verilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74674) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.11.2022)

44.-Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'un, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Hastanesinde narkotik etkisi olan bazı ilaçların kaybolduğu iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74675) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.11.2022)

45.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edildiği gerekçesiyle bir kişiye banka tarafından sosyal yardım ödemesinin yapılmadığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74676) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.11.2022)

46.-Elazığ Milletvekili Gürsel Erol'un, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Kovancılar Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74677) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2022)

47.-İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Ankara Büyükşehir Belediyesine bağlı bir şirket ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74678) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

48.-İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Boyabat Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74679) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

49.-İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Samsun Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74680) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

50.-İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Samsun Büyükşehir Belediyesine bağlı bir şirket ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74681) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

51.-İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Samsun Büyükşehir Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74682) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

52.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Manisa Büyükşehir Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74683) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

53.-Hakkari Milletvekili Sait Dede'nin, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74684) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

54.-Hakkari Milletvekili Sait Dede'nin, 2021 yılı Denetim Raporunda Edremit Belediyesine bağlı bir şirket ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74685) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

55.-Hakkari Milletvekili Sait Dede'nin, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Kapaklı Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74686) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

56.-Hakkari Milletvekili Sait Dede'nin, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Süleymanpaşa Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74687) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

57.-İğdir Milletvekili Habip Eksik'in, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Bornova Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74688) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

58.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Erciş Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74689) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

59.-Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Bingöl'ün bazı mahallelerinde yaşanan su kesintilerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74690) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

60.-Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, 2020 yılında Elazığ'da meydana gelen deprem nedeniyle konteynerlerde yaşayan kişilerin mağduriyetlerinin giderilmesi talebine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74691) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

61.-Mardin Milletvekili Ebrü Günay'ın, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Mardin Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74692) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

62.-Mardin Milletvekili Ebrü Günay'ın, 2021 yılı Denetim Raporunda Diyarbakır Büyükşehir Belediyesine bağlı bir şirket ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74693) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

63.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Soma Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74694) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

64.-Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Didim Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74695) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

65.-Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, Kars'ın Digor ilçesine bağlı Yeniköy Mahallesi'nin su sorununa ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74696) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

66.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, kaybolan bir kişiye ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74697) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

67.-Siirt Milletvekili Sıdk Taş'ın, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Uşak Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74698) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

68.-Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Adıyaman'ın Besni ilçesinde bulunan ören yerlerinin turizme kazandırılmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74699) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2022)

69.-Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, Kars'ta bulunan Ahmet Tevfik Paşa Konağı'nın restore edilmesi talebine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74700) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

70.-Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Van Büyükşehir Belediyesinin siyasi parti etkinlikleri için öğrenci gezisi adı altında evrak düzenlediği iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74701) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.11.2022)

71.-Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, Bakanlık tarafından bir sitenin kapatılmasına yönelik dava açılmasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74702) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.11.2022)

72.-Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'un, kapatılan akşam sanat okullarına öğretmen ataması yapıldığı iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74703) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.11.2022)

73.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, açık lise sınavlarının online yapılmasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74704) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

74.-Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, Harran Üniversitesinde yapılan bir atamaya ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74705) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

75.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, başöğretmenlik sınavına girebilmek için uzman öğretmenlikte en az 10 yıl görev yapma koşulunda düzenleme yapılması talebine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74706) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

76.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir dil okulu ile ilgili iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74707) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

77.-Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un, üniversite hastanelerinde çalışan asistan hekimler ile aile hekimlerine yönelik ek ödeme düzenlemesi yapılması talebine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74708) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.11.2022)

78.-Sakarya Milletvekili Ümit Dikbayır'ın, SMA hastalığının tedavisinde kullanılan ilaçların SGK kapsamına alınması talebi ile hastalığın tanı ve tedavisiyle ilgili yürütülen çalışmalara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74709) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.11.2022)

79.-Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'un, bir üniversite hastanesinde tarihi geçen ilaçların kullanıldığı ve bazı ilaçların kaybolduğu iddiasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74710) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.11.2022)

80.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli 1 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde kalan bir mahkumun kelepçeli muayeneyi kabul etmemesi nedeniyle tedavi edilmediği iddiasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74711) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.11.2022)

81.-Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Adıyaman'ın Kahta ilçesine bağlı Burmapınar Köyüne sağlık ocağı yapılması talebine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74712) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2022)

82.-Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, son beş yılda sahte içki sebebiyle hastanelere yapılan başvurulara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74713) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2022)

83.-İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütlü'nün, ilaç tedarikinde yaşanan sorunlar ile eczacıların eğitim ve özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74714) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2022)

84.-Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Adıyaman'a bağlı Bozatl Köyünde yaşanan içme suyu sorununa ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74715) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2022)

85.-Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un, Orman İşletme Müdürlüğünde çalışan taşeron işçilere kadro verilmesi talebine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74716) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2022)

86.-Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, veteriner hekim istihdamına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74717) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

87.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, son 10 yılda Alibeyköy barajı ile diğer baraj göllerinde boğularak yaşamını yitiren kişilere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74718) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

88.-Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, BTK tarafından gerçekleştirilen bant daraltma uygulamasına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74719) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2022)

89.-İzmir Milletvekili Atıla Sertel'in, Esenboğa Havalimanının kapasite artırımıyla ilgili ihaleye ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74720) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2022)

90.-Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un, Karayolları Genel Müdürlüğünde çalışan taşeron işçilere kadro verilmesi talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74721) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2022)

91.-Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Ağrı-Hamur-Tutak-Patnos karayolunda gerçekleşen kazaların önlenmesi için alınması gereken tedbirlere ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74722) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

92.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli Şehir Hastanesi tramvay hattı yapım işi ihalesiyle ilgili iddialara ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74723) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

93.-Samsun Milletvekili Bedri Yaşar'ın, kamu kurum ve kuruluşlarına maden mühendisi alımı yapılıp yapılmayacağına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74724) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

94.-İzmir Milletvekili Kani Beko'nun, bir üniversite hastanesinin ilaç deposuyla ilgili iddialara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74725) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

95.-İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan'ın, GSM operatörleri tarafından kurulması planlanan ortak deprem hattına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74726) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

96.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2023 seçimlerinde oy kullanacak sonradan Türk vatandaşlığı kazanan kişi sayısına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74727) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

97.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Cumhurbaşkanı'nın üniversite diplomasına dair yapılan açıklamalara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74728) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

98.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, bir kişinin sosyal medya paylaşımları ile ilgili iddialarına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74729) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

99.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Cumhurbaşkanı'nun 5 Haziran 2022 tarihinde yaptığı bir açıklamaya ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74730) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

100.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Cumhurbaşkanı'nın fiyat artışları ile ilgili yaptığı bir açıklamaya ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74731) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

101.-Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, YÖK 100/2000 Projesi kapsamında eğitimine devam eden öğrenci sayısına ve ödenen burs miktarına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74732) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

102.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Balıkesir L Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun denetimli serbestlik hükümlerinden yararlanmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74733) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

103.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Aydın E Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74734) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

104.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Bolvadin T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ve tedavisine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74735) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

105.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Diyarbakır Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun yaşadığı hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74736) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

106.-Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Patnos L Tipi Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74737) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

107.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, yediemin depolarında bulunan araç sayısına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74738) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

108.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, İzmir'in Karaburun ilçesinde görülen bir davayla ilgili bazı iddialara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74739) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

109.-İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, 2018-2022 yılları arasında Bakanlığa bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarda işe başlayan personele ve personel alım usulüne ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74740) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

110.-Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, Patnos L Tipi Kapalı Cezaevindeki cezaevi koşullarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74741) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

111.-Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, Van Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevindeki cezaevi koşullarına ve bazı hak ihlalleri iddialarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74742) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

112.-Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, Van T Tipi Kapalı Cezaevinde yaşadığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74743) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

113.-İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, Bakanlık tarafından 2020-2022 yılları arasında en fazla sağlık yardımı yapılan illere ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74744) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

114.-İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, 2018-2022 yılları arasında Bakanlığa bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarda işe başlayan personele ve personel alım usulüne ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74745) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

115.-İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, ILO'nun İş Yaşamında Şiddet ve Tacizin Ortadan Kaldırılmasına İlişkin 190 sayılı Sözleşmesi'nin onaylanıp uygulanmasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74746) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

116.-Osmaniye Milletvekili Baha Ünlü'nün, Osmaniye'deki işsizlik oranlarına ve İŞKUR'a yapılan başvurulara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74747) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

117.-Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, çölyak hastası çocuklara SGK tarafından yapılan destekleme ödemelerinde artış yapılması talebine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74748) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

118.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kadın istihdamının artırılmasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74749) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

119.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Meteoroloji çalışanlarına ödenen havacılık tazminatının artırılmasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74750) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

120.-İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, 2018-2022 yılları arasında Bakanlığa bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarda işe başlayan personele ve personel alım usulüne ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74751) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

121.-Muş Milletvekili Şevin Coşkun'un, Muş'ta olası bir depreme yönelik alınan önlemlere ve riskli yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74752) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

122.-Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztuncu'nun, Kahramanmaraş'ın Çağlayancerit ilçesine bağlı Başpınar Mahallesi'ndeki foseptik çukurunun kapatılması talebine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74753) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

123.-Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Ballıkayalar Vadisinde Kocaeli Büyükşehir Belediyesi tarafından başlatılan inşaat çalışmasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74754) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

124.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Düzce Adliye Binasının yapım işlerine ve depreme dayanıklılığına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74755) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

125.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'da bulunan bir meydanın adının değiştirilmesine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74756) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

126.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü ve Devlet Hava Meydanları İşletmeleri çalışanlarına ödenen havacılık tazminatları arasındaki farkın giderilmesi talebine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74757) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

127.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Diyarbakır'ın Silvan ilçesine bağlı bazı mahallelerde yaşanan içme suyu sıkıntısına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74758) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

128.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, TOKİ'nin Her Yıl 100 Bin Yeni Sosyal Konut Projesi'nin akıbetine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74759) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

129.-İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, 2018-2022 yılları arasında Bakanlığa bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarda işe başlayan personele ve personel alım usulüne ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74760) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

130.-İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, Ergene Havzasında yapılan atık su arıtma tesislerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74761) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

131.-İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın, Yunanistan kolluk güçleri tarafından göçmenlere yönelik yapılan kötü muamelelere ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74762) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

132.-İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, 2018-2022 yılları arasında Bakanlığa bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarda işe başlayan personele ve personel alım usulüne ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74763) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

133.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'in Gaziemir ilçesinde bulunan kurşun ve döküm fabrikasının atıklarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74764) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

134.-Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak'ın, Antalya'nın Gündoğmuş ilçesinde maden ocağı açılması için sondaj çalışması yapılmasına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74765) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

135.-Osmaniye Milletvekili Baha Ünlü'nün, Osmaniye'deki maden ocaklarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74766) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

136.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 3194 sayılı Kanun'un geçici 11'inci maddesinin uygulamasına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74767) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

137.-İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, 2018-2022 yılları arasında Bakanlığa bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarda işe başlayan personele ve personel alım usulüne ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74768) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

138.-İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütlü'nün, Düzce depreminin KYK yurtlarında yol açtığı hasara ve yurtlarda depreme karşı alınan önlemlere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74769) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

139.-Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in, KYK yurtlarında meydana gelen gıda zehirlenmelerine ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74770) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

140.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Hopa şehir stadının yenilenmesi talebine ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74771) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

141.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Menderes 19 Mayıs Stadyumuna usulsüz bir şekilde bina inşa edildiği iddiasına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74772) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

142.-İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, 2018-2022 yılları arasında Bakanlığa bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarda işe başlayan personele ve personel alım usulüne ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74773) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

143.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edildiği gerekçesiyle bir kişiye banka tarafından sosyal yardım ödemesinin yapılmadığı iddiasına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74774) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

144.-Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, MTV indirimi ve araç muayenelerinde verilen cezalara yönelik af talebine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74775) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

145.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ADÜAŞ'ın gerçekleştirdiği özelleştirme ihalelerine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74776) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

146.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ADÜAŞ'a ait iştirak hisselerinin özelleştirilmesine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74777) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

147.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2021-2022 alkollü içecek ve tütün mamullerinden elde edilen ÖTV ve KDV gelirine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74778) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

148.-İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, 2018-2022 yılları arasında Bakanlığa bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarda işe başlayan personele ve personel alım usulüne ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74779) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

149.-Batman Milletvekili Mehmet Ruştü Tiryaki'nin, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Batman Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74780) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

150.-İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74781) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

151.-İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74782) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

152.-İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda İstanbul Büyükşehir Belediyesine bağlı İSPARK ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74783) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

153.-Siirt Milletvekili Sıdk Taş'ın, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Yalova Termal Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74784) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

154.-İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, AFAD bünyesinde çalışan taşeronlara kadro verilmesi talebine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74785) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

155.-Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, hafif ticari araçların hız limitlerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74786) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

156.-İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan'ın, 2018'den bu yana haklarında idari para cezası uygulanan derneklere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74787) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

157.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2022'de suç işlediği için Türkiye'den sınır dışı edilen yabancı uyruklu kişi sayısına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74788) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

158.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kaçak sigara operasyonlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74789) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

159.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, elektrikli skuter kazalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74790) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

160.-Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, Zonguldak'a bağlı Gülüş belde belediyesine yönelik iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74791) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

161.-İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan'ın, 2018'den bu yana denetlenen derneklere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74792) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

162.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2023 seçimlerinde oy kullanacak sonradan Türk vatandaşlığı kazanan kişi sayısına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74793) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

163.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2022 yılındaki sahte alkol üretimine ve yapılan denetimlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74794) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

164.-İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, 2018-2022 yılları arasında Bakanlığa bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarda işe başlayan personele ve personel alım usulüne ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74795) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

165.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, bir kişinin sosyal medya paylaşımları ile ilgili iddialarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74796) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

166.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Cumhurbaşkanının 5 Haziran 2022 tarihinde yaptığı bir açıklamaya ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74797) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

167.-İstanbul Milletvekili Hüda Kaya'nın, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda İznik Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74798) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

168.-Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un, Diyarbakır'ın Yenişehir ilçesinde ortaya çıkan tarihi kalıntılara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74799) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

169.-Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, Alanya Atatürk Evi'nin restorasyonuna ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74800) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

170.-İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, 2018-2022 yılları arasında Bakanlığa bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarda işe başlayan personele ve personel alım usulüne ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74801) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

171.-Osmaniye Milletvekili Baha Ünlü'nün, öğretmen atamalarına ve öğretmenlerle ilgili çeşitli verilere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74802) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

172.-Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, 2018-2022 yılları arasında Antalya'dan başka illere tayinini isteyen öğretmenlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74803) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

173.-Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, Antalya Muratpaşa Anadolu Lisesi bahçesine inşa edilmeye başlanan anaokuluna ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74804) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

174.-İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, 2002-2022 yılları arasında okullardaki öğretmen açığına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74805) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

175.-İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, 2002-2022 yılları arasında Bakanlıktan ek bütçe talebinde bulunan devlet okullarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74806) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

176.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, okullaşma oranında yaşanan düşüşe ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74807) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

177.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Cumhurbaşkanının üniversite diplomasına dair yapılan açıklamalara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74808) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

178.-İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, 2018-2022 yılları arasında Bakanlığa bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarda işe başlayan personele ve personel alım usulüne ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74809) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

179.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, ASELSAN'da şahıs güvenlik belgesi olumsuz çıktığı için görevden uzaklaştırılan personele ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74810) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

180.-İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, 2019-2022 yılları arasında ASELSAN'dan ayrılan mühendislerle ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74811) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

181.-İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, 2018-2022 yılları arasında Bakanlığa bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarda işe başlayan personele ve personel alım usulüne ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74812) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

182.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Aydın E Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74813) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2022)

183.-Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, acil yardım ve afet yönetimi mezunlarının görev tanımlarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74814) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

184.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Doğu Karadeniz Bölgesi'nde onkoloji hastanesi açılması talebine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74815) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

185.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2021 ve 2022 yıllarında ülkemizde sahte alkol nedeniyle hastalanan ve yaşamını yitiren kişi sayısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74816) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

186.-Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Göksun Devlet Hastanesinin doktor ve ekipman ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74817) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

187.-Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Kahramanmaraş Pazarcık Devlet Hastanesinin doktor ve ekipman ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74818) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

188.-Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Kahramanmaraş Afşin Devlet Hastanesinin doktor ve ekipman ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74819) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

189.-Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Elbistan Devlet Hastanesinin doktor ve ekipman ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74820) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

190.-Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Kahramanmaraş Andırın Devlet Hastanesinin doktor ve ekipman ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74821) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

191.-Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Kahramanmaraş Türkoğlu Devlet Hastanesinin doktor ve ekipman ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74822) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

192.-Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Kahramanmaraş Çağlayancerit Devlet Hastanesinin doktor ve ekipman ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74823) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

193.-Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Kahramanmaraş Ekinözü Devlet Hastanesinin doktor ve ekipman ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74824) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

194.-Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Kahramanmaraş Nurhak Devlet Hastanesinin doktor ve ekipman ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74825) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

195.-İzmir Milletvekili Kani Beko'nun, bir üniversite hastanesinin ilaç deposuyla ilgili iddialara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74826) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

196.-Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Çayırova Devlet Hastanesi inşaatının akıbetine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74827) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

197.-Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Kocaeli Şehir Hastanesinin açılacağı tarihe ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74828) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

198.-İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, 2020-2022 yılları arasında psikolojik rahatsızlıklar nedeniyle sağlık kuruluşlarına başvuran kişi sayısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74829) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

199.-İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, İzmir'de bulunan sağlık personeli ve ambulans sayısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74830) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

200.-İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, 2002-2022 yılları arasında görev yaparken saldırıya uğrayan sağlık personeline ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74831) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

201.-İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, İzmir'de 2020-2022 yılları arasında devlet ve özel hastanelere başvuran hasta ve hastanelerde bulunan sağlık personeli sayısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74832) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

202.-İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, İzmir'deki devlet hastanelerinde günlük olarak doktor başına düşen hasta sayısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74833) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

203.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, biyomedikal mühendislerinin atanmaları için yürütülen çalışmalara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74834) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

204.-İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, hastane randevularında yaşanan sıkıntılara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74835) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

205.-İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, 2018-2022 yılları arasında Bakanlığa bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarda işe başlayan personele ve personel alım usulüne ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74836) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

206.-Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, Bursa'nın Yenişehir ilçesinde kurulacak olan Yenişehir TSE Otomotiv Test Merkezinin kaynak tahsis çalışmalarına ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74837) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

207.-İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, 2018-2022 yılları arasında Bakanlığa bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarda işe başlayan personele ve personel alım usulüne ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74838) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

208.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, ülkemizden Singapur'a ihraç edilen bir baharat ürününün kanserojen madde içerdiği iddiasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74839) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

209.-Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, Yeşildere ve Gölecik barajlarının ne zaman faaliyete geçeceğine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74840) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

210.-Eskişehir Milletvekili Jale Nur Süllü'nün, Eskişehir'deki Balıkdamı Kuş Cennetinde bulunan sulak alanın yok olmaması için yürütülen çalışmalara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74841) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

211.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, sahte ve kaçak alkol üretim ve tüketimine yönelik denetimlere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74842) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

212.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ülkemizde aronya bitkisinin üretimini yapan çiftçilere verilen desteklere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74843) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

213.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, veteriner hekimlerin istihdamına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74844) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

214.-Osmaniye Milletvekili Baha Ünlü'nün, Osmaniye'de çiftçi kayıt sistemine kayıtlı çiftçi sayısına ve çiftçilerin borçlarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74845) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

215.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, LSD aşısı yapılan hayvanlara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74846) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

216.-İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, 2018-2022 yılları arasında Bakanlığa bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarda işe başlayan personele ve personel alım usulüne ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74847) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

217.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Rusya ve Ukrayna'ya ürün veren ve faaliyetlerini savaş nedeniyle durduran firma sayısına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74848) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

218.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Bakanlığın 2022 yılına ait kadro istatistiklerine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74849) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

219.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Rusya ve Ukrayna arasındaki savaşın ihracat ve ithalata etkilerine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74850) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

220.-İstanbul Milletvekili Yüksel Mansur Kılınç'ın, uluslararası savunma alanında danışmanlık ve askeri eğitim veren bir şirketin kuruluşuna ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74851) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

221.-İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, 2018-2022 yılları arasında Bakanlığa bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarda işe başlayan personele ve personel alım usulüne ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74852) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

222.-Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Bakanlık'a ait bazı ihalelerin EKAP üzerinden görüntülenememesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74853) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

223.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, denizcilik alanında eğitim, teknik yardım ve işbirliğine yönelik çalışmalara ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74854) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

224.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, dış hat kargo miktarı artışına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74855) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

225.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, havalimanlarının uçak kapasitelerinde meydana gelen azalmaya ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74856) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

226.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, demiryolu altyapılarının yenilenmesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74857) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

227.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, kentiçi raylı sistem projelerine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74858) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

228.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'de mobil haberleşme altyapısı kurulan yerlere ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74859) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

229.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Ödemiş-Kiraz demiryolu projesinin akıbetine ve projeye ayrılan bütçeye ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74860) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

230.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Bakanlıkça yürütülen demiryolu projelerinde yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı için ayrılan bütçeye ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74861) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

231.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Ankara-İzmir Hızlı Tren Hattı Projesi için ek bütçe talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74862) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

232.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir kuzey doğu çevre yolu projesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74863) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

233.-Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, hafif ticari araçların hususi otomobiller gibi işlem görmesine yönelik düzenleme yapılmasına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74864) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

234.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Ulukışla ilçesine bağlı bazı köylerin cep telefonu ve internet erişiminde yaşadığı sorunlara ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74865) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

235.-Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın, Söke-Milas karayolunda yürütülen yol çalışmalarının akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74866) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

236.-Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın, Milas-Ören yolu yapımına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74867) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

237.-Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın, Ortakent-Yalıkavak yolu yapımına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74868) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2022)

238.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, bir eyleme katılan PTT çalışanlarının görev yerlerinin değiştirildiği iddiasına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74869) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

239.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bakanlığın olası siber saldırılara karşı aldığı önlemlere ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74870) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

240.-İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, 2018-2022 yılları arasında Bakanlığa bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarda işe başlayan personele ve personel alım usulüne ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74871) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

241.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Yalova ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74872) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

242.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Van ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74873) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

243.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Şırnak ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74874) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

244.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Siirt ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74875) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

245.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Rize ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74876) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

246.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Muş ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74877) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

247.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Mardin ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74878) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

248.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Kilis ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74879) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

249.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Kars ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74880) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

250.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Karabük ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74881) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

251.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Isparta ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74882) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

252.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Iğdır ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74883) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

253.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Hakkari ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74884) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

254.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Gümüşhane ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74885) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

255.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Erzurum ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74886) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

256.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Erzincan ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74887) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

257.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Düzce ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74888) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

258.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Diyarbakır ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74889) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

259.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Çankırı ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74890) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

260.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bitlis ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74891) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

261.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bingöl ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74892) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

262.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bolu ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74893) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

263.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bayburt ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74894) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

264.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Batman ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74895) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

265.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Ardahan ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74896) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

266.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Aksaray ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74897) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

267.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Ağrı ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74898) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

268.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, İzmir ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74899) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

269.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Türkiye'de son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74900) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

270.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Yalova ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74901) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

271.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Van ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74902) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

272.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Şırnak ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74903) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

273.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Siirt ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74904) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

274.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Rize ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74905) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

275.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Muş ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74906) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

276.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Mardin ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74907) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

277.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Kilis ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74908) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

278.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Kars ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74909) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

279.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Karabük ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74910) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

280.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Isparta ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74911) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

281.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Iğdır ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74912) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

282.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Hakkari ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74913) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

283.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Gümüşhane ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74914) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

284.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Erzurum ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74915) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

285.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Erzincan ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74916) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

286.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Düzce ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74917) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

287.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Diyarbakır ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74918) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

288.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Çankırı ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74919) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

289.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bitlis ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74920) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

290.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bingöl ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74921) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

291.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bolu ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74922) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

292.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bayburt ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74923) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

293.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Batman ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74924) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

294.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Ardahan ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74925) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

295.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Aksaray ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74926) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

296.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Ağrı ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74927) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

297.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, İzmir ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74928) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

298.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Türkiye genelinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74929) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

299.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Yalova ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74930) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

300.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Van ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74931) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

301.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Şırnak ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74932) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

302.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Siirt ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74933) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

303.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Rize ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74934) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

304.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Muş ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74935) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

305.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Mardin ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74936) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

306.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Kilis ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74937) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

307.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Kars ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74938) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

308.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Karabük ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74939) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

309.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Isparta ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74940) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

310.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Iğdır ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74941) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

311.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Hakkari ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74942) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

312.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Gümüşhane ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74943) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

313.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Erzurum ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74944) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

314.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Erzincan ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74945) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

315.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Düzce ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74946) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

316.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Diyarbakır ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74947) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

317.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Çankırı ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74948) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

318.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bitlis ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74949) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

319.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bingöl ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74950) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

320.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bolu ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74951) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

321.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bayburt ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74952) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

322.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Ardahan ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74953) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

323.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Aksaray ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74954) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

324.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Ağrı ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74955) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

325.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, İzmir ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74956) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

326.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Türkiye genelinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74957) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

327.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Batman ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/74958) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

328.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Türkiye'de son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74959) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

329.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Yalova ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74960) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

330.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Van ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74961) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

331.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Şırnak ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74962) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

332.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Siirt ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74963) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

333.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Rize ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74964) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

334.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Muş ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74965) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

335.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Mardin ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74966) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

336.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Kilis ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74967) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

337.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Kars ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74968) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

338.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Karabük ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74969) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

339.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Isparta ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74970) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

340.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Iğdır ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74971) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

341.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Hakkari ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74972) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

342.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Gümüşhane ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74973) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

343.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Erzurum ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74974) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

344.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Erzincan ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74975) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

345.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Düzce ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74976) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

346.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Diyarbakır ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74977) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

347.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Çankırı ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74978) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

348.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bitlis ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74979) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

349.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bingöl ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74980) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

350.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bolu ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74981) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

351.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bayburt ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74982) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

352.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Batman ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74983) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

353.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Ardahan ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74984) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

354.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Aksaray ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74985) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

355.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Ağrı ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74986) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

356.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, İzmir ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74987) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

357.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Yalova ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74988) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

358.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Van ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74989) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

359.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Şırnak ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74990) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

360.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Siirt ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74991) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

361.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Rize ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74992) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

362.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Muş ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74993) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

363.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Mardin ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74994) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

364.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Kilis ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74995) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

365.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Kars ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74996) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

366.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Karabük ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74997) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

367.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Isparta ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74998) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

368.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Iğdır ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/74999) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

369.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Hakkari ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75000) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

370.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Gümüşhane ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75001) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

371.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Erzurum ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75002) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

372.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Erzincan ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75003) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

373.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Düzce ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75004) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

374.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Diyarbakır ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75005) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

375.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Yalova ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75006) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

376.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Van ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75007) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

377.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Şırnak ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75008) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

378.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Siirt ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75009) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

379.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Rize ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75010) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

380.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Muş ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75011) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

381.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Mardin ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75012) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

382.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Kilis ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75013) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

383.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Kars ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75014) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

384.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Karabük ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75015) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

385.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Isparta ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75016) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

386.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Iğdır ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75017) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

387.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Hakkari ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75018) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

388.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Gümüşhane ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75019) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

389.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Erzurum ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75020) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

390.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Erzincan ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75021) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

391.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Düzce ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75022) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

392.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Diyarbakır ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75023) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

393.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Çankırı ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75024) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

394.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bitlis ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75025) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

395.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bingöl ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75026) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

396.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bolu ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75027) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

397.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bayburt ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75028) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

398.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Batman ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75029) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

399.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Ardahan ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75030) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

400.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Aksaray ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75031) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

401.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Ağrı ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75032) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

402.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, İzmir ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75033) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

403.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Türkiye genelinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75034) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

404.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Türkiye'de son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75035) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

405.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Çankırı ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75036) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

406.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bitlis ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75037) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

407.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bingöl ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75038) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

408.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bolu ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75039) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

409.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bayburt ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75040) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

410.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Batman ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75041) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

411.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Ardahan ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75042) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

412.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Aksaray ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75043) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

413.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Ağrı ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75044) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

414.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, İzmir ilinde son 5 yılda meydana gelen doğal afetlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75045) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

415.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Yalova ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75046) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

416.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Van ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75047) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

417.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Şırnak ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75048) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

- 418.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Siirt ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75049) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)
- 419.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Rize ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75050) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)
- 420.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Muş ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75051) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)
- 421.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Mardin ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75052) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)
- 422.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Kilis ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75053) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)
- 423.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Kars ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75054) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)
- 424.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Karabük ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75055) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)
- 425.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Isparta ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75056) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)
- 426.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Iğdır ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75057) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)
- 427.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Hakkari ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75058) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)
- 428.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Gümüşhane ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75059) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)
- 429.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Erzurum ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75060) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)
- 430.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Erzincan ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75061) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)
- 431.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Düzce ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75062) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)
- 432.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Diyarbakır ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75063) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)
- 433.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Çankırı ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75064) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)
- 434.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bitlis ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75065) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)
- 435.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bingöl ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75066) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)
- 436.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bolu ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75067) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)
- 437.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bayburt ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75068) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

438.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Batman ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75069) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

439.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Ardahan ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75070) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

440.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Aksaray ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75071) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

441.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Ağrı ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75072) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

442.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, İzmir ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75073) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

443.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Türkiye genelinde okul yapılması için ayrılan kaynağa ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75074) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2022)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri

Cumhurbaşkanı Yardımcılığı (Fuat Oktay)

1.-İstanbul Milletvekili Yüksel Mansur Kılıç'ın, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı tarafından kurulan Dezenformasyonla Mücadele Merkezine ilişkin yazılı soru önergesi (7/73964)

2.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Cumhurbaşkanı'nın seçim gezilerinde dağıtılan çayların ihale sürecine ilişkin yazılı soru önergesi (7/73965)

3.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, bir imamın açıklamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/73966)

4.-İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, kanuna aykırı kurulduğu iddia edilen bir vakfa ilişkin yazılı soru önergesi (7/73968)

5.-İstanbul Milletvekili Nazır Cihangir İslam'ın, Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesindeki idari, teknik ve yardımcı hizmet sınıfı personelin 3600 ek gösterge kapsamı dışında tutulmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/73969)

6.-İstanbul Milletvekili Nazır Cihangir İslam'ın, Kuran kursu öğreticilerine kadro verilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/73970)

Adalet Bakanlığı

7.-Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in, Bolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/73971)

8.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Adana F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun hak ihlali iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/73972)

9.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Elazığ 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun Yargıtay aşamasındaki dosyasının durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/73973)

10.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Seydikemer Eşen Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun nakil talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/73974)

11.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Açık Ceza İnfaz Kurumlarına Ayrılma Yönetmeliği'ne ilişkin yazılı soru önergesi (7/73975)

12.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Ödemiş T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun denetimli serbestlikten yararlanma talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/73976)

13.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesinde çalışan bir profesöre yapılan tehdidin soruşturulmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/73977)

14.-Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Bayburt M Tipi Cezaevinde bulunan bazı mahkumların ailelerinin yaşadığı ile nakil taleplerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/73978)

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

15.-Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, SGK bünyesinden Bakanlığa devredilen taşınmazların bedellerinin ödenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/73979)

16.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, elektronik kelepçe uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/73983)

17.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, erken yaşta ve zorla evlilikle mücadele kapsamında yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/73984)

18.-Muş Milletvekili Şevin Coşkun'un, ülkemizde kadına yönelik şiddete maruz kalan kadın sayısına ve Muş'a yeni bir kadın konukevinin inşa edilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/73985)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

19.-Sakarya Milletvekili Ümit Dikbayır'ın, il göç idarelerinde sözleşmeli olarak çalışanların kadroya alınmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/73986)

20.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bir fabrikada işçilerin yemekten zehirlendiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/73987)

21.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kamuda çalışan taşeron işçilerin kadroya alınması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/73988)

22.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, KİT'lerde çalışan taşeron işçilerin kadroya alınması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/73989)

23.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, TYP kapsamında çalışanların sürekli istihdamına ilişkin yazılı soru önergesi (7/73990)

24.-Ankara Milletvekili Murat Emir'in, hasta bezi ödeme tutarına ve SUT fiyatlarının güncellenmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/73991)

25.-Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un, emeklilikte yaşa takılanlar için 1999 yılı Marmara Depremi nedeniyle tarih güncellemesi yapılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/73992)

26.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'de yaşanan işçi ölümlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/73993)

27.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'de bulunan fabrikaların çevreye etkilerine ve denetimlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/73994)

28.-Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, tip 1 diyabet hastası çocuklar için glukoz izleme sensörünün SGK tarafından geri ödeme kapsamına alınması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/73995)

29.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kamuda çalışan işçilerin özlük haklarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/73996)

30.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Sağlık Bakanlığı bünyesinde vardiyalı çalışan işçilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/73997)

31.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 4 Aralık 2017 tarihinden önce sözleşmesi sona eren işçilerin kadroya alınmaları talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/73998)

32.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 4/D'li kamu çalışanlarına tayin ve terfi hakkı tanınmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/73999)

33.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kamu sektöründe çalışan mühendislerin özlük haklarının iyileştirilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74000)

34.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, daimi işçi kadrosuna geçirilen personelin resen emekliye sevk edilmesi uygulamasına son verilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74001)

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

35.-Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkân'ın, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Bakanlık ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74002)

36.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'de bulunan fabrikaların çevreye etkilerine ve denetimlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74003)

37.-Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, asya kaplan sivrisineğine karşı yapılan mücadeleye ilişkin yazılı soru önergesi (7/74004)

38.-Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Muş merkezde yol yapım çalışması kapsamında alınan aydınlatma direklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74005)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

39.-Elazığ Milletvekili Gürsel Erol'un, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen 232. Grup Tesis Şartlı İhalesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74006)

Gençlik ve Spor Bakanlığı

40.-Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın, yurt ücretini ödeyemediği gerekçesiyle yurttan atılan bir kişiye ve öğrencilerin barınma sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/74007)

41.-Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, KYK yurtlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74008)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

42.-Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'ün, TÜİK'in bazı istatistikleri açıklamamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74009)

43.-İzmir Milletvekili Aytun Çıray'ın, ödemeler dengesindeki net hata ve noksan kaleminde meydana gelen artışa ilişkin yazılı soru önergesi (7/74010)

44.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, gelir vergisi dilimi tutarlarının yükseltilmesi önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74011)

İçişleri Bakanlığı

45.-İstanbul Milletvekili Nazır Cihangir İslam'ın, Mersin'in Mezitli ilçesinde gerçekleştirilen terör saldırısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74012)

46.-Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, son 5 yıldaki uyuşturucu kullanım verilerine ve uyuşturucuyla mücadele kapsamında yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/74013)

47.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Dilovası Belediye Başkanının akrabasını başkan yardımcısı yaptığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74014)

48.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Kartepe ilçesindeki yol çalışması nedeniyle yaşanan trafik sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/74015)

49.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir kişinin pasaport tahdidinin kaldırılmadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74016)

50.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Ardanuç ilçesinde bulunan Tepedüzü Köyünün yol sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/74017)

51.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesinde çalışan bir profesöre yapılan tehdidin soruşturulmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74018)

52.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Gölcük Devlet Hastanesi'nin ihale sürecine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74019)

53.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İzmit'in Erenler Mahallesinde yaşanan yol sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/74020)

54.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir kişinin sosyal yardım talebinin reddedilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74021)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

55.-Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç'un, TRT'de yayınlanan bir diziyle ilgili şikayetlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74022)

56.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, İzmir'in Buca ilçesinde bulunan tarihi bir yapının restorasyonuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/74023)

Milli Eğitim Bakanlığı

57.-Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, Diyarbakır İl Milli Eğitim Müdürü ile ilgili bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/74024)

58.-İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, okul masraflarındaki artışa ve öğrencilerin gıdaya erişimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74025)

59.-Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Afyonkarahisar'daki bir ortaokulda 5. sınıf öğrenciler için özel sınıf oluşturulduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74026)

60.-İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, İzmir'de depreme dayanıksız olduğu gerekçesiyle kapatılan okulların akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74027)

61.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, sendikal faaliyetlerde bulunan öğretmenlerin ders ücretlerinin kesildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74028)

62.-İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, İzmir'in Menemen ilçesinde bulunan bir ortaokulda yaşadığı iddia edilen olaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/74029)

63.-Şırnak Milletvekili Nuran İmir'in, Şırnak Üniversitesi KYK yurdunda meydana gelen zehirlenme vakalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74030)

64.-İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, net okullaşma oranına ve kayıt dışı öğrenci sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74031)

65.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Selçuk Üniversitesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74032)

66.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Yükseköğretim Kurulu ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74033)

Milli Savunma Bakanlığı

67.-Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal'ın, MKE Kırıkkale Silah Fabrikasında çalışan 15 personelin istekleri dışında Elmadağ Barut Fabrikasına gönderilme gerekçesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74034)

Sağlık Bakanlığı

68.-İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, Kahramanmaraş'ta yer alan Necip Fazıl Şehir Hastanesinin depreme dayanıklılığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74035)

69.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Derince Eğitim ve Araştırma Hastanesinde sağlık kurulu raporu için ücret talep edildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74036)

70.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Gölcük Devlet Hastanesi'nin ihale sürecine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74037)

71.-Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, ikinci basamak kamu hastaneleriyle ilgili yapılan araştırmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/74038)

72.-Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, çölyak hastalarına ve glutensiz gıdanın erişilebilir hale getirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74039)

Tarım ve Orman Bakanlığı

73.-Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Türkiye Tarım Kredi Kooperatiflerinin sahip olduğu bir şirkete ait hisseleri satmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74040)

74.-Sakarya Milletvekili Ümit Dikbayır'ın, Sinop'un Ayancık ilçesinde orman ürünlerine yönelik bir fabrikanın kurulmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74041)

75.-Şanlıurfa Milletvekili Nusrettin Maçın'ın, pamuk üreticilerinin sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74042)

76.-Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Ocak 2010'dan bu yana tütün ticareti yetki belgesi almak için başvuran gerçek veya tüzel kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74043)

77.-Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal'ın, 2023 yılında verilecek olan mazot, gübre, sertifikalı tohum ve buzağı desteklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74044)

78.-Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, hububatta 2022 üretim yılı mazot ve gübre desteklerinin nakit ödenmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74045)

79.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, İsrail'den ithal edilen tohumlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/74046)

80.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, sertifikalı tohum kullanımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74047)

81.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, sahte gübre üretimiyle mücadeleyle ilişkin yazılı soru önergesi (7/74048)

82.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ceviz ve badem üretimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74049)

Ticaret Bakanlığı

83.-Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, mühürlenmiş lisanslı akaryakıt istasyonlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74050)

84.-İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, Turquality programına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74051)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

85.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, e-skuter kullanımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74052)

86.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, PTT'de sözleşmeli personel olarak istihdam edilen personelin özlük haklarının iyileştirilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74053)

87.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'de hizmet sunan ticari taksilerin Rize-Artvin Havalimanından yolcu almasının engellendiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74054)

88.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, PTT personeline ilişkin yazılı soru önergesi (7/74055)

6 Aralık 2022 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR

KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Bayram ÖZÇELİK (Burdur)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 30'uncu Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Sayın milletvekilleri, gündemimize göre 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi üzerinde görüşmelere devam edeceğiz.

Program uyarınca bugün birinci turdaki görüşmeleri yapacağız.

Birinci turda Türkiye Büyük Millet Meclisi, Kamu Denetçiliği Kurumu, Anayasa Mahkemesi, Sayıştay, Adalet Bakanlığı, Yargıtay, Danıştay, Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu, Türkiye Adalet Akademisi, Hâkimler ve Savcılar Kurulu, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçe ve kesin hesapları yer almaktadır.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (x)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (x)

A) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU

1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) ANAYASA MAHKEMESİ

1) Anayasa Mahkemesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Anayasa Mahkemesi 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(x) 362,363 S. Sayılı Basmayazılar ve Ödenek Cetvelleri 5/12/2022 tarihli 29'uncu Birleşim Tutanağı'na eklidir.

Ç) SAYIŞTAY

- 1) Sayıştay 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sayıştay 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) ADALET BAKANLIĞI

- 1) Adalet Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Adalet Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) YARGITAY

- 1) Yargıtay 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Yargıtay 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) DANIŞTAY

- 1) Danıştay 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Danıştay 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞYURLARI KURUMU

- 1) Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurları Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurları Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ

- 1) Türkiye Adalet Akademisi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Adalet Akademisi 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU

- 1) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU

- 1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU

- 1) Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

- 1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince tur üzerindeki görüşmelerde siyasi parti gruplarına, istemi hâlinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ile İç Tüzük'ün 62'nci maddesi gereğince görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye seksener dakika söz verilecek. Bu süreler birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir ve şahsı adına yapılacak konuşmaların süresi ise beşer dakika olacaktır. Ayrıca, konuşmalar tamamlanınca soru-cevap işlemi on dakika soru, on dakika cevap olarak yapılacaktır ve sorular gereksiz olarak yerinden sorulacaktır.

Bilgilerinize sunulur.

Birinci turda söz alan milletvekillerinin adlarını sırasıyla okuyorum:

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz alan Mehmet Akif Yılmaz, Kocaeli Milletvekili; Orhan Kırçalı, Samsun Milletvekili; Ali Özkaya, Afyonkarahisar Milletvekili; Adil Çelik, Balıkesir Milletvekili; Ekrem Çelebi, Ağrı Milletvekili; Mustafa Arslan, Tokat Milletvekili; Müslüm Yüksel, Gaziantep Milletvekili; Yusuf Başer, Yozgat Milletvekili; İbrahim Yurdunuseven, Afyonkarahisar Milletvekili; Serkan Bayram, İstanbul Milletvekili; Mehmet Ali Özkan, Manisa Milletvekili; Recep Özel, Isparta Milletvekili; Sabahat Özgürsoy Çelik, Hatay Milletvekili; Ahmet Kılıç, Bursa Milletvekili; Mehmet Yavuz Demir, Muğla Milletvekili; Rümeyza Kadak, İstanbul Milletvekili.

İYİ Parti Grubu adına söz alan milletvekili arkadaşlar: Abdul Ahat Andican, İstanbul Milletvekili; Enez Kaplan, Tekirdağ Milletvekili; Feridun Bahşi, Antalya Milletvekili; Hasan Subaşı, Antalya Milletvekili; Ayhan Erel, Aksaray Milletvekili; Ümit Beyaz, İstanbul Milletvekili.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz alan milletvekili arkadaşlar: Mustafa Kalaycı, Konya Milletvekili; Mehmet Taytak, Afyonkarahisar Milletvekili; Feti Yıldız, İstanbul Milletvekili; Halil Öztürk, Kırıkkale Milletvekili; Hayati Arkaz, İstanbul Milletvekili; Metin Nurullah Sazak, Eskişehir Milletvekili; Saffet Sancaklı, Kocaeli Milletvekili; Olcay Kılavuz, Mersin Milletvekili.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz alan milletvekilleri: Mahmut Toğrul, Gaziantep Milletvekili; Filiz Kerestecioğlu, Ankara Milletvekili; Erdal Aydemir, Bingöl Milletvekili; İmam Taşçier, Diyarbakır Milletvekili; Züleyha Gülüm, İstanbul Milletvekili; Hüseyin Kaçmaz, Şırnak Milletvekili; Abdullah Koç, Ağrı Milletvekili; Fatma Kurtulan, Mersin Milletvekili; Ömer Faruk Gergerlioğlu, Kocaeli Milletvekili; Dersim Dağ, Diyarbakır Milletvekili.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz alan milletvekilleri: Ahmet Tuncay Özkan, İzmir Milletvekili; Süleyman Bülbül, Aydın Milletvekili; Mahmut Tanal, İstanbul Milletvekili; İbrahim Özden Kaboğlu, İstanbul Milletvekili; Özgür Karabat, İstanbul Milletvekili; Murat Emir, Ankara Milletvekili; Ali Haydar Hakverdi, Ankara Milletvekili; Rafet Zeybek, Antalya Milletvekili; Tufan Köse, Çorum Milletvekili; Turan Aydoğan, İstanbul Milletvekili; Zeynel Emre, İstanbul Milletvekili; Mustafa Sezgin Tanrıkulu, İstanbul Milletvekili; Alpay Antmen, Mersin Milletvekili; Aysu Bankoğlu, Bartın Milletvekili; Mustafa Adıgüzel, Ordu Milletvekili.

Şahıslar adına lehinde Adana Milletvekili Mehmet Şükrü Erdiñç.

TBMM Başkanlığı adına TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç.

Yürütme adına Adalet Bakanı Bekir Bozdağ, Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu.

Şahıslar adına aleyhinde Afyonkarahisar Milletvekili Gültekin Uysal.

Sonrasında soru-cevap işlemleri ve oylamalarla devam edeceğiz.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu konuşmacılarına başlıyoruz.

İlk konuşmacımız Kocaeli Milletvekili Mehmet Akif Yılmaz.

Buyurun Sayın Yılmaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Bismillahirrahmanirrahim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesi üzerine, grubum adına söz aldım. Sizleri ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Gazi Meclisimiz, millî iradeyi hâkim kılma adına kurulduğu günden bu yana yüz yılı geride bıraktı, milletimiz adına kanlı ve acı bedellerin ödendiği dönemlerden geçti; değişik şekillerde birçok darbenin, bombalamanın, muhtıranın muhatabı oldu, tehditlere maruz kaldı. Doksan dört yılda 65 hükümet kuruldu. Askerî vesayet odaklarının işaret ettiği isimlerin başbakan, cumhurbaşkanı seçilebildiği, bakanların otel odalarında pazarlıklarla belirlendiği, Meclisten güvenoyu almadığı hâlde ülkeyi yöneten başbakanların olduğu dönemleri yaşadık.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kendini fesheden başbakanların olduğu dönemi yaşadık.

MEHMET AKİF YILMAZ (Devamla) – Parlamenter sistemin cari olduğu bu dönemler darbelerin, hükümet krizlerinin, koalisyon kavgalarının tetiklediği ekonomik bunalımlar ve istikrarsızlıklar tarihidir. Ülkemizin yıllarını heba eden, şimdi ise 6'lı masanın çözüm olarak sunduğu parlamenter sistemin ülkemizde yaşattığı kaoslara hatırlatma adına sadece bir dönemini aziz milletimizle paylaşmak istiyorum. 1973 seçimleri, Ecevit 1'inci parti olur, hükûmeti kuramaz; Demirel'e görev verilir, o da kuramaz; yüz gün boyunca ülkede hükûmet kurulamaz. 1974 yılında MSP-CHP koalisyonu kurulur ancak on ay devam edebilir. Partiler hükûmeti kuramayınca Sadi Irmak Başbakan olarak atanır ve Meclisten güvenoyu alamadan beş ay devam eder. 1975 yılında Demirel, milliyetçi cephe hükûmetini kurar, iki yıl sürer. 1977 seçimlerinde Ecevit, 1'inci parti olur, hükûmeti kurma görevi verilir, yine kuramaz; azınlık hükûmeti kurar, Meclisten güvenoyu alamaz ve 21 Haziranda istifa eder. 21 Temmuzda 2'nci milliyetçi cephe hükûmeti kurulur, altı ay sonra CHP tarafından hükûmet düşürülür. Ecevit, hükûmet için ihtiyacı olan Adalet Partili 13 milletvekilini Güneş Motelde bakan pazarlığıyla ikna eder ve hükûmeti kurar. Bu, yedi ay içinde kurulan 3'üncü hükûmettir. 1979 yılında istifa eder.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Yirmi yılı unutturamazsınız.

MEHMET AKİF YILMAZ (Devamla) – Demirel, sağ partilerin dışarıdan desteklediği on ay sürecek bir hükûmet kurar.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Siz yirmi yıldan bahsedin, yirmi yıldan!

MEHMET AKİF YILMAZ (Devamla) – 1980 yılının Mart ayında başlayan Cumhurbaşkanlığı seçimleri beş buçuk ay, 114 tur devam eder, Meclis Cumhurbaşkanı seçemez.

KADİM DURMAZ (Tokat) – O zaman adaletliydi.

MEHMET AKİF YILMAZ (Devamla) – 11 Eylül 1980 tarihinde Meclis 115'inci tur için toplanır ancak çoğunluk yoktur.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sadede gel, sadede gel.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Bu kadar dış borç da yoktu.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – 2023'te ne olacak? Sen onu söyle.

MEHMET AKİF YILMAZ (Devamla) – Parlamenterler “Yarın devam ederiz.” diyerek binadan ayrılırlar.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Sen önce yirmi yılın hesabını ver ya, yirmi yılın hesabını bir ver!

MEHMET AKİF YILMAZ (Devamla) – Ertesi sabah tank seslerine uyanırlar. 115'inci tur gelmiştir, 12 Eylül askerî darbesi. “Bu ülke bunları mı yaşadı?” diyorsunuz içinizden; evet, yaşadı.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – On altı yıl da siz yönettiniz...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Başkanlıkla enflasyon patladı gitti, patladı.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Anlatacak bir şey yok mu ya? Masal anlatıyorsun.

MEHMET AKİF YILMAZ (Devamla) – Muhalefetin ağız birliğiyle istediği parlamenter sistemin tarihi ve yaşanmış gerçek hazin tablosu budur. Şimdi bugün Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini “ucube”...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Patladı.

MEHMET AKİF YILMAZ (Devamla) – ...halkın seçtiği bir Cumhurbaşkanını “tek adam” diye yaftalayanlar esasında milletimizi, millî iradeyi aşağılamaktadırlar...

DURDUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Yok ya, Allah Allah!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Yalan mı? İşsizlik de patladı, yoksulluk da patladı, yolsuzluk da patladı. Başkanlık sisteminiz bu sizin.

MEHMET AKİF YILMAZ (Devamla) – ...bakanlık, başbakanlık koltukları özlemiyle vesayet arayışındadırlar. “Şartlar oluştuğunda darbe yapmak meşru bir haktır” anlayışından gelen...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Hâlâ “başkanlık” diyorsun.

MEHMET AKİF YILMAZ (Devamla) – ...sandıkta yenemediği iktidarı devirmek için orduyu göreve çağıran bu anlayışın parlamenter sisteme dönüş arzusunu anlayabiliyoruz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Demokrasiyi istiyoruz, sizden farkımız var.

MEHMET AKİF YILMAZ (Devamla) – Cumhurbaşkanını halkın seçmesine “hayır” diyen bir anlayıştan millî iradeye saygı duymasını beklemek beyhudedir.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kayyum atayanlardan mı öğreneceğiz millî iradeyi?

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Biz ilk defa görüyoruz bu arkadaşı ya!

MEHMET AKİF YILMAZ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, Gazi Meclis çatısı altında yeni Türkiye Yüzyılı’mıza güçlü Meclis, güçlü Hükümet, yönetimde istikrar, temsilde adalet anlayışıyla giriyoruz.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Meclisin milletvekili mi? İlk defa görüyoruz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – 50 kişi bile dinlemiyor seni, 50 kişi partinden.

MEHMET AKİF YILMAZ (Devamla) – Kendi seçtiği siyasetçilerin ülkeyi yönetmesini isteyen milletimiz, Cumhurbaşkanını, hükümeti ve Parlamento’yı seçecek ve yetkilendirecek tek mercinin millet iradesi olduğunu Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini kabul ederek ortaya koymuştur.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Partinden 50 kişi bile dinlemiyor bak!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Meclisin vekili mi?

MEHMET AKİF YILMAZ (Devamla) – Ülkemize yıllar kaybettiren hükümet krizlerine ve antidemokratik müdahalelere son veren bu sistem milletimizin bir tercihidir ve millete, millî iradeye saygısı olan herkesin bu tercihe saygı duyması gerekir. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Milletimiz karardır, güçlü ve büyük Türkiye yolunda elde ettiği kazanımlarından geriye dönüğe, vesayete, siyasi krizlere, ekonomisini yabancı komiserlerin yönetmesine; 6’lı eş başkan güdümünde yamalı bohçalı, profili düşük bir Cumhurbaşkanına asla izin vermeyecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – İlk defa konuşuyor Mecliste, biraz daha konuşsun Başkanım.

MEHMET AKİF YILMAZ (Devamla) – Bu duygularla, 2023 Türkiye Yüzyılı bütçemizin milletimiz ve memleketimiz için hayırlı ve bereketli olmasını diliyor, Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Grup Başkan Vekillerine bir hatırlatma yapmak istiyorum. Evet, kürsüde çok sayıda konuşmacı olacak her siyasi parti grubu için; mutlaka hoşunuza giden, gitmeyen ya da sataşma nedeniyle söz talepleriniz olacak. Ben, grup konuşmaları sonunda Grup Başkan Vekillerimize sataşma olduğu takdirde söz vereceğim, bilginize diyeyim. Başlangıçta yapacaktım bu açıklamayı ama...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Çok teşekkür ediyorum, sadece kayıtlara geçsin: Çok veciz bir şekilde son yirmi yılı anlattı, kendisini tebrik ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Çok değerliydi, çok vecizdi, bravo ya, harika(!)

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Tarihleri duymadın herhâlde.

BAŞKAN – Peki.

Evet, ikinci konuşmacı Samsun Milletvekili Sayın Orhan Kırçalı.

Buyurun Sayın Kırçalı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Lafı tersinden anlıyor Başkan. Dinlemişsin ama anlamamışsın, bir daha tekrar edeyim mi? Versin söz bir daha anlatayım.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Tarihleri kaçırдың herhâlde.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Söyleyen sensen, bu yirmi yıl belli.

BAŞKAN – Evet, sayın milletvekilleri, konuşmacı kürsüde.

Sayın Yılmaz, lütfen...

Buyurun.

AK PARTİ GRUBU ADINA ORHAN KIRCALI (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizdeki demokratikleşme çabalarının bir tezahürü olarak hak arama yolları AK PARTİ hükümetlerimiz döneminde çeşitlenmiş ve vatandaşlarımızın kolayca erişebileceği kurumsal yapılar oluşturulmuştur. Dünyada 130 ülkede bulunan Kamu Denetçiliği Kurumunun ülkemizde de kurulmuş olması bunlardan biridir. Kamu Denetçiliği Kurumu, Anayasa'mızın 74'üncü maddesinde yer alan hüküm gereğince idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceleyen, 6328 sayılı Kanun'la kurulmuş anayasal bir kurumdur. Kamu Denetçiliği Kurumu, denetim faaliyetlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi adına gerçekleştirmektedir. Gücünü yüce Meclisin manevi şahsiyetinden almaktadır. Kamu Denetçiliği Kurumu, idarenin hizmet kalitesinin yükseltilmesine, iyi yönetim ilkesinin yerleşmesine, insan haklarının gelişmesine, hukukun üstünlüğünün sağlanmasına, hak arama kültürünün yaygınlaşmasına; şeffaf, hesap verebilir, insan odaklı bir idarenin oluşmasına katkı sağlamaktadır.

Değerli milletvekilleri, Kamu Denetçiliği Kurumuna yapılan başvurular süratle incelenerek hak ihlallerinin ve mağduriyetlerin olduğu anlar tespit edilip tavsiye kararları verilmektedir. Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde yaşayan, geçici yahut kalıcı olarak yaşamakta olan tüm gerçek ve tüzel kişiler Kamu Denetçiliği Kurumuna başvurabilir. Çocuk haklarına ilişkin başvurularda menfaat şartı aranmaz. Kamu Denetçiliği Kurumu insan hakları; çocuk, kadın, engelli hakları; bilgi edinme hakkı, eğitim öğretim hakkı, internet üzerinden kişilik hakları ihlalleri gibi hassasiyet arz eden tüm konulara

önemle eğilmekte; bu konudaki hak ihlallerinin giderilmesi için de gerekli çalışmaları titizlikle yürütmektedir.

Değerli milletvekilleri, 1 Ocak ile 15 Ekim 2022 tarihleri arasında Kamu Denetçiliği Kurumuna 13.708 başvuru yapılmıştır. Geçen yıldan devreden dosyaları da eklediğimizde, yapılan incelemeler sonucunda 14 bin karar verilmiştir. Kurumun dosyaları inceleyerek karar vermesi altı ayı geçmemektedir. Dosyaların incelenip bu kararların verilmesinin yanı sıra 2022 yılı 15 Ekim tarihine kadar Kamu Denetçiliği Kurumuna 97 bin kişi de telefonla, elektronik posta yoluyla veya yüz yüze gelerek destek istemiş, bu başvurulara hukuki destek verilerek kendileri bilgilendirilmiş veya yapacağı çalışmalar noktasında yol gösterilmiştir.

Değerli milletvekilleri, Kamu Denetçiliği Kurumuna bazı kanunlarla ek sorumluluklar ve görevler de verilmiştir. Bunlardan biri, ceza infaz kurumları ve tutukevleri izleme kurullarının raporlarını inceleyip görüş bildirmektir. Yine, İnsan Hakları Eylem Plan'ındaki faaliyetlerle ilgili Adalet Bakanlığınca hazırlanan rapor Kamu Denetçiliği Kurumuna intikal ettirilmekte, kurum denetçileri bir yıllık raporu inceleyerek sonucunu Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına ve Cumhurbaşkanlığına sunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, dünya gıda krizini önleyen tahıl koridoru anlaşması ve esir değişimine ilişkin ülkemizin Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın riyasetinde yürüttüğü çalışmalara Kamu Denetçiliği Kurumu bir yenisini ekleyerek insan hakları alanında altyapı çalışmalarını sürdürmektedir. Kurum, Ukrayna Ombudsmanlığı ve Rusya Ombudsmanlığıyla görüşerek refakatsiz çocuklar ve sivil esirlerin değişimiyle ilgili çalışmalarına da devam etmektedir. Ayrıca, düzensiz göçmenlerin Avrupa'ya geçişi esnasında Ege Denizi'nde Yunan güvenlik güçlerinin yaptığı zulümler ve insan hakları ihlalleriyle ilgili ayrıntılı rapor hazırlanmış, bu rapor ayrıca İngilizceye de çevrilerek bütün dünyaya dağıtılmıştır.

Değerli milletvekilleri, Kamu Denetçiliği Kurumunun çalışmalarını yürütebilmesi için 2023 yılı bütçesi yüzde 135 oranında artırılarak 115 milyon 371 bin TL olmuştur. Bu vesileyle, Kamu Denetçiliği Kurumu mensuplarına çalışmalarında kolaylıklar diliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ORHAN KIRCALI (Devamla) – Bütçe kanunu teklifimizin de ülkemize ve milletimize hayırlar getirmesini diliyor, yüce Meclisi saygıyla muhabbetle tekrar selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Konuşma sırası Afyonkarahisar Milletvekili Sayın Ali Özkaya'da.

Buyurun Sayın Özkaya. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletim; Anayasa Mahkemesi bütçesi hakkında grubumuz adına söz almış bulunuyorum.

Öncelikle, dün şehit olan binbaşımıza Allah'tan rahmet diliyorum.

Anayasa Mahkemesi 1961 Anayasası'yla mevzuatımıza girmiş, hukuk sistemimize girmiş, 1982 Anayasası'yla devam etmiş, 2010 ve 2017 değişiklikleriyle birlikte de yetkileri genişletilmiş bir yüksek mahkememizdir. Anayasa Mahkemesi, 12 Eylül 2010 referandumuyla birlikte, AK PARTİ'nin temel hakları, insan haklarını, hukuk devletini öncelemesi kapsamında getirdiği bireysel başvuruyla birlikte de gerçek bir yüksek mahkeme ve özgürlükler mahkemesine dönuşmüştür. Bu süreçte, Anayasa Mahkemesine çok ciddi şekilde -463 bin- müracaatların yaklaşık olarak yüzde

80'i sonuçlandırılmıştır. Anayasa Mahkemesi kurulmuş olduğu 1962 yılındaki 44 sayılı Kanun'la, Yassıada'da rahmetli Menderes ve arkadaşlarını idam edenlerden bir kısmının atıldığı ve o mantık ve o felsefeyle devam ettiği bir süreçte bulunmuş ve geçmişte, siyasi iradeye, millet iradesine birçok zaman ket vurmuştur ama 2010 değişikliğinden sonra ise gerçek bir yüksek mahkeme ve özgürlükler mahkemesine doğru dönüşmüştür. Bizim de eleştirdiğimiz, bazen "Hakikaten bu kadar da olmaz." dediğimiz kararlar olmakla birlikte bugün hukuk devletinin, insan haklarının, bireysel özgürlüklerin âdeta istinatgâhı olan bir mahkemeye dönüşmüş ve bu açıdan da ülkemizin hukuk standartlarını ve özgürlükler standartlarını yükselten bir konuma gelmiştir. Bu süreçte Anayasa Mahkemesinin önünde ciddi sorun var; bu sorunun en temeli, uzun yargılamayla ilgili bireysel müracaatlar. Bugün yaklaşık 17 bin civarında müracaat var. Bu hususun yüce Meclisimiz tarafından önümüzdeki süreçte mutlaka dikkatle değerlendirilmesi ve bu konuyla ilgili yasal bir düzenleme yapılarak bu sorunun çözülmesi gerektiği kanaatindeyim.

Bir diğer husus da tabii, Mahkemenin, pilot davalarla ve getirdiği belirli kriterlerle önündeki birikmiş olan iş yükünü çözme konusundaki gayreti gözden kaçmamakta ve dikkatle takip edilmektedir. Uzun yargılamaya sebebiyet veren FETÖ terör örgütünün mensuplarının yargıdan temizlenmesi sonrası ciddi manada -yaklaşık 5 bine yakın- kıdemli hâkimin görevden ayrılması ve onların yerine genç hâkimlerin başlaması uzun yargılamayla ilgili kısmen bir sorunu ortaya koymuş ve bu da Mahkemenin gündemine gelmiştir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine gitmeden Anayasa Mahkememizin sorunları çözmesi ve buradaki hak ihlallerini düzeltmesi bizim açımızdan kıvanç verici bir durumdur.

Ancak benim şahsen dikkatimi çeken bir konu daha var, bunu da yüce Meclisin takdirine sunmak istiyorum. Anayasa Mahkemesi Kanunu'nun 65'inci maddesinde, eğer mahkeme heyet hâlinde çalıştığında oylar eşit hâle gelirse başkanın oyu tarafından karar verilir deniliyor. Bir iptal davasında ve bireysel başvuruda 8'e 8 kaldığı yerde hem kanun iptal edildi hem bireysel başvuruda hak ihlali kararı verildi. Ben bunun Meclisimizin, millî irademizin temsiline ve üstünlüğüne göre doğru olmadığı kanaatindeyim; genel yargılama hukukumuzdaki oy çokluğuyla karar verilmesi gerektiği şekliyle yeni dönemde bunun dikkate alınması ve yüce Meclisin bu konuda bir takdirde bulunması ve inşallah, bunun da genel hukuk sistemimize uygun bir şekilde düzeltilmesi gerektiği kanaatindeyim. Bunu da yüce Meclisin takdirlerine ve bilgisine sunmayı bir görev addediyorum.

Tabii, bugün, AK PARTİ 21'inci bütçesini yapıyor; bu -seçimle gelmiş, tüm seçimleri aşı aşı gelmiş, 21 bütçe yapmış- hem Türk siyasi tarihinde hem de dünya siyaset tarihinde önemli bir ilk. Bu açıdan bugünleri bize yaşatan, bu istikrarlı ortamı ortaya getirmemize vesile olan AK PARTİ'ye ve onun lideri Sayın Cumhurbaşkanımıza ve bu bütçeyi hazırlamakta emeği geçmiş olan bütün bakanlıklarımıza, kurumlarımıza, Plan Bütçe Komisyonumuza ve yüce Meclisimize saygılar sunuyorum. Bütçemizin hayırlar, bolluklar ve bereketler getirmesini diliyor, tekrar saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Balıkesir Milletvekili Sayın Adil Çelik.

Buyurun Sayın Çelik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ADİL ÇELİK (Balıkesir) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; 2023 yılı Bütçe Kanun Teklifi kapsamında Sayıştay Başkanlığı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış buluyorum. Bu vesileyle Genel Kurulumuzu, aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Anayasa'nın 160'ıncı maddesinde Sayıştaydan bahseder. Sayıştay, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına yani bizler adına bütün kamu kurum ve kuruluşlarını denetler, hesaplarını ve işlemlerini denetler; bunun karşılığında da raporlar düzenler, bu raporu da Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar. Bu anlamda da bu işlevi yerine getiren yegâne kurum olma özelliğini taşımaktadır.

Tabii, Sayıştayın yerine getirdiği bu çok önemli işlev son yirmi yılda yapılan düzenlemelerle âdeta reform niteliğinde çok başka bir yere taşındı. Özellikle 2006 yılında kabul ettiğimiz 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu -ismi biraz karışık ama işlevi önemli- yeni bir sistem, yeni bir anlayış. Sistem restore edildi, çağın ihtiyaçlarına cevap verilmeye çalışıldı. Nedir o? Artık her şey elektronik, adalet sistemimiz bugün elektronik, artık duruşmalar neredeyse -pilot uygulamalar var- elektronik ortamda yapılıyor, ifadeler SEGBİS ortamında alınıyor; Sayıştayın da buna ayak uydurması lazım. Hani, belediyelere gidiyor, efendime söyleyeyim, işte “Sayıştay denetçileri geldi, onlara bir oda verelim...” İşte, onların kalacak yerleri, işçileri, ondan sonra, onlara uygun çalışma ortamının sağlanması vesaire; bir ay, iki ay, üç ay süren denetlemeler. Maksat ne? Maksat her şeyden önce, işte, bu, yerinde denetim. Muhakkak bunun yerini hiçbir şey tutmaz, yerinde denetim muhakkak ki gerekiyor ama kurulacak bilişim sistemleriyle; bir, önceden tedbir almak, yapılacak yanlışların ilk önce yapılmadan önüne geçmek; iki, yerinde denetime kalmadan bunu kolaylıkla raporlayabilmek, merkezî bir bilişim sistemiyle beraber bunu yapabilmek... Geriye dönük, bütçelere baktığımızda, Sayıştayın özellikle bilişim sistemine yönelik olarak ciddi bütçeler ayırdığını görüyoruz; tabii, insan kaynağı da önemli, yetmişmiş insan kaynağı da önemli. Bu alanda da yine Sayıştay ciddi şekilde bir bütçe ayırıyor.

2021 yılı dış denetim raporundaki verilere baktığımızda, Danıştayın -özür dilerim, bir önceki bütçede Danıştay hakkında konuşmuştum, hep dilim oraya gidiyor- Sayıştayın denetlediği kamu idare sayısı 535, bu rakam 2022 yılı denetim programında 640; hem denetlenen kamu idare sayısında hem de denetlenen bütçe büyüklüğünde yüzde 60 gibi önemli bir artış söz konusu. Bu da Sayıştayın verilen görevi yerine getirmek için gösterdiği büyük çabayı sanıyorum hepimize gösteriyor.

2021 yılı içerisinde parti ve siyaset ayrımına girmeksizin 30 büyükşehir belediyesinin tamamı, 17 il belediyesi Sayıştay denetçileri tarafından denetlendi; 97 tane ilçe belediyesi denetlendi, 55'i Cumhurbaşkanlığı tarafından. Sayıştay Başkanlığı uluslararası standartlarda tarafsızca işini yapıyor, yapmaya devam edecek.

Mevzuatımızda verilen en önemli görevlerden biri de kamu idarelerinin iç kontrol sisteminin yerleşmesi, buna yardımcı olmak. Böylelikle kamu kurumlarının Sayıştay tarafından denetlenmesine ihtiyaç olmaksızın, bazı yanlışların düzeltilmesine gerek kalmaksızın kurumların iç işleyişini kendilerinin düzenlemesi. Kurumların mali dengesi ne kadar düzgün olursa elbette hesap kitap da ona göre olacaktır, milletin emaneti olan paralar da doğru yerlere harcanacaktır.

Elbette Sayıştayın görevi, yanlışları tespit etmek ve rapor vermek. Bunların ötesi için yürütmenin yani Hükümetin elbette iş birliği gerekiyor. E, peki, öyle mi? Dün Cumhurbaşkanlığı Yardımcımız Sayın Fuat Oktay bütçe sunuş konuşmasında bunu belirtti, aynen alıntı yapıyorum: “Sayıştay raporlarında eleştirilen hususların kamu idarelerince yerine getirilmesini sağlamak amacıyla Cumhurbaşkanlığı koordinasyonunda hem Strateji ve Bütçe Başkanlığında hem de Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde çalışmalar yürütülmektedir. Bu birimlerimizce her bir Sayıştay bulgusu üzerinde gerekli çalışmalar yapılmaktadır. Eleştiri konusu bulguların yerine getirilmesini sağlamak amacıyla hem personel eğitim çalışmaları hem de ön mali kontrolü sağlamaya yönelik bilişim sistemleri oluşturulması çalışmaları devam etmektedir.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ADİL ÇELİK (Devamla) – Bunları neden anlatıyoruz? Tüm eleştirileri dikkate alıyoruz ve gereğini yerine getiriyoruz. Ön kontrol mekanizmaları kurduk, bir hata olmadan önce müdahale etmeye çalışıyoruz. Sayıştay Başkanlığımız bütçeden aktarılan miktarı bunların koordinesinde kullanmaktadır ve son kuruşuna kadar da gereği yapılmaktadır.

Zaman zaman Sayıştay raporları siyasetin sıcak gündemine de giriyor, değerlendirmeler yapılıyor. Bu nedenle, Sayıştayın bu yöndeki çalışmalarını değerli görüyoruz. Bu hassasiyet ve ilke çerçevesinde Sayıştay bütçesinin kabulü için Sayın Meclisin tamamının vereceği destekten hiçbir şüphem bulunmamaktadır.

Sözlerime son verirken Sayıştay bütçesinin Sayıştay Başkanımıza, üyelerine ve denetçilerine ve cumhuriyetimizin 100'üncü yılı, 2023 yılı bütçesinin de tüm ülkemize ve aziz milletimize hayırlı olmasını diliyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çelik.

Söz sırası Ağrı Milletvekili Sayın Ekrem Çelebi'de.

Buyurun Sayın Çelebi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 yılı Adalet Bakanlığı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, tarih boyunca devletlerin en önemli amaçlarından biri, iyi işleyen bir adalet sisteminin tesisi olmuştur. Hukuk devleti ya da hukukun üstünlüğü ilkesi demokrasinin özünü oluşturmaktadır. Hukuk devleti sadece hukuka bağlı olmayı değil, her türlü düzenleme ve uygulamada insan hak ve özgürlüklerinin korunup geliştirilmesini de kapsamaktadır. Bu nedenlerle, adalet sistemimizi ve yargı etkinliğini güçlendirmek adına büyük bir gayret sarf ederek yeni politikalar geliştirmekte ve uygulamaktayız.

Saygıdeğer milletvekilleri, mevcut Anayasamız yürürlüğe girdiği tarihten bugüne kadar geçen süre içerisinde temel hak ve özgürlüklerin geliştirilmesi ve sivilleşme adına yapılan değişiklikleri de çok önemli görüyoruz. Bu çerçevede, AK PARTİ hükümetleri döneminde, hak ve özgürlüklerin geliştirilmesi, antidemokratik hükümlerin kaldırılması ve demokrasinin güçlendirilmesi, işkence ve kötü muamelelerin ortadan kaldırılması, kadın ve çocuk haklarının güçlendirilmesi konularında hükümetlerimiz döneminde yapılan reform niteliğindeki düzenlemelerden bazılarını yüce Meclisimize arz etmek istiyorum: Temel hak ve özgürlüklere ilişkin anlaşmaları iç hukukumuzun bir parçası hâline getirdik. İdarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri incelemek için Kamu Denetçiliği Kurumunu kurduk. Kişisel verilerin korunmasını ve bilgi edinmeyi temel haklar kapsamına alıp Anayasa'yla güvence altına aldık. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunu oluşturarak insan haklarının daha etkin korunmasını sağladık. Farklı dil ve lehçelerde yayın yapılabilmesini sağladık; bu çok önemli bir husustu, AK PARTİ'nin getirdiği en önemli yeniliklerden bir tanesi bana göre budur. Sivil yargı-askerî yargı ayrımını ortadan kaldırdık, yargıda birliği tesis etmiş olduk. Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru hakkını getirdik. Yine, önemli konulardan bir tanesi, lekelenmeme hakkını getirdik biz. Hâkimler ve Savcılar Kurulunun hem çoğulcu kaynaktan seçilmesini hem de üyelerinin önemli bir kısmının Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilmesini sağlayarak Kurulun demokratik meşruiyetini artırmış olduk burada. Yine, Yüksek Askerî Şûra ve Millî Güvenlik Kurulunu yeniden yapılandırdık; biliyorsunuz, bu daha önce ülkemizde hep sıkıntılıydı. Kadınlara karşı ısrarlı takibi suç hâline getirdik. Yine, çok önemli konulardan bir tanesi, Cumhurbaşkanını seçme yetkisini halkımıza verdik. Yapay zekâyla bilimsel ve teknolojik gelişmeleri yargının hizmetine sunduk. Yine, Ulusal Yargı Ağı Projesi'ni (UYAP) hayata geçirdik. Özellikle sevk konularında hep sıkıntılı olan adli süreçlerde SEGBİS ve e-duruşma uygulamalarını AK PARTİ hükümetleri yine başlatmış oldu. Adli görüşme odalarını hizmete açtık.

Değerli milletvekilleri, doksan yıldır devam eden icra yoluyla çocuk teslimine son verdik. Bana göre bu, insan hakları alanında AK PARTİ'nin yapmış olduğu bir devrimdir, bunu özellikle dikkatlerinize sunmak istiyorum.

Vatandaşlarımızın internet üzerinden dava açabilmelerine imkân sağladık, elektronik tebligat uygulamasına geçtik. Uzlaştırma ve ara buluculuk sistemlerini kurarak vatandaşlarımıza alternatif çözüm yollarını sunmuş olduk bu kabullerimizle birlikte. Seri muhakeme, basit yargılama, ön ödeme ve kamu davasının açılmasının ertelenmesi gibi ceza muhakemesi unsurlarını geliştirdik. Tutukluların azaltılabilmesi için adli kontrol kurumunu getirdik. Tutukluluk ve adli kontrolde azami süreler getirdik. İfade almaya yönelik yakalamalarda taahhüt üzerine serbest bırakma imkânını getirdik. Vatandaşlarımızın birçoğunun basit bir mahkemesi vardı; havaalanlarında veya yurt dışına çıkışlarında, sınır kapılarında bunlar çevriliyordu ve biz bunların önüne geçtik. Böylece çeşitli mağduriyetleri biz gidermiş olduk değerli milletvekilleri.

Yine ilk kez nöbetçi noterlik projesi hükümetlerimiz döneminde başlatılmıştır ve ayrıca 2002 yılında sadece 1.231 olan noterlik sayısını yüzde 90 artışla 2.339'a yükseltmiş olduk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – İş hacmi arttı da ondan.

EKREM ÇELEBİ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, yine yüksek mahkemelerimizin iş yükünü azaltmak için ikinci derecede yargılama yapan istinaf mahkemelerini ülkemize kazandırdık. İdare ve vergi mahkemelerinin sayısını artırdık. Bakın, bunların bütünü hem nüfus aralığına göre...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – İcra dairesi sayısı arttı Ekrem Bey.

EKREM ÇELEBİ (Devamla) – Ben burada Sayın Bakanlarımıza teşekkür ediyorum; bir tane de idare mahkemesini Ağrı'ya açtık, 2023'te faaliyete geçiyor.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Sonuç ne, kaç kişi yargılanıyor?

EKREM ÇELEBİ (Devamla) – Yine Türk Ceza Kanunu, Ceza Muhakemesi Kanunu ve İnfaz Kanunu'nu yenileyerek yeni bir ceza adalet sistemini oluşturmuş olduk. Hukuk Muhakemeleri Kanunu, Türk Borçlar Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu başta olmak üzere hukuk alanındaki temel kanunları yeniledik; bu, bu devlet için çok önemli olan bir husustu, bunu özellikle dinlemenizi istirham ediyorum. Hukuk uyumsuzluklarında ara buluculuk, bilirkişilik, iş mahkemeleri, kabahatler, elektronik imza, denetimli serbestlik, terörizmin finansmanının önlenmesi gibi kod kanunları biz kabul ettik.

Ben 2023 yılı Adalet Bakanlığımızın bütçesinin hayırlı olmasını diliyor, yüce Meclisi ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Çelebi.

Söz sırası Tokat Milletvekili Sayın Mustafa Arslan'da.

Buyurun Sayın Arslan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Adalet Bakanlığı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, dün Pençe-Kilit Operasyonu bölgesinde şehit olan Piyade Komando Binbaşımız Mehmet Duman'a Allah'tan rahmet, ailesine, yakınlarına ve aziz milletimize başsağlığı diliyoruz.

Değerli milletvekilleri, hakkı ve adaleti tesis etmek, adil bir hukuk düzeni kurmak, Anayasa'da teminat altına alınan hak ve özgürlükleri korumak devletin vazgeçilmez ve asli görevleri arasındadır. Yirmi yıllık AK PARTİ hükümetleri döneminde hukuk devletinin tahkimi, yargı bağımsızlığı ve demokrasimizin standartlarının yükseltilmesi başta olmak üzere tarihî reformlar gerçekleştirilmiştir. Anayasa değişiklikleri ve kanuni düzenlemelerle yargı sistemini ve hukuk devleti vasfını güçlendirdik. Anayasa'da yaptığımız değişikliklerle temel hak ve hürriyetleri güçlendirdiğimiz gibi kadınlara, engellilere, çocuklara pozitif ayrımcılıklar getirdik. Kişisel verilerin korunmasını anayasal bir hak olarak düzenledik. Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru hakkını sağladık. Basın, yayın ve ifade hürriyetini tahkim ettik. Sendikal hakları genişlettik ve güçlendirdik. Memurlara ve kamu görevlilerine toplu sözleşme yapma hakkı tanıdık. Sıkıyönetim ilanını Anayasa'dan kaldırdık. Anayasa Mahkemesinin ve Hâkimler ve Savcılar Kurulunun yapısını yeniden düzenledik. İstinaf kanun yolunu sistemimize kazandırdık. Birçok kararın istinafta kesinleşmesini sağlayarak yargı hizmetlerinin makul sürede tamamlanmasının yolunu açtık. Milletvekili seçilme yaşını önce 25'e, sonra 18'e düşürerek gençlerimizin milletvekili seçilmesinin önündeki engelleri kaldırdık.

Değerli milletvekilleri, anayasa değişiklikleri dışında Yargı Reformu Stratejisi Belgesi ve İnsan Hakları Eylem Planı'nı referans alarak hazırladığımız yargı paketleriyle birçok yasal düzenlemeyi de hayata geçirdik. Birinci yargı paketiyle ceza yargılamasında ciddi değişiklikler yaparken hukuk sistemimize seri yargılama ve basit yargılama usullerini kazandırdık. İkinci yargı paketiyle infaz sistemine yönelik düzenlemeleri, üçüncü yargı paketiyle özel hukuk alanında sadeleştirici ve hızlandırıcı yenilikleri hayata geçirdik. Dördüncü yargı paketiyle mağdur odaklı adalet anlayışımızı ortaya koyan yenilikler ile suçsuzluk karinesine ilişkin düzenlemeleri hukuk sistemimize kazandırdık. Beşinci yargı paketiyle icra iflas sistemine ilişkin düzenlemeleri, özellikle çocuk teslimine yönelik köklü değişiklikleri hayata geçirdik. Hâkim ve savcı yardımcılığı kurumlarını oluşturduğumuz altıncı yargı paketinde noterlerin görevlerine ilişkin yeni düzenlemeler yaptırarak, vatandaşımızı stokçuluğa karşı koruyacak tedbirleri aldık. Yargı paketleri dışında yaptığımız yasal düzenlemelerle hukuk sistemimize alternatif çözüm yöntemleri kazandırdık. Ara buluculuk ve uzlaşmayla ihtilafların kısa sürede çözülmesini sağladık. Elektronik tebligat uygulamasıyla yargı hizmetlerinin kalitesini ve hızını artırırken tasarrufa yönelik çevreci bir anlayış ortaya koyduk.

Değerli milletvekilleri, adalet hizmetlerinin gecikmeksizin sunulması güçlü bir altyapı ve nitelikli insan kaynağıyla mümkündür. Bu bağlamda, yirmi yıl boyunca hukuk sistemimizde birçok reform gerçekleştirirken yargı teşkilatımızın altyapısını ve insan kaynağını da güçlendirdik. 2002 yılında 9.349 olan hâkim ve savcı sayımızı 22.720'ye yükselttik, kürsülerdeki eksiklikleri giderdik. Adalet teşkilatımızın bünyesindeki personel sayısını 51 binden 160 bine çıkardık. Mahkeme sayısını adli yargıda yüzde 94, idari yargıda yüzde 47 artırdık. 278 yeni hizmet binası inşa ederek yargı teşkilatımızın altyapı sıkıntısını ortadan kaldırdık.

Değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan geçtiğimiz günlerde ülkemiz için yeni bir vizyon paylaşmış ve önümüzdeki yüzyılı "Türkiye Yüzyılı" olarak ifade etmişti. Adalet güven ve yargının güçlendirilmesi, Türkiye Yüzyılı vizyonumuzun temel yapı taşlarından biri olacaktır. Türkiye Yüzyılı vizyonumuzun en önemli başlığıysa yeni anayasanın ülkemize ve milletimize kazandırılmasıdır. İnaniyorum ki cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılında da Cumhurbaşkanımızın liderliğinde ak kadrolar yeni anayasayı hep birlikte yapacaktır.

Bu düşüncelerle, Adalet Bakanlığımızın ve diğer bakanlıklarımızın bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Gaziantep Milletvekili Sayın Müslüm Yüksel.

Buyurun Sayın Yüksel. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MÜSLÜM YÜKSEL (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yargıtay bütçesiyle ilgili AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisimizi saygıyla selamlarım.

Yargıtay, Türk hukuk sistemimizin en köklü ve en büyük kurumlarından biridir. Kuruluşundan bugüne kadar Türk hukukuna yön vermiş, hukuk düzeninin yerleşmesinde ve adaletin gerçekleşmesinde etkin rol oynayarak öncülük etmiştir. Yargıtay, adli yargı ilk derece mahkemelerince verilen ve kanunun başka bir adli yargı mercisine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme mercisidir.

Hukuk devletinin ön şartı vatandaşlarının hak ve özgürlüklerini teminat altına alan bir yargı sisteminin varlığına bağlıdır. Hukuk devleti gereklerine uygun, etkin ve kaliteli bir yargı hizmetiyle herkesin hukuki güvenlik, barış ve huzur içinde yaşaması nihai amacımızdır. Demokrasiyi güçlendirmek, vatandaşların adalet beklentisine en yüksek cevabı vermek, uluslararası alanda Türkiye'nin hukuk devleti niteliğini güçlendirmek amacıyla yeni reformlar hayata geçirilmiştir. Anayasa'mızda ve kanunlarımızda yaptığımız değişikliklerin tek amacı adaletin daha güçlü bir şekilde tesisini sağlamaktır. Temel kanunların yenilenmesinden yargı mensuplarının özlük haklarının iyileştirilmesine, adliye binalarının modernleştirilmesinden istinaf mahkemelerinin kuruluşuna, UYAP uygulamalarına, adli tıptan bilirkişiliğe ve ara buluculuk müessesesine kadar her alanda adalet sistemini geliştirecek tarihi reformlara imza attık. Vatandaşlarımızın ihtiyaçlarına ivedilikle cevap veren, ülkenin geleceğine ışık tutan bir hukuk düzenini ve daha iyi işleyen bir yargı sistemini oluşturmayı, sürekli gelişen ve değişen koşulları dikkate alarak adalet sistemimizi daha da ileriye taşımayı milletimize karşı bir borç ve tarihi bir sorumluluk olarak biliyor ve görüyoruz.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılına yaklaşırken, hükümetlerimiz döneminde, 2002 yılından bu yana attığımız adımların tümü insan hakları temelinde hukuk devleti ilkesinin geliştirilmesi ve tahkim edilmesine yöneliktir. Çalışmalarımız; vatandaşlarımızın talepleri ve ülkemizin ihtiyaçları, demokrasimizin ve insan haklarının daha da geliştirilmesi eksenine odaklanmaktadır. Zira, devlet ile toplum ilişkilerinin en çok hassasiyet gerektiren noktası adalettir, hukuktur. Hayatın her alanı gibi, yargı da dinamikdir; gelişen ve değişen hadiseler karşısında adalet teşkilatımızın ortaya koyduğu irade, milletimizin ülkesine ve devletine olan güvenini sağlamlaştırmak açısından büyük bir öneme sahiptir. Vatandaşlarımızın hak arama ve hakkına kavuşma konusunda beklentilerine cevap vermek, milletimizin adalete erişimini kolaylaştırmak ve yargı hizmetlerini hızlandırmak amacıyla adalet teşkilatımız reform çalışmalarını sürdürmektedir.

2016 yılında, demokrasimizi hedef alan hain FETÖ'nün darbe teşebbüsüne karşı ilk ve en güçlü refleksi gösterenlerin başında yargı mensuplarımız yer almıştır. Bu durum, Türk yargısının demokrasiye olan inancını ve adalet teşkilatımızın demokrasiye yönelik saldırılara karşı ne kadar güçlü bir anayasal kurum olduğunu açıkça göstermiştir.

Son yıllarda, yargıyı etkileme girişimlerine siyasi niteliği ağır basan uluslararası bir boyut da eklenmiştir. Özellikle darbecileri ve yandaşlarını çeşitli şekillerde himaye eden bazı yabancı ülkelerin ve bunların uzantılarının, devam eden FETÖ yargılamaları nedeniyle, Türk yargısını karalamaya yönelik faaliyetleri yoğunluk kazanmıştır. Şu bilinmelidir ki Türk yargısı, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile Anayasa'mızın koruduğu temel hak ve özgürlükler konusunda bilinçli, eğitilmiş ve duyarlıdır. Anayasa'ya, bağlı olduğumuz uluslararası sözleşmelere ve kanunlarımıza uygun bir biçimde yapılan yargılamalar sonucu bağımsız Türk yargısının vermiş olduğu ve Yargıtay denetiminden geçerek kesinleşen kararlara göre FETÖ bir terör örgütüdür. Bu nedenle uluslararası alanda Türkiye'yle iyi ilişkiler kurmak isteyenlerin öncelikle bu gerçeği kabul etmeleri ve gerekli somut adımları atmaları zorunludur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın da ifade ettiği gibi, milletimizi ruhunu 12 Eylül vesayetçilerinin üflediği darbe mahsulü mevcut Anayasa'dan kurtarma irademiz bakidir. Ülkemizi sivil, özgürlükçü ve kuşatıcı bir anayasaya kavuşturmak için çalışmalarımızı sürdüreceğiz. Geçmişten edindiğimiz tecrübelerle çağın gereği olan yeni çalışma yöntemlerini geliştirmek ve uygulamak geleceğimizi güzel bir şekilde inşa etmemizi sağlayacaktır.

Sözlerime son verirken 2023 yılı bütçemizin ve Yargıtay bütçesinin ülkemize, milletimize hayırlar getirmesini temenni eder; bütçenin hazırlanmasına katkı sunan, emeği geçen herkese saygı ve selamlarımı sunarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Yozgat Milletvekili Sayın Yusuf Başer.

Buyurun Sayın Başer. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA YUSUF BAŞER (Yozgat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Danıştay Başkanlığının 2023 bütçesi hakkında konuşmak üzere AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi hürmetle selamlıyorum.

Cumhuriyet tarihi boyunca yargı kurumlarımızın demokrasiye bağlılık sınavı maalesef kırık notlarla doludur. Üzülerek tespit etmeliyiz ki yüce Meclisimiz gibi Türk milleti adına karar verme yetkisini kullanan Türk yargısı, demokratik hukuk devletin yanında duracağı yerde, tarihi boyunca darbecileri meşrulaştıran ve vesayet odaklarının lehine taraf alan hatta yer yer bizatihi kendisi vesayetçilik yapan yanlışlıklara imza atmıştır. Yassıada'dan 12 Eylül yargılamalarına, 28 Şubat brifinglerinden 367 garabet kararına kadar cumhuriyet tarihimiz bu türden kötü örneklerle doludur. Bunun tek istisnası vardır, o da devleti çıkar lobilerinin, iç ve dış vesayet odaklarının mahfil siyasetinden kurtarıp gerçekten milletin emrine veren ve millî iradenin yörüngesine sokan milletin partisi AK PARTİ iktidarına yönelik yapılan hain FETÖ darbe girişimi karşısında Türk yargısının verdiği onurlu mücadeledir.

CAVİT ARI (Antalya) – Siz doldurdunuz onları oraya, siz.

YUSUF BAŞER (Devamla) – Türk yargısı, 15 Temmuzda, demokrasi ve hukuk devletine bağlılık imtihanını bu sefer başarıyla vermiştir. Hakkımı teslim etmek gerekir ki bunda Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde AK PARTİ iktidarının kararlı bir biçimde oluşturduğu millî iradeye dayalı siyaset ikliminin payı büyük olmuştur. Darbelere kılıf uyduran, vesayete koltuk değnekliği yapan, gizli açık hukuk dışı örgütlerin arka bahçesi hâline dönüşen, kendi içerisinde kast sistemiyle dizayn edilen menfaat gruplarının aleti olan bir yargıyı tarihin çöp sepetine attık. Adalet sistemine bir kanser gibi çöreklenen, yargı sistemimizi çürüten FETÖ militanı hâkim ve savcılar Emniyet ve ordu içindeki yandaşlarıyla birlikte kumpas ve darbe teşebbüsünde bulduklarında, ülkesine, milletine ve adaletine bağlı hâkimler ve savcılar kendi içlerinden başlayarak Türkiye'yi hukuk yoluyla FETÖ tehdidinden kurtarmaya öncülük ettiler. Millet iradesine uzanan hain elleri, şerefli Türk hâkimleri cezalandırarak kırmıştır.

AK PARTİ, başta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere, demokrasi için bedel ödeyenlerin kurduğu partidir; aynı şekilde, AK PARTİ, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde, hukuk devletini, hukukun üstünlüğünü, yargının bağımsızlığını ve tarafsızlığını tesis etmek için, bedel ödemek pahasına, yargının ve diğer devlet kurumlarının kılcal damarlarına kadar sızmış bu hain odaklara karşı yiğitçe, kahramanca ve gözünü kırpmadan mücadele etmiştir. Bu amansız mücadele hiç kolay olmadı; liderimize hain tuzaklar kuruldu, partimiz kapatma davasıyla sindirilmeye çalışıldı, sayısız kumpaslarla önümüz kesilmek istendi. Bütün bu tertipleri, aziz milletimizin desteğiyle ve Sayın Cumhurbaşkanımızın güçlü liderliğiyle boşa çıkarmayı başardık. Türkiye'de siyaseti dizayn etmek isteyen, siyaya çekmek isteyen, siyasetçilere ve siyaset kurumuna parmak sallayan, millet

iradesini yok sayan, kendini layüsel gören yargı mensupları yok artık. Bu büyük devrime imza atanı ne millet ne de tarih unutmayacak ve hakkını teslim edecektir.

Türk demokrasi tarihi, Türkiye’de demokrasinin tastamam tesis edilmesi için yargı vesayetine, ordu vesayetine ve bürokratik vesayete karşı amansız mücadele veren, milletinden aldığı güçle hiçbir baskıya boyun eğmeyen, hiçbir tehdide pabuç bırakmayan milletin adamı Recep Tayyip Erdoğan’ı minnetle ve saygıyla yâd edecektir, etmeye de devam edecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) İnşallah, bu hizmetlerimiz, milletimizin gerçek temsilcilerinin hazırladığı, Türkiye Yüzyılı’na yaraşır, “ama”sız ve “ancak”sız, herkesin “İşte aradığım...” diyebileceği anayasayla taçlanacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bürokrasiye inceleme, danışma ve karar organı vasfıyla yardımcı olan, yürütmeyi de yargı yoluyla denetleyen Danıştay, ülkemizin hukuk devleti vasfının korunmasında ve güçlenmesinde vazgeçilmez bir konuma sahiptir.

Danıştay bütçesinin Danıştay Başkan ve üyelerine, çalışanlarına, aziz milletimize hayırlı olmasını temenni ediyor, hepinizi saygıyla Allah’a emanet ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Afyonkarahisar Milletvekili Sayın İbrahim Yurdunuseven.

Buyurun Sayın Yurdunuseven. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Adalet Bakanlığı bütçesi içerisinde yer alan Ceza İnfaz Kurumları ile Tutuklevleri İşyurtları Kurumu 2023 yılı bütçesi üzerine partim adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri seyretmekte olan aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Hain terör örgütü tarafından şehit edilen Binbaşı Mehmet Duman’a Allah’tan rahmet, kederli ailesine ve aziz milletimize başsağlığı diliyorum.

Değerli milletvekilleri, aziz milletimiz 2002 yılında AK PARTİ’yi iktidara getirmiş ve bütçe hazırlama yetkisini o günden bugüne 21 kez bize vermiş ve en önemlisi, cumhuriyetimizin kuruluşunun 100’üncü yılı bütçesini hazırlama yetkisini de bize vererek bizi müteşekkîr hâle getirmiştir. Partimize ve Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’a verdiği destek nedeniyle aziz milletimize şükranlarımı sunuyorum.

Adalet Bakanlığımıza bağlı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü taşra teşkilatına bağlı kurumlarda 42.490’ı kadrolu, 33.309’u sözleşmeli ve 209’u sürekli işçi olmak üzere 76.008 personel görev yapmaktadır. 2022 Aralık ayı itibarıyla ülkemizde 396 infaz kurumunda 336 bin hükümlü ve tutuklu barındırılmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2002 yılından bu yana, Avrupa Birliği normlarına uygun 279 adet ceza infaz kurumu inşaatı tamamlanarak kullanıma açılmıştır. Aynı zamanda, infaz rejimine uygun olmayan, yeterli eğitim ve iyileştirme çalışması yapılamayan, çok eski yapılardan oluşması ve bazılarının taş bina olması nedeniyle fiziki kapasitesi yetersiz 377 ceza infaz kurumu da kapatılmıştır. Mevcut ceza infaz kurumlarımızın elektrik, su, doğal gaz, sıhhi tesisat, çatı ve genel tadilatları kapsamında büyük ve küçük onarımları yaptırılarak kurumlarımızın fiziki şartları da iyileştirilmektedir. Yine, herkesin malumdur ki infazlara ve mahkûm isyanlarına tanıklık eden, darbe yıllarının acılarının yaşandığı cezaevleri de AK PARTİ dönemlerinde müzeye dönüştürülmüştür. Burada, 2002 ve öncesi ile günümüzü karşılaştırmak isteyen her vekilimizi ve halkımızı tekrar Ulucanlar Cezaevini ziyaret etmeye davet ediyorum.

Hükümlü ve tutukluların iaşeleri Sağlık Bakanlığının belirlediği günlük kalori ihtiyacına göre hazırlanmaktadır. Bütçe imkânları ölçüsünde 2002 yılından önce, yakın tarihte hükümlü ve tutuklular için ve görevi başında bulunan personel için günlük iâşe bedelinde yüzde 127, annesiyle birlikte

kalan çocuklar için de yüzde 70 oranında artış yapılmıştır. Çocuk kapalı infaz kurumu olarak faaliyet gösteren kurumlarda ise çocuk hükümlü ve tutukluların aile bağlarının kopmaması ve ruhsal yönden kendilerini rahat hissedebilmeleri amacıyla aile görüşme odaları oluşturulmuş ve kullanıma hazır hâle getirilmiştir. Sağlık alanında yapılan iyileştirmelerde ise, hükümlü ve tutukluların tedavileri sırasında gerekli görülen her türlü ilaç, muayene, tetkik, tahlil ve tıbbi malzemeleri Bakanlığımız tarafından karşılanmaktadır; ayrıca hükümlü ve tutuklulardan maddi imkânları yetersiz olanlara da gerekli hijyen malzemeleri verilmektedir.

Sonuç itibarıyla, kurumlarda olası Covid-19 pozitif vakaların önüne geçilebilmesi için dinamik bir çalışma modeli oluşturulmuş, pozitif vaka belirtisine rastlanması veya pozitif vakanın tespit edilmesi hâlinde izlenecek yöntemlere ilişkin etkin, süratli ve eş güdüm içinde bir çalışma yürütülmesi sağlanmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; işkenceye karşı sıfır tolerans politikası çerçevesinde insan hakkı ihlallerine hiçbir müsamaha göstermeyen Bakanlığımız, kötü muamelenin yaşanmaması ve bu yöndeki iddiaların ortadan kaldırılması için tüm yasal değişiklikleri yapmış, buna ilişkin tüm adli, idari denetim ve sivil izleme mekanizmalarını da oluşturmuştur. Meclisimizde bulunan bütün siyasi partilerden oluşan ve Başkanı bulunduğum Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme Alt Komisyonumuzla bugüne kadar 24 cezaevinde yapmış olduğumuz incelemelerde sistematik bir şiddetin olmadığını da yerinde gördük. Özellikle PKK, FETÖ ve DHKP-C gibi terör örgütü suçlularının cezaevleriyle ilgili dezenformasyonuna da bizzat şahit olduk.

AK PARTİ olarak iktidara geldiğimiz günden bugüne kadar ceza infaz sisteminde köklü değişiklikler ve önemli reformlar da gerçekleştirilmiştir. Bugün gelinen noktada sağlanan değişim ve gelişim sürecine ivme kazandıran tamamlayıcı unsurlardan biri de kuşkusuz başta Avrupa Birliği olmak üzere, diğer ülkeler ve uluslararası kuruluşlarla yapılan iş birliği çalışmaları ve kapsamda da yürütülen projelerdir. Mesela, bunlardan birkaçı: Akıllı Cezaevi Projesi (ACEP), Biyometrik İmza Yöntemi ile Takip Sistemi (BİOSİS), yenilenebilir enerji sistemleri ve ceza infaz kurumlarındaki randevu ve yönetim sistemi gibi.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; infaz sisteminin amacı yalnızca suçluların özgürlüğünü kısıtlamak değil, aynı zamanda topluma da kazandırmaktadır. İşyurtları Kurumu, hükümlü ve tutukluların meslek ve sanatlarının korunup geliştirilmesi veya bir meslek ve sanat öğrenmeleri amacıyla yönelik olarak çalışmalarını sağlamak üzere Adalet Bakanlığına bağlı, 1997 yılında kurulmuş özel bütçeli bir kuruluştur. Bu bağlamda hükümlü ve tutukluların mesleki eğitimlerinin sağlanması yanında ayrıca Adalet Bakanlığının merkez ve taşra teşkilatlarına bağlı kuruluşların yatırım ve cari ihtiyaçlarını da karşılamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Devamla) – İşyurtları olarak 2021 yılında 1 milyar 209 milyon 263 bin TL bilanço kârı elde edilmiş olup bununla; 1 adliye binası, 2 ceza infaz kurumu, 7 iş yurdu üretimi gerçekleştirilmiştir. İşyurtları Kurumu tarafından hükümlülerin yeniden topluma kazandırılması genel amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmalar 2023 yılında da hız kesmeden devam edecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 yılı bütçemizin tüm ülkemize hayırlı olmasını, hayırlı hizmetlere vesile olmasını diliyorum; başta Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere, bugüne kadar cezaevlerinde yapılan iyileştirmelerde katkısı bulunan şu andaki Sayın Bakanımız Bekir Bozdağ'a ve tüm Adalet Bakanlarımıza ve buradaki Cezaevleri Genel Müdürlüğü personelimize,

gerçekten büyük bir özveriyle çalışan infaz koruma memurlarımıza teşekkür ediyorum. Aynı zamanda 2023 bütçesini hazırlayan Komisyonumuzun tüm milletvekillerine teşekkür ediyor, aziz Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası İstanbul Milletvekili Sayın Serkan Bayram'da.

Buyurun Sayın Bayram. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA SERKAN BAYRAM (İstanbul) – Başkanım, namıdiğer adım Buğday Tanesi.

BAŞKAN – Evet, Buğday Tanesi, hatırlattı, Sayın Serkan Bayram Galasına gidemedik, kusura bakmayın, inşallah en kısa zamanda seyredeceğiz.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Çarşamba akşamı Ankara'da tekrarı var.

BAŞKAN – İnşallah, tamam. Sayın Eronat, sağ olun hatırlattığınız için.

Buyurun.

SERKAN BAYRAM (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yargı teşkilatımızın 2023 yılı bütçesini görüştüğümüz bugünde hukuk ve adalet alanında uygulayıcılara verdiği eğitimle ulusal ve uluslararası düzeyde model alınan, özgün, saygın ve yenilikçi bir kurum olmayı vizyon edinen Türkiye Adalet Akademisinin büyük bir gayret ve özveriyle yürüttüğü çalışmalar hakkında sizleri bilgilendirmek üzere söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla hürmetle selamlıyorum.

Türkiye Adalet Akademisi, güven veren, adalet için etkin eğitim anlayışını temel alarak hâkim ve savcı adaylarına yönelik meslek öncesi, hâkim ve savcılara yönelik meslek içi eğitim faaliyetlerini yürüten, başta noterler ve avukatlar olmak üzere hukuk profesyonellerine yönelik hizmet içi eğitim düzenleyen, hukuk ve adalet alanını ilgilendiren konularda uzmanlık, sertifika programları, kurs, seminer, sempozyum, konferans ve benzeri etkinlikler düzenleyen, bilimsel ve kültürel alanlarda yayınları olan, görev alanına giren konularda yurt içi ve yurt dışında bulunan kurum ve kuruluşlarla iş birliğini sürdüren, tüzel kişiliği olan, bilimsel, idari ve mali özerkliğe sahip bir kamu kurumudur.

Adalet dağıtmak, devletin temel fonksiyonlarından biri ve meşruiyetin temelidir. Bu alandaki hizmetlerin modern kamu yönetimi anlayışı çerçevesinde, adil, güvenilir, etkili ve makul bir sürede sunulması, önemli ölçüde başta hâkim ve savcılarımız olmak üzere tüm yargı profesyonellerinin mesleki yetkinliğiyle doğru orantılıdır. Günümüz dünyasında meydana gelen olağanüstü gelişmelerle doğru orantılı olarak hukuki sorunlar ve uyuşmazlıklar da nitelik, nicelik yönünden büyük değişim göstermekte ve gittikçe karmaşık bir hâl almaktadır.

Akademinin en önemli hedefi de hukukun hak ve nesafet ile adalet ve insan hakları gibi temel kavramları özümsemiş, tarafsız, bağımsız, toplumun millî ve manevi değerlerini benimsemiş, devletine ve milletine bağlı hâkim ve cumhuriyet savcılarını yetiştirmektir. Bu bağlamda, 2022 yılı eğitim döneminde Akademiye 2.240 hâkim ve savcı adayına meslek öncesi; 10.667 hâkim ve savcıya da meslek içi eğitim ve uzaktan eğitimle de 2.080 kamu görevlisine hizmet içi eğitim programı düzenlenmiştir. Ayrıca, hâkim ve savcı adaylarıyla ilgili meslekteki yargı mensuplarının yüksek lisans ve doktora yapma kapasitesinin artırılması çalışmaları kapsamında birçok üniversiteyle yüksek lisans protokolleri yapılmıştır.

Türkiye Adalet Akademisinde eğitim faaliyetlerinin yanında adayların sosyal, kültürel ve kişisel gelişimini destekleyecek çalışmalar yapılmaktadır. Türkiye Adalet Akademisi, hâkim ve savcılar

dışında avukat, noter ve diğer kurumların hukuk müşavirleri, müfettiş ve denetçilerine de hizmet içi eğitim vermektedir.

Türkiye Adalet Akademisi, uluslararası ilişkiler kapsamında da Avrupa Konseyi, Avrupa Birliği, Birleşmiş Milletler, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi başta olmak üzere hukuk ve adalet alanındaki birçok uluslararası kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmaktadır. Diğer ülkelerle nitelikli, ulusal ve uluslararası hukuk düzeyinde seminer, sempozyum ve çalıştaylar düzenleyerek karşılıklı olarak bilgi ve tecrübe paylaşımı gerçekleştirmektedir. Sürekli gelişen koşulları dikkate alarak adalet sistemimizi daha da ileri taşımayı tarihî bir sorumluluk olarak gören Türkiye Adalet Akademisi, bugüne kadar Avrupa Konseyi ve Avrupa Birliğiyle de pek çok proje yürütmüş, yürütmeye de devam etmekte ve adalet, hukuk alanında yürütülen projelere destek vermektedir.

Değerli milletvekillerimiz, uluslararası toplumun onurlu ve saygın bir üyesi olan ülkemizde özgürlükçü demokrasinin geliştirilmesi, temel hak ve özgürlüklerin güçlendirilmesi, hukukun evrensel değerlerinin hâkim kılınması yolunda Türkiye Adalet Akademisi, görev ve sorumluluklarını yerine getirmek amacıyla çalışmalarını kararlılıkla sürdürmektedir.

Bu düşüncelerle Türkiye Adalet Akademisi 2023 yılı bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum. Adalet Bakanımıza ve ekibine de başarılar diliyorum.

Yüce heyetinizi saygı, sevgi ve muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Buğday Tanesi.

Manisa Milletvekili Sayın Mehmet Ali Özkan.

Buyurun Sayın Özkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET ALİ ÖZKAN (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hâkimler ve Savcılar Kurulunun 2023 yılı bütçesi üzerinde AK PARTİ grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla ve muhabbetle selamlıyorum.

Adil, bağımsız, tarafsız, güvenilir ve etkin yargının teminatı olan Hâkimler ve Savcılar Kurulu, 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ve 6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kurulu, Kanunu'na göre kurulmuş olup 13 üyeden oluşmakta ve 2 daire hâlinde çalışmaktadır. Adalet Bakanımız Kurulun Başkanı olup 1 bakan yardımcısı da kurulun tabii üyesidir. Kurulun 3 üyesi adli yargı hâkim ve savcıları arasından, 1 üyesi idari yargı hâkim ve savcıları arasından Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından, 3 üyesi Yargıtay üyeleri, 1 üyesi Danıştay üyeleri ve 3 üyesi de yükseköğretim kurumlarının hukuk dallarında görev yapmış olan öğretim üyeleri ile avukatlar arasından millet iradesinin tecelligâhı olan Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilmektedir.

Seçilmiş Cumhurbaşkanının ve Türkiye Büyük Millet Meclisimizin Hâkimler ve Savcılar Kuruluna üye seçiminde rol üstlenmesini hukukçu bir milletvekili olarak millî iradenin yargı üst yönetimine yansımalarının bir vesilesi olarak çok önemli gördüğümü ifade etmek istiyorum. “Adalet mülkün temelidir.” anlayışıyla hükmettiği topraklara adaleti götüren bir medeniyetin mensubu olarak, 16 Nisan referandumuyla Hâkimler ve Savcılar Kurulunun yapısı içerisinde demokratik meşruiyetiyle hesap verebilirliğinin sağlanmış olmasının da önemini bir kez daha ifade ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hâkimler ve Savcılar Kurulu; hukukun üstünlüğü, yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı ilkelerini esas alarak yargı hizmetlerinin adil, hızlı ve etkin bir şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla hâkim ve savcılarla ilgili iş ve işlemleri; adalet, tarafsızlık, doğruluk, tutarlılık, eşitlik, ehliyet ve liyakat ilkeleri çerçevesinde yürütmektedir. Bu kapsamda, Hâkimler ve Savcılar Kurulu; başkan vekili ve daire başkanlarını seçmek, dairelerin kararlarına karşı yapılan

itirazları incelemek ve karara bağlamak, adli ve idari yargı hâkim ve savcılarını mesleğe kabul etmek, atama ve nakillerini gerçekleştirmek -hâkim ve savcılarının- yükselme ve birinci sınıfa ayırmak, meslekte kalmaları uygun görülmeyenler hakkında karar vermek, disiplin cezası vermek, görevden uzaklaştırmak ile hâkim ve savcılar hakkında denetim, araştırma, inceleme, soruşturma yapılması konularına münhasır olmak üzere yönetmelik çıkarmak ve genelge düzenlemek, Kurulun stratejik planını onaylamak ve uygulamasını takip etmek, görev alanını ilgilendiren kanun ve mevzuat taslakları hakkında görüş bildirmek, hâkim ve savcılarının uymaları gereken etik ilkeleri belirlemek gibi görevleri 6087 sayılı Kanun çerçevesinde yerine getirmektedir. Yine, Bakanlığın bir mahkemenin kaldırılması ve yargı çevresinin değiştirilmesi konusundaki tekliflerini karara bağlamak, Yargıtay ve Danıştaya üye seçmek gibi görevleri de yerine getirmektedir.

Öte yandan, millet adına yargılama yapan mahkemelerimizin genel görünümü hakkında da sizlere bilgi vermek istiyorum. 2002 yılı itibarıyla Türkiye genelinde 9.349 olan hâkim ve savcı sayımız, yüzde 144 oranında artırılarak bugün 22.769'a yükseltilmiştir. 15 Temmuz 2016'daki hain darbe girişiminin ertesinde terör örgütlerine irtibatı, üyeliği, iltisakı belirlenerek meslekten çıkarılan hâkim ve savcı sayısı ise 3.777'dir. 3.777 hâkim ve savcının terör örgütü irtibatı sebebiyle meslekten çıkarılmasına rağmen hâkim ve savcı sayısındaki yüzde 144 oranındaki artışın da ayrıca dikkate değer olduğunu ifade ediyorum. Yine, 2002 yılında 1.847 olan kadın hâkim ve cumhuriyet savcısı sayımız da bugün itibarıyla 8.332'ye yükseltilmiş ve Türkiye genelinde hâkim ve savcılar arasında da kadınların oranı yüzde 37 olmuştur. Yine 23/6/2022 tarihi itibarıyla gerçekleştirilen kanun değişikliğiyle 1/1/2023 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere hâkim ve savcı yardımcılığı sistemi de getirilmiştir.

Hâkim ve Savcılar Kurulu, yargılama sürecinde ihtisaslaşmaya da önem vermekte, bu kapsamda da ihtisas mahkemelerinin kurulmasını sağlamaktadır. Bu meyanda olmak üzere cumhuriyet başsavcılıklarında aile içi şiddet büroları yaygınlaştırılmış; aile, imar, kamulaştırma, sendika, finans, vergi ve bilişim suçları gibi alanlarda ihtisas mahkemeleri belirlenmiştir. 2002 yılında adli yargıda 3.581 olan mahkeme sayısı bugün 7.297'ye, idari yargıda 146 olan mahkeme sayısı da 231'e yükseltilerek vatandaşlarımızın adalete hızlı ve etkin bir şekilde erişmelerinin temini sağlanmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MEHMET ALİ ÖZKAN (Devamla) – Bu vesileyle 2023 yılı Hâkimler ve Savcılar Kurulu bütçemizin ve tüm bakanlıklarımızın bütçelerinin milletimize ve devletimize hayırlı olmasını temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Isparta Milletvekili Sayın Recep Özel.

Buyurun Sayın Özel. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA RECEP ÖZEL (Isparta) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Söz aldığım Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun 2023 yılı bütçesiyle ilgili olarak... Her şeyden önce insan hakları ve eşitlik, herhangi bir bütçeyle sınırlı bir alan değildir, herhangi bir bütçe ve parayla bağlı bir durum da değildir. İnsan haklarını korumak ve geliştirmek, kişilerin eşit muamele görmesi ve bu hakkının güvence altına alınması, her türlü kötü muamele ve işleme etkin mücadele etmek, evrensel ilkelerle, yerel ve millî değerlerimizle barışık ve bunları güçlendirecek politikalar ve uygulamalar yapmak; hepimizin ve öncelikle de bu Kurumun en öncelikli görevidir. İnsanın insan olmasından kaynaklı haklarını ihtiva eden hususları, hakları dikkate almayan hiçbir toplum kalkınamaz, ilerleyemez ve netice olarak da yıkılmaya mahkûmdur. Ancak insan ve haklarıyla toplum, medeniyet ve

devletler kalkınır, ilerler, ayakta durur, büyür ve gelişir. Dini ne olursa olsun, kimliği ne olursa olsun, inancı ne olursa olsun insan haklarının temeli, varoluş sebebi insanın bizzat kendisidir ve bu konuya bir cinsiyet, din, mezhep, ırk, etnik yapı boyutuyla bakılmaması gerektiği hususunda herhâlde hepimiz hemfikirizdir. Yunus Emre'nin dediği gibi "Yaratılanı severiz Yaradan'dan ötürü." anlayışı, bizim temel ve değişmez bir değerimiz ve anlayışımızdır.

Ülkemizin, Türkiye'nin bir nevi öz güven kurumu olan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, partimizin ve Cumhurbaşkanımızın her zaman kamuoyuna ilan ettiği "işkenceye sıfır tolerans" yaklaşımımızın tezahürü bir kurumdur. Bildiğiniz gibi işkence, ceza yasamızda tarifi olan ve ağır müeyyidesi olan bir suçtur. İşkencenin suç olarak düzenlenmesinin yanı sıra, başta cezaevleri olmak üzere insanların özgürlüklerinden mahrum bırakıldıkları tüm yerlerde, nezarethanede, geri gönderme merkezlerinde, çocukevlerinde, yaşlı bakımevlerinde vesaire işkence ve kötü muameleye fırsat verilmemesi için pek çok mekanizma vardır. Başta il, ilçe insan hakları kurulları, ceza infaz kurumları ve tutukevleri izleme kurulları olmak üzere buralara ziyaretler yapılmakta ve bir zafiyet oluşmaması için azami gayret gösterilmektedir.

"İşkence ve kötü muamele konusunda sıfır tolerans" yaklaşımımız, aslında bizim insana ve insan onuruna verdiğimiz değerın önemli bir sonucudur. Yaratılmışların en şerefli olan insanın onuru, her zaman ve her yerde korunmalı ve bu konuda atılacak her adım atılmalıdır. Bu çerçevede 2016 yılında 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu çıkartılmış ve bu Kurum kurulmuştur. Gerçi Sayın Kılıçdaroğlu, Maltepe Belediyesinin 12 Mart 2022 tarihinde yani şu geçtiğimiz mart ayında düzenlemiş olduğu Pandemi Sonrası Türkiye ve Dünya Ekonomisi Forumu'nda yapmış olduğu konuşmada yeni bir kurum olarak Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunu kuracaklarını ifade etmiş bulunmaktadır. 2016 yılında kurulmuş olan bir Kurumdan bihaber olarak yeni bir kurum olarak kuracaklarından bahsetmek neyle ifade edilir bilemiyorum; takdiri kamuoyuna ve milletimize bırakıyoruz.

Evet, Sayın Kılıçdaroğlu'unun, iktidara geldiklerinde yeni bir kurum olarak kuracakları Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun bugün biz bütçesini konuşuyoruz. 6701 sayılı kuruluş Kanunu'nun 1'inci maddesinde, amacın, insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişinin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulduğu net olarak ifade edilmiştir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – İşlemiyor ya, biz de onun için işleteceğiz onu.

RECEP ÖZEL (Devamla) – Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun, bir nevi, Türkiye'nin öz güven kurumu olarak değerlendirilebileceğini biraz önce ifade etmiştim. Neden öz güven kurumu dediğimi burada biraz daha açmak istiyorum. Türkiye'de insan hakları mücadelemizin idari ve mali özerkliğe sahip bir Kurum olarak Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulmasıyla açılan insan hakları eksenli politikaların tüm dünyaya ilanı anlamına gelen bir Kurum olduğunu belirtmek isterim. Hem Ceza Yasamızdaki düzenlemeler hem de adli ve idari mekanizma içerisinde yer alan düzenlemelerle, insanların zorla tutuldukları yerlerde kötü muamele ve işkenceye uğramaması için gereken tüm müesseseler ve mekanizmalar kurulmasına rağmen ülke olarak zorunlu olmadığımız hâlde, kısaca "OPCAT" denilen Birleşmiş Milletler İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Sözleşme'nin Ek İhtiyari Protokol'ünü kabul ettik. Bu ihtiyari protokol kapsamında önce İnsan Hakları Kurumunu, sonra da eşitlik konusunu eklediğimiz Türkiye

İnsan Hakları Kurumunu kurduk ve kuruluş kanunuyla ulusal önleme mekanizması olarak tek yetkili Kurum ilan ettik.

Bugün, kurul üyeleri bütün cezaevlerini gezmekte ve sonuç raporlarını kamuoyuyla paylaşmaktadır. 2 Mart 2021 tarihinde Cumhurbaşkanımız tarafından kamuoyuyla paylaşılan İnsan Hakları Eylem Planı'nda, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun yapısının Birleşmiş Milletler Ulusal İnsan Hakları Kurumlarının Statüsüne İlişkin İlkeler'le uyumlu hâle getirilmesi ve akreditasyon sağlanması bir hedef olarak belirlenmiş ve bu hedef başarıyla sağlanmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Peki, size de bir dakika süre vereyim Recep Bey.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Tamam efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

OPCAT'a taraf olmanın gereği olarak bugün hem Birleşmiş Milletler İşkencenin Önlenmesi Alt Komitesi hem de Avrupa İşkencenin Önlenmesi Komitesi ülkemizde kurul üyeleriyle birlikte bazen cezaevlerinde denetimler yapmakta ve raporlarını sunmaktadır. Biraz önce belirttiğim kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç ve mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu veya engellilik temellerine dayalı ayrımcılık yasaklanmıştır. Ülkemizde artık herhangi bir ayrımcılığa uğrayan, yalnız değildir. Kamuoyuyla paylaşılan kurul kararlarıyla; dula ya da bekâra ev kiralamama, hizmet sunumlarında ırkçılık yapma, otel ve sitelerin havuzlarında tesettür mayoyla hizmet vermeme, çalışanlara mobbing uygulayan kurumlar, hamile diye işe almaktan kaçınanlar, engellilerin hayatlarını zorlaştıranlar ve benzer durumların kurum tarafından yaptırma tabi tutulduğunu memnuniyetle görüyoruz. Artık eşitsizliğe geçit vermeyen bir kurumumuz var diyorum.

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun 2023 bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası, Hatay Milletvekili Sayın Sabahat Özgürsoy Çelik'te.

Buyurun Sayın Çelik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA SABAHAT ÖZGÜR SOY ÇELİK (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin Kişisel Verileri Koruma Kurumu bütçesi üzerinde grubum adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle bizleri ekran başında izleyen vatandaşlarımızı ve sizleri muhabbetle selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Kurumumuzun bütçesini dile getirmeden önce birkaç hususun altını çizmek isterim. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde iktidara geldiğimiz günden bugüne AK PARTİ'mizin bütçeleri daima “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” anlayışı üzerine hazırlanmış, eğitim ve sağlık bütçeleri başta olmak üzere, tüm alanlarda çok önemli artışlar sağlanmıştır. Bugün de cumhuriyetimizin 100'üncü yılı bütçesini hazırlamanın haklı gururunu yaşıyor ve ilk günkü inanç ve azimle daha nice bütçeler hazırlayacağımıza canı gönülden inanıyorum.

Değerli milletvekilleri, bilindiği gibi, kişisel verilerin korunmasını isteme hakkı, 2010 Anayasa değişikliğiyle anayasal güvenceye kavuşturulmuştur. 7 Nisan 2016 tarihinde ise Kişisel Verilerin Korunması Kanunu yürürlüğe girmiş ve kanunla birlikte Kurumumuz kurulmuştur. Kurumun çalışmalarına başladığı 2017 tarihinden bugüne kadar toplam 27.415 başvuru alınmış, bunlardan 25.441'i sonuçlandırılmıştır. Bu zaman zarfında Kuruma 952 veri ihlal bildirimi yapılmış, gelen

bildirimlerden 219'u Kurumun resmî internet sayfasında da paylaşılmıştır. Yapılan incelemeler sonucu 133 milyon 513 bin TL idari yaptırım uygulanmıştır. Yurt dışına kişisel veri aktarımını düzenlemeye yönelik taahhütname ve bağlayıcı şirket kuralları açıklanmıştır. Diğer yandan, çocukların kişisel verilerinin korunması konusunda broşürler yayımlanmış ve ayrıca, çocuklara yönelik "Veri Tayfa" adıyla etkinlikler serisi gerçekleştirilmiştir.

Kurumun faaliyete geçtiği Ocak 2017 tarihinden Nisan 2022 tarihine kadar gerçekleştirilen kurumsal faaliyetler, genel başlıklar altında derlenerek 5'inci yılında Kişisel Verileri Koruma Kurumu adıyla kamuoyunun bilgisine sunulmuştur. Bununla birlikte, kişisel verilerin korunmasına toplum genelinde dikkat çekmek amacıyla kamu spotuyla farkındalık ve bilgilendirme videoları paylaşılmıştır. Kişisel verilerin korunmasıyla ilgili farkındalık toplantıları yapılmış, sektörler bazında kanunun doğru uygulanması amacıyla çalıştaylar düzenlenmiştir.

Buna ek olarak, kişisel verilerin korunması hususunda meydana gelen sorunlara çözüm üretmek ve güncel gelişmeleri değerlendirmek amacıyla konferanslar, paneller, sempozyumlar ve zirveler düzenlenmiştir.

Bunun yanı sıra, ticaret ve sanayi odalarına yönelik Farkındalık ve Bilgilendirme Projesi gerçekleştirilerek birçok ilimizde ticaret ve sanayi odalarının personeli ve üyeleri kanun hakkında bilgilendirilmiştir.

Bu çerçevede, 2022 yılı içerisinde 72 farkındalık ve bilgilendirme toplantısı, 38 etkinlik, 17 çarşamba semineri, 15 çalıştay düzenlenmiş veya katılım sağlanmıştır. Kamu kurumları ve kamu kurumu niteliğindeki kuruluşlara kanunla ilgili bilgilendirmeler yapılmıştır.

Öte yandan, yine en önemli adımlardan bir tanesi, üniversite öğrencileri arasında Kişisel Verileri Koruma Gönüllüsü Yetiştirme Projesi'nin 2'nci bölümü hayata geçirilmiştir. Proje kapsamında 35 üniversiteden 162 öğrenciye kişisel verilerin korunması ve önemi, yapay zekâ alanında kişisel verilerin korunması, kişisel verilerin korunması özelinde blokzincir, "metaverse" ve kişisel veriler ile kişisel veri güvenliği gibi konularda bilgilendirmeler yapılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son olarak, bütçemize ilişkin rakamlardan bahsetmek isterim. Kişisel Verileri Koruma Kurumumuza 2022 yılı için 65 milyon 945 bin TL bütçe tahsis edilmişti; 2023 yılı bütçesi için ise toplam 148 milyon 665 bin TL teklifte bulunulmuştur.

Bu düşüncelerle sözlerime son verirken 2023 yılı bütçemizin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum, bütçemizin hazırlanmasında emeği geçen Sayın Bakanlarımıza, muhalefetinden iktidarına tüm Parlamento üyelerimize ve bizlere kesintisiz olarak 21 kez bütçe yapma imkânı veren aziz milletimize şükranlarımı sunuyorum. Aziz milletimizin tecelligâhı olan Gazi Meclisimizin çatısı altında farklı görüşleri savunsak da zaman zaman tansiyon da yükselse hepimizin ortak gayesinin muasır medeniyetler seviyesine ulaşmış olan büyük Türkiye olduğuna inanıyor, Genel Kurulu saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Bursa Milletvekili Sayın Ahmet Kılıç.

Buyurun Sayın Kılıç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET KILIÇ (Bursa) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ hükümetleri olarak toplumumuzun her kesimini önemsemekle birlikte, genç kardeşlerimizi bu ülkenin geleceği olduğu bilinciyle her zaman daha ayrıcalıklı bir konumda tuttuk. Hükümetlerimizin ve Bakanlığımızın bu zamana kadar yaptığı en önemli iş, bu ülkenin güzel evlatlarına yarınlar için bir hedef çizmesi, bir vizyon kazandırması olmuştur.

Bugün gençlerimiz büyük ideallere yürüyor, hayallerini gerçekleştirmek için çalışıyor, araştırıyor ve başarıyor. Gençlerimize sunduğumuz hizmetlerle onların hem hayatlarını hem de hayallerini değiştiriyoruz. Bugün sanatta, sporda, kültürde, eğitimde çok farklı bir seviyedeyiz; önceden hayalini bile kuramadığımız işleri bugün itibarıyla başarıyoruz, gerçekleştiriyoruz. Hemen her branşta yetiştirdiğimiz sporcu sayımız katbekat artıyor.

Bakınız, bundan yirmi yıl evvel 278 bin olan lisanslı sporcu sayısı bugün itibarıyla 12 milyonu aşmış durumda ve bu rakamın yüzde 40'ı kadın sporcularımızdan oluşuyor. Buraya dikkatinizi çekmek istiyorum: Lafa geldiğinde ilericilik, çağdaşlık teraneleri okuyup hükümetlerimizi gerici ilan eden zavallılar var, onlara 2002 yılına göre tam 30 kattan fazla artan kadın sporcu sayımızla, sporda dünya çapında başarılar kazanarak göğsümüzü kabartan kadın sporcularımızla cevabımızı veriyoruz.

Değerli milletvekilleri, bütün bu başarıları nasıl elde ettik? Elbette, tesisleşmeyle elde ettik. Ülkemizin her yanında inşa ettiğimiz spor kompleksleri, stadyumlar, yüzme havuzları, atletizm pistleriyle oldu bu başarı. Eskiden sadece belli bir kesimin ulaşabildiği tenis, yüzme, eskrim gibi alanlarda bugün yüz binlerce sporcu yetiştiriyoruz. Sporu tüm gençlerimiz için ulaşılabilir kılmak en büyük hedeflerimizdendi, şükürler olsun, bu hedefimize ulaştık.

2002 yılında 9 olan gençlik merkezi sayımızı bugün itibarıyla 419'a ulaştırdık. Bu merkezlerimize üye olan gençlerimizin sayısı 3 milyona ulaştı. Bu merkezlerde sanat, felsefe, bilim üzerine konuşuluyor, spor yapılıyor. Biz biliyoruz ki gençliğe yapılan yatırım, uyuşturucuyla mücadeleyle, terörle mücadeleyle, nitelikli insan gücüne, bilime ve geleceğe yapılan yatırımdır. Milletimizi sözümüz var, biz bu ülkenin gençliğini, uyuşturucu ve kötü alışkanlıkların pençesine düşürmeyeceğiz. Bu ülkenin gençlerini terör örgütlerinin ve marjinal grupların tuzaklarından uzak tutacağız. Bilimde, sporda ve sanatta ileri gitmeleri için, kendilerine ve ülkemize faydalı bireyler olarak yetişmeleri için eldeki tüm imkânlarımızı seferber etmeye devam edeceğiz. Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde Türkiye Yüzyılı'nı gençlerimizle birlikte inşa edeceğiz.

Özellikle son birkaç yıldır Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçelerinde muhalefet ne demiş diye baktığımızda hep aynı ezberleri görüyoruz, aynı ezberlerin tekrarlandığını görüyoruz. Peki, biz sadece son bir yılda ne yaptık? KYK yurtlarına öğrencilerimizin yerleştirilme oranlarını cumhuriyet tarihimizin rekor seviyelerine getirdik. Kredi geri ödemelerinde hesaplanan enflasyon tutarını ortadan kaldırdık. Yine, geçmişe dönük kredi borçları üzerindeki gecikme zamları ve faizlerini sildik. Öğrencilerimizin yurtlarda kullandığı internetin kotasını artırarak 16 gigabayttan 30 gigabayta yükselttik. Yaz mevsiminde KYK yurtlarımızı öğrencilerimizin kullanımına açarak ülkemizin dört bir yanından gençlerimize tatil imkânı sunduk. Bakınız, bunlar bizim bir nefeste, ilk anda saydığımız hizmetlerimiz. Her fırsatta eser siyasetinden bahsediyoruz. Maalesef, biz eser siyaseti dedikçe siyasi rakiplerimiz "masal siyaseti" demeye devam ediyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Muhalefet slogan atmaya, hikâye anlatmaya devam etsin, Hükümet olarak icraat yapmaya devam edeceğiz.

Cumhur İttifakı olarak gençlerimizin önüne Türkiye Yüzyılı idealini soyut bir fikir, hamaset dolu bir sloganlar silsilesi olarak getirmiyoruz. Biz geleceğin Türkiyesini inşa etmekte kararlı olduğumuzu ve bunu nasıl başaracağımızı yirmi yıllık icraatlarımızla ortaya koymuş bir siyasi partiyiz. Ülkenin her alanındaki ihtiyaçlarını ele almış, hayata geçirdiği eserlerle Türkiye'ye damgasını vurmuş bir hareket olarak, bugünün gençliğinin istek ve ihtiyaçlarının dünün Türkiyesinden çok daha farklı ve çeşitli olduğunun farkındayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım.

AHMET KILIÇ (Devamla) – Artan iletişim imkânları ve çağın yeni ihtiyaçlarına uygun bir şekilde, genç arkadaşlarımızın bize kattığı taze solukla birlikte inşallah çalışmalarımızı sürdüreceğiz. Hep söylüyoruz: Biz gençleri siyasetin nesnesi değil, öznesi olarak görüyoruz ve bu noktadaki çalışmalarımızı da devam ettiriyoruz.

Çok değerli milletvekilleri, Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçesini konuşuyoruz. Bu vesileyle, gençliğinin baharında vatana hizmet aşkıyla çalışırken şehit edilen gencecik öğretmenlerimizi, her karışını aziz bildiği vatanını savunurken şehit olan askerlerimizi, polislerimizi bir kez daha rahmetle anıyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle 2023 yılı Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçemizin memleketimize, gençliğimize, sporcularımıza hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Muğla Milletvekili Sayın Mehmet Yavuz Demir.

Buyurun Sayın Demir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET YAVUZ DEMİR (Muğla) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Gençlik ve Spor Bakanlığımızın bütçesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Öncelikle, Gazi Meclisimizi, aziz milletimizi ve Muğlalı hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum.

Kıymetli vekiller, Gençlik ve Spor Bakanlığımız, ülkemizin teminatı gençlerimiz için sayısız hizmetlere imza atmaktadır. Gençlerimizle birlikte daha güçlü geleceğe, daha aydınlık yarınlara yürüyeceğiz. Türkiye Yüzyılı gençlerin yüzyılı olacak. Türkiye 2'nci yüzyılında hedef olarak gençlerimizin küresel imkânlara erişimini arttırmak ve dünyaya damgalarını vurmalarını sağlayacağız.

Kıymetli milletvekilleri, ülke olarak birçok alanda olduğu gibi gençlik ve spor hizmetlerinde de yarışılmayacak kadar iyiyiz. Mesela, bize en yakın Avrupa ülkesinde bizimkinin ancak yarısı kadar bir yurt kapasitesi var. Yurt hizmetleri noktasında, öğrencilerin konaklama taleplerini karşılama oranı Amerika'da ve Avrupa ülkelerinde yüzde 10, yüzde 15'i geçmezken Türkiye'de bu oran yüzde 97'dir kıymetli vekiller; bununla hepimiz gurur duymalıyız. Gençlik ve Spor Bakanlığımızın spor tesisleri, gençlik merkezleri, öğrencilere ödenen burslar ve krediler, lisanslı sporcu sayısı gibi kapsadığı tüm hizmet alanlarına oransal olarak baktığımızda çok yüksek seviyeler yakalanmış durumda. Olimpiyatlarda, paralimpik oyunlarda ve ampüte takımlarımızda yarışan sporcularımızla dünya dereceleri elde ettik.

Muğla'mıza gelecek olursak, Muğla'mızda bugün hemen hemen tüm ilçelerde çok özel donanımlı gençlik merkezleri, spor alanları, spor sahaları, yüzme havuzları, tenis kortları ve gençlere hizmet veren daha pek çok tesisler şu anda hizmete açılmış durumdadır. Yaklaşık 81 milyon TL'lik bir yatırım gerçekleştirilmiş olup kalan 400 milyonluk bir yatırımın da ilk etapta bir kısmı şu anda inşaata başlamış durumda, kalan kısmı da planlama aşamasındadır.

Kıymetli vekillerimiz, bu süreçte, 2002 yılında 2.310 olan lisanslı sporcu sayımız bugün itibarıyla Muğla'mızda 123 bine ulaşmıştır ve yine, 2002 yılında 2.500 kapasiteli olan yurtlarımız da 14 bin kapasiteye ulaşmış durumdadır. Bugün itibarıyla, Muğla'mızda devlet yurtlarına müracaat eden tek bir öğrenci dışarıda kalmamıştır; bununla gurur duymalıyız.

Sayın milletvekilleri, bu bilgileri neden verme ihtiyacı duydum? Bugün 30'lu, 40'lı yaşlarda olan genç insanlarımız 1980'li, 1990'lı yıllar Türkiyesini pek biliyor olamazlar ama biz o yılları çok iyi biliyoruz ve yaşadık özellikle. Sanırlar ki bu 30'lu, 40'lı yaşlardaki gençler, o yıllarda da bugünkü imkânlar yine gençlere sunuluyordu, öğrenciler huzurla ve mutlulukla okullarına gidip gelebiliyordu, yurtlarda kalabiliyordu ama işin gerçek yanının öyle olmadığını biz kendi gözlerimizle gördük

ve yaşadık. Emin olun, o günkü tarihlerde Türkiye zerine bugün olduğu gibi çok büyük oyunlar kurgulanmıştı ve bu defa o oyunlar gençlik üzerinden kurgulanmıştı. Öğrenciler sağcı, solcu diye ikiye bölünmüştü, kamplaştırılmıştı. Yurtlar sağcı yurtlar, solcu yurtlar diye ayrıştırılmıştı ve bizler okullarımıza giderken arkamıza dönerek, arkamızı kollayarak giderdik korkumuzdan çünkü her an, bir gün geçmezdi ki okullarda bombalar patlamasın, yurtlarda çatışmalar gerçekleşmesin. Biz o günlerden bugünlere geldik.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Sonsuz şükürler olsun.

MEHMET YAVUZ DEMİR (Devamla) – Aynen yle, şükürler olsun, binlerce şükürler olsun.

Evet, aileler çocuklarını okullara ve yurtlara göndermekten ekinirlerdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MEHMET YAVUZ DEMİR (Devamla) – Devletin oluşturduğu boşluğu terör örgütleri doldurmuştu. Binlerce pırıl pırıl gencimiz heba olmuştu, hainlerin emelleri maalesef, yerine gelmişti. Aynı senaryolar zaman zaman çeşitli gerçeklerle yeniden uygulanmak istense de güçlü liderimiz, AK PARTİ’imiz ve Cumhuriyet’imiz sayesinde bu tuzaklar her defasında boşa çıkarılmıştır ve boşa da çıkarılacaktır. şükürler olsun ki bugünkü Türkiye, ABD’nin, Avrupa’nın ahkâm kestiği değil, “eyvallah” denildiği bir Türkiye’dir. O günlerden bugünlere elbette kolay gelinmedi; bugün de hâlen o günkü boş sloganların etkisiyle hareket edenler olduğunu, gençlerimizin birtakım duygularını istismar etmeye çalışanları üzülerek görmekteyiz. şöyle geçmişten günümüze baktığımızda, Sayın Cumhurbaşkanımızın dediği gibi, nereden nereye geldik. Gençlerimiz, geleceğimizi emanet edeceğimiz yegâne varlıklarımızdır. Biz gençlerimize çok güveniyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Demir.

MEHMET YAVUZ DEMİR (Devamla) – Gençlerimizin, Sayın Cumhurbaşkanımızın açıkladığı Türkiye Yzyıllı vizyonunu çok iyi anlamaları gerektiğini düşünüyorum. Ülkemizin...

BAŞKAN – Sayın Demir, teşekkür ediyorum.

MEHMET YAVUZ DEMİR (Devamla) – Bir dakika rica ediyorum, bitiriyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Demir.

MEHMET YAVUZ DEMİR (Devamla) – Atatürk’n Gençliğe Hitabesi’yle bitireceğim.

BAŞKAN – 2’nci bir dakikayı veremiyoruz Sayın Demir.

MEHMET YAVUZ DEMİR (Devamla) – Gençliğe Hitabe’yi kesmeyin lütfen.

BAŞKAN – Lütfen, rica ediyorum, kürsüyü terk edin lütfen.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Gençler için konuşuyor.

BAŞKAN – Sayın Demir, lütfen, rica ediyorum.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Başkanım, gençler için konuşuyor.

MEHMET YAVUZ DEMİR (Devamla) – Gençler için konuşuyorum.

BAŞKAN – Gençler için herkes konuşuyor ama hiçbir şey yapmıyor.

Buyurun.

MEHMET YAVUZ DEMİR (Devamla) – ok şey yaptık, yapmaya da devam ediyoruz.

Saygılarımı sunuyorum.

Bütçemiz hayırlı uğurlu olsun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Sayın Rümeysa Kadak.

Buyurun Sayın Kadak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA RÜMEYSA KADAK (İstanbul) – Sayın Başkan, çok kıymetli Genel Kurul; Gençlik ve Spor Bakanlığımızın 2023 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi üzerine grubum adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Açıkçası, bugün bütçe konuşmam için çok farklı bir hazırlık gerçekleştirmiştim ama buraya gelirken hem bir genç hem de bir öğretmen olarak, görevi başındayken PKK'lı teröristler tarafından şehit edilen Ayşenur Hocamı anarak bir konuşma gerçekleştirmenin borcum olduğunu düşündüm ve son anda bir değişiklik gerçekleştirdim; ruhları şad olsun. 20'li yaşlarının başında, hayatlarının baharındaki Necmettin Hocam, Ayşenur Hocam ve Aybüke Hocam ve tabii ki daha niceleri memleketlerinden, sevdiklerinden çok uzakta ama çok büyük bir aşkla görevlerini gerçekleştiriyorlardı. Ben eminim, şu anda beni binlerce genç öğretmen meslektaşım izliyordur, takip ediyordur. Ben, bu öğretmenlerimizin, inançlı gençlerin, biz milletiyle dertlenen, bu ülkenin dertlerini kendi derdi benimseyen, milleti için üreten gençlerin teröristlerin ve terör örgütlerinin korkulu rüyası olduğuna inanıyorum, Gençlik ve Spor Bakanlığımızın da aynı şekilde. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Çünkü Gençlik ve Spor Bakanlığımız çok kıymetli çalışmalar gerçekleştiriyor bu minvalde, şehit öğretmenlerimizin adını yaşatmak ve onların yükselttiği bayrakları daha da ileriye götürmek amacıyla. Mesela, iktidara geldiğimizden yani 2002 yılından itibaren yirmi yılda, Bakanlığımız Doğu Anadolu Bölgemizde 2.947 adet, aynı şekilde Güneydoğu Anadolu Bölgemizde ise 3.161 adet gençlik ve spor tesisini hizmete açmış. Tabii, bunlar sadece bir cümlede özetlenecek hizmetler değil çünkü her biri milyonlarca gence dokunmuş, milyonlarca hikâyeye sahip tesisler, keşke böyle saatlerce anlatabilsek dokunduğumuz hayatları ve tabii ki sonuç oldukları, sebebiyet verdikleri hikâyeleri.

Çok kıymet veriyorum ama şunun da farkındayım: Maalesef, bundan çok rahatsız olanlar da var. Neden? Çünkü yatırımlar, çok şükür, artık terör örgütünün istismarına alan bırakmamış durumda bölgede, bundan rahatsız olanların en başında PKK ve destekçileri geliyor tabii ki terör örgütleri şu anda çocuklara, gençlere ulaşamaz oldu o bölgede; bunun çok kıymetli olduğunu biliyorum. Bölgeden artık raket seslerinin yükselmesinin, bölgedeki gençlerin artık İHA'lar, SİHA'lar yapmak istemesinin çok kıymetli olduğunu biliyor, bu ülkeye âşık bir genç olarak da buradan Bakanlığımıza gerçekleştirdikleri tüm hizmetler için teşekkürü bir borç biliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Tabii, maalesef, biz bunları Mecliste çokça duymuyoruz, duyurmayı tercih etmeyen vekillerimiz de var, bunun işlerine gelmediğini de tahmin edebiliyorum çünkü gençlerin gündemleri, maalesef, burada çoğu zaman istismar edilmek için, çözüm üretmek için değil, sadece problemi dile getirip birkaç puan daha ekleyebilmek amacıyla dile getiriliyor. Bunu bir genç olarak üzüntüyle takip ediyorum ama siz her problemi dile getirdiğinizde biz yine de bir bir nasıl çözdüğümüzü heyecanla anlatıyoruz çünkü biliyoruz, nasıl bir problem dile getirirseniz getirin çözümünü mutlaka yine AK PARTİ gerçekleştirecek.

Mesela, burada yurt bulunamadığını konuştunuz ve biz, bu sene, cumhuriyet tarihinde bir rekor kırdığımızı, yurtlara talep noktasında yüzde 97 oranında dönüş sağladığımızı, talep karşılama performansıya karşımıza geldiğimizi gururla duyuruyoruz. Aynı şekilde, 800 öğrenci yurdu, 850 bin öğrenci kapasitesiyle dünyanın en büyük altyapısına sahip olduğumuzu yine aynı şekilde gururla sizlere iletiyoruz. Aylık 1.800 TL beslenme yardımı yaptığımızı sizlerin sayesinde yine biz buradan dile getirme şansını yakaladık çünkü sizler eleştirinizi dile getirdikçe biz de bu eleştirileri nasıl çözdüğümüzü veya nasıl çözeceğimizi dile getirme fırsatı buluyoruz bu kürsüden.

Yine, aynı şekilde, yurtlardaki tabildotlar burada çok konuşuldu; iyi ki konuşuldu çünkü bunları gençlerin fark ücreti ödememesi için getirdiğimizi yine sizler sayesinde biz bu kürsüden duyurma şansı yakaladık. Binlerce gencin KYK faizlerinin silinmesi noktasında çalışma gerçekleştirdiğimizi, ödeme kolaylığı tanıdığımızı, yurt ücretlerini gençlerin hayatını kolaylaştırmak için güncellemediğimizi yine sizler sayesinde, çok şükür, duyurma şansı yakaladık ama bence, burada en kıymetli noktalardan bir diğeri de şu: Biz sadece gençler için çalışmıyoruz, gençlerle birlikte çalışıyoruz. Ben Türkiye'de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Muhteşemsiniz.

RÜMEYSA KADAK (Devamla) – Teşekkür ederim, çok kıymetli bu, teşekkür ederim, çok sağ olun.

Gençlerin partilerüstü olduğunu, partilerüstü bir mesele olduğunu tüm Genel Kurulda dile getirmek, bunun da farklı siyasi partilerce karşılık bulunduğunu görmek benim için çok kıymetli, teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ERHAN USTA (Samsun) – Ama gençler ülkeyi terk etmek istiyor, buna da bir çare bulmak lazım.

RÜMEYSA KADAK (Devamla) – Ben, tabii, inanıyorum ki AK PARTİ politikaları, Sayın Cumhurbaşkanımızın gençlere sorumluluk vermesi ve AK PARTİ’deki diğer genç milletvekili arkadaşlarımız sayesinde, biz -isteyin veya istemeyin- önümüzdeki süreçte diğer muhalefet partilerinde de daha fazla genç milletvekili göreceğiz. Bana buradan “Büyüklerin meselesine karışmayalım.” diyen sayın vekillerim dahi, bence istemeye istemeye genç milletvekillerimizle aynı sıralarda görev yapacaklar, bunu da çok büyük bir gururla takip edeceğiz AK PARTİ olarak.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Yok, yok, isteye isteye canım, ne alakası var!

RÜMEYSA KADAK (Devamla) – Bence, bu bizim gerçekleştirdiğimiz en kıymetli inovasyonlardan, yatırımlardan bir tanesi olacak gençlik noktasında.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Katak.

RÜMEYSA KADAK (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – AK PARTİ Grubu adına konuşmalar tamamlanmıştır.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkoç...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Söz verecektiniz.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Özkoç, şöyle bir şey yapıyoruz: Bir sataşma varsa söz vereceğim ama sataşma yoksa bir değerlendirme yapacaksanız en son turda yaptıracağım o değerlendirmeyi Grup Başkan Vekillerine.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sataşma da var efendim.

BAŞKAN – Peki o zaman, sataşmadan iki dakika söz veriyorum size.

Buyurun, yerinizden lütfen.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç’un, 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin birinci tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına konuşma yapan milletvekillerinin bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Şimdi, söz alan Adalet ve Kalkınma Partisine mensup milletvekilleri kendi dönemlerinde mahkemelerin ne kadar çok adaletli davrandığını...

(AK PARTİ milletvekillerinin komisyonu sıraları önünde toplanmaları)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Arkadaşlar, bakanlara karşı konuşacağız, bu tebrik daha sonra olsa olmaz mı? Yani biz bir eleştiri yapıyoruz, onlara karşı konuşuyoruz.

BAŞKAN – Evet, bence de.

Sayın milletvekilleri, lütfen yerlerimize oturalım, bu tebrikleri de oylama yapıldıktan sonra kabul edelim, lütfen.

Buyurun, siz devam edin, sürenize ekleyeceğim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – O yüzden biz bunun böyle olmadığını buradan ifade etmek istiyoruz ama bu konuşmayı yapacağımızı hisseden Adalet Bakanı Sayın Bekir Bozdağ niye yerinde yok onu merak ediyorum. Ama ben buradan kendisinin yerinde oturan arkadaşımıza hitaben şu konuşmayı yapıyorum, gerçekten adalet mekanizması iyi işliyorsa lütfen bu soruma cevap verin: 2. Sulh Ceza Mahkemesi Hâkimliği 23 Temmuz 2020’de Sezgin Baran Korkmaz’la ilgili haberlere erişimi engelledi; 30 Eylülde 10. Sulh Ceza Hâkimliği mal varlıklarına el konulması kararını aldı; 1 Ekim 2020’de Sezgin Baran Korkmaz hakkında yurt dışına çıkma yasağı konuldu; 13 Ekim 2020’de İstanbul 4. Sulh Ceza Mahkemesi, 16 Ekim 2020’de İstanbul 8. Sulh Ceza Mahkemesi, 23 Ekim 2020’de yine, İstanbul 8. Sulh Ceza Mahkemesi Sezgin Baran Korkmaz’ın mal varlıklarına el konulması kararını aldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Şimdi, soruyorum: Hangi gerekçeyle 6 Kasım 2020’de bu kara para aklayıcısı Sezgin Baran Korkmaz’ın Başsavcı İrfan Fidan adına, Başsavcı Vekili Hasan Yılmaz’ın başvurusuyla mal varlıklarına el koyma kaldırılmıştır? 17 Kasımda İstanbul 7. Sulh Ceza Hâkimi Ramazan Çiçek tarafından hangi gerekçeyle Sezgin Baran Korkmaz’ın -kara para aklayıcısı- yurt dışına çıkma yasağı kaldırılmıştır? 4 Aralık 2020’de Sezgin Baran Korkmaz hangi gerekçeyle, yurt dışına kaçmadan önce, İçişleri Bakanıyla kendi odasında bir görüşme yapmıştır? Ve bu görüşmeden sonra ve mahkeme kararlarından sonra kara para aklayıcısı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özkoç, tamamlayalım lütfen.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Çok önemli bir konuyu soruyorum.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen, böyle bir usulümüz yok, biliyorsunuz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Direkt Bakanlığın içinde olduğu bir konu.

...Sezgin Baran Korkmaz yurt dışına kaçabilmişti, daha sonra kırmızı bültenle aranmıştı. Bu mahkemeler, Sezgin Baran Korkmaz yurt dışına çıktıktan sonra hem mal varlığına tekrar el koymuşlar hem yurt dışına çıktıktan sonra yurt dışına çıkma yasağı koymuşlar hem de MASAK “Bu, kara para aklayıcısıdır.” raporunu sunmuş.

Şimdi, zaten bu kararlar vardı ama buna cevabı Soylu veriyor, diyor ki: “Devletin diğer birimleriyle beraber yani Adalet Bakanlığıyla beraber bu adamı yurt dışına kaçırdık.” diyor. Peki, bu kayıtlarda var. Size soruyorum: Soylu’nun böyle kirlili bir operasyonuna Adalet Bakanlığı ve Türkiye mahkemeleri nasıl alet olmuştur, bu nasıl bir adalettir, lütfen açıklayın. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Özkoç.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 12.44

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 12.55

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR**KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Rümeyssa KADAK (İstanbul)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 30’uncu Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)*A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Ceveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

A) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Devam)

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (Devam)

1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) ANAYASA MAHKEMESİ (Devam)

1) Anayasa Mahkemesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Anayasa Mahkemesi 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SAYIŞTAY (Devam)

1) Sayıştay 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sayıştay 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) ADALET BAKANLIĞI (Devam)

1) Adalet Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Adalet Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) YARGITAY (Devam)

1) Yargıtay 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yargıtay 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) DANIŞTAY (Devam)

1) Danıştay 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Danıştay 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

G) CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞYURLARI KURUMU (Devam)

1) Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurları Kurumu 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurları Kurumu 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ (Devam)

1) Türkiye Adalet Akademisi 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Adalet Akademisi 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

H) HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU (Devam)

1) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

I) TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU (Devam)

1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

İ) KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU (Devam)

1) Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

J) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Komisyon yerinde.

İYİ Partiyle başlıyoruz.

İlk konuşmacı İstanbul Milletvekili Abdul Ahat Andıcan.

Buyurun Sayın Andıcan. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on beş dakika.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ABDUL AHAT ANDİCAN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; günümüz dünyasında demokrasinin geçerli olduğu bütün rejimlerde yürütme üç yapı tarafından denetlenir; bunlar parlamentodur, yargıdır, medyadır. Ülkemizde şu anda geçerli olan Anayasa'ya göre yürütmeyi denetleme görevi öncelikli olarak Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiştir. Yürütmeye ilgili kamuyu zarara uğratma, suistimal, yolsuzluk, rüşvet gibi iddialar karşısında Meclis denetim yapar; Anayasa'mızın 105 ve 106'ncı maddeleri bunu düzenlemiştir. Bizi izleyen vatandaşlar için bunu kısaca hatırlatmak istiyorum: Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve bakanlar hakkında bir suç şiledikleri iddiasıyla soruşturma önergesi verilebilmesi için en az 301 milletvekilinin imzası gerekmektedir. Soruşturma açılabilmesi için ise ilgili komisyon kararından sonra Meclis üye tam sayısının beşte 3'ünün yani 360 milletvekilinin oyu gerekmektedir. Suç varlığı tespit edilen Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı Yardımcıları veya bakanların Yüce Divana sevk edilebilmesi için gerekli olan oy sayısı ise Meclisin üye tam sayısının üçte 2'si yani 400'dür. Değerli arkadaşlar, hepimiz iyi biliyorsunuz, bu sayı, bu ülkede Anayasa değişikliği yapmak için gerekli olan sayıdır. Bir

diğer deyişle, bugünün Türkiyesinde yürütmeye ilgili bir suç iddiasını yargıya götürebilmek Anayasa değiştirmek kadar zordur. Bu Anayasa, 2017 yılında, YSK'nin yasaya aykırı bir şekilde 2,5 milyon mühürsüz oyun kullanımına izin vermesi sonrasında kabul edilmiştir ve Sayın Erdoğan, o dönemde -bence hiç yüzü kızarmadan- "Atı alan Üsküdar'ı geçti." ifadesiyle bu yasa dışılığı tescil etmiştir. Böylece, bu Anayasa'yla partili Cumhurbaşkanına ve bakanlarına sözde "anayasal denetim" adı altında resmen bir anayasal koruma zırhı sağlanmıştır.

Bu iş bu kadarla da bitmiyor değerli arkadaşlar. Bu soruşturma, Yüce Divan yargılaması için gerekli işlemler nasıl yapılması gerekiyorsa görevleri bittikten sonra da Cumhurbaşkanı için de bakanlar için de geçerli.

Özetle ifade edilirse, bu, şu demektir: Ömür boyu sürecek bir koruma zırhı verilmiş oluyor. Bu yasal düzenlemeler nedeniyle, Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde Osmanlı'nın küllerinden Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasını sağlayan bu Gazi Meclis, yürütmeyi, denetim görevini gerçekleştiremiyor; elleri kolları bağlanmış bir vaziyette gelişmeleri seyrediyor, sarayda hazırlanarak getirilen yasa tasarılarını virgülüne bile dokunmadan onaylamak zorunda kalıyor. Bu nedenle, bu ortamda 2023 bütçesinin Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmelerinde Cumhurbaşkanı tarafından atanan sekreter konumundaki bakanlar, seçilmiş milletvekillerinin sorularına ya hiç cevap vermiyor ya da dalga geçer gibi soruyla ilgisiz cevaplar verebiliyorlar; hoşlarına gitmeyen sorular sorulduğunda milletvekilleriyle kavga ederek neredeyse küfür derecesine varan hakaretler edebiliyorlar. Çünkü, değerli arkadaşlar, bu bakanlar için halkın iradesini temsil eden bu yüce Meclis değil, kendilerini oraya atayan tek seçici önemlidir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Bu bakanlara "Haddini bil. Bu Meclisin mehabetine ve onuruna uygun konuş, aksi hâlde burayı terk et." denilemiyor. Bugün geldiğimiz noktada Meclis, bırakın bakanları, yasal olarak kendisine hesap vermeleri gereken bürokratlar tarafından bile kale alınmaz duruma gelmiştir. Yine, Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmelerinde şahit olduk arkadaşlar; sıradan bir bürokrat kendisinden istenen bilgileri Meclise veremeyeceğini açık bir şekilde ifade etmiştir. Meclisi temsil eden Komisyon Başkanı ise maalesef ezilip büzülerek "Ne yapabilirim?" demiş ve durumu geçiştirmeye çalışmıştır. Evet, Komisyon Başkanı çaresizdir. Bu sekreter bakanlar ve bürokratlar bilmektedirler ki Meclisin bakanlık bütçesini veya o kurumun yıllık faaliyetlerini onaylayıp onaylayamamasının hiçbir önemi yoktur. Çünkü bu sözde Türk tipi Başkanlık sisteminde Meclis onaylamasa bile partili Cumhurbaşkanının bütçesi yürürlüğe girmeye devam edecektir.

Arkadaşlar, özetle söylemek gerekirse, bu sözde Türk tipi başkanlık sistemi, Türkiye Büyük Millet Meclisini bir kenara itmiş, elini kolunu bağlamış, işlevsiz bir hâle getirmiştir. Tarafsız olması gereken ve Meclisin yetkilerini savunması gereken Meclis Başkanını bir parti yetkilisi konumuna maalesef indirgemıştır. Bugün Meclis Başkanı, Meclisin onayı olmaksızın partili Cumhurbaşkanının yalnızca kendi imzasıyla uluslararası anlaşmalardan çıkabileceğini söylemektedir, buna onay vermektedir, Anayasa hükümlerine aykırı olarak Cumhurbaşkanının 3'üncü dönem aday olabileceğini söyleyip Yüksek Seçim Kuruluna yol göstermektedir. Benzer şekilde, Meclis adına kamu kurumlarını denetlemekle görevlendirilen Sayıştay kurumu da neredeyse işlevsiz hâle getirilmiştir. Başta, Varlık Fonu olmak üzere bütün akçalı kurumlar, altını çiziyorum, bütün akçalı kurumlar Sayıştay denetimi dışarısına çıkarılmıştır. Partili Cumhurbaşkanı ise bir taraftan Sayıştayın kurumsal yapısının içini boşaltıp kadrolarını siyasallaştırırken bir taraftan da "Sayıştay açık arama şeklinde denetleme yapmamalı." diyerek böylece Sayıştayın görev tanımını kafasına göre değiştirmektedir, Sayıştay çalışanlarını belli bir yönde zorlamaktadır.

Kuşkusuz, bütün bunların çıkış noktası "Biz sadece Allah'a ve millete hesap veririz." söyleminin altında yatan zihniyettir. Söylem olarak kulağa ne kadar hoş geliyor değil mi? "Allah'a hesap veririz."

“Millete hesap veririz.” Peki, millet adına denetlemeyi kim yapacak, millet adına denetlemeyi kim yapacak? Yüce Meclis.

Şimdilik, bu kürsüden soralım: Millet idaresinin tecelligâhı olan Gazi Meclis, komisyon fonksiyonlarının engellendiği, Sayıştay fonksiyonlarının engellendiği bir durumda yukarıda bahsettiğim yasal koruma zırhını aşarak millet adına yürütmeyi nasıl denetleyecek? Sonuç olarak partili Cumhurbaşkanının herhangi bir konuda millete hesap vermesi neredeyse imkânsızdır.

Allah’a hesap verme konusuna gelince... Sayın Cumhurbaşkanının millete hesap veremeyeceği konuları Allah’a havale etmek konusunda büyük bir becerisi var. “Aynı menzile farklı yollardan gidiyoruz.” diyerek devletin bütün kurumlarına yerleşmesine izin verdiği, destek olduğu -tırnak içerisinde söylüyorum- hoca efendi örgütü kendisine saldırmaya başladığında bir de paralel devlet oluştuğunu görmüş ve hatırlayacağınız üzere “Kandırıldık; Rabb’im de milletim de bizi affetsin.” diyerek kendisini temize çıkarmıştı veya çıkarmaya çalışmıştı.

Bu dönemde ilginç olan nokta, 4 Bakanıyla ilgili rüşvet iddialarının da bu paralel devletin kumpası olduğunu söyleyerek milleti inandırmaya çalışmıştı. Ama iki yıl önce farklı bir şey oldu arkadaşlar, hepiniz hatırlıyorsunuz; bu Bakanlardan biri çıktı, dedi ki: “Tape’lerin hepsi doğrudu ama bende para yakalanmadı, diğerlerinde yakalandı. Reis beni hırsızlarla bir çuvala koyarak fırlattı, attı.” Bunu söyledi. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar) Tabii, bu, bir çuval inciri berbat etti yani Sayın Cumhurbaşkanının “Bu bir kumpastı, rüşvet falan yoktu, para işi yoktu.” iddiasını neredeyse berbat etti.

Değerli arkadaşlar, Allah’ın Sayın Cumhurbaşkanını affedip affetmeyeceği, onun Allah’a hesap verip vermeyeceği bizi ilgilendirmez. Bizi ilgilendiren, yapılan yolsuzluklar, yapılan usulsüzlükler, rüşvet vesaire gibi iddialar karşısında millete hesap verilmesidir; biz bunun peşindeyiz. Bugün yürütmeye, kendi şirketinden Bakanlığına mal alan, şirketine turizm alanları tahsis eden, kamu mallarını hastanelerine kullandıran, kamu arazilerini kardeşlerine, akrabalarına kapattıran Bakanlar var arkadaşlar bugün yürütmeye. Bir Bakan “Mafyadan aylık 10 bin dolar rüşvet alan milletvekili var.” diyerek bütün Türkiye Büyük Millet Meclisini -başta kendi partisi olmak üzere- zan altında bırakıyor rahatça, soran yok “Kim bu kardeşim?” diye. Sorması gereken Cumhurbaşkanı ama sormuyor. Cumhurbaşkanının imzasıyla atandığı kamu kurumlarında yolsuzluğa bulaşan bürokratlar var ve bunlarla ilişkileri sayesinde muazzam servet sahibi olan milletvekilleri var arkadaşlar. Rüşvet olaylarına karıştıkları iddialarıyla bizzat Cumhurbaşkanı tarafından görevden alınan kendi danışmanları var. Bazı küresel firmalar Türkiye’de bazı ihalelerle ilgili olarak, kendi ülkelerinde yapılan sorgulamalar sonrasında, bu ihaleler karşılığında hangi siyasetçilere, hangi bürokratlara, hangi şahıslara ne kadar rüşvet dağıttıklarını kalem kalem yazdılar. Uluslararası basında çıktı bunlar ve Türkiye’ye de bildirildi ama kimse bakmıyor, sormuyor. Diğer tarafta, bütün bu olaylar kendi sorumluluğu değilmiş gibi, millete hesap vermesi gerekmiyormuş gibi seyirci kalan, aksine bütün yolsuzluk olaylarının üstünü örten ve en azından, üstüne örtülmesine göz yuman bir Cumhurbaşkanı var. Hiçbir denetim ve sorgulama olmadan ülkeyi keyfine göre yönetmenin keyfini çıkarıyor, af dilemekle bu konularda millete hesap vermiş olduğu izlenimini yaratmaya çalışıyor fakat yanılıyor arkadaşlar, yanılıyor. Bu hesaplar Allah’a havale edilip ahirete kalmayacak. Bu ucube başkanlık sistemi yerine gerçek millet iktidarı geldiği zaman bütün bu yolsuzlukların, kamu kaynaklarını yağmalamanın, yandaşları zengin etmenin hesapları görülecek; bu böyle biline.

Yüce Meclise saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Tekirdağ Milletvekili Sayın Enez Kaplan’da.

Buyurun Sayın Kaplan. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ENEZ KAPLAN (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’ndeki Kamu Denetçiliği Kurumu bütçesi üzerine İYİ Parti Grubumuz adına söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisine bağlı özel bütçeli, kamu tüzel kişiliğini haiz Kamu Denetçiliği Kurumu 2013 yılından itibaren şikâyet başvurularını almaya başlamıştır. Sadece 2021 yılında 18.843 adet şikâyet başvurusu yapılmıştır. Bu durum Kurumun, kamu kurumlarının, vatandaşın hakkını korumada yetersiz kaldığının bir göstergesidir. Hak arama, şikâyet ve taleplerin karşılanmasında önemli bir rolü olduğunu düşündüğüm bu Kurumun, daha etkin bir işleyişe sahip olması gerektiği kanaatindeyim. Görevi vatandaşın haklarını güçlü kamu kurumlarına karşı korumak olan bu Kurumun daha caydırıcı bir denetim yetkisi olması gerekmektedir.

Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi kurulduğundan bu yana, manevi kimliği ve büyük saygınlığı olan bir Kurumdur ancak Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte Meclisin yetkinliğinin elinden alındığı görülmektedir. Muhalefet partilerinin milletin yararına vermiş oldukları teklifler, önergeler değerlendirilmedi; yasalasamadı. Niye? Muhalefet diye. İktidar milletvekilleri milletin yararına verilen bir önergeyi, bir kanun teklifini neden kabul etmiyor? Muhalefetten neden bu kadar korkuyorlar? Bizler İYİ Parti olarak milletimizin yararına birçok kanun teklifi ve önergeler verdik: 344 adet kanun teklifi verdik, iktidar tarafından kabul edilmedi; 867 adet araştırma önergesi verdik, yine kabul edilmedi; 5.935 adet yazılı soru önergesi verdik, 4.124 tanesine cevap verildi, 1.811 tane yazılı soru önergemize cevap verilmedi. Bu zamana kadar Türkiye Büyük Millet Meclisi için verdiğimiz yazılı soru önergelerinin hiçbiri cevaplanmamıştır.

Birçok yasa torba kanun şeklinde Meclisten geçiyor ya da Cumhurbaşkanlığı kararnamesi olarak yürürlüğe giriyor. Dışarıdan atanan Bakanların esamesi okunmuyor fakat seçilmiş milletvekillerine laf söylemeye gelince aslan kesiliyorlar, yaptıkları işleri anlatırken “Cumhurbaşkanımızın talimatıyla” diye cümleye başlıyorlar. Sayın Cumhurbaşkanının talimatı olmazsa bakanlıktaki işler yürümeyecek mi? Atanmışların değil, millet tarafından seçilmiş milletvekillerinin ve Meclisin saygınlığının yeniden hak ettiği yere getirilmesi gerektiği açıkça görülmektedir. Cumhurbaşkanlığı sistemiyle ülkenin uçağı söylenmişti; evet, uçuyoruz ama millet olarak uçurumdan aşağı uçuyoruz. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar) Defalarca söyledik, yine söylüyoruz; iyileştirilmiş, güçlendirilmiş parlamenter sistemle Türkiye Büyük Millet Meclisi güçlenecek ve hak ettiği saygınlığa kavuşacaktır.

Değerli milletvekilleri, ülkenin tüm çalışan kesimlerinde olduğu gibi Meclis personelinin de alım güçleri yaşanan enflasyon ve kur farkı nedeniyle her geçen gün daha azalmıştır. Hepimiz çarşıya, pazara çıktığımızda görüyoruz ki yaşanan enflasyon, açıklanan oranın çok çok üzerindedir. Vatandaşın bu pahalılığı iliklerine kadar hissettiğinin farkındayız. Maaşlara yapılan zamların kısa sürede eridiği de bir gerçektir. Bu iktidarda, yoksulluk sınırının 25 bin liraya dayandığı şu günlerde tüm ücretli çalışan kesim yoksulluğa mahkûm edilmiştir. Ortalama 5 bin personelin çalıştığı Türkiye Büyük Millet Meclisinde yüzde 95 kesimlik bir oran bu sınırın altında kalmıştır. Özellikle, uzun yıllar kamu kurumunda çalışan unvansız personelin özlük haklarının kıdem esasına göre yeniden değerlendirilerek iyileştirilmesi gerekmektedir. Personel, emekli olduğunda maaşının yarısının düşeceğini bildiği için gelecek kaygısı yaşamaktadır, umutsuz ve mutsuz çalışmaktadır. Açıktan çalışan milletvekili danışmanları ve yardımcı personellerin özlük haklarının iyileştirilerek tazminat verilmesi, işsizlik maaşının verilmesi gerekmektedir. Vergi dilimine erken girmekte olan ücretlerden kayıpların giderilmesi için çalışmalar yapılmalıdır.

Sonuç olarak, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği Teşkilat Kanunu'nun yeniden düzenlenmesi, personelin yoksul sınıftan çıkarılması için gerekli düzenlemenin yapılması büyük önem arz etmektedir.

Değerli milletvekilleri, iki hafta boyunca görüşeceğimiz bu bütçe vatandaşımızın bütçesi değil, müteahhidin, rantçının, Hükûmete yakınlığı sayesinde ülkenin kaymağını yiyen küçük bir azınlığın bütçesidir. AK PARTİ iktidarlarında geçen yirmi yıl sonunda artık vatandaş neyin ne olduğunu görmüştür ve gemiyi hızla terk etmeye başlamıştır. Yirmi yıllık iktidarının sonunda AK PARTİ, bütçeyi iyi yönetmemiştir. 2022 yılının bütçesine iktidar ancak altı ay dayanabilmiştir, yılın ortasında ek bütçe yapmak zorunda kalmıştır.

Uzun zamandır yaşanan enflasyon ve kur krizi evlere ateş düşürmüştür, milletimiz geçim derdinde, zar zor hayatını devam ettirme çabasına girmiştir; Türk lirasının değeri her geçen gün erimektedir, buna bağlı olarak alım gücü hızla düşmektedir. Maaşlara yapılan artışların zaman içerisinde eridiği gün gibi ortadadır, vatandaş yapılan zamlar ve enflasyon altında ezilmeye devam etmektedir; bu durum artık kronik hâle gelmiştir.

Asgari ücretle geçinen, 3 çocuğu olan 5 kişilik bir ailenin günde 3 öğün çay-simit hesabını yaparsak tutar aylık 4.500 liraya gelmektedir. Evine 5.500 lira asgari ücret giren bu kişiler ailesini 1.000 lirayla nasıl geçindirecektir; kira, elektrik, su, doğal gaz, eğitim masraflarını nasıl karşılayacaktır?

İYİ Parti iktidarında liyakatli kadrolarla hem enflasyon düşecek hem vatandaş hak ettiği refah seviyesine hem de huzurlu bir yaşama kavuşacaktır.

Asgari ücrete yapılan bu zamlar iki ay içinde ışık hızıyla eridi. Enflasyon düşmediği takdirde maaşlara yapılan zamların vatandaşın alım gücünü iyileştirdiği düşünülemez.

Sayın milletvekilleri, ülkemizin kanayan yaralarından bir tanesi de garanti verilerek yapılan projeler. Bunlar geleceğimizi ipotek altına alan projelerdir. Yap-işlet-devlet projeleriyle ve kamu-özel iş birliğiyle yapılan köprü, tünel, hastane, havalimanı ve yollara uygulanan yolcu, araç, hasta ve uçuş garantileri milletin cebini boşaltmaya devam ediyor. Örneğin Kütahya, Afyon ve Uşak illerimiz için yapılan Zafer Havalimanı'na 2021 yılında iç hatlarda 775.137 yolcu, dış hatlarda 542.596 yolcu garantisi verilmiş fakat verilen hedefler tutmadı. 2021 yılında iç hatlarda 9.228 kişi, dış hatlarda ise 1.904 yolcu havalimanını kullanmış. "Milletin cebinden bir kuruş çıkmayacak." denilerek yapılan havalimanı projesinde, eksik kalan 1 milyon 306 bin 537 yolcu için Türkiye Cumhuriyeti'nin bütçesinden 6 milyon 936 bin 738 euro ödenmiştir yani vatandaşın cebinden çıkmıştır. Bu kadar enflasyon ve döviz krizi varken müteahhitlere verilen garantiler niye döviz cinsinden ödeniyor? Ama vatandaşa gelince, dövizlerini Türk lirasına çevirsinler diye kur korumalı mevduata özendiriyorlar. Hasta garantili hastaneler, araç garantili yollar, kur garantili mevduat, yolcu garantili havalimanları ekonomi üzerinde ciddi bir yük oluşturmaktadır. Bu yükün tamamı milletimizin üzerinde. Bununla da kalmıyorlar; çocuklarımızın, torunlarımızın geleceğini ipotek altına alıyorlar. İktidarın yaptığı 2023 yılı bütçesi milletimizin derdine derman olmayacaktır ama bir şey, her şeye rağmen ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Antalya Milletvekili Sayın Feridun Bahşi.

Buyurun Sayın Bahşi. (İYİ Parti sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Dikkatli konuş, iktidar hassasiyetle dinliyor; kalabalıklar, dikkat et (!)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA FERİDUN BAŞŞI (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anayasa Mahkemesi ve Sayıştay bütçeleri üzerine söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bütçe yapma yetkisi elinden alınmış olan bir Mecliste seçilmişlerin değil, atanmış bürokratların sunduğu bir veda bütçesini görüşüyoruz. Anayasa Mahkemesine dair önce birkaç kelam etmek istiyorum. Her şeyden önce, bilindiği gibi, Anayasa Mahkemesi bir anayasal yüksek yargı kurumudur. Anayasa Mahkemesinin kararları da yine Anayasamıza göre kesindir ve bağlayıcıdır. Hâl böyleyken “Mahkemenin kararlarına uymuyorum, saygı da duymuyorum.” diyebilen zihniyetin iktidarda olduğu bir ülkeyi tasavvur edebiliyor musunuz? Bir Cumhurbaşkanı bunu derse bakan, bürokrat ne yapar? Cumhurbaşkanı böyle deyince, bırakın bakanı, bürokratu, bu ülkede Anayasa Mahkemesi kararlarını İstanbul ağır ceza mahkemeleri dahi uygulamadı. Bu durumda ülkede hukuk mu kalır, hukuk devleti mi kalır, demokrasi mi kalır? Bu anlayışa Mehmet Akif’in anlayışıyla, Mehmet Akif’in mısralarıyla cevap verelim. Merhum Akif “Ver kuvveti kanuna ki vahdet yürüsün/Yoksa millet değil, dağınık bir sürüsün...” (İYİ Parti sıralarından alkışlar) “Kararlarına uymuyorum.” dediğin mahkemenin 15 üyesinden 12’sini bizzat sen atıyorsun; üstelik bu çoğunluğu sağlarken ortalama on yıllık üyelerin seçilmesi gelenek olduğu hâlde Yargıtayda tek bir imza dahi atmamış, yeni seçilmiş başsavcıyı Anayasa Mahkemesi üyeliğine atıyorsun. En yüksek yargı organının üyelerini adaletsizce oluşturuyorsun; çoğunluğunu senin tercihlerinin belirlediği üyelere rağmen Anayasa Mahkemesi kararlarından da mutlu olmuyorsun. Pes artık diyoruz ve soruyoruz: Siz acaba hukuktan mı hoşlanmıyorsunuz? Siz adalete mi güvenmiyorsunuz? Adalet size ağır mı geliyor? Hâlbuki bu durumdan sizin ya da iktidarınızın değil, biz muhalefet partilerinin rahatsız olması gerekir ve biz bu tablodan gerçekten çok rahatsızız.

Şimdi, diyoruz ki: Üyeliklerini alın teri ve emeklerine değil de sadece size borçlu olan üyeler nasıl görevlerini yerine layığıyla getirecekler? Onların bağımsız ve tarafsız karar verebileceğine kim inanır? Lütufla gelmeyi kabul edenler, ihсанla itaat etmeye devam ederler. Anayasa Mahkemesini işlevselliği bakımından zaten tamamen kapattınız. Bu durum hukukumuz adına acı, vahim ve kabul edilemez bir durumdur. Hukukumuzun içler acısı durumunu sırf Anayasa Mahkemesindeki derdest başvuru sayısının Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine 40’in üzerinde üye ülkeden yapılan başvurunun 2 katı olmasından bile anlayabilirsiniz. Dahası, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılan başvuru sayısında bizi dünya şampiyonu yaptınız. Dünyadaki hâlimiz o kadar utanç verici ki Bulgaristan bile daha yeni, istediğimiz bir tanığı “Türkiye’de adil yargılama yok.” diye vermeyebiliyor, çünkü tebaamızdan adalet dersi alacak duruma düştük.

Saygıdeğer milletvekilleri, her türlü kalkınmanın, refahın, barışın ve özgürlüğün teminatı adalettir; adaletin teminatı ise yargı bağımsızlığı ve bağımsız mahkemelerdir. Keşke her şeyi yanlış yapsaydınız da bağımsız yargıyı zedelemeseydiniz. Hukukun üstün olduğu ülkelerde yüksek denetim kurumlarının hazırlamış olduğu denetim ve performans raporları dikkate alınır ve hazırlanan raporlar doğrultusunda gerekli kurumlar harekete geçer ama bizde denetim yapan Sayıştayın raporları ne dikkate alınmakta ne de gereği yapılmaktadır. Sayıştayın kamuoyuyla da paylaşılan raporları kamuyu zarara uğratma, rant, rüşvet, yolsuzluk ve usulsüzlükler içermesine rağmen yargıdan kaçırılmakta, tek bir soruşturma dahi açılmamaktadır. AK PARTİ hükümetlerinin asıl görevinden uzaklaştırdığı kurumlardan biri de hiç şüphesiz ki Sayıştaydır. Eskiden, Sayıştay denetçileri raporlarını yazar, kurula sunardı; kurul eksik görürse tamamlattırdı. Ancak son yıllarda raporlarda bulunan işe gelmeyen bölümlerin çıkarılması için yazım sırasında müdahaleler geldiği duyumlar arasındadır.

Yine, bir başka duyum ise filigran sistemi yani Sayıştay raporlarının dışarıya sızmasını önleme amaçlı olarak hangi bilgisayardan çıktı alındığının tespit edilmesi sistemi.

Sayıştay Başkanına bu hususları sormak istiyorum: Bunlar doğru mudur? Sayıştay bir istihbarat teşkilatı hâline mi getirilmiştir? Hukukun üstünlüğüne inanan her iktidar hesap verebilir, denetlenebilir olmak zorundadır. Bundan dolayı Sayıştayın daha etkin bir şekilde işini yapması mutlaka sağlanmalıdır.

Artık bütün bu hoyratlığın sonuna gelinmiştir. Hazırladığımız bu veda bütçesiyle iktidarı İYİ Parti'ye bırakıyorsunuz. Tüm kurumlar asli görevlerine döndürülecek, ülkede adalet ve hukuk tekrar hâkim kılınacaktır. Çok az kaldı. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, yargı teşkilatı son beş yılda AK PARTİ teşkilatlarından alınan yaklaşık 20 bini aşkın AK PARTİ militanlarıyla mülakat sisteminin de yardımıyla doldurulmuş, adalet de siyasi amaçlara alet edilmiş, adalet dağıtması gereken mahkemeler eliyle haksızlık ve hukuksuzluklar meşrulaştırılmıştır. Maalesef, ülkede tuz kokmuştur, yargı bağımsızlığı tamamen ortadan kaldırılmıştır ama unutmayın ki ayarını bozduğunuz kantar gün gelir sizi de tartar. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Yargı bağımsızlığının olmaması zirve yapan yolsuzluklara da zemin hazırlamıştır. Yargının yozlaşması yolsuzluğun bir kanser gibi yayılmasına neden olmuştur. İktidar, ne yazık ki yargı sistemini muhalifleri sindirmek için elinde tuttuğu bir güç olarak görmektedir. Coğrafi teminatın sağlanması yargı sistemi üzerindeki bu baskının giderilmesi kaçınılmazdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; “Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi” denilen bu ucube sistem yürütme gücünü tamamen Cumhurbaşkanına vererek yasama organını zayıflatmış, yargının kontrolünü Cumhurbaşkanına vermiştir. Bundan dolayı devletin birbirinden ayrı olması ve birbirini denetlemesi gereken 3 temel erkini tek bir kişinin iradesine bağlamıştır. Ülkemiz yirmi yıldır unuttuğu ama özlemine duyduğu hukuk devletine ve yargı bağımsızlığına İYİ Parti iktidarında mutlaka kavuşacak ve mahkemeler bağımsız hâle gelecektir, etkisiz kılınan Meclisin yetkileri iade edilecek, Türkiye Büyük Millet Meclisi tekrar millet iradesinin tecelligâhı hâline gelecektir. İYİ Parti iktidarıyla tekrar sağlanacak demokratik, laik ve sosyal hukuk devletinde güçlü olduğu için haklı olma durumu asla olmayacaktır. Temel hak ve özgürlüklerin tamamı uygulamada da anayasal güvence altında olacaktır. Devletin şekli, işleyişi ve organları anayasada belirtildiği şekilde uygulanacaktır. İdarenin her türlü eylem ve işlemine karşı yargı yolu açık olacak, idari yargı kararları beklemeden uygulanacaktır. Hiçbir kişi, kurum ya da kuruluşa ayrıcalık tanınmayacaktır. Kamu görevlileri gerçekleştirdikleri eylem ve işlemlerden sorumlu tutulacaklardır. Mahkemelerin bağımsızlığı ve tarafsızlığı mutlaka sağlanacak, hâkim teminatı coğrafi teminatla birlikte mutlaka sağlanacak, mülakat sistemi kaldırılacaktır. Bağımsız yargının olmadığı bir yerde hukuk devletinden ya da hukukun üstünlüğünden söz etmek mümkün değildir. Anayasa Mahkemesi hukuk devletini şöyle tarif eder: “Hukuk devleti, tüm faaliyet, işlem ve eylemlerinde hukuk kurallarına ve anayasaya uyan, bu kurallarla bağlı olan devlet anlamına gelmektedir. Hukuk devleti, insan haklarına saygı gösteren ve bu hakları koruyucu, adil bir hukuk düzeni kuran ve bunu devam ettirmeye kendisini zorunlu sayan ve faaliyetlerinde hukuka ve anayasaya uyan bir devlettir.” der.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

FERİDUN BAŞI (Devamla) – AK PARTİ iktidarının bu hukuk tanımaz yürütme üslubu anayasal bir yürütme üslubu değildir. Millettin oyuyla gelmekle övünen iktidar ne yazık ki millettten aldığı desteği istismar etmiştir hem de dibine kadar istismar etmiştir ama artık bu zor günlerin sonuna gelinmiştir; İYİ Parti iktidarı yakındır. İYİ Parti iktidarında Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener'in de dediği gibi, hedefimiz hukukun üstünlüğü ve yargı bağımsızlığıdır.

Bu düşüncelerle yokluk ve yolsuzluk bütçesi olarak gördüğümüz AK PARTİ'nin bu veda bütçesine “hayır” oyu vereceğimizi ifade ediyor, büyük Türk milletini ve Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası, Antalya Milletvekili Sayın Hasan Subaşı'nda.

Buyurun Sayın Subaşı. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on beş dakika.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HASAN SUBAŞI (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Adalet Bakanlığının 2023 yılı bütçesi hakkında konuşmak için partim adına söz aldım.

Sayın Bakan Komisyon konuşmasında temel hak ve hürriyetlerin korunması, demokrasi standartlarının yükseltilmesi, hukuk devletinin tahkim edilmesi, yargının tarafsızlığının ve bağımsızlığının güçlendirilmesi gibi hususlara sıkça vurgu yapmıştır.

Yine, kadınlar için pozitif ayrımcılık ve şiddete sıfır toleranstan söz edilirken milletlerarası anlaşmaların esas alındığı hükmün Anayasa'ya konulmasının önemli bir reform olduğundan bahsedilmiştir.

Yeni bir anayasanın hayata geçirilmesi isteği ile daha birçok başlık ayrıntılı olarak Sayın Bakanın sunumlarında yer almıştır. Benzer ifadeler neredeyse her bütçe konuşmalarında tekrarlanmıştır. Bu söylemin kısmen doğru olabileceği dönem 2002 sonrası beğenmediğiniz parlamenter sistem yılları için söz konusu olabilir. Cumhurbaşkanının “acemilik dönemi” olarak tanımladığı dönemdir. O yıllar da liyakatin henüz geçerli olduğu ve AKP iktidarının yol arkadaşlarıyla birlikte ortak akla başvurdukları dönemdir. İktidarın kısmen de olsa sorgulanabildiği, yargının görevini yapabildiği dönemdir. O dönemde -belki unutmuş olabilirsiniz- 2002 yılı seçim beyannamemizde özetle şöyle diyordunuz: “AK PARTİ yenilikçi ve çağdaştır. Partimiz ülkemizin Avrupa Birliğine tam üyeliğini modernleşme sürecimizin doğal sonucu olarak görmektedir. AB kriterlerinin ekonomik ve siyasi hükümlerinin hayata geçirilmesi devlet ve toplum olarak birlikte çağdaşlaşmamız yönünde atılacak önemli bir adımdır. Demokratik rejimlerde siyasi iktidarların ve bürokratik yapıların temel hak ve özgürlüklerin kullanılmasına müdahale edemeyeceğini, uluslararası sözleşmelerle güvence altına alınan temel hak ve özgürlüklerin eksiksiz olarak hayata geçirilmesini savunan partimiz temel hak ve özgürlükleri ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerde, özellikle Kopenhag Kriterleri'nde belirtilen seviyeye yükseltmek için Anayasa ve yasalarda gerekli değişiklikler yapılacaktır.”

Partinizin beyanları, kadrosu ve güven veren hukuk söylemleri başta Batı olmak üzere dünyayı ve global sermayeyi etkilemişti. 2002-2004 yılları arasında AB'ye uyum kapsamında 8 uyum paketi kabul edilmiş, bu çerçevede 2 Anayasa paketi de TBMM'de onaylanmıştı. Ardından, tam üyelik müzakerelerine başlanması kararı alınmıştı. 13 fasıl müzakereye açılmış, Türkiye'ye duyulan güven sonucu 71,5 milyar dolar yatırım gelmişti. Ciddi ve olumlu ekonomik gelişmeler yaşanmıştı. Parlamenter sistemde, hem de acemilik döneminizde, öyle ya da böyle bir başarı hikâyesi yazılmıştı.

16 Nisan 2017 referandumundan sonra ise taraflı Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini yaşıyoruz. Söylenenlerin aksine, bize özgü değildir çünkü ülkemizde neredeyse yüz elli yıllık parlamenter sistem deneyimi yaşanmıştı. Aksayan yerleri revize edilebilecekken tamamen bize yabancı, yabancı bir rejimin dayatılması faciasını yaşamaktayız. Öyle ki hiçbir gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkede örneği yoktur. Türkiye, bir maceraya sürüklenmiştir. Milletler, yüzlerce yıl ciddi bedeller ödeyerek iktidarların yetkilerini kısıtlamak, hesap sormak, kendi özgürlük alanlarını genişletmek için mücadele vermişlerdir. 1215 tarihli Magna Carta, İngiltere'de kralın yetkilerinin sınırlandırılması ve halkın bütçe denetim yetkisini elde etmesi nedeniyle ilk anayasa deneyimi sayılmaktadır. Bizde ise tarihî süreçteki gelişmelerin aksine, yetkiler tek kişilik bir iktidara teslim edilmiştir. Artık sorgulamak bir yana, iktidar, halkını sorgular hâle gelmiştir. Anayasa'da mevcut olan temel hak ve özgürlükler kullanılamaz durumdadır. “Basına sansür yasası” diye anılan yasayla düşüncenin açıklanması, bilginin paylaşımı, sosyal medyanın bile kullanımına hapis cezalarıyla set çekilmiştir. Baroların, öğretmenlerin, sağlık çalışanlarının, son olarak cemevleri konusunda Alevilerin gösteri ve yürüyüş hakkı engellenmiş, düşünce ve görüş açıklamaları yasaklanmıştır.

“Kadına şiddete sıfır tolerans” denilirken Cumhurbaşkanının tek başına iradesiyle Meclis kararı yok sayılarak İstanbul Sözleşmesi sona erdirilmiştir. Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarını tanımayan hâkim ve savcılar Cumhurbaşkanınca terfi ettirilmiştir.

Liyakatsiz, bilime dayalı olmayan ekonomi politikaları yüzünden dünyanın en yüksek enflasyonu ülkemizde yaşanır hâle gelmiştir. 156 ülke arasında “Sefalet Endeksi” olarak bilinen derin yoksullukta dünyada ilk sıraya gelmiş bulunuyoruz. İcra iflas dairelerinde 30 milyona yaklaşan dosya sayısı yoksulluğun önemli bir göstergesidir.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakanın sunumunda ileri sürülen “hukuk devleti” söylemi yirmi yıllık iktidarımızın ilk dönemi için doğru sayılabilir. Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin ise yoksulluk, yolsuzluk ve yasaklar getirdiğini, kamu kurumlarının ve çevrenin tahribine neden olduğunu görmemek mümkün olabilir mi?

Dış politikadaki liyakatsizlik ve bilgisizlik, yetişmiş diplomatları “monşer” diyerek dışlamak, iç siyasete malzeme yapmak adına düşmanlıklar yaratıp beka sorununu köpürtmek çevremizdeki ülkelerle ve dış dünyayla ilişkilerin bozulmasına neden olmuştur. Cumhurbaşkanının “Biliyorsunuz ki siyasette küslük olmaz.” diyerek kıvrak U dönüş hamleleri de yarar sağlamaktan uzaktır. Dış dünyayla ve komşularımızla yaşadığımız gerilim ve husumetin büyük maliyetleri nasıl ödenecektir? Milyonlarca göçmenin maliyeti nasıl karşılanacaktır? Cumhurbaşkanı belli ki üzerine almayacak ama halk ve gelecek nesiller bu faturayı ödemek zorunda kalacaktır.

Siz sorgulanmadınız, denetlenmediniz ama sorgulayıcı ve cezalandırıcı oldunuz; on binleri, yüz binleri sorguladınız. İstanbul Valisi Hüseyin Avni Mutlu’yu ve İstanbul Emniyet Müdürü Hüseyin Çapkın’ı yıllarca cezaevinde tuttunuz ama beraat ettiler. İş insanı Osman Kavala’nın beraat etmesine ve AİHM kararlarına rağmen yıllardır özgürlüğü elinden alındı ve inatla hukuksuzluğu sürdürüyorsunuz. Göz göre göre hukuku yok saydığınıza göre, tanınan tanınmayan binlerce yurttaşımızın da aynı kaderi yaşadıklarından hiç kuşum yoktur. Ülkemizde 396 adet cezaevi var; 2023’te 20 adet, 2028’de de 18 yeni cezaevi yapmak hedeflenmiştir. 2025 yılına kadar, Cumhurbaşkanlığı tarafından, 419’a çıkarılması için kararname imzalanmıştır; Resmî Gazete’de yayınlanmıştır. Oysa buna karşılık 183 yeni okul binasının yapımı, maliyet artışları nedeniyle iptal edilmiştir. Avrupa Konseyi Space 2021 Raporu’na göre, 47 üye ülke arasında en çok mahkûmun olduğu Rusya’dan sonra 2’nci ülkedir. Yine, cezaevi kapasitesi yüzde 100, tam dolu tek ülkedir. 19.850 başvuruya AİHM’de en çok başvuru yapan 1’inci ülkeyiz. En fazla hak ihlali kararı verilen ülke Türkiye’dir. Adaletsizliğin hâkim olduğu ülkemizde yurttaşımız başka mecralarda hak aramak zorunda kalmıştır.

Tarafsızlık yemini eden Cumhurbaşkanı ve başında olduğu sistem sadece sorgulamakla kalmıyor, farklı düşünenleri susturmak ve tecrit etmekten de geri durmuyor. Muhafız kişi ve kurumları “terörist” “illet” “zillet” gibi temelsiz iddia ve isnatlarla suçlayabiliyor. Anayasa’daki gösteri ve yürüyüş hakkını kullanmak isteyen yurttaşlarımıza hakaret ve sövğu sayılabilecek ifadeler kullanabiliyor.

Terör Türkiye’nin yıllardır çektiği en yakıcı sorunudur. Akılcı bir siyaset ile kolluğumuzun canı pahasına mücadelesi ve savaş yeteneğiyle birleştiğinde çözülebilecekken muhalifleri siyaseten suçlamak, yerli yersiz kullanılan “iç ve dış düşman” söylemi maalesef siyaset ayağında zaaf yaratmaktadır.

Kimseyi kolayca suçlamak itiyadım olmamasına rağmen, yaşanan süreçte iktidarın terörle iltisaklı olduğunu söylemek yanlış değildir. 10 Temmuz 2014 tarihli çözüm sürecine ilişkin 6551 sayılı Kanun o yıllarda terörle kurulan ilişkinin soruşturmadan muaf tutulmasına ilişkindi. Bir nevi dokunulmazlık sağlanmış, suç ve cezadan korunmuşlardı ancak iktidar dışındaki kişilere bu korunma kalkınının pek fayda sağladığı söylenemez.

Diğer bir terör örgütüyle ise iktidar resmen yol yürümüştür. Devletin en mahrem kurumları teslim edilmiştir. Partili Cumhurbaşkanının kendisini ve partililerini korumak adına “17-25 Aralık 2013 tarihi milattır, öncesi sorgulanmasın.” sözleri yargı tarafından talimat kabul edilmiş, sorgulama ve kovuşturma dışında bırakılması sağlanmıştı. O nedenledir ki terörün siyasi ayağı bulunamamıştı. Anayasa’nın 138’inci maddesinin “Hiçbir makam ve kişi, yargıya emir ve talimat hatta tavsiye ve telkinde dahi bulunamaz.” hükmü ihlal edilmiştir. Yargımız, siyasetin baskısı altında görevini yapamaz hâle gelmiştir. Hukuksuz yaşamı dayatan iktidarın bir de yeni anayasa heves ve iradesinden söz etmesine şaşırılmak elde değildir. İktidarınız döneminde, Anayasa’da 12 kez ve 177 maddenin 134 hükmünde değişiklik yapılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

HASAN SUBAŞI (Devamla) – Anayasa, iktidarınızın imzasını taşımaktadır ve yaşadığımız süreçte Anayasa’daki temel hak ve özgürlükler neredeyse kullanılamaz hâle gelmiştir. Bu ucube sistemin tek yararı olmuştur, ortak dayanışmayı topluma hatırlatmıştır, adalet ve özgürlük özenir olmuştur. Bu sistemden yakında kurtulacağız. Kamplaştırılan milletimizle dayanışma içinde, demokratik bir ortamda yaşamamızın hazzını yeniden yaşayacağız; az kaldı.

Sözlerime son verirken, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) ÇEŞİTLİ İŞLER

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu teşrif eden Küba Cumhuriyeti Halkın Gücü Ulusal Meclisi Başkanı Juan Esteban Lazo Hernandez’e “Hoş geldiniz.” denilmesi

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Küba Cumhuriyeti Halkın Gücü Ulusal Meclisi Başkanı Esteban Lazo Hernandez Genel Kurulumuzu teşrif etmişlerdir; kendilerine TBMM Genel Kurulu adına hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

A) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Devam)

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (Devam)

1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) ANAYASA MAHKEMESİ (Devam)

1) Anayasa Mahkemesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Anayasa Mahkemesi 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SAYIŞTAY (Devam)

1) Sayıştay 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sayıştay 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) ADALET BAKANLIĞI (Devam)

1) Adalet Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Adalet Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) YARGITAY (Devam)

1) Yargıtay 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yargıtay 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) DANIŞTAY (Devam)

1) Danıştay 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Danıştay 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞYURLARI KURUMU (Devam)

1) Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurları Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurları Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ (Devam)

1) Türkiye Adalet Akademisi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Adalet Akademisi 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU (Devam)

1) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU (Devam)

1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU (Devam)

1) Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Konuşma sırası Aksaray Milletvekili Sayın Ayhan Erel’de.

Buyurun Sayın Erel. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakanlar, Bakanlığın çok kıymetli bürokratları, yüce Türk milleti; çiftçinin olmadığı, emeklinin

olmadığı, memurun olmadığı; asgari ücretlinin, öğrencilerimizin, EYT'li kardeşlerimizin, başta üniversite mezunu olmak üzere atama bekleyen yüz binlerce gencimizin, taşeron işçilerimizin; kısaca, milletin olmadığı, cumhuriyetimizin 100'üncü yıl bütçesi. Bir diğer ifadeyle, AK PARTİ'nin veda bütçesinde yer alan Yargıtay ve Danıştay kurumlarının bütçeleri üzerine söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlar, bütçemizin devletimize, milletimize hayırlı olmasını niyaz ederim.

AK PARTİ'nin veda bütçesi diyoruz çünkü AK PARTİ'nin artık heybesinde, dağarcığında Türk milletine verecek bir şeyi kalmadığı gibi, bütün millî değerlerimizi, millî varlıklarımızı elden çıkardı. Bu arada, özel sektör de olsa İHA'lar, SİHA'lar başta olmak üzere millî savunmaya olan destekten dolayı devletimize, Hükümetimize teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, günümüzde ülkemizde çözüm bekleyen en önemli konu ekonomi. Bir devletin veya düzenin esası adalettir. Bağımsız ve tarafsız bir yargı erki sağlıklı bir ekonomi sisteminin de direğidir. Yargıya güven istikrarlı ekonomik kalkınmanın ön şartıdır. Adaletle, yargıya güven yoksa ekonomi de yok olma ya mahkumdur. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Ekonomide dönüşüm ve reform yapılması gerektiğini hepimiz biliyoruz. Ekonomik reformun yapılabilmesi için yargıya olan güvenin tesis edilmesi birinci önceliktir. Ülkemizde çok büyük bir güçler ayrılığı, denge ve denetleme sorunu bulunmaktadır. Yürütme çok güçlüdür hem yasama hem de yargı yürütmenin etkisi altındadır. Yürütmenin başı aynı zamanda Parlamento çoğunluğunun da başındadır ve yargı mensupları ile yargı mensuplarının özlük haklarının belirlenmesinde çok büyük söz sahibidir. Bu durumda yürütmenin başının dilediği yasal düzenlemeyi yapabilmesi ve yasal düzenlemeyi yargı sisteminde dilediği gibi yorumlatıp uygulatabilmesi mümkündür. Yürütmenin bu kadar güçlü ve denetimsiz olduğu ekonomik bir ortamda vatandaşların ve yerli, yabancı özel firmaların haklarının tam manasıyla korunabileceğine, adil ve hızlı bir karar alınabileceğine güvenmeleri ne kadar mümkündür? Gerçek bir refahtan bahsetmek ancak yargıya güven, hukuka saygı duyulan, demokrasisi güçlü bir ülkede mümkündür.

Yapılan araştırmalara göre, vatandaşlarımıza “Yargıya güveniyor musunuz?” diye sordüğümüzda, alınan cevaplar sonunda, 2004 yılında yargıya güven oranı yüzde 65 iken günümüzde maalesef yüzde 33'e kadar gerilemiş durumdadır. Yani vatandaşlarımızın yüzde 67'si yargıya güvenini yitirmiştir. “Türkiye’de yargı siyasallaşmış mıdır?” sorusuna ise “Evet, siyasallaşmıştır.” diyenlerin oranı da yüzde 45 civarındadır.

Değerli milletvekilleri, bir ülkeye duyulan güven o ülkedeki yargı bağımsızlığına bağlıdır. Yargının siyasal gücü elinde bulunduran başta yasama ve yürütme organı ve tüm güç odakları karşısında bağımsız olması hukuk devletinin değişmez ilkesidir. Hukukun amacı toplumsal barışı sağlamak ve insanlar arasındaki ilişkileri tanzim etmek suretiyle adaletin gerçekleştirilmesidir. Güzelliğe yönelmeyen bir sanat ya da hakikati amaç edinmeyen bir bilim nasıl anlamsız ise adaletle yönelmeyen bir hukuktan söz etmenin de bir anlamı yoktur. Kendi kendine hak almanın artık geçerli olmadığı günümüzde mahkemeler aracılığıyla maddi hakları korumayı ve güven altına almayı amaçlayan devlet, eğer adaletli devlet olduğu iddiasında ise halkına sunduğu yargılama hizmetiyle hak dağıtırken yurttaşının en az giderle ve en az zahmetle, en kısa sürede hakkına kavuşmasını sağlamakla yükümlüdür ancak bu şekilde adaletin yerine getirilmesinden söz edilebilir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; her alanda olduğu gibi, üzülmek gerekirse yargı ve adalet sistemi de erozyona maruz bırakılmıştır. Yargı kararları gündelik siyasi hesapların parçası hâline getirilmiş, hâkim ve savcılarının yer ve yetki teminatları gasbedilerek verdikleri, verecekleri kararların kontrol altına alınması amaçlanmıştır. Devleti ve milleti bir arada tutan en önemli unsur olan adalet duygusu haddinden fazla yara almıştır. Sadece kâğıt üzerinde değil, uygulanma ve teşkilatlanma bakımından da aldığı kararları gerçekten yüce Türk milleti adına verebilen tarafsız ve bağımsız bir

yargı sisteminin acilen kurulması gerekmektedir. Yargı sisteminin en önemli unsuru hiç şüphesiz insan kaynağıdır; insan kaynağının temelinde de hâkim ve savcılar bulunmaktadır. Binlerce hâkim, savcılığı ilgilendiren “coğrafi teminat” sözü ilk olarak 2019 yılında açıklanan “Yargı Reformu Strateji” belgesinde yer almıştı. Buna ilişkin 2021 yılında mevzuat değişikliği yapılacağı ifade edilmiş ama bugüne kadar herhangi bir gelişme olmamıştır. Sayın Cumhurbaşkanımız bunu açıklarken “Hukuk devletinin ancak bağımsız, tarafsız ve insan haklarına saygılı mahkemelerin varlığıyla vücut bulacağı inancıyla bu kapsamda yeni adımlar atıyoruz.” demesine rağmen hâkim ve savcılara coğrafi teminat getirilmemiştir. Bugün, hâkim ve savcılarımızın bağımsız, tarafsız ve korkusuz kararlar verdiğine dair bir anket yapıldığında, bu anket sonuçlarına göre, hâkim ve savcılarının korkusuz ve tarafsız olmadığı yönündeki sonuç maalesef yüzde 80'lere varmaktadır. Yargıya güvensizliği ortadan kaldıracak, hâkim ve savcılarının tarafsız, korkusuz, bağımsız karar vermesini sağlayacak coğrafi teminat sözü yerine getirilmelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk yargısında davaların uzun sürdüğü hakkında kamuoyunda genel bir kanaat mevcuttur. Adaletin en kötüsü geç tecelli edenidir. “Adalet topaldır; ağır ağır yürür fakat gideceği yere er geç varır.” anlayışının vatandaşta karşılığı yoktur. Adalet topal olmamalıdır; ayakları yere sağlam basmalı, gideceği hedefe, menzile sağlam varmalıdır, zamanında varmalıdır. Aksi hâlde, hukuki uyumsuzlukları zamanında ve hakkaniyetle çözüme kavuşturulmayan toplum, kendi adaletini sağlamak için suç işlemeye yönelecek ve toplumsal çatışmalara mahal verecektir. Sonunda hüküm isabetli olsa bile geciken adalet zulümdür. Bu nedenle, mahkemelerin etkililiği ile verimliliğinin artırılması, özellikle yargılama sürelerinin kısaltılması büyük önem arz etmektedir. Adil yargılanma hakkı kapsamında davaların makul sürede karara çıkması vatandaşın temel hakkıdır. Anayasa Mahkemesinde verilen ihlal kararlarının yaklaşık yüzde 70'inin adil yargılanma hakkı üzerinde olduğu görülmektedir. Bu durum, makul sürede yargılamanın yapılmadığını ortaya koymaktadır. Yine, Yargıtay Başkanı Mehmet Akarca “Yargının sorunları var. Bu sorunların çözümü noktasında devletimizde, Hükümetimizde ve bizde çözüm iradesi vardır.” beyanıyla yirmi yıldır iktidardan reform beklemektedir. Yirmi yıldır iktidarda bulunan, Anayasa değişikliği yapmış, kanun yapma yetkisini haiz ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ve Cumhurbaşkanı kararlarıyla otoritesini sağlamlaştırmış bir iktidardan yargı reformuyla adalet düzenini iyileştirmesi beklenemez.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti iktidarında hâkim ve savcılarının mesleğe kabullerinde ve yükselmelerinde objektif kriterler esas alınacak. Hukuk eğitiminin kalitesini yükseltmek amacıyla hukuk fakültelerinin sayısı azaltılacak, akademik kadro ve müfredat konuları kapsamında iyileştirmeler yapılacak. Hâkimlerin çok daha özenli davranmalarını sağlamak amacıyla, Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatları ile verdikleri kararların uyumunu temel terfi ve yükselme ölçütlerinden biri hâline getirecek düzenlemeler yapılacaktır. Hukukun evrensel ilkelerinden kasten uzaklaşarak sebep-sonuç ilişkilerini muhakeme yerine siyasi konjonktüre göre görevini kötüye kullanarak yargıya, hukuka, adalete güveni ortadan kaldıran, Anayasa Mahkemesi veya Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin verdiği hak ihlali kararlarına sebep olan, devleti tazminata mahkûm ettiren veya zarara uğratan hâkim ve savcılara bu rücu edilecek. Tutuklamanın, keyfiyetten uzak, kurallara bağlı ve istisna olması için kesin, objektif, vicdana, hukuka uygun düzenlemeler hayata geçirilecek. Tutuklama ve gözaltı işlemlerinde yetki ve uygulama sorunlarına çözüm bulmak adına, cumhuriyet başsavcılığına bağlı, yalnız soruşturma evresinde görev yapacak adli kolluk teşkilatı hayata geçirilecek, tutuklama, ön infaz müessesesi olmayacak. Ceza yargılaması kişiye özel işlemeyecek, savcılar cumhuriyet savcısı olduklarını unutmayacaklar. Masumiyet karinesi yasama, yürütme, yargı tarafından korunacak, yargı bağımsızlığı teminat altına alınacak, yürütmenin yargı üzerindeki atama ve denetim yetkilerine son verilecek. HSK üyeleri beş yıl süreyle seçilecek, ikinci defa seçilemeyecekler.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yine, bölge idare mahkemelerinin işlevi bakımından idare mahkemesinden çıkan tüm kararların bölge idare mahkemesine geldiği, bölge idare mahkemesinden verilen kararların ise Danıştaya gönderildiği ve böylece Danıştayın yükünün arttığı ortaya çıkmaktadır; bölge idare mahkemeleri kapatılmalı ya da Danıştayda görüşülecek ivedi konuların genişletilmesi sağlanmalıdır. Adli yargıda olduğu gibi idari yargıda da ara buluculuk sistemi getirilmeli, hâkim ve savcıların özlük hakları düzenlenmelidir.

Adalet, hak ve hukuka uygunluk, hak ve hukuku gözetmek ve yerine getirmek, doğruluk, insanların haklarını gözetme... Adalet sadece yargı kararlarıyla sağlanabilecek midir? Devletin adaletli olması ne demektir? Toplumsal adaleti getirecek mekanizma nedir? Bir hukuk devletinde adalet, Anayasa ve kanunların tüm vatandaşlar için uygulanması, vatandaşın her hakkının gözetilmesidir.

Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener'in grup toplantısında hayat pahalılığını dile getirdiği; peynir, zeytin ve benzeri gıda maddelerinin kürsüye gelmesi sırasında TRT yayını kesmiştir. TRT bu yayını neden kesmiştir, niye kesmiştir, bu konuda kimlerden talimat almıştır? 5 milyona yakın seçmeni olan, şu anda da seçmen sayısı Türkiye'nin 1'inci partisi olma yolunda emin adımlarla ilerleyen bir parti Genel Başkanının grup toplantısını TRT'nin kesmesini şiddetle kınıyorum. Az önceki suskunluğum o kınamaya yöneliktir. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar) TRT, sadece AK PARTİ'ye oy veren seçmenlerin ödediği vergilerle giderlerini karşılamıyor, bu memlekette yaşayan 85 milyondan aldığı vergilerle giderlerini karşılıyor, ayakta duruyor; dolayısıyla her partiye, her vatandaşa, her görüşe saygı duymak zorundadır.

Yine, Demre'de, İYİ Partili Belediye Başkanımız; çocukların okula aç gitmemesi, çocukların beslenme çantasından çıkaracağı ve kendisini mahcup edecek beslenme yüzünden arkadaşları arasında küçük düşmemesi adına -Demre Belediyesi- öğrencilerimize sabah kahvaltısı ve öğlen yemeği uygulaması yapmıştı ama yine bilinmeyen bir nedenle -bizce bilinen ama kamuoyuna açıklanmayan bir nedenle- Demre Belediyesinin bu uygulamasına son verilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

AYHAN EREL (Devamla) – Ya, aç çocukların doyurulması, çocukların beslenmesi, çocukların sağlıklı olarak yetişmesi ve gelecek günlerde sapsağlam bir nesil olarak vatanına, milletine, devletine, bayrağına hizmet ederek bu gençlere bunu çok görmek hangi hukuka, hangi vicdana sığar? (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

Bunu yasaklayanları, hak ve hukuk peşinde koştuğunu ve bunu savunduğunu iddia edenleri en büyük hak sahibi olan, en büyük ilahi adaleti sağlayan Cenab-ı Hakk'a havale ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İçeriğe yönelik alınmış olan kararı ve gruplardan sonraki söz hakkı kısmını biliyorum ama usul yönünden pek kısa bir söz talebim var efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Cumhuriyet İttifakı'nın tükenmişliğine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, Adalet ve Kalkınma Partisi 20'inci kez bütçe yapıyor.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – 21.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bugün bütçeyi görüşüyoruz ve Meclisin bütçesini görüşüyoruz. Uzun süre 286 milletvekilinden 4 kişiyle dinlediler, şu anda 8 arkadaş salonda; Milliyetçi Hareket Partisinde 48 milletvekilinden hiçbiri yoktu, şu anda 2 arkadaşımız salonda. Muhalefet partileri bütçede eleştiride bulunuyorlar. Bu bütçe kimin bütçesi? Bu bütçe, Adalet ve Kalkınma Partisinin, Cumhur İttifakı'nın, Recep Tayyip Erdoğan'ın başında olduğu veya tek kişilik hükümet sisteminin bütçesi. Şüphesiz o, bütçeyi grubuna emanet ederek yolluyor ama kimse yok.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Usul değil ki bu.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bizim olmamız anlaşılır, bu bütçenin yarısını Millet İttifakı olarak biz harcayacağız gelecek sene. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bizim meseleye yönelik olarak motivasyonumuz ortada, Cumhur İttifakı'nın da tükenmişliği ortada. Yoksa bu bütçeyi yönetecek olsalar, azimleri olsa hani slogandaki gibi “ilk günü aşkla” olsalar burada olurlar değil mi? Sayın Bekir Bozdağ burada Grup Başkan Vekilliği yaptı, günü gelince parlamenter sisteme laf etmeyi biliyor Sayın Bozdağ. Parlamenter sistemde, siz Grup Başkan Vekiliyken böyle ruhsuz bir bütçe gördünüz mü? Parlamenter sistemde Parlamento bütçeye sahip çıkar; tek adam rejiminde Parlamente'ye, bütçe hakkına nasıl baktığınız ortada. Ne diyorlar? “Ben oy versem de vermesem de geçse de geçmesem de yeniden değerlendirile... Rejim yürür.” diyorlar. Rejim yürümüyor, sistem tıkanmıştır. Biz, bütçeyi takip etmeye ve gelecek sene en geç 6'ncı aydan itibaren bize emanet edilen bu bütçeyi anamızın ak sütü gibi savunmaya, korumaya söz veriyoruz. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Turan.

3.- *Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, öncelikle usulle ilgili tutumunuza saygı duyuyoruz; tüm grupların bitiminde değerlendirme hakkı verecektiniz ama Özgür Bey'e özel bir hak, imkân verdiniz.

BAŞKAN – İç Tüzük 60'a göre bir dakika istedi, siz de isteseydiniz size de verirdim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Siz bunu bazen yapıyorsunuz, canınız sağ olsun.

BAŞKAN – Peki.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bazen insanın böyle CHP'li olası geliyor yani sizin Başkanlığınızda.

Sayın Başkan, bakınız, AK PARTİ bu ülkede yirmi bir yıl bütçe yapma başarısı göstermiş tek partidir. Yirmi bir yıldan beri bütçe yapıyoruz; bu, çok büyük bir nimet, milletin emaneti.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Yoruldunuz mu? Onun için mi gelmiyorsunuz?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Söylemek istediğim şu: Bir görev kusuru, bir görev eksiği olsa bu millet bize yirmi bir sene bu işi yapma imkânı vermez. Sorun şu: Çok uzun bir takvim var, başka işlerimiz var, Anayasa çalışmalarımız var. [CHP ve İYİ Parti sıralarından gülüşmeler, alkışlar(!)]

BAŞKAN – Siz devam edin Sayın Turan, ben dinliyorum, buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Arkadaşlar, bir söz var...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Başkanım “Kör kendinden pay biçer.” diye bir söz var; bu, yanlış ifade değildir, atasözüdür.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Yok görüyoruz, bomboş.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Niye alkışladığınızı bilmiyorum ama bizim Genel Kuruldan başka komisyon, Genel Merkez, yurt dışı; çok programımız var.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Hangi komisyon çalışıyor?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hani, nerede?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bir daha söylüyorum; vekilin asli görevi burada olmaksızın olalım.

DURŞUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Ya, mazerete gerek yok; hatayı kabul edip özür dileyin ya.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ama ne olur, bu konuyu değerlendirirken bir de zaman zaman Meclisin mehabetine yakışmayan, küfürleşmeye varan kavgaların, sloganların olduğunu da... Kürsüdeki dinlenmeye ilişkin diğer hatiplerin de kanaatini almakta fayda var diye düşünüyorum. İnsanların buraya keyifle gelmesi lazım, saygınca gelmesi lazım, kürsüyü dinlemesi için “Muhalefet öyle bir eleştirsin ki ben not alayım.” demesi lazım. Ama sadece ithamların, ilzamların olduğu bir atmosferden, takdir edin ki insanlar zaman zaman kaçarlardı.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Turan, “tweet” atmaya devam et sen.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ben iddia ediyorum, tüm arkadaşlarımızın şu an bir görevi var; Genel Merkezde var, grupta var...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Peki, teşekkür ediyorum.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Bülbül, buyurun.

4.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül’ün, Manisa Milletvekili Özgür Özel’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, Milliyetçi Hareket Partisi, Türkiye Büyük Millet Meclisinde devam konusunda kendini ispata ihtiyaç duymayan bir gruptur, bunun net bir şekilde altını çiziyem; burada herkesin şahit olduğu bir husustur. Milliyetçi Hareket Partisi, kanunların çıkarılış sürecinde, bütçe görüşmelerinde, diğer bütün çalışmaların içerisine etkin katılım sağlayan, büyük bir disiplinle devamlılığı temin eden bir siyasi parti grubudur. Bizler kalkıp da burada “Görevimiz gereği şu kadar kişi olsak yeter, bunun da ötesi gereksiz.” diye bakacak değiliz; bütün arkadaşlarımızın gruba devamlılığını temin etmeye çalışıyoruz. Ancak milletvekillerinin görevlerinden bir tanesi de Genel Kurulu takip etmektir, bu çok önemli bir vazifedir. “İktidar partisinin” veya “muhalefet partisinin” diye bir ayrımı yoktur Genel Kurulu takip vazifesi açısından. İktidar iktidar görevini yaparken muhalefet de muhalefet de muhalefet görevini yapacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Dolayısıyla, burada iktidar 200 kişiyle, 250 kişiyle burada olur, olmalıdır, evet ama “Biz 15 kişi olsak da burada yeter.” anlayışıyla burada, bu

koltuklarda muhalefet sadece yoklama isteyebilecek çoğunlukla buraya devam ediyorsa bunun da ayrıca sorgulanması gerektiği kanaatindeyim.

Teşekkür ederim.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayalım bakalım, kaç kişi var?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Ya, bırak Allah'ını seversen ya!

BAŞKAN – Evet, herhâlde konu anlaşılmıştır.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, bir husus...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Alırsa ben de alırım Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Özel, siz bir tespitinizi paylaştınız, onlar da kendi cihetinden baktılar ve cevapladılar sizi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, hayır...

BAŞKAN – Ekstra bir durum var mı bilmiyorum yani.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yani takdir ederseniz, Sayın Grup Başkan Vekillerinin söyledikleri...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Alırsa ben de alırım Başkanım.

BAŞKAN – Benimle lütfen pazarlık yapmayın, ben kime ne vereceğimi biliyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hayır ama konu anlaşıldı. Bir dahaysa ben de bir daha alacağım, pazarlık değil.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

5.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ile Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şunu uzatmayacağım.

Sayın Grup Başkan Vekillerinin dediği gibi şöyle bir şey olsa, gruplarının yarısı, yüzde 60'ı burada olsa anlarım. Yahu, 4 kişi, 4! 284 kişiden 4 kişinin savunulacak bir tarafı yok. Yoksa "Nerede 30 kişiniz?" desek, Sayın Bülbül'e "Nerede grubunuzdan 10 kişi?" desek yanlış; sıfırdı, burada da 4'tü.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – 1'imiz 5'inize kardeşim!

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Başkanım...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ayrıca, şu konuda da herhâlde bunu söylemek bana düşer, İYİ Partiye düşmez: Sayın Ahat Andıcan gibi bir devlet adamından başlayıp Sayın Kaplan, Sayın Bahşi, Sayın Erel, Sayın Beyaz, Sayın Subaşı; her birisinin her kelimesinden istifade ettik biz. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ZAFER IŞIK (Bursa) – Ya, sen onların avukatı mısın ya?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sizin burada efendim "Kürsünün bir cazibesi yok, sadece itham." demeniz... Tutanaklara dönün, grubunuza eğitim niteliğinde konuşmalar oldu. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, Sayın Başkan...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Ya, ben İYİ Partiye bir şey demedim ki. İYİ Parti adına niye konuşuyorsunuz?

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – İYİ Parti adına CHP konuşuyor...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, Sayın Başkan, ismim geçti, bir söz istiyorum.

BAŞKAN – Sakin, sakin arkadaşlar; hepiniz konuşacaksınız.

ALİ ÖZKAYA (Afonkarahisar) – İYİ Parti adına CHP konuşuyor...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Başkanım, ben sakinim, sadece beni görmenizi istiyorum.

BAŞKAN – Görüyoruz Sayın Bülbül, ne zaman görmedik?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Ben sakinim, ben sakinim.

BAŞKAN – Rica ediyorum, lütfen...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Turan.

6.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, bu polemiki niye uzattığınızı bilmiyorum ama bakınız, bir defa İYİ Partinin konuşmacılarını takip etmeye çalıştık, ederiz de Ahat Bey başta olmak üzere. Düşünmeye sevk etmek istediğim konu şu: Dünkü -tırnak içerisinde- rezalet, küfürler, hakaretler, kavgalar; bunu söylüyorum. Hiç öyle demeyin yani.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Dün o konuda ben diyeceğimi dedim.

ENEZ KAPLAN (Tekirdağ) – Muayeneye gerek yok, muayeneye.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Efendim?

ENEZ KAPLAN (Tekirdağ) – Muayene yapmaya gerek yok.

ZAFER IŞIK (Bursa) - İYİ Partiden biri konuştu!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hay Allah'ım ya!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Dün o tartışmayı tükettik.

ZAFER IŞIK (Bursa) – Yap hakaretini, yap hakaretini!

BAŞKAN – Siz devam edin Sayın Turan, buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Değerli arkadaşlar, söyledığım şu...

ZAFER IŞIK (Bursa) – Yap hakaretini, yap!

DUR SUN MÜSAVAT DER VİŞOĞLU (İzmir) – Sen var ya, sen zaten keşke hiç gelmesen, hiç gelmesen daha iyi.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – O zaman şunu mu diyeyim: Şu an 130 tane CHP vekilinin 30'u burada, diğerleri nerede mi diyeyim ben de?

DUR SUN MÜSAVAT DER VİŞOĞLU (İzmir) – Sadece laf atmaya geliyorsun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Olmaz, yapmayın bunu.

DUR SUN MÜSAVAT DER VİŞOĞLU (İzmir) – Yani ne diyeceğiz sana!

ZAFER IŞIK (Bursa) – Yap sen hakaretini!

BAŞKAN – Sayın Işık, lütfen.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, görevimizin başındayız, bütçeyi takip ediyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Bülbül, buyurun.

Sadece bir dakika.

7.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Burada dakikalık varlık yokluk hesabını yaparsak bu işten kârlı çıkmayacağınızı bilin; birincisi.

İkincisi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kaçırırım.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Kaçırma meselesi değil. Bunlar...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır hayır; birinci cümleyi kaçırırım dedim.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Biz bir noktada alırsız sözümüzü ondan sonra CHP Grubu “Neredeyiz?” dersiniz o zaman onun cevabını siz verirsiniz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yok, yok. Başkanım şunu dedim: “Birinci cümleyi kaçırırım.” dedim arkadaşşıma.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – “Duyamadım.” dedi yani.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Cumhuriyet Halk Partisinin bu konuda çok fazla konuşmasına gerek yok. Demin bahsetmeye çalıştım ama illa isim vererek konuşmak istedim, mevzu uzayacaksa da uzasın, fark etmez.

BAŞKAN – Uzatmayalım, uzatmayalım.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Yok, uzasın.

BAŞKAN – Peki.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Şöyle: Kendi Genel Başkanlarına -bunu bir sefer daha söyledim- Çubuk'ta yapılan o elim hadiseyle alakalı, saldırıyla alakalı olan grup önerisini verdikleri zaman kendileri 46 kişiydi, 140 kişilik grup.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Çok gelmişler, 20 yetiyor onlara genelde.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Çoğunluk açısından kendi Genel Başkanlarına sahip çıkamadıkları bir süreçte kalkıp MHP'ye, oraya buraya laf atmaya gerek yok.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bravo(!)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – 46 çok gelmiş, 20 yetiyor onlara.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Ceveller; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

A) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Devam)

- 1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (Devam)

- 1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) ANAYASA MAHKEMESİ (Devam)

- 1) Anayasa Mahkemesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Anayasa Mahkemesi 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SAYIŞTAY (Devam)

- 1) Sayıştay 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sayıştay 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) ADALET BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Adalet Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Adalet Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) YARGITAY (Devam)

- 1) Yargıtay 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Yargıtay 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) DANIŞTAY (Devam)

- 1) Danıştay 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Danıştay 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞYURLARI KURUMU (Devam)

- 1) Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurları Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurları Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ (Devam)

- 1) Türkiye Adalet Akademisi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Adalet Akademisi 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU (Devam)

- 1) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU (Devam)

- 1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU (Devam)

- 1) Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – İYİ Parti adına son konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Ümit Beyaz.

Buyurun Sayın Beyaz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ÜMİT BEYAZ (İstanbul) – Ya, var ya gerçekten çok boş konuşuyorsun yani herkese... Biz burada ağzını açmıyoruz, çok ayıp!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ya, kardeşim, konuşmana konsantre...

ÜMİT BEYAZ (Devamla) – Sen hiç konuşma, sen hiç konuşma!

BAŞKAN – Sayın Beyaz, Genel Kurula lütfen...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sayın Beyaz, önüne bak!

ÜMİT BEYAZ (Devamla) – Sen hiç konuşma!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Kime diyorsunuz?

Böyle bir usul olur mu Sayın Başkan, kime diyor bunu?

ÜMİT BEYAZ (Devamla) – Sen arkadaşlarına sor istersen.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ama olmaz böyle.

BAŞKAN – Sayın Turan, lütfen...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ya “Sayın Turan” değil, benimle ne alakası var, kürsüde başka birisi var, niye “Sayın Turan” diyorsunuz?

ÜMİT BEYAZ (Devamla) – Ya kardeşim “Önüne bak!” diyor adam.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ne diyor?

ÜMİT BEYAZ (Devamla) – “Önüne bak!” diyor.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Önüne bak ama sen.

ÜMİT BEYAZ (Devamla) – Yok ya! Ona mı soracağım nereye bakacağımı? Sana mı soracağım, kime soracağım? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Beyaz... Sayın Beyaz...

DURDUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ben niye dinledim ki, tamam...

ÜMİT BEYAZ (Devamla) – Allah Allah ya!

DURDUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Vallahi böylesi daha hayırlı oluyor, Mecliste bulunmamaları, bulunmalarından daha iyi. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Bırakın da konuşalım ya!

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Karar verin siz de biz ne yapalım?

BAŞKAN – Evet, konuşmacı kürsüde...

DURDUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Laf atmak için gelip oturmanın ne anlamı var? Biraz saygılı olun ya!

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ya bugün ters tarafınızdan mı kalktınız?

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Ya hareketlere baksana ya!

ÜMİT BEYAZ (Devamla) – Sana bir şey söylüyor muyum? Bak söylemiyorum.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Herkese fırça atıyorsunuz.

ÜMİT BEYAZ (Devamla) – Sen ne diyorsun?

BAŞKAN – Sayın Beyaz... Sayın Beyaz...

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Ya sen önüne baksana, konuşmanı yap.

ÜMİT BEYAZ (Devamla) – Sen ne diyorsun kardeşim?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ya, birinden fırça mı yediniz ya?

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sen de mi çıktın? Maşallah(!)

BAŞKAN - Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.13

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 14.29

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR**KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Bayram ÖZÇELİK (Burdur)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 30’uncu Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyorum.

Komisyon yerinde.

VI.-OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar’ın, milletvekillerinden Gazi Meclisin usulüne ve ona yakışır şekilde hareket etmelerini rica ettiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Konuşmalara geçmeden önce sayın milletvekilleri, bütçenin ikinci günü, uzun bir maraton bekliyor önümüzde. Bütün milletvekili arkadaşlarımın Gazi Meclisin usulüne, ona yakışır şekilde hareket etmelerini kendilerinden rica ediyorum. Evet, Mecliste söz atma vardır ama konuşmacının insicamını bozacak şekilde söz atmaların veya laf atmaların doğru olmadığını düşünüyorum. Buradan milletvekili arkadaşlarımı uyarmayı da kendime zül sayıyorum çünkü her biriniz milleti tarafından seçilmiş ve Gazi Meclise yollanmış arkadaşlarımsınız. Bundan sonraki süreci hep birlikte eleştirilerimizi yaparak, gerektiğinde laf da atarak ama sürekli olmamak şartıyla bu görüşmeleri sürdüreceğiz. Özellikle istirham ediyorum milletvekili arkadaşlarımdan; çok bulunmayıp, zaman zaman Genel Kurula gelip Genel Kurulun insicamını bozan arkadaşlara da kendi arkadaşları tarafından uyarılmasını rica ediyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

A) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Devam)

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (Devam)

1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) ANAYASA MAHKEMESİ (Devam)

1) Anayasa Mahkemesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Anayasa Mahkemesi 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SAYIŞTAY (Devam)

1) Sayıştay 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sayıştay 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) ADALET BAKANLIĞI (Devam)

1) Adalet Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Adalet Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) YARGITAY (Devam)

1) Yargıtay 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yargıtay 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) DANIŞTAY (Devam)

1) Danıştay 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Danıştay 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞYURLARI KURUMU (Devam)

1) Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurları Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurları Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ (Devam)

1) Türkiye Adalet Akademisi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Adalet Akademisi 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU (Devam)

1) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU (Devam)

1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU (Devam)

1) Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Evet, son konuşmacı İYİ Parti adına İstanbul Milletvekili Sayın Ümit Beyaz.

Buyurun Sayın Beyaz. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ÜMİT BEYAZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçesi üzerine söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, 1907 Fenerbahçe Derneği Başkanı olan arkadaşımızın Fenerbahçe Stadi'nin adına "Atatürk" isminin verilmesiyle alakalı bir teklifi olduğunu öğrenmiştim; buradan özellikle teşekkür ediyorum bir milletvekili olarak hem Fenerbahçe Kulübüne hem Ali Koç'a.

Değerli milletvekilleri, ülkemizin sportif alanda yaşadığı başarısı da herkesin malumdur. Karşımızda 2020 Olimpiyat Oyunları'nı alamayan, 2022 Dünya Kupası'na katılamayan, futbolda çöküş yaşayan, sporda başarı umudunu Türkiye'den yetişmeyen ama Türkiye'de adına yarışan sporculara bağlayan bir anlayış var. İşte, geçmiş karnesi başarısızlıklarla dolu bu anlayışın Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçesi üzerine konuşuyoruz.

Siyasallaştırdığımız sporla, işgal ettiğiniz federasyonlarla, spor dünyasını boğduğunuz nepotizmle, mali borç batağında kulüpleriyle, sürekli tartışılan hakemleriyle, yetersiz spor tesisleriyle, çıkarılmayan spor kulüpleri ve federasyon yasasıyla Türk sporunun hâli içler acısı durumdadır. Türk sporu liyakatsizliğin gölgesinde can çekişmektedir. Bu başarısızlığın altında yatan sebep bellidir. Başta futbol olmak üzere voleybol, basketbol, halter, atletizm gibi spor dallarının üzerine düşen siyasetin gölgesi Türk sporunun beklediği çıkışın önünde set olmuştur.

Spor federasyonlarını, partinizin önde gelenleri, akrabalarınız, kardeşerinizle dolduran sizler, sporu siyasetin gündemine sokan sizler Türk sporunu başarıya taşıyamadınız. Gençlik ve Spor Bakanlığına kariyer uzmanı olarak aldığımız ve Bakanlığın hizmeti ve faaliyetleriyle hiç ilgisi olmayan isimleri görevde tuttuğunuz sürece de bu anlayışı değiştiremezsiniz, değiştiremediğiniz sürece de herhangi bir başarı sağlamanız mümkün gözükmemektedir

Değerli milletvekilleri, amatör spor kulüplerimiz ağır sorunlarla boğuşmaktadır. UEFA ve FIFA sıralamasında gerek kulüp futbolunda gerekse millî takım futbolunda 2000'li yılların gerisine düştük. Oysa spor kulüplerimiz ülkemizde gençlerin daha sağlıklı bir geleceğe yönlendirilmesinde ve spor altyapısının gelişmesinde büyük rol oynamaktadır. Amatör spor, gençlerimizi kötü alışkanlıklardan uzak tutmakta, gençlerin spora yönlendirilmesinde en önemli taban birlikleridir fakat böylesi önemli bir rol oynamasına rağmen ülkemizde ve İstanbul'da amatör spor dallarıyla uğraşan kulüplerimiz birçok sorunla boğuşmaktadır. Tesis sayısı gerilemektedir. Yeni kurulan birçok amatör spor kulübümüzün antrenman yapacak sahası bile bulunmamaktadır. İstanbul'da son yıllarda tesis yapılmadığı gibi, birçok spor tesisi de kentsel dönüşüm denen canavara kurban edilmektedir. Kulüplerimizin gelir eksikliği, tesis ve malzeme yoksunluğu, oyuncu yetersizliği, antrenör şartlarının yetersizliği, lisans, transfer, lige katılım ücretleri gibi sayısız sorunları vardır. Bu kulüplerimiz belediyelerin yetersiz desteğiyle yaşamaya çalışmaktadır. Oysa bir devletin öncelikli rolü, halkın spor yapması için gerekli tedbirleri almak, bir açıdan amatör kulüplere destek vererek çeşitli branşlarda sporu tabana yaymaktır. Bizim gençliğimizde her semtte bir mahalle takımı, her mahalle takımının bir sahası vardı. Siz, o güzelim semt sahalarını taş binalarla doldurdunuz, çocuklarımıza top koşturacak alan bile bırakmadınız.

Değerli milletvekilleri, amatör spor kulüplerimiz sportif yaşamın en temel unsurlarından biri, spora başlangıçta en temel yapı taşıdır. Burada yaşanacak bir bozulma bütün spor yaşamını etkileyecek, amatör spor kulüplerinin sorunlarına duyarız kalmak gençlerimizi spor dışındaki unsurların kucağına atacaktır. Özellikle finansal, örgütsel, hukuksal ve yöresel sorunların üstesinden gelmeye çalışan amatör spor kulüplerimiz, İstanbul'da özellikle gelir oluşturmakta zorlanmakta; mevcut Spor Yasası'nın uygulamada yarattığı eksiklikler yüzünden sponsor bulmakta sıkıntı yaşamaktadır. Gelir bulmakta zorlanan spor kulüplerimiz yüksek vergilendirme oranlarından da şikâyetçidir. Malzeme temini, tesis ve ulaşım masrafları yine kulüplerimizin en büyük sorunları arasındadır. Ayrıca İstanbul'da ciddi anlamda tesis sorunu yaşanmaktadır, birçok amatör spor kulübümüzün tesisi maalesef yoktur. Var olan tesislerin

kullanılmasında yaşanan çarpık tablo amatör spor kulüpleri arasında dostluk ve barışı zedelemektedir. Bu durum, haksız rekabet ortamı yarattığı gibi eşitlik ilkesine de aykırıdır.

Kulüplerimizin yaşadığı bir başka zorluk spor malzemeleri teminidir. Spor malzemeleri kulüplerimizin en büyük giderleri arasındadır. Birçok kulübümüz bu malzemeleri temin edemediği için belediyelerin kapısında yatmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçesi üzerine konuşuyoruz; sporumuzun hâlini özetlemeye çalıştım. Ya gençlerimizin durumu nedir? Biraz ondan bahsetmek istiyorum. Üniversiteli gençlerimizin hâli nedir, üniversitelerimizin hâli nedir? Üzülerek söylemek zorundayım ki AKP iktidarı döneminde üniversiteler bilim üreten mekânlar olmaktan uzaklaştı; üniversite öğretim üyelerinin mesleki donanımları maalesef yetersiz; genel üniversite eğitimimiz kalitesiz; devlet üniversiteleri yeterli ekonomik imkânlarla sahip değil. Vakıf üniversitelerine baktığımızda, üniversiteler sadece binalardan ibaret, öğrenciler sosyalleşme ortamından yoksun, bazılarının maalesef açık alanı bile yok. Bu üniversitelerimizden mezun olan gençlerimiz alanlarında iş bulamadığı için diplomalı işsiz konumundalar. Düşük ücretlerle iş bulabilen gençlerimiz de ayrıca diplomalarıyla yurt dışında denklik almak istediklerinde denklik oranının düşüklüğü engeliyle karşı karşıya kalmaktalar.

Değerli milletvekilleri, üniversitelerden mezun olan gençlerimizin büyük çoğunluğu başlangıçta asgari ücretle veya daha düşük ücretle iş bulabiliyor. İşletme mezunlarının yüzde 66,3'ü, iktisat mezunlarının yüzde 68'i asgari ücret ayarında ücretle iş hayatına atılabiliyorlar.

Değerli arkadaşlar, sözüm ona dindar bir gençlik yaşatacaktınız. Gelin, görün ki hiç de dindar bir gençlik yetiştiremediklerini söyleyebiliriz. “Dindar bir nesil” parolasıyla çıktıkları yolda gençlerimizin geldiği nokta, dinden uzaklaşma, ateizm, deizm gibi akımlara kapılma, uyuşturucu kullanma noktasındadır. Yani adını “Yeni Türkiye” koyduğunuz ülkemizde gençlerimizin yarısı ömrünü iş aramakla geçiriyor. 10 gençten 8'i yurt dışına çıkmayı planlıyor. İş arayan gençlerimizin yüzde 53'ü, çalışan gençlerimizin yüzde 35'i hayatından memnun değil. Gençlerimizin yüzde 66'sı aldığı eğitimden memnun değil. Öyle bir gençlik yarattınız ki yüzde 47'si kira, elektrik, su gibi temel harcamalarını karşılayamıyor; yüzde 31'i bankadan aldığı kredilerle veya tanıdıklarından aldığı borçlarla hayatını sürdürüyor; yine yüzde 31'i bir başka ülkeye yerleşmeyi düşünüyor; yüzde 57'si daha iyi iş koşulları için uğraşiyor; yüzde 7,5'u kişisel özgürlük alanını yetersiz gördüğü için ülkeyi terk etmek istiyor. Böyle bir tabloda mühendis ihraç etmekle övünen bakanlar gördü bu ülke. Görevi bu gençleri ülkemizde tutmak olan şuursuz bir bakan, ülkesini terk etmek zorunda kalan pırl pırl beyinleri ihraç malı olarak gördüğünü saklamadı; tabii ki şaşırmadık. Elbette, doktorlara “Defolup gidin.” diyen bir Cumhurbaşkanının olduğu ülkede, ülkesini terk eden gençlere üzülecek bir bakan tabii ki beklemiyoruz. Gençlerimizin hayallerini özgürce gerçekleştireceği bir ülke sunma sorumluluğu taşınması gerekenler, beyin göçünü durdurmak zorunda olanlar, gençler bu ülkeden gitsin diye ellerinden ne geliyorsa maalesef yapıyorlar. İhracatta durumumuz bu. Peki, ithalatta ne durumdasınız? Şampiyonlar şampiyonusunuz. Sığınmacı ithalatında kimse sizinle yarışamaz, kimse elinize su dökemez. Parlak Türk gençlerini ihraç ediyor, yarattığımız zenginler için ucuz iş gücü gördüğünüz sığınmacıları ithal ediyorsunuz; doktor ihraç edip çoban ithal ediyorsunuz. Kendi gençlerinizi yoksulluğa mahkûm edip ülkemizi mülteci kampına çeviriyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, iktidarın Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçesinden öğrencilerimiz de nasibini alıyor. KYK burs ve kredi ödemeleri düşük artırılarak ihtiyaç sahibi öğrencilerimiz de mağdur ediliyor. 2022 yılında yüzde 85 enflasyona karşı, öğrenci burs ve kredisi sadece yüzde 30 oranında artırılıyor. İşte Türk gençliğine verdiğiniz önem, işte gençlik politikalarınız. Oysa liderimiz, Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener şöyle uyarıyordu sizleri: “Siz bugün ayrıcalıklı bir sınıf yarattınız. Enesler, Furkanlar, Haticeceler ağlarken siz pudra şekerleri çeken, acayip arabalara binen, tuhaf pantolonlar

giyen, tuhaf ceketler giyen, kocaman zevksiz kolyeler takan, tuhaf tıraşlı gençler yarattınız.” Hiçbir söze kulak vermediğiniz gibi, bu değerli uyarıyı da kulak arkası ettiniz. Oysa gençler bir milletin hazinesi, gençlik de gelecekteki gücü, ufku ve umuduydu. Gençlik bir milletin en büyük güvencesiydi. Ufkumuzu daralttınız, umutları yok ettiniz. Yapmayın, etmeyin, gençliğimize yazık etmeyin; gelin, gençlik politikalarınızı gözden geçirin. İşe doğru insan kaynağı planlamasından başlayıp gençlerimizi toplumun ihtiyaçlarına göre eğitelim; böylece iş gücü verimliliğini artıralım, eğitim kurumlarımızın teknolojik ve ekonomik yeterliliklerini yükseltelim, müfredatımızı çağımızın gerekliliklerine göre şekillendirelim, okullar arası altyapı ve imkân farklılıklarını ortadan kaldıralım, ara eleman eksikliği için meslek liselerinin eğitim kalitesini yükseltelim.

Değerli milletvekilleri, başarıyı sadece kazanmak sayan Bakanlığınız günlük düşündüğü ve topraklarına tohum ekmediği için başarısızlık çukurunda debeleniyor, günü kurtarmaya çalışıyor. Bu sebeple, Türk sporunda ekol ve kültür de yaratamıyoruz. Bu sebeple, kurumsal hafıza ile devamlılık da oluşmuyor. Basketbol, futbol, atletizm ya da başka branşta dünyada “Türk ekolü” diye adlandırılan bir branşa pek rastlamıyoruz. Sadece güreşte ve halterde yetişen sporcular başarı ve devamlılık yaratsa da bu branş da ülke genelinde yayılıp bir talep oluşturmuyor.

Değerli milletvekilleri, ciddi ve gerçekçi bir spor politikasına, akademik ve bilimsel bir planlamaya ihtiyacımız var. Spor felsefemizi ve politikalarımızı bilimsel ölçütlere göre oluşturmalı, spor eğitimimizi ayrı anlayışla yeniden yapılandırmalıyız. Sporda kültür ve ekol yaratmış ülkeler, sporu sadece kazanmak ve maddi bir kazanç için araç değil, bir kamu yararı olarak öngörüyor. Çocukların temelden sporla tanışmasını, gelişmesini ve yeteneğini uygun alanda kullanmasını sağlarken onları sistem içine bir paydaş olarak alıyor.

Değerli milletvekilleri, sonuç itibarıyla, iktidar, Türk sporunu kalkındıramamış, Türk gençliğinin taleplerini karşılayamamış. Sporda yaşanan gelişmeleri iyi okuyamayan, sporu ileriye taşıyan stratejileri üretmeyen, stratejik bakış açısına sahip olmayan bu spor anlayışı yüzünden Türk sporu ekonomik, mali ve sportif anlamda çökmüş durumdadır. Bugünkü spor yapısı da gençlerimizi ve sporumuzu başarıya taşıyabilecek yetkinliğe sahip değildir. Bu spor anlayışı sorunlara çare üretmez, gençliğe bu bakış gençlerimizi ümitlendiremez. Siyasetin spor üzerindeki gölgesi kalkmadan Türk sporunun başarıya ulaşması mümkün değildir. Yaşamın her alanında baskıcı rejim arzusu duyanlara “Kahrolsun istibdat, yaşasın hürriyet!” diye burada haykırıyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi söz sırası Milliyetçi Hareket Partisinde.

İlk konuşmacı Konya Milletvekili Sayın Mustafa Kalaycı.

Buyurun Sayın Kalaycı. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştay bütçeleri üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Bu vesileyle yüksek heyetinizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi hürmetle selamlıyorum.

Konya’da bugün, maalesef, Türk Yıldızları’na ait bir askerî eğitim uçağımız düşmüştür, paraşütle atlayan pilotun durumu iyidir. Pilotumuza ve Konya’mıza geçmiş olsun diyorum.

Sözlerimin başında, Gazi Meclisimizin ilk Başkanı ve cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk’e, ülkü arkadaşlarına ve vatan uğruna şehit düşen kahramanlarımıza Cenab-ı Allah’tan rahmetler niyaz ediyorum.

Ülkemizin yönetim sistemi 2017 Anayasa değişikliğiyle kapsamlı bir reforma tabi tutulmuş ve Türk milletinin iradesiyle Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçilmiştir. Ülkemiz, yönetimde istikrarın, temsilde adaletin temin edildiği bir yönetim sistemine kavuşturulmuştur. Seçmen iradesinin Meclise yansıma oranı yaklaşık yüzde 98 olmuştur. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi katı kuvvetler ayrılığına dayanmaktadır. Yasama ve yürütme asli fonksiyonlarına döndürülmüş, kuvvetler ayrılığı tahkim edilmiştir. Kanun yapımında Meclis iradesi ön plana çıkarılmış olup Meclis münhasıran milletvekilleri tarafından verilen kanun teklifleri üzerinde yasama yapmaktadır. Yetki kanununa dayalı kanun hükmünde kararname çıkarma uygulaması kaldırılmıştır. Yürütme sadece bütçe ve kesin hesap kanun tekliflerini sunabilmektedir, Meclisin bütçe yetkisinin devredildiği iddiaları asılsızdır. Nitekim, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi döneminin 5'inci bütçesini görüşüyoruz ve uygulamadan da açık ve net görüleceği üzere bütçe kanun teklifi Meclis tarafından görüşülüp karara bağlanmaktadır.

Milleti esas alan bir sistem daha demokratiktir. Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde yürütmeyi de yasamay da millet seçmektedir. 6'lı masanın güçlendirilmiş parlamenter sistem önerisiyle parlamenter sisteme geri dönmek istenmektedir. Önerilen sistem, yürütmeye yeniden çift başlılık oluşmasına, karar alma süreçlerinde ve hükümet-Cumhurbaşkanı ilişkilerinde tekrar krizler yaşanmasına, yürütmeyi elinde bulunduran siyasi gücün Meclise de mutlak anlamda hâkim olmasına ve Meclisin etkinliğinin azalmasına yol açacaktır. Bu sistem, kısa ömürlü ve zayıf hükümetlere, koalisyonlara da yeniden zemin hazırlamaktadır.

Yüzde 3 barajı getirmek hükümet kurulmasını zorlaştırırken düşürülmesini kolaylaştıracaktır. Yapıcı/kurucu güvensizlik oyu sistemi de istikrarsız hükümetler kurulacağını baştan kabul edilerek gensoruyla hükümeti düşürenin alternatifini oluşturma önerisidir. Bilindiği üzere, Meclis tarihinde verilen 494 gensoruyla sadece 2 hükümet düşürülmüştür. Bu hükümetlerden biri azınlık hükümetiydi, diğeri de Güneş Motel pazarlıkları ve sonra bakan yapılan milletvekillerinin istifaları sonucu gerçekleşmişti.

Milletin en az yüzde 50+1 çoğunluğunu alıp yedi yıllığına seçilen Cumhurbaşkanının, temsili görev ve yetkilere sahip olması bu uyduruk sistemin sakat anlayışını ortaya koymaktadır. Görevi sona eren Cumhurbaşkanının aktif siyasete dönememesi de yasakçı bir anlayış olup temel insan haklarından olan siyasi partiye üyelik ve seçilme hakkı engellenmektedir.

Yürütmeye yeniden kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmesi, dolayısıyla Meclisin yasama yetkisinin elinden alınmak istenmesi Cumhurbaşkanlığı kararnamelerini bu yönde eleştirenlerin çelişkisini de ortaya koymaktadır. OHAL kararnamesinin kaldırılması önerisi ise olağanüstü hâl şartlarında devletin mücadele gücünü zayıflatacaktır. Son olarak 15 Temmuz hain işgal girişimini müteakip çıkarılan OHAL kanun hükmünde kararnamelerinin darbe teşebbüsü ve terörle mücadele amacıyla hızla uygulamaya konulan zaruri tedbirler olduğu herkesçe bilinmektedir. Bu uygulamanın kaldırılması acaba hangi akla hizmettir?

İstikrarsız ve zayıf yürütme modeline geri dönme, yeniden kriz üreten bir yapı tesis etme arayışı, çözülmüş sorunları yeniden gündeme taşıma gayreti milletimize büyük haksızlıktır. Parlamenter sistem döneminde yaşanan ve demokrasi dışı müdahalelere de zemin hazırlayan siyasi istikrarsızlıklar Türkiye'yi her yönden olumsuz etkilemiş, hedeflerinden uzaklaştırmış, on yıllarını kaybettirmiştir.

Güçlendirilmiş parlamenter sistem anayasa değişikliği önerisinde ayrıca, başta devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmaya yönelik olmak üzere, Anayasa'nın 14'üncü maddesinde sayılan faaliyetlerle ilgili olarak seçimden önce soruşturmasına başlanan suçlar yasama dokunulmazlığı kapsamına alınmaktadır. Yine, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının parti kapatma davası açabilmesi TBMM üye tam sayısının beşte 3'ünün izin verme şartına bağlanmaktadır. Yargı işleminin Meclis

denetimine bağlanması resmen yargıya müdahaledir ve yargı üzerinde vesayet oluşturmaktır. “Kuvvetler ayrılığı” “yargı bağımsızlığı” “demokrasi” “hukuk” sözleri nerede kaldı? Gerekçe neymiş? Güya parti hürriyeti güçlendiriliyormuş, güya dokunulmazlık güvencesi güçlendiriliyormuş. Kimin hürriyeti, kimlerin dokunulmazlık güvencesi güçlendirilmek isteniyor bellidir ve milletimiz çok iyi bilmektedir. Seçilmek hiç kimseye hukuki imtiyaz sağlayamaz; demokrasi, hürriyet, insan hak ve hukuku ihanetin bahanesi olamaz; dünyanın hiçbir demokratik ülkesi buna cevaz vermez. Yasama dokunulmazlığı suç işleme özgürlüğü değildir. Bu yasama döneminde işleme alınan yasama dokunulmazlığı tezkerelerinin sayısı yaklaşık 1.800 civarındadır. Türkiye Büyük Millet Meclisi suç ve suçuların sığınağı ve barınağı olamaz, olmamalıdır. Milletvekilliği dokunulmazlığı kamu vicdanının kabul edeceği makul esaslara bağlanmalıdır. Bu değişiklik yapıncaya kadar, özellikle bölücülük, terör örgütlerine yardım ve yataklık gibi iddialarla ilgili düzenlenen fezlekeler bekletilmeksizin işleme konulmalıdır.

Değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle Meclisin yazılı soru, genel görüşme, Meclis araştırması ve Meclis soruşturması yoluyla denetim fonksiyonları devam etmektedir. Yürütme, Meclis içinden çıkmadığı ve güvenoyunu bizzat milletimizden aldığı için de güvenoyu ve gensoru mekanizması kaldırılmıştır.

27’nci Yasama Dönemi Beşinci Yasama Yılı sonu itibarıyla toplam 6.647 Meclis araştırması önergesi sunulmuştur. Aynı dönem itibarıyla verilen toplam soru önergesi sayısı ise 73 bini geçmiş olup bu dönemde Meclis tarihinin en fazla yazılı soru önergesi sunulmuştur. Yazılı sorulara cevap verilmesinde her dönem sorunlar yaşanmaktadır. Bu dönemde soru önergelerinin on beş gün içinde cevaplandırılması kuralına tümüyle uyum sağlanamadığı görülmektedir. Bununla birlikte, Değerli Meclis Başkanımızın Komisyonunda verdiği bilgiye göre, yazılı soru önergelerinin cevaplandırılma oranı bu yasama döneminde yüzde 63,8 iken 24’üncü Dönemde yüzde 60,3; 26’ncı Dönemde ise yüzde 45,4 düzeyindedir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde hızlı, etkin, şeffaf, katılımcı ve kaliteli bir yasama ve denetim sürecinin sağlanması için Meclis İçtüzüğü’nün mutlaka yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Meclis faaliyetlerinin verimli ve etkin yürütülmesi için faaliyet gösteren Türkiye Büyük Millet Meclisi idari teşkilatı çalışanlarının mali ve sosyal haklarındaki farkları giderecek düzenlemelerin yapılması verimliliği artıracak, hakkaniyet sağlayacaktır.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe hakkının kullanımına ve denetim görevini yerine getirmesine katkı sunan Sayıştay, çok önemli, anayasal bir kurumumuzdur. Sayıştay denetimleri saydamlığın ve hesap verme kültürünün kamu yönetimine yerleşmesi bakımından büyük önem arz etmektedir. Sayıştay denetim raporlarının detaylı incelemelere dayandığı, yapılan denetimlerin idarelerin mevzuata uygunluk ve kamu kaynaklarının rasyonel kullanımına katkıda bulunması bakımından yararlı olduğu anlaşılmaktadır. Sayıştay denetim raporlarında yer alan önerilere titizlikle riayet edilmelidir.

Esasen idareler tarafından Sayıştay bulgularına önceki yıllara göre daha çok dikkat edildiği ve uygun düzenlemelerin yapıldığı 2021 yılı denetim raporlarında görülmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA KALAYCI (Devamla) – Bitiriyorum.

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Devamla) – Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştayın 2023 yılı bütçelerinin ülkemiz ve milletimiz için hayırlar getirmesini ve bereketli olmasını diliyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Afyonkarahisar Milletvekili Sayın Mehmet Taytak.

Buyurun Sayın Taytak. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kamu Denetçiliği Kurumu bütçesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, insanlık tarihiyle eş zamanlı olarak gelişen yönetim, beraberinde denetimin de gelişmesini sağlamıştır. İyi bir yönetim için iyi bir denetim sisteminin olması gerekliliği ortadadır. Kamu Denetçiliği Kurumu, idare ile vatandaş arasında çıkan uyuşmazlıklara, herhangi bir maddi karşılık beklemeden, hızlı bir şekilde çözüm üretmek görevini üstlenen, ara bulucu bir konuma sahip olan denetim kurumudur.

2023 yılı cumhuriyetimizin 100'üncü yılıdır. Daha güçlü bir Türkiye, adalet, insan hakları, hukukun üstünlüğü ve hakkaniyet ilkeleri üzerinden yükselecektir. Bu nedenle, Kamu Denetçiliği Kurumu, Anayasa'da teminat altına alınan temel hak ve hürriyetlerin uygulanması, hak arama konularında toplumun bilgilendirilmesi için çalışmalar yapmaktadır. Denetim, toplumun en küçük birimi olan aileyle başlayarak, çevre ilişkileriyle devam ederek kurum ve kuruluşlarla gelişim gösterir.

Değerli milletvekilleri, Kamu Denetçiliği Kurumu, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin en önemli kurumlarından. 2022 yılında 1 Ocak-15 Ekim tarihleri arasında Kamu Denetçiliği Kurumuna 13.708 başvuru yapılmıştır. Geçen yıldan devreden dosyalar da ele alındığında, yapılan incelemeler sonucunda 14 bin başvuru için karar verilmiştir. Bu kararların verilmesinin yanı sıra 15 Ekim 2022 tarihine kadar 97.357 kişi de Kamu Denetçiliği Kurumundan telefonla, maille veya yüz yüze gelerek destek istemiştir. Bunlarla hukuki destek verilmiş, kendileri bilgilendirilmiş veya yapacağı çalışmalar karşısında kendilerine yol gösterilmiştir.

Değerli milletvekilleri, Kamu Denetçiliği Kurumu, sadece idareyi değil, kamuoyunu ilgilendiren tüm konulara müdahale edebilmelidir. Toplum etkileyen, ruh sağlığımızı tehdit eden gündüz kuşağı programları, ahlaksızlığın dayatıldığı diziler, denetimi daha az olan dijital platformlar ve yeni neslin kimliksiz, cinsiyetsiz ve köksüz olarak yetişmesini hedefleyen sosyal medya dayatmalarına karşı tüm kurumlarımızla beraber ortak hareket etmeliyiz. Dizilerde, filmlerde, magazin programlarında ve sosyal medyada paranın uşağı olması için gençlerimize dayatılan iğrenç akımlara tahammülümüz kalmamıştır. Türk milleti, sosyal medya karamsarlığına, umutsuzluğa ve sanal dilencilığe alıştırılmak isteniyor. 3-5 beğeni fazla almak için sanal şaklabanlık yapan, toplumun sinir uçlarıyla oynayan, elinde bir mikrofon, bir kamerayla "sokak röportajları" adı altında meydanlarda milleti birbirine sokan, birbirine kırdıran denetimsiz fenomenlerin topluma verdiği zararları kamusal olarak değerlendirmemiz gerekmektedir. Siyaset kurumu bu konuda da çok titiz hareket etmek zorundadır. Sorumsuz açıklamaları ve politikalarıyla toplumumuzun ahlaki ve vicdani değerlerinin içi boşaltılmamalıdır çünkü bozulan değerler hepimizindir, gelecek nesil hepimizindir. Gençlerimizi başka kültürel dayatmalara teslim etmeyelim, siyaset yapıyoruz diye de kafalarını bulandırmayalım.

Değerli milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisi, imanla yoğrulmuş, şehit kanlarıyla mayalanmış, geçmişi beş bin yıla dayanan kadim Türk devletinin en kuvvetli savunucusudur. Bilge liderimiz Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi'nin devletimizin en kritik anlarında Türk siyasetine vurduğu mühürler, yüzyıllar sonrasında tarih kitaplarında altın harflerle, gelecek nesillere mutlaka ve mutlaka aktarılacaktır.

Türk milletine takılmak istenen prangalar, komşu ülkelerimizin ve bulunduğumuz coğrafyanın gerçekleriyle birlikte düşünüldüğünde gelecekte bizleri çok çetin bir dönem bekliyor. Bu mücadele için istikrar gerekmektedir, bu mücadele için güçlü bir iktidar gerekmektedir, bu mücadele için millî birlik ve beraberlik gerekmektedir, millî birlik ve beraberliğimizin sigortası da Milliyetçi Hareket Partisi ve Cumhur İttifakı'dır.

Cumhur İttifakı sonrası ülkemizin kazanımları ortadadır. Sahada ve masada etkin, söz sahibi, bölgesinde gerçekleşen olaylara kendi politikalarıyla yön veren bir devlet olarak bütün dünyayı etkileyen Rusya ve Ukrayna savaşı sırasında dünyanın tahıl sorununa çözüm bulunması, mazlum milletlere el uzatılması, ülkemizin terörle mücadelesine destek vermeyen ülkelerin politika değişikliğinin sağlanması, birden fazla ülkede aynı anda operasyon yaparak İçişleri Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı ve Millî İstihbarat Teşkilatıyla birlikte koordineli bir şekilde nokta atışı operasyonlarla terörün kökünün kazanması, dünyayı ekonomik anlamda nasıl etkilediğine şahit olduğumuz enerji meselesinin çözümü için petrol ve doğal gaz arama gemilerimizin, dünya savaş tarihini ve bölgemizin seyrini değiştiren İHA'ların, SİHA'ların, insansız denizaltıların ve yerli savunma sistemlerinin geliştirilmesi Cumhurbaşkanlığı'nın başarısıdır. Türkiye Cumhuriyeti, doksan dokuz yıllık siyasi tarihinin en öz güvenli siyasetini Cumhurbaşkanlığı sayesinde gerçekleştirmiştir.

Turan coğrafyamızla aramızdaki engeller birer birer ortadan kaldırılarak ilişkiler gerekli şekilde yürümektedir. Türk Devletleri Teşkilatı kurulmuştur. Azeri Türkü soydaşlarımız otuz yıl önce kanlı, çıplak ayaklarıyla terk etmek zorunda kaldıkları Karabağ'da bugün çok şükür ki zafer halayları çekiyorlar. Kıbrıs yeniden millî bir dava hâline gelmiş, kırk altı yıl sonra kapalı Maraş açılmış, Türk Devletleri Teşkilatına gözlemci ülke olarak katılımı sağlanmıştır. Libya'yla deniz yetki anlaşması imzalanarak mavi vatan bilinci oluşturulmuştur. Milliyetçi Hareket Partisi, tarihin kendisine yüklediği misyonla Türk milletinin sarsılmaz kalesi olma Allah'ın izniyle devam edecektir.

Değerli milletvekilleri, liderimiz, Genel Başkanımız Devlet Bahçeli Beyefendi'nin 1992 yılında yapmış olduğu konuşmadan bir kesiti paylaşmak istiyorum: "Gelecekte ve 21'inci yüzyılı kucaklamakla şeref duyduğumuz ve Cenab-ı Allah'ın bir lütfu olarak karşıladığımız, birinci merhale olarak... Türk birliğini köreltmek için Türkiye üzerinde oynanan oyunları anlamak gerekir. Cumhuriyetin ilanının 69'uncu yılındayız, yıl 1992, 21'inci yüzyılın eşliğindeyiz. 21'inci yüzyılın Türk yüzyılı olmasını istiyor isek gelin hep beraber haykıralım. Cumhuriyetin 100'üncü yılında, 2023 yılında lider ülke Türkiye olarak Türkiye'yi hatırlayalım." İşte o günden bugüne yürüyoruz. (MHP sıralarından alkışlar)

1992 yılında hangi partide olduğunu bile bilmediğimiz birilerinin arkasında değil, otuz yıl önce lider ülke Türkiye vizyonu çizen liderimizin, Devlet Bey'imizin arkasından yürüyoruz. (MHP sıralarından "Bravo!" sesi, alkışlar) İşte öngörü budur, işte millet ve devlet sevdalısı olmak budur. Devlet Bahçeli demek; yenilmez irade, teslim alınmaz inanç, eğilmeyen baş, düşmeyen dava şuurudur. (MHP sıralarından alkışlar) 2023 vizyonu daha güçlü bir Türkiye, Allah'ın izniyle ve milletimizin ferasetiyle Milliyetçi Hareket Partisi ve Cumhurbaşkanlığı'yla gerçekleşecektir.

Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son verirken Gazi Meclisi ve yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Sayın Feti Yıldız.

Buyurun Sayın Yıldız. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA FETİ YILDIZ (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, Sayın Bakanım, Komisyonun değerli üyeleri; Adalet Bakanlığı bütçesi üzerinde Milliyetçi Hareket Partisinin görüşlerini sunmak üzere huzurunuzda bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Adalet Bakanlığı bütçesi konuşulurken elbette yargı kararlarından, cezaevlerinden, tutuklu ve hükümlülere, infaz sistemlerinden, mahkûm ve yakınlarının isteklerinden, beklentiler ve umutlarından bahsetmek zorundayız.

Sayın milletvekilleri, Osmanlı Türk devletinde kale burçları genellikle hapisane olarak kullanıldı. Karanlık ve nemli oldukları için buralara "zindan" adı verilmişti. İstanbul'da Yedikule, Baba Cafer,

Kasımpaşa tersanesi zindanları bunların en meşhurlarıydı. Bugün medeniyetin beşiği olduğunu iddia eden Batı'da mahpuslar o zaman diri diri ateşe atılırken atalarımız, 1859 yılında çıkardıkları Muhakemât Nizamnâmesi'yle modern cezaevlerinin temellerini attı. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü kayıtlarına göre, Türkiye'de 8'i çocuk olmak üzere 384 cezaevi bulunmaktadır. Bu cezaevlerinin toplam kapasitesi 272 bin kişidir.

Hâlihazırda, cezaevlerinde toplam 314 bin kişi hükümlü gözükmemektedir fakat bunlardan 82 bin hükümlü, pandemi nedeniyle izinli olarak evlerine gönderilmiştir. Hükümlünün evde geçirdiği süre hapis cezasından düşürülmektedir bildiğiniz gibi. Evde geçirilen bu sürelerin toplam süresi kadar aynı suçlardan kapalı ceza kurumunda bulunan hükümlülerin cezasından da düşürülmesi adalet ve hakkaniyet gereğidir. 15 Nisan 2020 tarihinde yürürlüğe giren, muhalefetin büyük direnciyle karşılaşılan Ceza İnfaz Yasası ve Covid izni cezaevindeki bu yoğunluğu önemli ölçüde azalttı.

Sayın milletvekilleri, hapis cezalarının infazında emniyet, güvenlik, disiplin uygulamalarında öncelikli amaç, insan onurunun zedelenmeden mahkûmun toplumla yeniden bütünleşmesidir. İnsanın bu gereklerine cezaevi idarelerinin duyarlı olduğunu biliyoruz ve görüyoruz. Cezaevi revirlerinde ilk müdahale ve sağlık için beklediğimiz yararları her zaman sağlamak mümkün olmamaktadır. Bu nedenle, hasta mahkûmların mümkün olabildiğince evlerine veya sosyal rehabilitasyon ortamlarına yakın cezaevlerinde bulundurulması şarttır. Bizim inancımıza göre, yaratılmışların en şereflisi insandır. Tek başına hayatını idame ettirmekten âciz olan yaşlı ve hassas hükümlüler için alternatif infaz uygulamaları yapılmalıdır. Mahkûmların evlerinden yüzlerce kilometre uzaktaki cezaevlerinde tutulmalarının da aileleri için önemli bir zorluk olduğu da ortadadır. Türk milliyetçileri için devlet, ebet müddet ve koruyucu egemenliktir. İnsanlar, inançlı insanlar Dante'nin Cehennemi'nin kapısında yazılı olduğu şekilde "Ey buraya giren, bütün umutlarını kapıda bırak." demez, diyemez; ülkücüler hiç demez. İnsan, saygıyı hak eden bir varlık olarak hayatını idame ettirmek istiyorsa onun şartlarını da yerine getirmek zorundadır.

Değerli arkadaşlar, Yüksek Seçim Kurulu 10 Mayıs tarihinde, Türkiye'de mevcut 122 siyasi partiden 27'sinin seçimlere katılma yeterliliği bulunduğunu açıkladı. Kuruluş sebepleri, motivasyonları farklı olan, hemen hemen çoğu kaybettirme üzerine kurgulanmış, sayıları konusunda ihtilaf bulunan pazarlık partilerinin bulunduğu masa, 28 Kasım günü güçlendirilmiş parlamenter sistem Anayasa değişikliği önerisiyle bir metni kamuoyuyla paylaştı. 2007'de Cumhurbaşkanının doğrudan doğruya halk tarafından seçilmesini düzenleyen Anayasa değişikliğine şiddetle karşı çıkanlar, iptal edilmesi için dönemin Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'le birlikte Anayasa Mahkemesine koşanlar; döne dolaşa bugün Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesi teklifine geldi. Hükümet sistemleri üzerinde az çok bilgisi olan, siyasi tutarlılığı olan bazı insanların, bazı muhaliflerin şaşkınlık içerisinde ve üzülerek bu durumu izlediğini biliyorum, onların hakkını da teslim ediyorum. Yürütme ve yasamanın doğrudan halk tarafından seçilmesine esastan karşı olduğunu bildiğim bazı milletvekili arkadaşların mecburen partisinin görüşü doğrultusunda takiyede sınır tanımadığına da tanık oluyorum.

Değerli arkadaşlar, parlamenter sistemde Cumhurbaşkanının Meclis tarafından seçilmesinin şart olduğunu biraz utangaç, biraz kaçamak şekilde kapı arkasında birbirlerine fısıldayadursunlar, biz anlatmaya devam edelim. Eğer Cumhurbaşkanı halk tarafından seçiliyorsa, Cumhurbaşkanının önemli yetkileri varsa, halk tarafından seçilen Cumhurbaşkanının yanında yürütme gücünü de elinde bulunduran ve Parlatonun güvenine dayanan Başbakan ve Bakanlar Kurulu varsa o sistemin adı yarı başkanlık sistemidir; Mahmut Bey, bunu bilmek için Sorbonne hukuk mezunu olmaya gerek yoktur.

Değerli arkadaşlar, bizde bilinenin aksine anayasa çalışmaları Batı'yla birlikte başlamış değildir. Türklerde anayasacılık çok eski tarihlere dayanır. Türklerin ilk yazılı anayasası 735 yılında yazılan

Bilge Kağan Yazıtı'dır; Göktürkçe olup 36 maddeden ibarettir; burada devleti, olayları anlatır, öğütler verir; "töre" diye de bilinir bu Anayasa. Medine Vesikası'yla benzer hükümler taşıması, o hükümleri içermesi nedeniyle Türklerin aynı tarihlerde kitleler hâlinde İslamiyet'i seçmesinde etkili olduğu da söylenir.

Değerli milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisinin on dokuz ay önce cumhuriyetimizin 100'üncü yılında cumhuriyetin kurucu değerlerine, milletimizin egemenlik haklarına saygı ve bağlılığın gereği olarak 4 kısım ve 100 maddeden oluşan anayasa önerisini Genel Başkanımız milletimizle paylaşmıştı. Bu anayasada başlangıç kısmına "Allah'ın lütfü, kardeşlik ruhu ve vatan sevgisiyle varlık bulmuş biz Türk milleti" düsturuyla giriş yapılmıştır. Devletin şekli ve nitelikleri aynen korunarak 1'inci maddede ele alınmış, maddenin son fıkrasında da "Bu madde değiştirilemez, değiştirilmesi teklif dahi edilemez." denmiştir. Temel hak ve hürriyetlerin kapsamı, taraf olduğumuz Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi baz alınarak kanunla belirlenmesi şartına bağlanmıştır. Hürriyetin esas, sınırlamanın istisna olduğu yaklaşımı, gerçek anlamıyla buluşturulmuştur.

Meclis Başkanına, tarafsız konumuyla millî uzlaşma sağlama ve siyasi krizlerde ara buluculuk işlevi yüklenmiştir. Milletvekilliğinin düşürülme sebepleri ve belirsizlikler ortadan kaldırılmıştır. Başkanlık sistemi, yeni anayasa bütünlüğü içinde kurumsal yapıya kavuşturulmuş; Başkanla birlikte iki yardımcısının seçilmesi öngörülmüştür. Başkanlık kabinesi, anayasal statüye dâhil edilmiş ve başkanlık hükümet programının Meclise sunulması yöntemi getirilmiştir. Üniter devlet ilkesi anayasada açıkça yer bulmuş ve idari yapıda il esası korunmuştur.

Diyanet İşleri Başkanlığı "diyanet kurumu" olarak yeniden yapılandırılmış, Yüksek Öğrenim Kurumunun teşkilinde Türkiye Büyük Millet Meclisine büyük yetkiler tanınmıştır. Yeni bir kurum olarak "liyakat kurumu" önerilmiş ve Türkiye Merkez Bankası, anayasal kuruluş hâline getirilmiştir.

Anayasa Mahkemesi de özel bir statüye kavuşturulmuştur. Yüce Divan yargılaması ve siyasi parti kapatma davaları "yüce divan" adıyla oluşturulacak yeni bir mahkemeye verilmiştir. Anayasa Mahkemesinin burada görevlerini, yükünü, ağırlığını anlatmamız bu zaman dilimi içerisinde mümkün değil zaten, şunun şurasında üç dakika kaldı, onun için buraları biraz hızlı geçerek asıl anlatacağımız şeylere gelelim.

Değerli arkadaşlar, kırk yıldan beri ülkemize, insanımıza saldıran bölücü terör örgütü PKK'nın asıl sahiplerinin kim olduğunu bütün dünya biliyor. ABD bütçesinden her yıl terör örgütü PKK/PYD'ye milyonlarca dolar yardım yapıyor; terör ve terörist, insanların gözünün içine baka baka finanse ediliyor. Parasını peşin ödediğimiz silahlar bir bahane yapılarak ülkemize verilmezken Pentagon tarafından terör örgütüne hibe ediliyor.

Her fırsatta Türk devletine, Türk milleti aleyhine ahlaksızca sözler sarf eden Coni, vahşet ve zulüm arıyorsa tarihine baksın diyoruz. Amerikan tarihi ve Amerika Kıtası'ndaki 286 farklı köken ve halktan 100 milyon yerlinin 18'inci yüzyıldan itibaren nasıl katledildiğine baksın. Hiçbir hormonlu sözcük, göçmenler ülkesi Amerika'nın yerli halkları katlederek kurulduğu bir ülke olduğu gerçeğini değiştiremez. Hakeza, Fransa da öyledir; sömürge imparatorluğu Fransa da yaptığıyla hâlâ eli Afrika'nın içindedir, katliamlar yapmakta, darbeleri finanse etmektedir.

Değerli arkadaşlar, ihaneti bir meta gibi pazarlayan odaklar, Cumhur İttifakı aleyhine sürekli yalan haberler üretiyor. Duygusal olarak yoğun, dikkat çekici, büyük ölçüde görsel unsurlarla harmanlanarak hazırlanan yalan haberler, demokrasiyi tahrip ediyor. Yalancılar her zaman vardı ama eskiden siyasi yalanlar ve bunu söyleyenler genellikle tereddüt ederek, kaygı duyarak, bir parça suçlulukla, en azından az mahcubiyetle dile getirirlerdi; bugün siyasi parti görünümüyle yalan üretim merkezleri inşa edildi.

Dezenformasyon yasası ve yalan haber karşıtı mücadele yasası tartışmalarında, Teyo Pehlivan'a, Köşk Emin'e, Kırkalyan Çapan'a rahmet okutacak sözler söylendi.

Değerli arkadaşlar, ancak biz iş birlikçilere, yeni mandacılar, terör örgütünün elinde tutsak olanlara karşı, durmadan, duraksamadan kutlu yolumuza devam edeceğiz. (MHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FETİ YILDIZ (Devamla) – Sayın Başkan, ne kadar müsaade edersiniz bilmiyorum.

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Yıldız.

FETİ YILDIZ (Devamla) – Bir iki dakika...

BAŞKAN – Bir dakika sadece, tamamlayalım lütfen.

FETİ YILDIZ (Devamla) – Sayın Genel Başkan Yardımcımız Kalaycı'nın anlattıklarının üstüne fazla şey söylemek istemiyorum ancak 6'lı'nın, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının bir siyasi partiyi kapatma davası açılabilmesini Türkiye Büyük Millet Meclisinin nitelikli çoğunluğunun izin şartına bağlaması... Bir an için bu teklifin kanunlaştığını düşünelim; Anayasa'nın tüm hükümlerini ayaklar altına alacak bir çoğunluk partisine karşı dava açabilmek mümkün olur mu ya da aynı ittifak içerisinde bulunan partiler diğeri aleyhine olacak tasarruflara kayıtsız kalabilir mi? Hangi hukuk mantığıyla bu yapıldı, bilemiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Yıldız.

FETİ YILDIZ (Devamla) – Yani bildiğim şudur: Bazı arkadaşların vicdanlı olduğu, bunu kabul etmediğidir.

Sözlerimi burada bitirirken bütçemizin hayırlara vesile olmasını diler, hepinizi saygıyla selamlarım. (MHP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Mahmut Bey'e satışma yaptım.

BAŞKAN – Mahmut Bey, Sorbonne'u mu bitirdiniz? Sorbonne'u bitirmediyse iyi bir şey söyledi Sayın Yıldız, bir satışma yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Evet, sayın hatip bana satışta.

BAŞKAN – Satışma yok, satışma yok

MAHMUT TANAL (İstanbul) – “Sayın Mahmut Tanal, bunu bilmek için Sorbonne'da mı okumak lazım?” dedi.

BAŞKAN – Sorbonne'u bitirmediyse problem yok.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Övdük, övdük.

BAŞKAN – Evet, övdü, övdü, Sayın Yıldız sizi övdü.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Yıldız bana satışta Sayın Başkan.

BAŞKAN – Evet, devam ediyoruz.

Kırkkale Milletvekili Sayın Halil Öztürk.

Buyurun Sayın Öztürk. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA HALİL ÖZTÜRK (Kırkkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Kıymetli Bakanlarım; Adalet Bakanlığı, Yargıtay, Danıştay Başkanlığının 2023 yılı bütçeleri hakkında

Milliyetçi Hareket Partisinin görüşlerini arz etmek üzere huzurunuzda bulunmaktayım. Ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, eğer bir ülke sanayisinden, ticaretinden, çevre bütçesinden daha fazla bir bütçeyi adalet için öngörebiliyorsa, bu durum o ülkenin adalete verdiği değeri ve hassasiyeti gözler önüne sermiş demektir. Bu bağlamda, Adalet Bakanlığımızın 2022 yılına göre yüzde 62'lik bir artışla 75 milyar TL'yi aşan bütçesinin milletimize ve adalet sistemimize hayırlar getirmesine diliyorum.

Değerli milletvekilleri, “adalet” kavramı hem yüce dinimiz İslam'ın hem de vicdanın öngördüğü temel ortak ilkelerden biridir. Vatandaş-devlet, özel-kamu, tümel-tikel gibi ayrımlar itibarıyla birtakım anlam farklılıkları arz etse de adalet, hak ve hukuk açısından değişmez, ideal, normatif bir değer manzumesidir. Adalet, toplumdaki çok ciddi beklentiler içerisindedir çünkü nihai noktada her ikisinin de hayatı insana, onun akıl ve tutumuna bağlıdır. Bir başka ifadeyle, adalet insanda doğar, davranışlarında görünür, akıl ve iradesiyle düzenini kurar, zaafa uğradığında ise felç olur. Hukuk devletiyiz diyorsak, devletin içinde ya da devletten farklı güç unsurlarının yapılanmalarını önleyecek tedbirleri sürekli tutmak zorundayız. Toplumsal ahengin tesis edilmesi bakımından güçlünün değil, haklının korunması ilkesinin devletin en temel görevlerinden olduğu kuşkusuz ve tartışmasız en üst seviyede yaşanmalı ve göstermeliyiz. Bu çerçevede, vatandaşlarımızın hukuk güvenliği ve hak arama özgürlüklerinin tüm kurum ve kurallarıyla uygulandığına güvendiği ve inandığı bir adalet anlayışının oluşumuna Milliyetçi Hareket Partisi gerekli tüm desteği ve katkıyı sunmaya devam edecektir. Hatırlatmak isterim ki hak diyen, adalet diyen, devletim ve milletim diyen, benim aklım hep Türkiye'dir diyen bir MHP var, Cumhuriyet İttifakı var.

Değerli milletvekilleri, 2019 yılında hazırlanan Yargı Reformu Stratejisi belgesi kapsamında, bugüne değin çok sayıda düzenleme hayata geçmiştir. Bu kapsamda, 29 Eylül 2022 itibarıyla, belgede bulunan 256 faaliyetten 180'i Milliyetçi Hareket Partisinin de güçlü desteğiyle hayata geçmiştir. Önümüzdeki dönemde strateji belgesi kapsamında çalışması başlayacak olan 19 faaliyet ve çalışması devam eden 57 faaliyet için parti olarak çalışmalarımızı ve katkılarımızı sunmaya devam edeceğiz. Bu kapsamda, Cumhuriyet İttifakı olarak, milletimizin başta adalet olmak üzere her alandaki beklentilerini en gelişmiş ve en kısa sürede geçirme kararlılığımız ve azmimiz devam etmektedir.

Saygıdeğer milletvekilleri, hukuk ve adalet sistemimizden bahsederken burada büyük bir özveriyle çalışanlarımızı da unutmamalıyız. Bu kapsamda, her yıllık bütçe görüşmelerinde dile getirdiğimiz üzere Adalet Bakanlığı çalışanlarımızın 2023 bütçesinden beklentileri bulunmaktadır Sayın Bakanım. Bunlar arasında, öncelikli olarak, Devlet Memurları Kanunu'nda adalet hizmetleri sınıfının oluşturulması, diğer taraftan, adalet hizmetlerinin yürütülmesinde önemli sorumluluk alan ve büyük bir gayretle mesai yapan zabıt kâtipi, mübaşir, hizmetli, şoför, emanet memurları, icra memurları, icra kâtipleri, veznedar, denetimli serbestlik, icra ve yazı işleri müdürleri, icra bilgi işlem memurları, cezaevi sağlık memurları ve teknik personelin özlük ve mali haklarında iyileştirme yapabilirsek yeni yılda da yüzleri güldürmüş oluruz.

Yine, taşeron çalışanlara kadro verilmesi hususu, sanırım bütçe görüşmeleri sonrası bu kutlu çatı altına gelecek olup Adalet Bakanlığı çalışanları da kapsam içine alınmalı diye değerlendirmekteyiz.

Yine, Ceza İnfaz Kurumları Personeli Yardımlaşma ve Dayanışma Derneğinin (CİPDER) Değerli Başkanı Onur Küçükseymen'in de bize iletmiş olduğu talepleri vardır, bu talepleri de burada yine CTE çalışanlarının talepleri olarak değerlendiriyoruz. Sayın Bakanım, çözüm için dikkatinize sunmak istiyorum, bunlar şunlar: Ceza infaz kurumlarında görev yapan meslek grupları için meslek kanunu çıkarılması ve güvenlik hizmetleri sınıfı kapsamına alınmaları, adalet hizmetleri tazminatının artırılması, görevi başında yaralanan ya da hayatını kaybeden çalışanlarımızın şehitlik ve gazilik

kapsamına alınması, resmî ve dinî tatillerde görev yapan personele ek ücret ödenmesi, özlük hakları ve çalışma şartlarının 2023 yılında iyileştirilmesi yönündeki kamuoyuna yansıyan beklentilerinin de bu bütçe döneminde karşılanabilmesi önemli bir beklentiye cevap verecektir; bizler de bu düzenlemelere Milliyetçi Hareket Partisi olarak her türlü güçlü katkıyı ve desteği sunacağız.

Diğer taraftan, özellikle büyük illerde İstanbul, Ankara, İzmir ve Bodrum gibi büyük ilçelerde görev yapan adalet personeline yüksek kiralar sebebiyle kamu lojmanı tahsisi ya da kira yardımı yapılması yine beklentiler arasında önemli bir yer tutmaktadır.

Anayasa Mahkemesi bünyesinde görev yapan idari personele verilmekte olan yüksek yargı tazminatının, yoğun iş yükü altında ezilen Danıştay, Yargıtay ve Sayıştayda görev yapan idari personellere de verilmesi çalışma barışına katkı sunacaktır. Bu bakımdan, ilk imza sahibi olarak vermiş olduğumuz kanun tekliflerimizin gündeme alınarak yasalaşmasını beklemekteyiz.

Sayın Bakanım, Adalet Bakanlığı ve CTE çalışanları bu bütçe döneminde sizlerden bu konularla ilgili bir müjde beklemektedir. Umarım, bu müjdeyi en yakın zamanda, bu yıl içerisinde çalışanlarımıza verirsiniz diye umuyoruz.

Bugünkü bütçe görüşmelerinde yer alan yüksek mahkemelerimiz Yargıtay ve Danıştayın da bazı yasal düzenlemelere ihtiyacı bulunduğunu değerlendirmekteyiz. Bilindiği üzere, Yargıtay ve Danıştay üyelerinin görev süreleri on iki yıl olarak sınırlanmıştır. Oysa, yüksek mahkemelerin temel görevleri arasında olan içtihat birliğinin sağlanması ve istikrarlı seyretmesi üyelerinin deneyimleriyle doğrudan orantılıdır. Kanun gereği üyelerinin dörtte 3'ünün görev sürelerinin de aynı anda sona ereceği düşünüldüğünde, bu istikrar ve süreklilik, içtihat birliği yara alacaktır. Bu bakımdan, Yargıtay ve Danıştay üyelerinin görev süre sınırının güncellenerek, örneğin, on sekiz yıl veyahut da 65 yaş gibi bir düzenlemenin hayata geçirilmesiyle çözülmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

Saygıdeğer milletvekilleri, adalet politikalarının oluşturulmasında ve öngörülen uygulamalarında “Suç, insana ömrünün ilk yıllarında öğretilirse o insanın kişiliğinde yerleşir kalır.” savından hareketle suçun oluşmasının önlenmesine ilişkin tedbirlerin artırılması, makul sürede yargılanma hakkının temini, yargısal prosedürlerin tüm yönleriyle ele alınması, uyuşmazlıkların derinleştirilmeden ve çoğaltılmadan çözülmesi, amacına uygun biçimde yeni alanda alternatif uyuşmazlık çözüm yollarının teşvik edilmesi, mahkemelerin bağımsız, hızlı ve doğru karar vermesine ilişkin düzenlemelerin yapılmasıyla, süreci etkin kılabilecek bilgi teknolojilerinin kullanılması, iyi yetişmiş hâkim ve savcılarının istihdamına yönelik hizmet içi eğitim ve bilgilendirmelerin güncel tutulması, cezaevlerinde gerek çalışanların gerekse mahkûmların daha gelişmiş şartlara ulaşması konularına hassasiyetle önem ve öncelik verilmelidir. Bu meyanda bilinmelidir ki Cumhuriyet, uluslararası tepkilere kulak asmadan milletin yanında ve talepleri doğrultusunda yüksek bir öz güvenle ve çok yönlü yaklaşımlarla, gelişmiş ve kaliteli işleyen bir adalet mekanizmasının hayata geçmesi için bütün fedakârlıkları ve imkânları seferber edecektir.

Değerli milletvekilleri, Cumhuriyet'in geleceğe yönelik “Güçlü Türkiye” vizyonu hiçbir engele takılmadan, yorulmadan her alanda devam edecek ve ihtiyaç duyulan bütün reformlar birer birer hayata geçecektir.

Sözlerimin sonunda, Adalet Bakanlığı 2023 yılı bütçesine iddialı ve heyecanlı mali hedefleri koyarak adalet sistemimize nefes aldırarak rakamları belirleyen, başta Sayın Bakanımız Bekir Bozdağ ve adalet bürokrasisine özellikle teşekkürlerimizi sunuyor, kendilerini tebrik ediyoruz.

Yine, Milliyetçi Hareket Partisi olarak, Adalet Bakanlığının ve 2023 yılı bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyor, Genel Kurulu tekrardan saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası İstanbul Milletvekili Sayın Hayati Arkaz'da.

Buyurun Sayın Arkaz. (MHP sıralarından alkışlar.)

MHP GRUBU ADINA HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Adalet Bakanlığının 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, Pençe-Kilit Operasyonu’nda şehit olan Piyade Komando Binbaşı Mehmet Duman’a Allah’tan rahmet diliyorum, yakınlarına ve milletimize başsağlığı diliyorum.

İnsan hakları kavramının merkezinde insan vardır. İnsanı merkeze almayan, insan ve haklarını dikkate almayan her medeniyet yıkılmaya mahkûmdur. İnsan hakkını adalet korur, adaletin sağlanmadığı yerde ise kaos ve kargaşa olur. Adaletin olduğu toplumlar huzur ve güven içinde yaşar. Adaletin olduğu yerde insanlar din, dil, ırk, cinsiyet ayırt etmeksizin eşit haklara sahiptir. Gücsüzü güçlüye, fakiri zengine karşı adalet korur. Yunus Emre’nin “Yaratılanı severiz Yaradan’dan ötürü.” anlayışı da bizim hayata bakışımızı gösteren bir gerçektir.

Dünyanın birçok yerinde, Doğu Türkistan’da, Yemen’de, Batı Trakya’da ve Filistin’de hak ihlallerinin yaşandığını gördük, görüyoruz. Bu, cansız bedeni Akdeniz sahillerine vuran Aylan bebeğin cesedi değil; bu insanlık dramına, insanlık katliamına, bu zulme sessiz kalan bütün dünya devletlerinin insanlık anlayışının cesedidir. Bugün, Türkiye’de, 4 milyon mülteciye kapı açan bir anlayış var. Dili, dini, ırkı ve rengi fark etmeksizin Türkiye herkese kucak açmıştır. İşte, bizim insanlık anlayışımız da budur. Ana kucağı, baba ocağı arayan herkese bin yıldır Türk milleti sahip çıkmıştır, çıkmaya da devam edecektir. Adriyatik Denizi’nden Çin Seddi’ne, Kamerun’un kuzeyinden Kırım’a kadar herkes “Türkiye ikinci vatanım.” diyor. Türkiye bölgenin süper gücü ve umudu olmuştur. Bu, Türkiye’nin adalet gücünden kaynaklanmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; elbette terör de insanların yaşam hakkına bir tehdittir ve en büyük insan hakları ihlalidir. Terör küresel bir tehdittir, böyle olduğu için küresel ve topyekûn mücadele gerekmektedir. Türkiye, FETÖ, PKK, DEAŞ başta olmak üzere, bütün terör örgütleriyle hukuk çerçevesinde mücadele etmektedir ve edecektir. Terörle mücadelemiz hakkın ve hukukun kavgasıdır. Şehitlerimizin ve gazilerimizin acıları acımız, sorulacak hesapları da namusumuzdur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde bugün itibarıyla, an itibarıyla 277 kapalı ceza infaz kurumu, 88 açık ceza infaz kurumu, 4 çocuk eğitimevi, 10 kapalı, 8 açık kadın ceza infaz kurumu ve 9 çocuk kapalı ceza infaz kurumu olmak üzere, toplam 396 ceza infaz kurumu bulunmaktadır. Bu kurumların kapasitesi 287 bin kişidir. Uluslararası normlara uymayan ve fiziki şartları ve kapasiteleri yeterli olmayan ceza infaz kurumları kapatılmıştır. Başta metropoller olmak üzere, çağdaş anlayışa uygun, sağlıklı, güvenli, mekanik, elektronik donanımlı ve rehabilitasyon işlemlerine elverişli toplam 214 bin kişi kapasiteli, 265 adet yeni ceza infaz kurumu açılmıştır. Ceza infaz kurumlarında hükümlülerin topluma kazandırılmaları, sorumluluk duygusuna sahip bir birey olarak hayatlarını devam ettirebilmeleri amacıyla eğitim çalışmalarına özel önem verilmekte olup bu çalışmalar her ceza infaz kurumunda eğitim servisi tarafından yürütülmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; adalet sadece insanlar için değil, tüm canlılar için de vardır ve olmalıdır. Hayvanı sevmeyen insanı da sevemez. Her hayvan bize emanettir. İnsan haklarına nasıl önem veriyor isek hayvan haklarına da aynı oranda saygı duymalıyız. Bu konuda gerekli kanuni düzenlemelerin yapılması lazım.

Bir diğer önemli konu ise gündemdeki Anayasa değişikliğidir. Artık uzlaşmak ve yeni bir anayasa hazırlamak milli bir görevdir. Mevcut Anayasa’nın aksayan yönlerini düzeltmekle zaman kaybetmek yerine, Türkiye’ye yakışır sivil bir anayasayı ülkemizle ve milletimizle buluşturmak gerekmektedir.

Türkiye artık bu darbe anayasasından bir an evvel kurtulmalıdır. Bizler, Milliyetçi Hareket Partisi olarak, Türk milletinin huzur ve adaleti için atılan her adımın arkasındayız çünkü Türk töresinin en çok değer verdiği esaslardan bir tanesi adalettir. Selçuklu ve Osmanlı bin yıl boyunca bu coğrafyada adaletle hükmetmiştir. Türk'ün hükmettiği her coğrafyada adalet vardır, sevgi vardır, şefkat vardır, merhamet vardır. Yusuf Has Hacıp'e göre "Adalet göğün direğidir." Adalet giderse gök başımıza çökecektir. Osmanlı'da davalarda zengin-fakir, güçlü-zayıf, Müslüman-gayrimüslim ayrımı yapılmazdı; kişinin statüsüne ve itibarına bakılmazdı. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün en önem verdiği konulardan bir tanesi adalettir; adalet mülkün temelidir. "İşçinin alın teri kurumadan hakkını veriniz." diyen bir medeniyetin temsilcileriyiz. "Komşusu açken tok yatan bizden değildir." Bu duygu ve düşünceler yalnızca bizim milletimize aittir. "Bir devlet adaletle yükselir, zulümle yıkılır." anlayışını miras edinmiş bir milletin çocuklarıyız. Biz, Milliyetçi Hareket Partisi olarak, adalet adına atılacak tüm adımların yanındayız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; medeniyetimizde, töremizde ve geleneklerimizde olmayan başka bir konu ise kadına şiddettir. Kadına şiddet insanlığa ihanet ve en büyük adaletsizliktir. Kadınların yükseldiği bir dünyada medeniyet ve insanlık da yücelir. Gazi Mustafa Kemal Atatürk diyor ki: "Şuna inanmak gerekir ki dünya üzerinde gördüğümüz her şey kadının eseridir." Bizler, toplum ve devlet olarak, kadınlarımızın hakkını, hukukunu ve can güvenliğini korumamız lazım. Bu, kadınlarımıza şeref ve namus borcumuzdur çünkü kadın, toplumun şerefidir, namusudur.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Kadın sizin değil, sizin namusunuz da değil; kadınlar bireydir, kendi namusudur.

HAYATİ ARKAZ (Devamla) – Devletimiz bu konuda ciddi çalışmalar yürütüyor, çok büyük mücadele veriyor. Biz de, aynı şekilde, Kadına Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Araştırılması Komisyonunda iki buçuk yıl özveriyle çalıştık; bu çalışmalara destek veren Sayın Adalet Bakanımıza ve Sayın İçişleri Bakanımıza buradan teşekkür ediyorum. Yürütülen çalışmalar sayesinde kadına yönelik şiddete verilen cezalar artırılmıştır. İyi hâl indirimi yani kravat indirimi kaldırılmıştır. KADES uygulamasıyla ihbarda bulunan şiddet mağdurlarının imdadına kolluk kuvvetleri dört dakikada yetişiyor. 14 yaş altını saymazsak Türkiye'de, ülkemizde yaklaşık 34 milyon kadın var, 4 milyonu KADES uygulamasını indirmiş. Kadına ve çocuklara yapılan istismarın en ağır ve tavizsiz şekilde cezalandırılması gerekiyor. Teröre kurban verdiğimiziz, tekrarlıyorum, teröre kurban verdiğimiziz kadın şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son olarak sağlıkta şiddet konusuna değinmek istiyorum. Hekimlerimiz ve diğer sağlık çalışanlarımızın haklarını ne yaparsak yapalım ödeyemeyiz. Pandemi sürecinde hekimlerimiz ve sağlık çalışanlarımız hastalandılar, yoğun bakıma girdiler hatta şehit oldular; buna rağmen fedakârca gayret gösterdiler ve başarılı oldular. Bu fedakârlıklar sayesinde sağlık sistemimiz ayakta durdu ve pandemi sürecini en az hasarla atlatan ülkelerden biri olduk. Dünya Sağlık Örgütü bizi gıptaıyla seyrediyor. Hekimler kendi canına kasteden, tekrarlıyorum efendim burasını, hekimler kendi canına kasteden kişileri bile tedavi etmeye çalışan insanlardır.

2022 yılının son on ayında saldırıya uğrayan sağlık çalışanlarının sayısı maalesef 375; bu, korkunç bir tablodur ve ayıptır. En yakın örneği Marmara Üniversitesi Pendik Eğitim ve Araştırma Hastanesinde yaşandı; hasta, aort damarı yırtılması sonucu hastaneye geliyor -bir örnek vermek istiyorum- doktor arkadaşlarımız on saat süren bir ameliyat sonucunda hastayı sağlığına kavuşturuyorlar -ki bu çok zor bir ameliyattır ve risklidir- hasta sağlığına kavuştuğu hâlde hastanın yakınları doktora bıçakla saldırıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

HAYATI ARKAZ (Devamla) – Teşekkür ederim.

Bakın, hasta on saat süren bir ameliyat sonucunda sağlığına kavuşuyor ve sonunda hasta yakınları doktora bıçakla saldırıyor. Bu doktorlarımızın ve sağlık çalışanlarımızın moralini, psikolojisini düşünmek lazım. Bu kardeşlerimiz hangi moral ve motivasyonla çalışacak? Lider Devlet Bahçeli Bey'in dediği gibi, zulmün pişmanlığı olmaz. Gereken cezanın verileceği konusunda şüphemiz yok ancak bu konuda cezaların daha da caydırıcı olması gerekiyor.

Sayın Adalet Bakanımız Bekir Bozdağ'a ve Bakanlık bürokratlarımıza teşekkür ediyorum. Adalet Bakanlığının 2023 yılı bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Eskişehir Milletvekili Sayın Metin Nurullah Sazak.

Buyurun Sayın Sazak. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Kişisel Verileri Koruma Kurumu ile Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu bütçelerini değerlendirmek üzere Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Muhterem heyetinizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, şehit evladımız Binbaşı Mehmet Duman'a Allah'tan rahmet, ailesine sabır, necip milletimize de başsağlığı diliyorum.

Sözlerime başlamadan önce, Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli'nin liderliğinde Milliyetçi Hareket Partisi olarak Türkiye Cumhuriyeti devletinin 2023 yılı bütçesine verdiğimiz olumlu desteği hatırlatarak 100'üncü yılında Türkiye Cumhuriyeti devletine hayırlı olmasını diliyorum.

Sayın milletvekilleri, gelişen teknolojiyle birlikte sosyal medya kullanımının yaygınlaşması, perakendeden bankacılığa tüm ihtiyaçların dijital ortamda karşılanması gündelik hayatımızın bir gerçeğidir. Günümüzde insanın kimlik tanımlamasının ana hatları dijital kimlik üzerine şekillenmeye başlamıştır. Bundan kısa bir süre öncesinde oturduğu bölge, aile, yaptığı meslekle kabaca tanımlanabilen insan modeli şu anda dijital veri sistemleriyle ve sosyal medya aracılığıyla soy kütüğü, arkadaşlık ve eğitim açısından yemek tercihleri dâhil bakış açıları ve psikolojik durumları hakkında bile fikir elde edebilecek verilere dakikalar içinde ulaşılabilir olmuştur. Mahallenin tek televizyonunu hep beraber topluca izleyen komşulardan aynı evde 3 ayrı tablette farklı içerikler izleyen hane halkına geçen, pandemi sonrası daha da yaygınlaşan yeni normal süreci yönetmeye çalışmaktayız.

Teknoloji ve dijital dönüşümü yakalamak ülkelerin birincil hedefidir. Gelişen çağda devletin bekası ve öncü olabilmek adına toplumu ayakta tutan değerleri ve normları koruyarak yeni çağa adapte olmak şarttır. İnsanlığın gelişimi hiç şüphesiz teknoloji ve bilimsel ilerlemelerle mümkündür ama gelişen dünyayı ayakta tutacak olan bilimin ve teknolojinin en son noktasına hizmet edeceği esas amaç insan ve insanlığın tekâmülüdür. Burada, üzerine basarak söylüyorum ki 100'üncü yılında Türk devletinin, Türk yüzyılındaki ana hedefi çağa adapte olmak değil, kendi yüksek kültür ve medeniyetimizin değerlerine sıkıca tutunarak yeni bir çağ başlatmaktır; teknolojiyi, bilgiyi, veriyi ve sanatı insan için en yüksek sınırlara binlerce yıldır oluşan insani değerlerimiz temelinde yükseltebilmektir.

Dijital dünya, yapay zekâ ve veri analizlerinin temel basamağını oluşturan algoritma 9'uncu yüzyılda Türkmenistan'da Harezmi tarafından ilk defa ortaya konmuş, “algoritma” kelimesi de “el-Harezmi” isminden türetilmiştir. Bugün dünyaya hükmeden bilgi ve teknolojinin ışığı 9'uncu yüzyılda en kuvvetli hâliyle Doğu'dan yakılmış ancak yüzyıllardır emperyalerin kirli amaçları uğruna durdurulmuştur. Yükseliş için artık vakit gelmiş, Türkiye Cumhuriyeti devleti bilimin ve ilmin ışığını 100'üncü yılında yeniden harlamıştır. Kimliğine ve kuvvetli medeni birikimine inanarak yetişen her

Türk çocuğu damarlarındaki asil kan ve zihnindeki cevherle Türkiye Yüzyılı'nda insanlık vasıflarını koruyarak insanlığın yeni çağını oluşturacaktır.

Unutmayalım ki geçtiğimiz yüzyılda bilim, insani normları bir kenara bırakarak dünya nüfusunun rakamlarıyla uğraşmış, insanlık üzerinde milyar dolarlık deneyler yapmış, ezoterik öğretilerinin kehanetlerini gerçekleştirmek için milyonlarca mazlum insanın ve mazlum coğrafyanın kaderiyle oynamıştır. Bu kirli güçler, dijital verilerle insanları sınıflandırıp manipüle ederek insanı insan yapan vasıflarını, özelliklerini, muhteşemliğini, duygularını, toplumların bir arada olmasını sağlayan ahlaksal ve toplumsal normlarını yok ettikten sonra, belli gruplara hizmet eden, tekdüze, robotik insan türü üzerinden nüfuslara, kültürlere ve toplumlara hükmetmeye çalışmıştır. Biz bunları görüp Harezmi'den aldığımız bayrağı Türk'ün önderliğinde, Türkiye Yüzyılı'nda insana hizmet edecek hâle getirmeyi hedefliyoruz. Özellikle gençlerimizi ve çocuklarımızı dijitalizasyon ve yapay zekâ öncülüğünde oluşturulan yalnız, tekdüze, değersiz ve kimliksiz toplum modelinden kurtarmayı amaçlıyoruz. Bu kapsamda, ülkemiz ve yeni neslimiz üzerinden toplanan veriler işlenerek, gençliğimizin ve geleceğimizin yapay zekâyla şekillendirilerek birilerinin hizmetine sunulmasına izin vermiyoruz. Bütün bu değerler ve çok daha fazlası göz önüne alındığında, Kişisel Verileri Koruma Kurumunun belli dosyaların güvenliğini sağlamakla yükümlü bir kurum olmasının çok ötesinde bir misyona sahip olduğunun da altını çizmek istiyorum.

Dijital dünyada veriler ve bu verilerin analizleri üzerinden toplumlar kolayca yönetilmektedir. Artık düşmanın zahmet edip Truva atı göndermesine gerek kalmamıştır, her kalenin içi gecenin sessizliğinde bekleyen milyonlarca atla doludur. Kültürel mirasımız, bizi biz yapan değerlerimiz ve toplumsal gerçekliğimiz gençlerimize işlenecek, neslimiz birilerinin yönlendirmeleriyle özgür köleler olmaktan kurtarılacaktır. Kişisel Verileri Koruma Kurumu yüksek güvenlik önlemleri, veri koruyuculuğu görevinin yanı sıra veri güvenliği ve öneminin derecesini yetişen nesil başta olmak üzere toplumun bilincine kazımalıdır. Ayrılan bütçe doğrultusunda stratejik olarak çok önemli olan görevlerinde hayırlı işler yapmalarını diliyorum.

Değerli milletvekilleri, bilindiği üzere bu hafta 10 Aralıkta İnsan Hakları Günü kutlanacaktır. Bu çerçevede, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üyesi olarak, detaylıca ulusal ve uluslararası alanda yapmış olduğumuz değerlendirmeleri ve gözlemleri de ekleyerek insan haklarına da değinmek isterim.

Herkes insan hakları dersi vermemiz gereken, geçmişte tertemiz bir medeniyet olan bizlerin bu konuda hak ettiğimiz otorite konumuna ulaşamamış olmamız çok acı vericidir. Orhun Yazıtları'ndan Peygamber Efendimiz'in Veda Hutbesi'ne Türk-İslam medeniyetinin her karışında insan kıymeti ve hakkı üzerinde binlerce yıldır var olan bir medeniyet olduğumuzu unutmayalım. 10 Aralık 1948 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda kabul edilen İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'yle konuya giriş yapan sözde insan hakları duayeni ve otoritesi Batı, Karabağ'ın işgali sırasında, Hocalı katliamı sırasında sessiz kalmış; bir avuç kömürlü maden için Afrika'nın sömürgeleşmesine göz yummuş, bir damla petrol uğruna Orta Doğu'yu savaş alanına çevirerek İslamofobinin dünya genelinde köruklenmesine ve toplumsal dalgalanmanın etkili olmasına sebep olmuştur. Hafızalarımızdan silinmeyen Srebrenitsa katliamı, ülkemize ve dünyaya insan hakları dersi vermeye kalkan Batı'nın gözleri önünde gerçekleşmiştir. Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli'nin "İnsan haklarını sözde değil özde ve samimiyetle savunan ülke Türkiye'dir. Batılı ülkeler insani değerlerin siyasetini ve ticaretini yaparken Türkiye, vicdan seferberleriyle yardım yolu gözleyenlere koşmaktadır." sözlerini hatırlatmak isterim. Kişi suyu baktığı kabın renginde görür. Batı'nın insan hakları üzerindeki hassasiyetinin temeli

kabının kirliliğinden kaynaklanmaktadır. Büyük Türk tasavvuf ehli Yunus Emre'nin içinde büyüdüğü Anadolu topraklarında "Yaratılanı severiz Yaradan'dan ötürü." anlayışı vardır.

Aynı tarihlerde, insan hakları savunucularının memleketlerinde cadı avı, engizisyon ve ruhban sınıf mücadelesi içerisinde yüzlerce yıl sonra gelişecek hümanizmin ışığının karanlıkta beklemekte olduğunu hatırlatırım. Bunu kime hatırlatıyorum? İçimizde insan haklarını en çok savunanlara hatırlatıyorum. Batı'nın bu büyük oyununu kendi mikro çevrelerini teşmil eden, canlı bomba, intihar saldırısı, terör eylemlerini mağdur ve ezilmişlerin meşru hak ve savunma yöntemi gösterirken, toplumsal düzeni sağlamakla yükümlü devletin güvenlik güçlerinin ve memurlarının görevlerini yerine getirirken, her hareketlerinde insan hakları çılgınlıkları atan yetiştirilmiş, beslenmiş, dersine çok iyi çalıştırılmış ve ne yazık ki bu çatı altında temsil edilebilen birilerinin uzantılarına söylüyorum: Devletin ve milletin güvenliğini, geleceğini, birliğini tehdit eden hain terörist güçlere güllerle muamele edilmesi beklentisinde olanlar, bu oyunlarınızdan vazgeçin. Bu coğrafyada, bu millete bu maya tutmuyor; sahiplerinize iletin.

İnsanın fitratında cemel de celal de mevcuttur, insani olarak, kimseyi yargılamak, hor görmek kültürümüzde yoktur ancak toplumların, devletlerin yönetiminde kurallar ve yasalar vardır. Bunların uygulanması nesillerimizin ve devletimizin güvenliği ve geleceği için şarttır. Türk devleti, insan hakları şemsiyesiyle teröristlere yer açmaya çalışanlara fırsat vermemiştir, vermeyecektir.

Şunu da eklemek isterim ki: Dağlardaki piyon teröristlerin, insan haklarını, evlerinden zorla kaçırılıp beyinleri yıkanıp dağlarda kalleşçe, zorla ve rezil hayat sürmelerine sebep olduğunda savunmayı aklından geçirmeyenler yakalanıp devlete teslim olup saklandığı inlerden binaya terfi ettiklerinde hangi hakkı büyük bir hevesle savunmaktadır? İnsan hakları, hukuktan ve demokrasiden dem vuranların ihanet içerisinde devletin varlığına pusu kurmuş terör örgütü üyelerinin affedilmesi değildir. İnsan hakları, zaferleri ve mazisi insanlık tarihiyle başlayan her zaman zaferle beraber medeniyet nurları taşıyan kahraman Türk ordusu ve şerefli mensuplarına iftira atarak yaşam hakkından bahsetmek değildir. İnsan hakları, Milli Mücadele'mizin temel unsuru Kuvayımilliye ruhuyla kurulan Gazi Meclisimizin kürsüsünden kudretli Türkiye Cumhuriyeti devletine meydan okunarak terörün meşrulaştırılmaya çalışılması da değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

METİN NURULLAH SAZAK (Devamla) – Bölücü terör örgütünü bir türlü kınayamayan ve Meclis kürsüsünü çarpık amaçları doğrultusunda fırsata çevirerek sufle aldıklarına yaranmaya çalışanların demokrasi ve insan hakları adına söyleyebilecekleri tek bir söz yoktur.

Bu duygu ve düşüncelerimle sözlerime son verirken bütçemizin milletimize ve devletimize hayırlı olmasını temenni eder, sizleri ve büyük necip Türk milletini saygıyla selamlarım.

Ne mutlu Türk'üm diyene! (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, şimdi, söz sırası Kocaeli Milletvekili Sayın Saffet Sancaklı'da.

Buyurun Sayın Sancaklı. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA SAFFET SANCAKLI (Kocaeli) – Sağ olun.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri ve bizleri televizyonları başında izleyen büyük Türk milleti; hepinize saygılar sunuyorum.

Spor Bakanlığının bütçesiyle ilgili söz aldım, konuşacağım. 2 Değerli Bakanımız burada, Bakan Yardımcılarımız ve değerli bürokratlarımız var; sizler de hoş geldiniz.

Evet, bildiğiniz gibi birkaç ay önce kamuoyunda “Spor Yasası” olarak bilinen Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Yasası’nı çıkardı ki Meclisten. Hem de öyle bir çıktı ki Mecliste bulunan bütün siyasi partilerin oy birliğiyle çıktı ve yürürlüğe gireli aşağı yukarı altı ay oldu. Tabii bu yasa çıkarken kulüp başkanları ve yöneticilerle hafiften gerilmeler oldu, özellikle benimle ilgili bazı sohbetler oldu. Sonra kendileriyle görüştük, dün de birkaç kulüp başkanıyla görüştüm. Bu Spor Yasası’nı çıkarmamızın ana sebebi zaten futbol kulüplerini düştüğü durumdan kurtarmak içindir. Çünkü toplum en büyük zevki, eğlenceyi, üzüntüyü, sevinci, kaderi bu futbolla beraber yaşıyor.

E, tabii, kulüplerin geldiği nokta maalesef hiç de iç açıcı değil. Geçen gün Kulüpler Birliği Başkanı Sayın Ali Koç şöyle söyledi: “Finansal olarak sezon sonunu getirmemiz mümkün değil.” Hatta, bazı kulüplerin ocak ayında, bazı kulüplerin de şubat ayında pes edeceğini ve sezon sonunu getiremeyeceğini söyledi. Tabii, şu anda gelinen nokta da hiç iç açıcı değil ama tabii şöyle de bir haksızlık yapmayalım: Bu Spor Yasası’nı konuşurken ben kulüp başkanlarını ve yöneticilerini biraz sert eleştirdim, özellikle de yaptım onu çünkü gelinen bu noktada sadece şu andaki mevcut kulüpleri yöneten kulüp başkanları ve yöneticiler değil... Bu, elli yıldır Türk futbolunda kanayan yaranın finali oldu. Toplumda böylesine önem taşıyan bir konuyu da çözmek için tabii ki büyük Türk devleti ve Türkiye Büyük Millet Meclisi harekete geçti ve böyle bir yasa çıkardı. Bu kulüpler bizim göz bebeğimiz, bunları yaşatmak zorundayız biz. Bu toplumun en çok sevinç yaşadığı, en çok üzüntü yaşadığı, en çok heyecanlandığı sosyal, kültürel ve sportif açıdan baktığımız zaman futboldur ve bizim bu futbol kulüplerini yaşatmamız lazım. Bunları öyle bir yerde tutmamız lazım ki bu Türk toplumuna da hizmet etmiş olalım. Tabii ki devlet üzerine düşeni yaparken kulüplerimizin de üzerine düşeni yapması lazım. Bunlar nedir? Mesela biz bu yasa hazırlarken kulüp yöneticilerine biraz kişisel sorumluluk yükledik, buna benzer bazı şeyler yaptık; hoşlarına gitmedi, dediler ki: “Ya, siz bizi hapse mi atmak istiyorsunuz? Siz kulüp başkanlarının veya yöneticilerinin düşmanı mısınız?” Tabii ki değiliz. Ama bir yasa olmak zorundaydı ve bu yasa yapılırken de yazılmış olan kurallara da kulüplerin uyması gerekiyor. Bu yasa... Hiçbir yasa mükemmel değildir, öyle düşünüyorum ben de, tahmin ediyorum sizler de öyle düşünüyorsunuz ama bu yasa yapılırken de bazı eksikler, fazlalıklar olabilir. İşleyiş başladı, eksikler varsa önümüzdeki günlerde, haftalarda, aylarda hep beraber bunu göreceğiz, tekrar burada gündeme getirir, eksikleri yerine koyarız, fazlalık da varsa çekeriz. Çünkü bu yasanın yapılmasının ana nedeni, spor kulüplerini ve federasyonlarını belli bir düzeye getirip Türk sporunun geleceği içindir, yoksa hiçbirimizin bir kendi kompleksi veya kulüp başkanlarına ve yöneticilerine karşı bir özel tavrı yoktur çünkü bilinmesi gereken şey biz hepimiz aynı gemideyiz.

Şimdi, tabii, futbol konuşuyoruz ağırlıklı çünkü çok vakit de yok, birkaç tane örnek vermek istiyorum. Kulüp başkanlarıyla görüşüyorum birkaç gündür, şeyi anlatıyorlar, bu yabancı konusunu ve bu altyapı sarmalı var. Şöyle ki kulüplere, başkanlarına ben soruyorum, hepimiz soruyoruz: “Ya, 14 yabancıyı niye alıyorsunuz arkadaşlar yani bu 14 yabancıyı ne yapacaksınız, yazık değil mi?” diyoruz, diyorlar ki: “İki nedenden dolayı alıyoruz: Bir, Avrupa kupalarında başarılı olmak istiyoruz biz, o yüzden bu yabancıları, 14 yabancıyı alıyoruz. İkinci konu da, Türk oyuncular pahalı, yeterince Türk oyuncu bulamıyoruz ve Türk oyuncular çok pahalı olduğu için yabancıya yöneliyoruz.” Peki -ben de onlara sorunca bozuluyorlar- diyorum ki madem Avrupa kupaları için alıyorsunuz bu yabancıları, 14 yabancıyı, Avrupa kupalarında başarılı mıyız? Valla, en son bildiğimiz bundan yirmi iki-yirmi üç sene önce Galatasaray UEFA Kupası’nı ve Süper Kupa’yı aldı, ondan beri Avrupa kupalarında bir final oynadığımızı veya kupa aldığımızı hatırlamıyoruz. Demek ki bu tezleriniz çürüyor ama şöyle bir konu var, bunu da sadece kulüplere ve federasyona bırakırsak da çözemiyorlar. Geçenlerde Ampute Futbol Millî Takımı Avrupa Şampiyonu olmuştu, Sayın Cumhurbaşkanının kabulünde ben de oradaydım. Büyük ihtimalle bilmediğiniz bir şey söyleyeyim: Bu yabancı işi öyle bir hâlde geldi ki ampute ligi

yedişer kişilik oynanıyor. Biliyor musunuz, kulüplerde 5 yabancı var ampute liginde. Şoka girdim yani bunu duyunca, ben de bilmiyordum, büyük ihtimalle siz de bilmiyorsunuz. Kadınlar liginde 6 yabancı oynuyor ilk 11’de, amputede 7’de 5 kişi, futbol liglerinde, Süper Lig’de 11’de 8 kişi.

Şimdi, ben bunları böyle anlatınca diyorlar ki: “Ya, Saffet Sancaklı, sen yabancı düşmanı mısınız? Sen yabancılarla top oynadın.” Hayır arkadaşlar, ben yabancı düşmanı değilim, sadece bunun nasıl çözüleceği hakkında birkaç şey söylemek istiyorum. Bizim altyapıya önem vermemiz lazım -herkes aynı şeyi söylüyor- altyapıya çok önem verirsek altyapıdan çok oyuncu çıkarsa o zaman bu kadar yabancıya gerek kalmayacak; doğru. Ama altyapı işini sadece Futbol Federasyonuna bırakırsak bunda da haksızlık yapmış oluruz. Bizim bir altyapı operasyonu başlatmamız lazım, seferberliği başlatmamız lazım.

2 tane kısa araştırma söyleyeyim size: Yapılan araştırmada 53 Avrupa ülkesi var, bunlarla, bu futbola ilgili, altyapıyla ilgili araştırma yapılmış; 53 ülkenin 50’si on yıllık plan yapmış, sadece 3’ünün futbol strateji geliştirme planı yok. Bu 3 ülkeden, maalesef bu 3 ülkeden 1’i Türkiye.

Başka bir araştırmada, Uluslararası Spor Çalışmaları Merkezi (CIES) diye bir kuruluş var, Avrupa’nın en iyi altyapısıyla ilgili kulüpleri geziyor; en iyi Ajax çıkmış. Bildiğiniz gibi, zaten Hollanda’da, uzun yıllardır Ajax Avrupa’da en iyi durumda.

31 ligde inceleme yapılmış, Avrupa’da 31 ligde inceleme yapılmış ve bu kategoriler içerisinde hiçbir Türk takımı yok, maalesef bu durumdayız. O zaman bizim bir altyapı seferberliği başlatmamız lazım Sayın Bakanım. Bunu sadece Spor Bakanlığına, sadece Millî Eğitim Bakanlığına, sadece Futbol Federasyonuna, sadece belediyelere veya sadece belli bir kurumun üzerine yüklemeye kalkarsak bu, biraz kolaycılık olacak. Bu işin içine Spor Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Futbol Federasyonu ve yerel yönetimleri, belediyeleri de alarak bir strateji planı hazırlamamız lazım, altyapı strateji planı ve bu planı hazırladıktan sonra da bunun uygulanması için bunu bizim denetlememiz lazım. Tabii, devlet olarak, Hükümet olarak çok şey elimizde olduğu için, özellikle Sayın Bakanımızın elinde olduğu için -çok ciddi çalışmalar da yapıyor biliyorum, takip ediyorum kendisini ve ekibini de kutluyorum- futbolun dışında daha fazla bir altyapıya eğilim var ama futboldaki altyapı biraz daha geniş kapsamlı olduğu için, bunu sadece Spor Bakanlığının elinde değil de genel olarak bir ülke politikası hâline getirmemiz lazım. Çünkü Türk nüfusu... Aşağı yukarı şu anda 30 milyona yakın gencimiz var, sadece 19 milyonu ilköğretim öğrencisi ve Türk genci hiçbir ülkenin gencinden daha az yetenekli değil, bilakis daha yetenekli. Demek ki Türk gençliğine ne kadar imkân sağlanırsa ve ne kadar doğru uygulamanın içine sokulursa uluslararası başarılar kaçınılmazdır. Sürem bitiyor, bir dahaki sefer bunun devamını da anlatacağım.

Sayın Bakanım, siz, Millî Eğitim Bakanlığımız, belediyelerimiz, yerel yönetimler, Türk Futbol Federasyonu hep beraber bu işe bir el atmamız lazım.

Yabancı konusuyla ilgili de bir iki cümle söyleyeyim. Ben yabancıya karşı değilim. Bizim top oynadığımız dönemde de yabancılar vardı ama kaliteli oyuncular geliyordu, 3 kişi alınıyordu, çok kaliteli geliyordu. Şimdi, Türkiye, maalesef son beş yıla bir bakın, yaş ortalaması 30’un üzerinde bir yabancı çöplüğü hâline geldi. Bizim ne yapmamız lazım? İşte bu altyapıdaki organizasyonu kurarsak... Yabancı ile yerli oyuncuyu rekabet ettirmemiz lazım. Eğer işi o hâle getirebilirsek biz, alttan futbolcu fıskırır, bizim futbolcu fabrikalarımız olursa ve oradan futbolcu fıskırır yabancı oyuncularla ilgili şahsen hiçbir sıkıntı görmüyorum, hatta serbest bile bırakılabilir yani eğer bizim alttan yeterince oyuncumuz geliyorsa yabancı oyuncu serbest bile kalabilir çoğu ülkede olduğu gibi.

Bir de yabancı oyuncularla ilgili son bir şey daha söyleyeceğim. Biz standart koymuyoruz yabancı oyuncuya. Tamam, 14 yabancı geliyor da bunların bir standardı var mı? Yok. Kimin canı nereden

istiyorsa, kimi istiyorsa getiriyor; ne yaş sınırlaması var ne başka bir sınırlama var. Buna acil bir şekilde bir standart getirmemiz lazım, en azından bir pansuman gibi. Bunu da nasıl yapabiliriz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) - Mesela, İngiltere Ligi'ni örnek veriyorum -en önemli liglerin başında olduğu için oradan veriyorum, Alpay da oynadı orada- belli bir yaş sınırı var; yabancı oyuncu gelecek, belli bir yaş sınırı var. Tabii, Premier Lig çok üst düzey bir lig olduğu için öyle bir madde koymuş, diyor ki: "Son iki senede kendi millî takımında, yüzde 80'inde ilk 11'de oynamış olacak." Çok üst düzey kriterler koymuş ve İngiltere'ye kötü bir oyuncunun transfer olma ihtimali yok. Tabii, biz, Türkiye gerçeklerine de bakarak böyle bir kriter koyarsak -kendi millî takımında yüzde 80 oynamış olacak- biz o zaman ne Brezilya Millî Takımı'ndan ne Almanya ne İngiltere ne İspanya ne İtalya Millî Takımı'ndan oyuncu alamayız ama Türkiye ve Avrupa gerçeklerine göre kriterler koyabiliriz; şu yaş sınırı, işte "Şu 5 ligde şu kadar maç oynamış olacak." veyahut da diğer ülkelerden alırken belli standartlar koyup bu yabancı şeyine de kısmen de olsa, kısa da olsa bir çare bulabiliriz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Sadece selamlama yapmak için son otuz saniye...

BAŞKAN – Kocaeli Milletvekilisin, torpil yapmıyorum; kimseye söz vermedim, sana da vermiyorum.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Peki, teşekkür ederim.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, hayırlı uğurlu olsun; ülkemize, milletimize, spor camiamıza hayırlı olsun.

Teşekkür ediyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Son söz Mersin Milletvekili Sayın Olcay Kılavuz'a aittir.

Buyurun Sayın Kılavuz. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakanlarım, ekranları başında bizleri izleyen yüce Türk milleti; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Türk gençliği, geleceğin mimarı, Türk milletinin ışığı, Türk Bayrağı'nın şerefli taşıyıcısıdır. Türkiye, sahip olduğu genç nüfusuyla yüksek öneme sahip bir ülkedir. Türk gençliğinin enerji ve potansiyelini değerlendirmek, yatırımları ve politikaları artırmak Türk vatani ve Türk milleti adına ciddi bir kazanımdır.

Gençlerine yatırım yapmayan ülkelerin sonu hüsrandır. Gençlik merkezlerinden gençlik kamplarına; öğrenci yurtlarından Bakanlık burslarına; Gençlerin Bütçesi Gençlerde, Biz Anadoluyuz ve E-Spor gibi projelerden Çalışan ve Üreten Gençler ve Sportif Yetenek Taraması gibi programlara; terörden arındırılan bölgelerdeki sportif, sanatsal ve kültürel etkinliklerden Türk gençliğine yönelik çok yönlü ve başarılı çalışmalara kadar olimpiyatlarda ve şampiyonalardaki göğsümüzü kabartan zaferlerden ötürü Gençlik ve Spor Bakanımız Sayın Mehmet Muharrem Kasapoğlu'na ve Bakanlık çalışanlarımıza ve millî sporcularımıza yürekten teşekkürlerimi ve tebriklerimi sunuyorum.

Gazi Atatürk'ün hitabıyla: Ey Türk gençliği! Sultan Alparslan bize ebedî bir vatan bırakırken yanında siz vardınız; Fatih Sultan Mehmet Han'la yeni bir çağa kapı araladınız; vatan uğruna millet yolunda destanlar yazarken "Hey onbeşli!" diyerek Çanakkale'de, Kafkasya'da adınıza ağıtlar yaktırdınız; Gazi Mustafa Kemal Atatürk cumhuriyeti kurduğunda ondan ilham aldınız; varlığını ve adanmışlığını,

zekânız ve inanmışlığınız Türk vatanına ve Türk milletine olan yıkılmaz mensubiyetiniz ve sarsılmaz aidiyetinizle yüce Türk devletinin ve büyük Türk milletinin teminatı ve güvenceleri sizlersiniz.

Merhum Ömer Seyfettin'in "Ey gençler, sizi bekleyen vazifeler pek ağırdır. Siz bütün dünyaca silinmek istenilen bir milleti kurtaracaksınız; uyanınız, galebe için düşmanlarınızı tanımak lazımdır." çağrısı tarihî bir uyarıdır.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bravo!

OLCAY KILAVUZ (Devamla) - Bu doğrultuda, Türk gençliğini millî güvenlik sorunu olarak tanımladığımız uyuşturucu ve madde bağımlılığı bataklığına çekmek isteyenlerin, terör örgütlerinin ağına düşmesini bekleyenlerin, deistleştiğini ve ateistleştiğini iddia ederek manevi anlamda dayanıksız bırakmaya niyetlenenlerin tuzaklarını başlarına yıkmak önceliğimizdir. Türk gençliğinin dış odaklarca fonlanan, aile kurumumuza, ahlaki değerlerimize, millî kültürümüze düşman olan LGBT sapkınlığı ve sapıklığı yönlenmesini düşleyenlere, sokak röportajlarında içeriği zehirli sorular yönelterek Türk gençlerinin Türk vatanını terk etmesini dileyenlere karşı Türk tarihinin kahramanlarını Türk gençliğinin mihmandarı yapmak en temel vazifemizdir.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bravo!

OLCAY KILAVUZ (Devamla) - Türk kültürünün yüksek anlamlarını kavrayıp Türk gençliğinin yoluna ışık tutmak esas gayemiz, Hoca Ahmet Yesevi'den Hacı Bektaş Veli'ye iman hakikatlerini aktarmak asıl meselemizdir.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Helal olsun, bravo!

OLCAY KILAVUZ (Devamla) – Merhum Cemil Meriç'in "Biz apayrı medeniyetin çocuklarıyız; bambaşka ölçüleri olan, çok daha eski, çok daha asil, çok daha insanca bir medeniyetin." ifadeleri doğrultusunda, Türk gençliğinin Türk kültür ve medeniyetiyle bezenmesini sağlamak en temel görevimizdir. Bu bağlamda, Türklük gurur ve şuuru, İslam ahlak ve faziletiyle nitelikli, vatanına, milletine, dinine, devletine bağlı hayırlı bir gençlik yetiştiren, eğitimden kültüre, spordan sanata marka projeler üreten, her kademesinde görev yapmaktan şeref duyduğum Türk gençliğinin yegâne adresi Ülkü Ocakları Eğitim ve Kültür Vakfının çalışmaları her türlü övgünün, takdirin üzerindedir. Bu vesileyle Ülkü Ocakları Genel Başkanı Sayın Ahmet Yiğit Yıldırım'a, Ülkü Ocaklılara, Türk gençliğine yönelik başarılı çalışmalarından ötürü teşekkür ediyorum, yaşasın Ülkü Ocakları diyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk gençliğini desteklemek, ön yargısız bir biçimde dinlemek, ne yapmak istediklerine...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

OLCAY KILAVUZ (Devamla) – ...ve nasıl bir ülke hayal ettiklerine dair düşüncelerini ortak akılla gerçekleştirmek, "Her şey Türk için, Türk'e göre ve Türk tarafından" anlayışını hâkim kılmak, bu tür çalışmalarını ortaya koymak adına kardeşlerimize, gençlerimize her türlü desteği vermek önceliğimizdir. Gazi Atatürk'ün "Bütün ümidim gençliktedir." ifadesini parola yapan liderimiz Sayın Devlet Bahçeli Bey'in "Gelecek sizsiniz, gelecek sizin." sözünü rehber alan, "Ne mutlu Türk'üm diyene!" demekten gurur duyan, muhtaç olduğu kudreti damarlarındaki asil kanda bulan Türk gençliğine yürekten inanıyoruz ve güveniyoruz, Türk gençliğinin daima yanındayız.

Türk gençliği öncülüğünde, yüce Türk devleti tarihin en şanlı dirilişini gösterecek, büyük Türk milleti muasır medeniyetler zirvesine yükselecek, Türkiye'miz bölgesel ve küresel çapta lider ülke Türkiye hâline gelecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OLCAY KILAVUZ (Devamla) – Sayın Başkanım, tamamlıyorum.

BAŞKAN – Maalesef, maalesef...

OLCAY KILAVUZ (Devamla) – Gençlik ve Spor Bakanlığımızın bütçesinin hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Niye söz istiyorsunuz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Grup konuşması bitti Milliyetçi Hareket Partisinin, bize dair sözler vardı, onlara yanıt vereceğim; her tur sonunda yaptığımız gibi yani.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

8.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin birinci tur görüşmelerinde MHP Grubu adına konuşma yapan milletvekillerinin bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Doğrusu, MHP'li hatiplerin tek tek ne söylediğini ifade etmek istemiyorum ama iki üç konuşmada oldukça -trnak içinde- ciddi suçlamalar vardı. Burası Türkiye Büyük Meclisiymiş, suç ve suçluların sığacağı değilmiş; yasama dokunulmazlıkları bir an önce kaldırılmıymış. Doğru yani bunu savunduklarını biliyoruz da burada, bir de Mecliste temsil edilenlerden söz ediyoruz. “Sözde insan haklarını savunanlar” ve “sufle”ler falan bir sürü söz kullanıldı.

Ben şunu söyleyeyim: Evet, biz insan haklarını savunuyoruz; evet, biz hukukun üstünlüğünü savunuyoruz. Biz insan haklarını herkes için “ama”sız, “fakat”sız savunuyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Burada tek bir ilkemiz var: Evrensel hukuk, Türkiye'nin imzacısı olduğu ulusal üstü sözleşmeler ve uygulanmasa da mevcut Anayasa ve yasalardır.

Biz ırkçılık yapmıyoruz, biz tek bir kimliğin üstünlüğünü savunmuyoruz. Biz işkence için, bazılarına olur, bazılarına olmaz demiyoruz. Biz bazı katliamlara olur, bazılarına olmaz demiyoruz. Bu nedenle, bizim insan hakları anlayışımızı ve savunuculuğumuzu hiç kimse sorgulayamaz, sorgulatmayız, hadlerine değildir. Bu konuda pratiğimiz bunu gösteriyor.

Ayrıca, son olarak şunu söyleyeyim: “Ne mutlu insanım.” diyene, “Ne mutlu insanım.” diyene, “Ne mutlu insanım.” diyene; bizim kıblemiz budur. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.15

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 16.30****BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR****KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Bayram ÖZÇELİK (Burdur)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 30’uncu Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

A) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Devam)

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (Devam)

1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) ANAYASA MAHKEMESİ (Devam)

1) Anayasa Mahkemesi 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Anayasa Mahkemesi 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SAYIŞTAY (Devam)

1) Sayıştay 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Sayıştay 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) ADALET BAKANLIĞI (Devam)

1) Adalet Bakanlığı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Adalet Bakanlığı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) YARGITAY (Devam)

1) Yargıtay 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Yargıtay 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

F) DANIŞTAY (Devam)

1) Danıştay 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Danıştay 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

G) CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞYURLARI KURUMU (Devam)

1) Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurları Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurları Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ (Devam)

1) Türkiye Adalet Akademisi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Adalet Akademisi 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU (Devam)

1) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU (Devam)

1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU (Devam)

1) Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

VI.-OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARİ (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs'ün birleşime ara verildikten sonra yaşanan arbedede fiziki bir şiddete uğradığına, şu anda müşahede altında olduğuna ve kendisine acil şifalar dilediğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, birleşime ara verdikten sonra yaşanan arbedede Trabzon Milletvekilimiz Sayın Hüseyin Örs fiziki bir şiddete uğradı hepinizin bildiği gibi. Kendisi ambulansla hastaneye kaldırıldı, ciddi bir hayati tehlike de yaşadı o arada ve şu anda müşahede altında. Hüseyin Bey'e acil şifalar diliyoruz, bir an evvel de aramızda görmek istiyoruz.

Yine, birleşimi açtığımda söylediğim gibi, evet, birbirimize laf atabiliriz, bu gayet doğaldır hakaret etmediğimiz sürece ama fiziki şiddet kabul edilebilir bir şey değil.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, ceza niye uygulamıyoruz?

BAŞKAN – Onun için milletvekili arkadaşlarımdan rica ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ceza niye uygulamıyoruz Başkan?

BAŞKAN – Hepimiz birbirimizin yüzüne bakıyoruz ve burada hepimiz Türkiye'ye iyi gelecek yasalara imza atmaya çalışıyoruz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bir milletvekilinin can güvenliği yoksa neye imza atıyoruz?

BAŞKAN – Hepimiz fikirlerimizi söylüyoruz, fikirlerimizi söyleyerek yol alabiliriz ama kavgayla, gürlütle, şiddetle yol alma şansımız yoktur. Bundan sonra daha dikkatli davranacağımızı düşünüyorum.

Görüşmelerimizi sürdüreceğiz yalnız, önce İsmail Bey’e söz vermek istiyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bir milletvekilimiz söylemediği cümleden dolayı...

BAŞKAN – Sayın Tanal... Sayın Tanal, lütfen, müsaade eder misiniz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, suçta ve cezada kanunilik ilkesi vardır.

BAŞKAN – Buyurun İsmail Bey.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

9.- Bursa Milletvekili İsmail Tatlıoğlu'nun, Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs'e ilişkin açıklaması

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, gösterdiğiniz hassasiyetle ilgili çok teşekkür ederim.

Gerçekten, bugünkü olay üzücü bir gelişmenin çok ötesinde bir şey çünkü genelde arbedelerin içerisinde kaldığımızda, bir mağduriyet yaşarsınız ama bugün, bir arkadaşımız kürsüde konuşmaya giderken... Ben burada olduğumdan beri, karşı sıralarda âdeta kadrolu laf atıcılar var ve bunlar, konuşmacılara daima laf atarak insicam bozma arzusunda olanlar. Bizim konuşmacımız daha kürsüye gelirken bu tavrı göstererek başlatılan bir olay var; arkadaşımız şu an yoğun bakımda, tedbiren yoğun bakıma alındı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Bu tip olaylar ve bu tip olayları yapanlar, gerçekten, Türkiye Büyük Millet Meclisine değil, dünyanın hiçbir yerinde hiçbir millet meclisine, hiçbir parlamentoya yakışır bir tavır değil bunlar.

Bu, biraz, siyasette son zamanlarda tırmanan şiddet dilinin Meclise yansması ve alan bulması. Bu alan bulmasında da parti gruplarının yöneticilerinin, Meclis yönetiminin gerçekten çok önemli bir rolü var.

Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Şentop'un dünkü olaylarla ilgili yayınladığı açıklamayı bu olay üzerine tekrar değerlendirmesini ve tekrar bir açıklama yapmasını bekliyoruz ve biz, bu açıklamanın sadece AK PARTİ dışındaki gruplar için mi yapıldığı endişesini taşıyoruz çünkü bu olayın müsebbiplerinin bunu okumadığı ve anlamadığı kanaatindeyiz. Şiddet...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Tamamlıyorum.

Bu anlamda, Meclis Başkanlığının bu olayla ilgili tavrının sıkı takipçisi olacağız. Biz, başka şiddetleri önlemek konumunda olan parlamenterleriz ve siyasetçileriz. Bizzat kaynağı olması ve bizzat o siyasi grubun bunlara yönelik, buna yönelik eleştiri ve tutumlarının da sıkı takipçisiyiz.

Ben teşekkür ederim.

Tekrar geçmiş olsun.

BAŞKAN – Geçmiş olsun.

Sayın Bülül, buyurun.

10.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'ün, Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs'e ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de yaşanan olaydan üzüntü duyduğumuzu ifade etmek istiyorum. Hüseyin Örs Vekilimize de acil şifalar, geçmiş olsun dileklerimizi iletmek istiyoruz.

Gerçekten olmasını arzu etmediğimiz şeyler. Özellikle bütçe dönemi gibi son derece yoğun bir çalışmanın yapıldığı süreçlerde sınırlarımızın gerildiği zamanlar olabiliyor, çok hararetle tartışmalar da söz konusu olabiliyor ama her şeye rağmen bunların daha da ileriye götürülüp fiilî bir duruma dönüşmesi hiçbirimiz açısından arzu edilecek bir durum değildir. Hiçbir milletvekilimizin burada bunu arzu ettiği kanaatinde değilim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Gazi Meclisimizin mehabetine, saygınlığına da yakışacağı düşüncesinde değilim. İnşallah, bu tür olaylar bir daha yaşanmaz.

Ben, tekrar, Hüseyin Örs Bey'e acil şifalar dilerken İYİ Parti Grubuna da geçmiş olsun dileklerimi sunuyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Beştaş, buyurun.

11.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs'e ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Doğrusu biz de çok üzüntülüüz. Maalesef, dışarıdaki şiddet dalgası ve yaklaşımı Meclisin Genel Kuruluna kadar sırayet etti. Aslında bu ilk değil, üzümlere belirteyim ve sadece bir örnek vereyim: Geçen dönem de bizim Mahmut Toğrul Vekilimizin omuzu yerinden çıktı ve kolu kırılmıştı yine Meclisteki bir şiddetten dolayı.

Ben İYİ Parti Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs Bey'e acil şifa diliyorum, geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Bugün Meclis Başkanlığı bütçesi görüşülüyor. Meclis Başkanı burada değil ama temsilen burada ilgililer ve yetkili arkadaşlar var. Ben, Meclis Başkanı başta olmak üzere, Meclis Başkanlık Divanının milletvekillerinin hak ve özgürlüklerine kesinlikle gereken önemi vermediklerini, iktidar grubu milletvekili olup olmamasına göre bir tutum sergilediğini ve taraflı davranıldığını Meclis kayıtlarına geçirmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Hâlâ bu Parlatentonun bir üyesi, İğdır Milletvekilimiz Habip Eksik evinde -bacağı 3 yerden kırılmış vaziyette, ameliyat edildi- tedavi görüyor ve Meclis Başkanı tek bir söz etmedi; aksine, bu konuda olan taleplere neredeyse "Milletvekili kendi bacağına kırdı." diyecek kadar İçişleri Bakanını, daha doğrusu, suç işleri bakanını onaylamış oldu. Bu, kabul edilemez. Yani bir milletvekili dışarıda bacağı kırılacak kadar şiddet görüyorsa, Meclis içinde aynı iktidar grubunun milletvekilleri başka bir milletvekilini yoğun bakımlık yapacak kadar dövebiliyor; işte şiddet iklimi dediğimiz tam da budur.

Tekrar geçmiş olsun dilekelerimizi iletiyoruz İYİ Parti Grubuna da. Şifa diliyorum Hüseyin Örs Vekile.

BAŞKAN - Sayın Emre...

12.- İstanbul Milletvekili Zeynel Emre'nin, Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs'e ilişkin açıklaması

ZEYNEL EMRE (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle Trabzon Milletvekili Sayın Hüseyin Örs'e ve İYİ Parti Grubuna geçmiş olsun dilekelerimizi iletiyoruz. Bugün şu görüldü ki Türkiye Büyük Millet Meclisi esasında çok büyük bir tehlike atlattı -yani yoğun bakıma alınması- Allah korusun, daha kötü bir sonuçla sonuçlanması durumunda bunun hesabını burada kimse veremezdi.

Tabii, şiddete karşı ortak tavır almak, hele hele Türkiye Büyük Millet Meclisinde oluşan şiddete karşı ortak tavır almak sadece konuşmakla olmaz. Dün burada bizim bir milletvekilimiz kınama cezası aldı hakaret ettiği iddiasıyla. Dolayısıyla bugün baktığımızda hakaret mi daha büyük bir suç, fiziki bir saldırı mı daha büyük bir suç diye; herhalde Adalet Bakanlığı bütçesinin görüşüldüğü bu ortamda -Adalet Bakanı da burada- kimse hakaret etmenin daha büyük bir kabahat olduğunu söylemez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – O nedenle, “Benim milletvekilim yapmıştır, ben bunu korurum.” anlayışına girdiğiniz zaman hem adaleti sağlayamazsınız hem de Meclise karşı saygılı davranmış olmazsınız. O nedenle, bu konuda çok açık bir durum var. Dolayısıyla tüm partilerin en azından bu konuda ortaklaşması -henüz bütçenin ikinci günündeyiz- bundan sonraki olaylar açısından da bir örnek oluşturur diye düşünüyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Turan...

13.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs'e ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de “ama”sız, “fakat”sız, yürekten Hüseyin Bey’e geçmiş olsun diyorum. Fiilî müdahale, küfür, kavga asla kabul edilemez. Dün de maalesef benzer görüntüler yaşadık, bugün de benzer görüntüler yaşadık; isteriz ki bunlara hep beraber “Dur!” diyelim, dikkat edelim. Bütçe görüşmeleri bittiğinde, yeri geldiğinde makamlarımız bitip gittiğinde dönüp arkaya baktığımızda mahcup olmayalım.

Meclis, bu aziz milletin kalbi, gözü kulağı bir anlamda. O yüzden herkesten daha dikkatli olmak bize yakışır, Meclisin mehabetine uygun davranmak bize yakışır. Hepimizin daha dikkatli olması, kürsüye çıkan arkadaşımızın da Grup Başkan Vekillerimizin de laf atan vekillerimizin de ona cevap verenlerimizin de çok daha dikkat etmesi gerekir diye düşünüyorum. AK PARTİ Grubu adına Sayın Grup Başkan Vekilimiz Elitaş Bey az önce Hüseyin Bey’i hastanede ziyaret ettiler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Durumun iyi olduğunu yerinde öğrendiler. Tedbiren müşahede sürecinin devam ettiğini bize ifade ettiler. Ben tekrar Hüseyin Bey’e geçmiş olsun diyorum.

BAŞKAN – Evet, biz de geçmiş olsun dilekelerimizi bir kez daha iletiyoruz ve görüşmelere devam ediyoruz.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Ceveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

A) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Devam)

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (Devam)

1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) ANAYASA MAHKEMESİ (Devam)

1) Anayasa Mahkemesi 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Anayasa Mahkemesi 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SAYIŞTAY (Devam)

1) Sayıştay 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Sayıştay 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) ADALET BAKANLIĞI (Devam)

1) Adalet Bakanlığı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Adalet Bakanlığı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) YARGITAY (Devam)

1) Yargıtay 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Yargıtay 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

F) DANIŞTAY (Devam)

1) Danıştay 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Danıştay 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

G) CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞYURLARI KURUMU (Devam)

1) Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurları Kurumu 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurları Kurumu 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ (Devam)

1) Türkiye Adalet Akademisi 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Adalet Akademisi 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

H) HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU (Devam)

1) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU (Devam)

1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU (Devam)

1) Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Söz sırası Halkların Demokratik Partisinde.

Halkların Demokratik Partisinden ilk konuşmacı Gaziantep Milletvekili Sayın Mahmut Toğrul.

Buyurun Sayın Toğrul. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Kamu Denetçiliği Kurumu bütçesi üzerine partim adına söz aldım. Bu vesileyle Genel Kurulu, Genel Kurulun sevgili emekçilerini ve ekranları başında bizleri izleyen sevgili yurttaşlarımızı öncelikle saygıyla selamlıyorum.

Meclis olarak yaklaşık yirmi beş gün Komisyon aşamasında bütçe görüşmeleri gerçekleştirildi. Şimdi ise on iki günlük Genel Kurul bütçe görüşmelerini sürdürüyoruz fakat tek adam rejimiyle birlikte Parlatmentonun bütçe yapma hakkının tamamen elinden alındığının altını özellikle çizmek gerekiyor çünkü merkezî bütçeler Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığınca hazırlanıyor ve biz de Meclis olarak bütçenin virgülünü dahi değiştirmeden prosedürel demokrasi oyunu sergilemekten başka bir şey yapamaz durumdayız. Aslında geldiğimiz aşamada bütçe görüşmesi, maalesef, sadece bir ritüel hâlinde devam ediyor.

Sayın Başkan, sayın vekiller; mevcut tek adam rejimiyle birlikte Meclis denetim ve yasama yetkilerinden mahrum bırakıldı. Tek adam rejimi orantısız ve denetimsiz bir şekilde güçlenirken Meclis gün geçtikçe işlevsizleştirildi; deyim yerindeyse tek adam rejimi Türkiye Büyük Millet Meclisi yasama yetkisini gasbetti. Türkiye Büyük Millet Meclisinin yasama yetkisinin gasbedilmesine başta Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı olarak karşı çıkması gereken Sayın Şentop, bu konuda maalesef tek bir adım atmadı. Meclis halkın sorunlarını gündeme getirmek ve çözmekle yükümlüdür. Ne zaman yaşanan sorunlara ilişkin Meclise araştırma önergesi sunsak ya da çözüm önerilerinde bulunsak iktidar olarak buna engel oluyorsunuz. Sizce muhalefet hiçbir doğru öneri getirmiyor mu? Bu Meclis sadece iktidar milletvekillerinden mi oluşuyor? Farkında mısınız, sarayın istediği yasalar dışında Meclisten hiçbir yasa geçmiyor. Meclis işlevsizleştirildi ve iktidarın politikalarını yasama yoluyla noterleyen bir büroya dönüştü. Bakın, 27'nci Dönemde yaklaşık 270 kanun teklifi kabul edilmiş, sadece 1 kanun teklifinde muhalefetle ortaklaşımış.

Sayın Başkan, diğer bir yandan, Parlamento yasama denetiminin yapıldığı bir yerdir. Başkanlık rejimiyle Meclisin bu yetkisi elinden alındı; gensoru verilemiyor, yürütmeden hesap sorulamıyor, yasama yoluyla iktidarı denetlemek demokrasinin temel ilkelerinden biri olmasına rağmen bu denetim hakkı Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından engelleniyor, hatta bizzat Meclis Başkanının eliyle

engelleniyor. En önemli denetim yollarından biri olan yazılı soru önergelerinin büyük bir kısmına ilgili bakanlıklar tarafından cevap verilmiyor, birçoğu da genellikle Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü gerekçe gösterilerek iade ediliyor. Bu, Meclisin yaşanan en büyük ayıbı; bir an önce son verilmesi gerekiyor. En çok cevap vermeyen de -şu anda gerçi kendileri meşgul- Adalet Bakanı maalesef. Bakınız, 27'nci Dönem Beşinci Yasama Yılında 73.779 yazılı soru önergesinin 71.248'i işleme alınmış; işleme alınan önergelere sadece 9.847'si süresi içerisinde, 35.723'ü ise süresi geçtikten sonra olmak üzere toplam 45.570'i cevaplanmış, 21.929'u yanıtız bırakılmış ve 1.319 önerge genelde bizim gruba ait ve sizin, Meclis Başkanının absürt nedenlerinden dolayı iade edilmiş. Absürt diyorum çünkü gerçekten absürt. Bakın, şimdi, burada, sizin, Genel Kurulun huzurunda Sayın Şentop'a sormak istiyorum: İade ettiğiniz önerelerde... "Asimilasyon" demeyelim, peki, ne diyelim? "İşkence" demeyelim, ne diyelim? "Sivillere yönelik hak ihlalleri" demeyelim, ne diyelim? "Maraş, Roboski, Ankara Gar ve Suruç katliamı" demeyelim, peki, ne diyelim? "Cinsel şiddet ve yargısız infaz" demeyelim, ne diyelim? Şimdi, bu önereleri neden geri iade ediyorsunuz? Bir açıklama yapın. İktidarınızın istediği dille yazılmadığı için ya da sorulmasını istemediğiniz alanlardan sorulduğu için mi iade ediyorsunuz?

Sayın Başkan, yönetimdeki bu Mecliste yaşanan tek ayıp bununla da sınırlı değil. Bakın, bu Meclis Kürtçeye yönelik yaklaşımıyla da bir ayrımcılık yapıyor; milyonlarca yurttaşın ana dili olan Kürtçenin Meclis kürsüsünde dahi duyulmasına tahammül edilemiyor, bu coğrafyada en çok konuşulan ikinci dil ya "x" ya da "bilinmeyen dil" olarak kayıtlara geçiyor. Bakın, milletvekillerimiz Meral Daniş Beştaş ve Feleknaş Uca'nın Kürtçe yapmış olduğu konuşmaları Meclis tutanaklarına "x" olarak yansıdı; bu, utanç verici bir durum. Yine, Sayın Ayşe Sürücü'nün 8 Aralık 2021 Meclis konuşmasında, konuştuğu sırada mikrofonu kapatıldı. Örnekler çoğaltılabilir ancak bir örnek bile bin yıldır bu topraklarda yaşayan kadim bir halka yapılan saygısızlığa dikkat çekmek için yeterlidir diye düşünüyorum. İktidarınız işine geldiği zaman Kürtlerin yoğun yaşadığı bölgelerde pankartlar asıp "Kürt kardeşlerim" söylemlerinde bulunabiliyor. Hani Kürtçe bilinmeyen bir dildi, hani Kürtçe bilinmeyen bir dildi? Biz Kürtler bunu bir hakaret olarak kabul ediyoruz, bunu bilmenizi istiyoruz.

Sayın milletvekilleri, bu Meclisin bir diğer ayıbı ise milletvekillerinin itibarının, haysiyetinin yerlerde sürüklendiği bir döneme tanıklık ediyoruz. 27'nci Dönem, milletvekillerinin kolluk kuvvetleri tarafından saldırıya ve şiddete maruz kalmasıyla rekor kırılan bir dönem oldu. Musa Piroğlu Vekilimiz tekerlekli sandalyeden düşürüldü, Ayşe Acar Başaran'a bir polis memuru "Seni duvara çivilerim." diyebildi, Semra Güzel polisler tarafından gözaltına alınırken işkenceye varan şiddete maruz kaldı ve en vahimi ise Habip Eksik ile Sait Dede kolluk tarafından darbedildi, Habip Eksik arkadaşımızın bacağı 3 yerinden kırıldı. Kırılan aslında Meclisin onurudur, itibarıdır; kırılan, halkın iradesidir. Meclis Başkanı Şentop'tan Meclisin haysiyetini korumak için tek kelime duymadık, hatta, daha da ötesi, bu, işkenceye varan şiddeti sanki haklıymış gibi gerekçelendirdi. Başkanlık Divanında gündeme getirdiğimizde "Ben sizin sözünüze mi güveneyim yoksa devlet birimlerinden gelen söze mi güveneyim?" Devlet birimleri Habip Eksik Vekilimizin algı oluşturmak için yere düştüğünü ve bacağına 3 yerinden kırıldığını iddia etti. İçişleri Bakanı "Kendisi kırmış." dedi. Şimdi, size devletin bu bilgileri sağlıklı geliyorsa Şentop, siz de bu Meclisi yönetmeye devam edin.

Bu Meclisin milletvekillerinin itibarının korunmaması konusundaki bir diğer uygulaması ise milletvekilliklerinin düşürülme meselesidir. Meclis Başkanı olarak konunun teknik bir konu olduğu söyleminde bile bulunuldu. 2020 yılına kadar Mecliste beklemekte olan mahkeme kararları bir anda okundu çünkü talimat öyle gelmişti, çünkü Meclis Başkanlığı tarafsızlıktan çıkıp siyasi partilerin mücadelesinde bir taraf hâline geldi, Meclis Başkanı açıkça tarafgirlik yapıyor. O kadar taraf tuttu ki seçilmiş bir milletvekilini Meclisten çıkarmak için sahte tutanak düzenlemekten çekinmedi; o kadar

ileriye gitti ki yine, İç Tüzük'e aykırı, kişiye özel yoklama yaptırarak bir milletvekilimizin vekilliğinin düşürülmesi için bir çaba içine girdi.

Bu Mecliste yaşanan bir diğer sorun ise Meclis çalışanlarının sorunudur. Dört yıldır bütçe konuşmalarında söylüyoruz ve artık dilimizde tüy bitti ama siz başta Meclis Başkanı olarak bu sorunlara çözüm üretmediniz. Meclise ayrılan bütçenin en büyük kısmını personel giderleri oluşturuyor. Sözleşmeli personelin kıdem tazminatı hakkı gasbediliyor. Evrak dolaşımı, temizlik, büro araç ve gereçlerin temini, taşınması gibi hizmetlerin sunulduğu birimde çalışan emekçiler Meclis çatısı altında esnek ve güvencesiz çalıştırılıyorlar. Yine, aynı şekilde, çay ocağında çalışan emekçiler, personel eksikliği nedeniyle, artan iş yükünün altında her geçen gün daha da eziliyor. Meclis çalışanlarının kıdem tazminatı hakkı tanınarak özlük hakları ve sosyal güvenceleri garanti altına alınmalı, sendikal hakları korunmalı ve desteklenmelidir.

Bu arada, Meclis bir müşavirler meclisine dönmüş. Soruyorum Sayın Başkan: Bu Mecliste kaç tane müşavir var, kaç tane sadece bankamatik müşaviri var?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Bunun cevaplanmasını istiyorum.

Yine, Kamu Denetçiliği Kurumuyla ilgili birkaç cümle etmek istiyorum Sayın Başkan. Mahkeme kararlarına uyulması yönünde tavsiyede bulunma yetkisi olmasına rağmen, bugüne kadar Kobani davası, Demirtaş davası başta olmak üzere, AİHM'in ihlal kararı verdiği birçok davayla ilgili kararın uygulanması yönünde Sayın Başkan bir tavsiyeniz olmadı.

Yine, diğer yandan, cezaevlerinde binlerce mahpusun, görevli personel tarafından, işkence ve kötü muameleye maruz kaldığı, ağır hasta mahpusların hastane hizmetlerinden neredeyse hiç faydalanmadıkları dönemde kurum yalnızca bir sevk başvurusu için bile tavsiye kararı vermedi, kılını dahi kıpırdatmadı. Bunun dışında, kolluk güçleri tarafından kaçırılan yurttaşlara Emmiyette ve karakolda işkencelere ilişkin incelenemezlik kararı vermesi utanç vericidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Sonuç olarak, Kamu Denetçiliği Kurumu toplumsal sorunların, hak ihlallerinin büyük bir çoğunluğunu görmezden gelmiştir, dolayısıyla kuruluş amacını yerine getirmiyor maalesef.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Toğrul.

Söz sırası Ankara Milletvekili Sayın Filiz Kerestecioğlu'nda.

Buyurun Sayın Kerestecioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anayasa Mahkemesi bütçesi üzerine söz aldım.

Ülkedeki yargı pratiğine baktığımızda bir tarafta cezasızlıkla ödüllendirilen suçluları, diğer tarafta ise uzun tutuklulukla hükümsüz cezalandırılan muhalifleri ve siyasetin yargıya müdahalesini görüyoruz. Yani Sezen Aksu'nun “Ben, sende tutuklu kaldım.” şarkısı gibi âdeta bütün ülke sizde tutuklu kaldı ya da ev hapsinde ya da adli kontrolde.

Tutukluluk artık hüküm gibi. Ceza kadar tutukluluk süresi geçiriliyor, başına gelecekleri göze alarak yurt dışından dönenler ise “Kaçma şüphesi var.” denilerek tutuklanabiliyor. Bu ülkede yıllardır biliyoruz ki her iktidar kendine uygun yargı sistemini kurmaya çalışır çünkü bu ülkede herkesin

rövanşları var. İstiklal Mahkemeleri, 1960 darbesi, 1971 darbesi, 1980 darbesi, 28 Şubat ve yüz binlerce insanın bu siyasi pratik içinde işkenceye maruz kalıp kamu haklarından yoksun bırakılması, idam edilmesi. Rövanşlar, rövanşlar, rövanşlar ve bunun için kullanılan bir de yargı aparatı. Bu ülkede, eğer yargı siyasetin aparatı olmasaydı; örneğin, Gültan Kışanak 12 Eylülde yaşadıklarından sonra bugün, baş tacı yapılır, devlet özür dilerdi ama heyhat, aynı siyaset, yargı aynı yargı, kitap yine aynı bu kırmızı kitap.

OHAL Komisyonu nasıl yargıya başvuruyu engelleyen bir fren mekanizması olarak kullanıldıysa Anayasa Mahkemesinin de günümüzdeki işlevi AİHM'e giden süreci geciktirmek oluyor; bir hak ihlali kararı verdiğinde dahi bu kararı o kadar geç veriyorlar ki artık o ihlalin giderilmesinin bir karşılığı da kalmıyor.

Ayrıca, Anayasa Mahkemesi başvuran kişiye ve olaya göre de dosyayı bekletiyor. Örneğin, barış akademisyenlerinin ihracından sonra, AYM'ye başvurdukları sürede, iktidar OHAL Komisyonu kurdu; AYM de tüm bu başvurulara iç hukuk yollarının tüketilmediği gerekçesiyle ret verdi ama gel gör ki başvuru tarihinde böyle bir komisyon dahi yoktu. Ayrıca, komisyon etkili bir iç hukuk yolu da değil. Ayrıca, bu Komisyon hâlen karar vermedi ve barış akademisyenleri dosyalarının çoğu hâlâ bekletiliyor.

Bir başka örnek, Cumhurbaşkanına hakaret dosyaları... AYM bu konuda da ısrarla karar vermiyor ve bir içtihat oluşturmuyor. Bu da aslında kişiye göre davrandığının kanıtı. Adalet Bakanlığı verilerine göre, 2014'te 110 olan Cumhurbaşkanına hakaret davası, 2021'de 9.168'e çıktı; 110 nerede, 9.168 nerede. Son sekiz yılda Cumhurbaşkanına hakaret suçlamasıyla açılan soruşturma sayısı 200 bine dayanırken dava sayısı ise 44.675 oldu.

Bir başka örnek yine, Aysel Tuğluk'un annesinin cenazesindeki linç girişimi ve çıkan olaylarla ilgili davada azmettiren, olay anında müdahale etmeyen, görevini ihmal eden kamu görevlilerinin soruşturulmasına dair şikâyet başvurusunda hiçbir inceleme yapılmadan karar çıktı ve bu kişilerin yargılanmasına izin verilmedi, bu dosya 2017'den beri AYM'de. Aslında çok basit bir dosya çünkü hiç işlem yapılmadan soruşturmanın önünün kesilmesi tek başına ihlal olduğu hâlde bu dosyayla ilgili de AYM karar vermiyor. Aynı şekilde, toplantı ve gösteri hakkının ihlal edildiğine dair bir karar verip -mesela geçen benim başvuruma böyle bir karar verdi- tazminat da öderken "Kötü muamele ederim de parayı da öderim." demiş misali. Asla ama asla kamu görevlilerinin yargılanmasına yol verecek bir karara imza atmıyor AYM ve her cenahtan insan nasibini alıyor uygulamalarımızda.

Bir başka örnek, 15 Temmuz darbesinden tutuklanan Tuğgeneral Kemal Mutlum cezaevindeyken beyin kanseri oldu. Adli Tıp 3'üncü ameliyatından sonra entübe edilen Mutlum'un tedavisine hastanede devam edilmesi ve infazın üç ay ertelenmesi gerektiğini oy birliğiyle kararlaştırdı. Mahkeme Adli Tıbbı değil TEM'i dinleyerek "FETÖ tehdidi devam ediyor." sözünü dinledi ve infazı erteledi. Peki, tedbir talebiyle başvuru AYM ne yaptı? Talebi reddetti ve Kemal Mutlum Adli Tıp raporunda öngörülen üç ay bile dolmadan 24 Kasım'da hayatını kaybetti; cezaevinde, cezaevlerinde yüzlerce, binlerce hasta mahpus bu durumda.

Bu ülkenin siyasi tarihi aynı zamanda parti kapatma tarihidir. 1'inci yüzyılımı henüz doldurmamış cumhuriyette 28'i Anayasa Mahkemesi tarafından olmak üzere 60 siyasi parti kapatıldı. Peki, bu partiler kapatıldı da onların mensuplarının fikirleri yok mu oldu? Her siyasi gelenek kendisini başka isimlerle var etmeye devam etti ancak ülke siyaseti 2022 yılında da hâlâ bir adım ileriye gidemedi ve Anayasa Mahkemesi gündeminde bizim kapatma davamız var. AYM, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının HDP'nin kapatılmasına ilişkin hazırladığı ilk iddianameyi terör örgütünün odağı olma suçlamalarının partiyeye ilişkinin kurulmadığını söyleyerek iade etmişti ama ne hazırlanan ikinci iddianame ne de davaya sonradan delil diye eklenenler bu davanın siyasi emellerle açıldığı gerçeğini değiştirmede,

değiştirmeyecek. İkinci iddianame neredeyse AYM'nin iade gerekçelerinden hiçbirine uygun olarak düzenlenmeden AKP'nin tek başına iktidarı kaybettiği 7 Haziran seçimlerinin yıl dönümünde tekrar AYM'ye sunuldu. Goebbels'iniz algı atraksiyonları için özel günleri kullanmayı çok seviyor, biliyoruz, bu da 7 Hazirandı. İddianamenin yüzde 85'i kişilerin soruşturma ve kovuşturma dosyalarının üst üste yığılmasından oluşuyor. İddianamenin kalan kısmında ise Anayasa'ya veya Siyasi Partiler Yasası'na aykırılık teşkil eden bir tane dahi karar yer almıyor. Yine, bu yüzde 15'lik kısımda, kapatma gerekçesi olarak 2014'teki bazı belediyelerin faaliyetleri gösterilmiş. Bu faaliyetlerin suç oluşturup oluşturmadığı bir yana, bahsedilen belediyelerin hiçbiri HDP belediyesi değildir.

Bu davada bir başka hukuk şahıkası şüphesiz ki İrfan Fidan(!) Sezgin Baran Korkmaz'ın mal varlığı üzerindeki yasağı ve yurt dışına çıkış yasağını kaldırmasıyla da tanınan Fidan, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı döneminde HDP'liler hakkında çok sayıda soruşturmaya imza attı. Kapatma davası iddianamesine konu edilen 46 dosyanın soruşturma aşamasında onun imzası var. Kısacası, şahsın kendisi bu dosyanın hem savcısı hem hâkimi; oh ne âlâ memleket, hem çal hem oyna!

Her cenahın kendi meşrebince anlamlar yüklediği cumhuriyetin 100'üncü yılını yine parti kapatarak ve başta Kürt halkının, HDP'ye gönül veren tüm muhaliflerin iradesini yok sayarak mı taçlandıracaksınız göreceğiz.

Kısacası, AYM, 2022'deki rolünü kapatma davasıyla belirleyecek. Şair Özdemir Asaf "Adalet" şiirinde "İnsansız adalet olmaz/Adaletsiz insan olur mu/Olur, olmaz olur mu!/Ama olmaz olsun." demişti. Evet, artık her kesimden insan bu ülkede boğazına kadar haksızlığa batmış ve "Olmaz olsun." diyor. Soruyorum: Biz Anayasa'sı olan bir ülke miyiz gerçekten? Temel hak ve özgürlükleri güvence altına almayan bir ülkede adil ve demokratik bir seçim olabilir mi örneğin? Her gün kadınlar öldürülürken, LGBTİ hakları âdeta görünmez olurken; barış hakkı, vicdani ret hakkı yerle edilirken; tarikatlar 6 yaşındaki çocukların hayatını daha yaşarken söndürürken "Anayasa var." diyebilir miyiz biz bu ülkede?

Neden başvurur insanlar size? Bakın, 30 Haziran 2022'ye kadar 428.554 bireysel başvuru olmuş. Neden başvurur insanlar size? Dava açma merakları olduklarından mı? Hayır, adaletsizlikten; hak aramak istedikleri için, haksızlığa uğradıkları için. Hâlâ askerî darbe tortularıyla dolu olsa bile bu Anayasa nerede gerçekten bu ülkede? Neden AİHM kararlarını uygulamıyorsunuz? Son 18'inci madde ihlali kararıyla tüm arkadaşlarımızın serbest bırakılması gerekiyor. Nasıl bırakmazsınız? Nerede Anayasa?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Evet, bu bütçe iktidarın son bütçesi olduğu gibi, 12 Eylül artığı Anayasa'nın da son demi olacak. Sivil, özgürlükçü, eşit yurttaşlığı esas alan yeni bir anayasayla ülkeyi hep birlikte demokratikleştireceğiz ancak bu anayasa sadece Parlamento'ya sıkışmış ve yurttaşlardan sadece oy kullanmasını bekleyen bir siyasetle değil, özgür bir ülkede yaşamak isteyen gençlerin ve kadınların kararıyla gelecek. Yani demek istiyorum ki: Duydunuz zilin sesini, size ayrılan bütçenin ve sürenin sonuna geldiniz; yavaş yavaş çekilebilirsiniz.

Hüseyin Örs Vekilimize de acil şifalar diliyorum.

Saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Bingöl Milletvekili Sayın Erdal Aydemir.

Buyurun Sayın Aydemir. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii, konu Adalet Bakanlığı ve Kamu Denetçiliği bütçeleri olunca hukuk insanlığına zerreyimiskal şüphem olmayan Sayın Adalet Bakanımıza ve yine hukukçu kimliğiyle tüm Türkiye’de tanınan Sayın Şeref Malkoç’a özellikle Ceza İnfaz Kanunu’nda bazı hususları belirtme zarureti hasıl olduğu için de hatırlatma gereğini hissediyorum; hissetmiyorum, düşünüyorum. Özellikle, Adalet Bakanının meri, yürürlükte olan yasaların uygulanması için başsorumluluğunu yine kendisine hatırlatıyorum.

Sayın milletvekilleri, bir kişi yerel mahkemelerde yargılandıktan sonra verilen karar eğer yüksek mahkeme tarafından da onanmışsa bundan sonraki aşama cezaevinde geçmiş olduğu süreçtir. Cezaevinde kaldığı süreç de Ceza İnfaz Yasası tarafından tanımlanmıştır.

Sayın Bakan ve Sayın Başdenetçi, yaklaşık yirmi dört yıldan beridir İmralı Cezaevinde çok ağır tecrit koşulları altında tutulan Sayın Öcalan’a yönelik özellikle Ceza İnfaz Kanunu’nda belirtilen bazı maddeleri okuyup uygulanması için sizden talepte bulunma zarureti hasıl oldu.

Özellikle madde 59 “Avukatlarla görüşme hakkı...” Ceza İnfaz Yasası’nın 59’uncu maddesi her mahpusun, her hükümlünün cezaevinde bulunduğu süre içerisinde avukatlarıyla görüşme hakkını düzenlemektedir.

Yine, Ceza İnfaz Yasası’nın 62’nci maddesi süreli veya süresiz yayınlardan yararlanma hakkını düzenlemektedir. Hükümlü ve mahpus süreli ve süresiz yayınlar eğer mahkeme kararı tarafından yasaklanmamışsa her hâlükârda bunlardan yararlanma hakkına sahiptir.

Yine, Ceza İnfaz Yasası madde 66 “Hükümlünün telefon ile haberleşme hakkı.” Bu da çok açık, sarih bir şekilde tanımlanmış; bu hakkın da Sayın Abdullah Öcalan’a tanınması gerekmektedir.

Yine, Ceza İnfaz Yasası 67’nci madde “Hükümlünün radyo, televizyon yayınları ile internet olanaklarından yararlanma hakkı.” Eğer bulunduğu ceza infaz kurumunda merkezi bir sisteme bağlı olan radyo ve televizyon varsa bunlardan da harfiyen yararlanmak durumundadır.

Ayrıca, Ceza İnfaz Yasası 68’inci madde “Hükümlünün mektup, faks ve telgrafları alma ve gönderme hakkı.” Bu hakkı da çok açık ve sarih, artık açıklamaya izah kalmayacak şekilde yasa koyucu belirtmiş.

En önemli haklardan biri de yine Ceza İnfaz Kanunu’nda 83’üncü maddede tanımlanmış; kişinin, üçüncü dereceye kadar yakınları ve kendisinin adreslerini ve kimliklerini belirtmiş olduğu 3 kişiyle istediği zaman görüşebilme hakkı düzenlenmektedir.

Çok acıdır ki Sayın Bakanım -hukuka olan inancınıza zerreyimiskal şüphem yok- Sayın Başdenetçi, bu konuların takipçisi olup bu yasal ihlallerin bir an önce son bulması için huzurunuzda, Meclis huzurunda sizlerden bir kere daha talepte bulunma zarureti hasıl oldu ve talepte bulunuyoruz.

Tabii, uluslararası alanda ülkemizin yetkisini kabul etmiş olduğu Avrupa İşkencenin Önlenmesi Komitesi olarak tanımlanan CPT’nin de buradan bir çağrımız var: CPT de İmralı Cezaevindeki koşulları incelemesi ve konuyla ilgili raporları mantıklı bir şekilde, hukuki gerekçelere dayanmadan kamuoyuyla paylaşması zaruretinin olduğunu, bunun bir hak olduğunu, bunun da uluslararası mevzuatta kendisine yüklenen bu yükümlülüğünü...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERDAL AYDEMİR (Devamla) – Başkanım, bir dakika.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ERDAL AYDEMİR (Devamla) – CPT’nin de İmralı Cezaeviyle ilgili bu yükümlülüğünü yerine getirmesini talep ediyor ve hatırlatıyoruz.

Ayrıca, Sayın Bakanım burada, birinci derecede de kendisi Ceza İnfaz Yasası'nın uygulanmasından sorumlu... Şu anda cezaevinde bulunan yüzlerce mahpus ve hükümlü şartlı tahliye koşulları gerçekleşmiş olmasına rağmen cezaevinde tutulmakta, sudan sebepler gerekçe gösterilerek tahliyeleri engellenmektedir. Bunlardan birisi de otuz yıl altı aydır Silivri 1 no.lu Cezaevinde tutulan Çetin Arkaş'tır. Bakın Sayın Meclis, Sayın Bakan, otuz yıl altı ay. Şartlı tahliyenin yerine getirilmemesi sebepleri de gerçekten sudan sebeplerdir, 2007 yılında Adalet Bakanlığına yazmış olduğu dilekçelerde "Sayın Öcalan" ibaresinin kullanılmasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERDAL AYDEMİR (Devamla) – Bu kadar gülünç bir gerekçe olamaz.

Tüm Meclisi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Diyarbakır Milletvekili Sayın İmam Taşçier.

Buyurun Sayın Taşçier. (HDP alkışlar)

HDP GRUBU ADINA İMAM TAŞÇIER (Diyarbakır) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

“...” (x)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, anlamıyoruz denilenleri.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Sayın Başkan, hangi parlamentoda konuşuyor acaba? Burası Türkiye Parlamentosu.

İMAM TAŞÇIER (Devamla) – “...” (*)

BAŞKAN – Sayın Taşçier, bakar mısınız lütfen.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Devamla) – Sayın Başkan...

Ya, hangi parlamentoda konuşuyorsunuz Sayın Hatip?

İMAM TAŞÇIER (Devamla) – “...” (*)

BAŞKAN – Sayın Taşçier...

İMAM TAŞÇIER (Devamla) – “...” (*)

(Mikrofon Başkan tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Başkan, niye kısıyorsunuz?

(HDP sıralarından alkışlar, sıra kapaklarına vurmalar)

İMAM TAŞÇIER (Devamla) – “...” (*)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, mikrofonu niye kısıyorsunuz?

İMAM TAŞÇIER (Devamla) – “...” (*)

BAŞKAN – Sayın Taşçier...

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Burası Türkiye Cumhuriyeti Parlamentosu.

(HDP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar)

İMAM TAŞÇIER (Devamla) – “...” (*)

BAŞKAN – Sayın Taşçier, müsaade eder misiniz.

İMAM TAŞÇIER (Devamla) – “...” (*)

(*) Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

BAŞKAN – Sayın Taşçer, müsaade eder misiniz.

NURAN İMİR (Şırnak) – Söz hakkını kesemezsiniz Sayın Başkan.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – CHP'nin Kürt meselesine bakışı bu mudur?

NURAN İMİR (Şırnak) – Söz hakkını kesemezsiniz Sayın Başkan.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – CHP'nin Kürt meselesine bakışı bu mudur?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri... (HDP sıralarından gürültüler)

Sayın milletvekilleri, herkesin bir ana dili var, benim de bir ana dilim var.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Kürt milletine bakışınız bu mudur?

BAŞKAN – Kürsüde ben de ana dilimde konuştuğum zaman buradaki hiçbir milletvekili beni anlayamaz, birçok arkadaşımın farklı farklı ana dilleri var, hepimizin anlayabilmesi için resmî dilimiz olan Türkçe'yle konuşmaya davet ediyorum. (HDP sıralarından gürültüler)

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Kürt milletine bakışınız budur.

BAŞKAN – Bir cümle söyleyebilir, iki cümle söyleyebilir ama konuşmanın tümünü yapamaz arkadaşlar, böyle bir olay yok.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, kabul etmeyeceğiz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, bir müsaade edin.

NURAN İMİR (Şırnak) – Bizim konuşma hakkımızı gasbedemezsiniz!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Başkanım, Küba Elçisi İngilizce konuştuğunda siz onu dinlediniz.

BAŞKAN – Sayın Toğrul, ben bir süre dinledim. (HDP sıralarından gürültüler)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Onu yaptınız ama.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Bunu kabul etmiyoruz!

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz! Müsaade eder misiniz!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan!

BAŞKAN – Gereçesini açıklıyorum, müsaade edin, müsaade edin.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Sizin Kürt meselesine bakışınız budur.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya, böyle bir usul yok ya!

BAŞKAN – Bir saniye müsaade eder misiniz? Bu ülkede sadece Kürtler yaşamıyor. (HDP sıralarından gürültüler)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Böyle bir usul yok, mikrofonu kesemezsiniz!

BAŞKAN – Peki.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Herkes dilini konuşsun sadece Kürtler değil, Arap'ı da konuşsun, Ermeni'si de konuşsun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bir müsaade edin arkadaşlar.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – İlk defa Kürtçe konuşulurken mikrofon kapatılıyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, mikrofonu kesemezsiniz.

BAŞKAN – Keserim, keserim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Böyle bir usul yok. Siz İç Tüzük’e aykırı hareket ediyorsunuz. Şu anda o kendi söylediğini çevirecek zaten.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Siz mi Kürt meselesini çözeceksiniz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Siz kürsü hakkını gasbediyorsunuz, böyle bir şey yok!

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz. Kimsenin kürsü hakkını gasbetmiyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ediyorsunuz.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ediyorsunuz, fiilen kesmişsiniz Başkanım.

BAŞKAN – Ben kestiğim süreden itibaren kalan süreyi kullandırırım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hayır, o zaten çevirisini yapacak.

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz Sayın Beştaş, müsaade eder misiniz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bir bitireyim, siz de müsaade edin bir bitireyim.

BAŞKAN – Şimdi, ben size bu kürsüden ana dilimle hitap edeceğim, siz de beni anlayın; böyle bir dünya yok, yok efendim. (HDP sıralarından “Edin, edin; alkışlarız!” sesleri ve alkışlar)

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Edin, alkışlarız.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Alkışlarız; edin, edin, edin, korkmayın, edin.

BAŞKAN – İç Tüzük’ün 66’ncı maddesine göre kürsüdeki üyenin sözü ancak Başkan tarafından kendisini İç Tüzük’e uymaya ve konudan ayrılmamaya devam etmek için kesilebilir. Birkaç defa uyardım kendisini, dinlemedi. (HDP sıralarından gürültüler)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Uyarmadınız, biz duymadık.

BAŞKAN – “Ana konudan ayrılmaması için” diyor. Bir defa, ben konuyu...

NURAN İMİR (Şırnak) – Bu halkın iradesini siz Meclis kürsüsünden kesemezsiniz!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Budur ana konu.

BAŞKAN – Sayın Toğrul, dinlemiyorsunuz.

NURAN İMİR (Şırnak) – İnsanların sözünü kesemezsiniz, insanları gasbedemezsiniz!

BAŞKAN – Benim, bir defa, konuyu anlamam gerekiyor. Konuyu anlayamadığım için de ister Kürtçe konuşsun ister başka bir ana dilde konuşsun, resmî dil dışında her konuşmayı keserim buradan, sadece o konuşmayı değil. Bakın, bir kez daha söylüyorum, altını çizerek...

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Sayın Bakan anlıyor Başkan, Sayın Bakan orada anlıyor.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Kendine bir tercüman tut, tercüman!

BAŞKAN – Daha önce de konuştuk bunu, daha önce de müsaade ettim arkadaşların bir kısmına, daha sonra da tercüme etmesini istedim anlayabilmek için; bunu tekrarlıyorum.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Daha önce de söz kestiniz Başkan; biraz önce konuşmamda söyledim, daha önce de söz kestiniz, mikrofonu kapattınız.

NURAN İMİR (Şırnak) – Mikrofonu kesemezsiniz!

BAŞKAN – Şimdi, konuşma süresinin kalanını kesmemem için tercüme yapıpken anlayacağımız dilde yani resmî dilimizde konuşursa memnun olurum.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Başkan, mikrofonu kapatamazsın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, bir de bana müsaade...

BAŞKAN – Kalan süreyi başlatıyorum.

Buyurun Sayın Taşçier.

İMAM TAŞÇIER (Devamla) – Kendi ana dilimle devam edeceğim.

BAŞKAN – Efendim?

İMAM TAŞÇIER (Devamla) – Kendi ana dilimle devam edeceğim.

BAŞKAN – O zaman sizin konuşmanıza müsaade edemiyorum, kusura bakmayın. (HDP sıralarından gürültüler)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, konuşmaya müsaade etmemek gibi bir şey yok.

İMAM TAŞÇIER (Devamla) – Etmeyorsanız yazık olur.

BAŞKAN – Benim sizi anlayabilmem lazım.

İMAM TAŞÇIER (Devamla) – Evet, o zaman... Onun için bu dille çıktım.

(HDP sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar)

BAŞKAN – Benim sizi anlayabilmem lazım.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – İşte faşizm budur.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Gerçek yüzünüz budur sizin; ölümü gösterip sıtmaya razı etmeye çalışıyorlar, gerçek yüzünüzdür bu sizin!

İMAM TAŞÇIER (Devamla) – Hazırladığım konuşma metninin bir kısmı Kürtçedir, bir kısmı Türkçedir. Ben Kürtçeyi bitirip Türkçeye geçeceğim. Ben ondan konuşmak istiyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

NURAN İMİR (Şırnak) – Başkan, siz mikrofonu kapatamazsınız. Bizlerin konuşma hakkını gasbedemezsiniz!

BAŞKAN – Sayın Taşçier, bakın, ben size bir süre müsaade ettim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Kalan sürenize lütfen resmî dilimiz olan Türkçeye devam edin ki anlayabileyim, kesmeyeyim.

İMAM TAŞÇIER (Devamla) – "...”(*)

(Mikrofon Başkan tarafından kapatıldı)

[HDP sıralarından alkışlar(!)]

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Başkan, bana söz verir misiniz?

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Siz 30 milyon insanın dilini kesiyorsunuz Sayın Başkan, 30 milyon insanın dilini kesiyorsunuz!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Ya, bu ülkenin iradesindeki dili kesiyorsunuz. Ya, dil düşmanı mısınız siz? Dillere ne düşmanlığınız var ya?

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Ortak dil burada Türkçe, resmî dil Türkçe.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Git şuradan!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, bana bir söz verir misiniz?

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Kürtler de ortaktır Türkiye'ye!

BAŞKAN – Ben çok demokratik davranıyorum. Bir yetkim daha var...

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Konuşamaz, konuşamaz, boşuna uğraşmayın.

BAŞKAN – Bakın, bir yetkim daha var onu da kullanabilirim. Diyorum ki...

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – İngilizce konuşsaydık kesmezsiniz.

BAŞKAN – Lütfen oturur musunuz.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Fransızca olsa dinlerdiniz değil mi?

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – On dakika tahammül edin.

BAŞKAN – Diyorum ki benim ve Divanın anlayabileceği şekilde, Bakanların anlayabileceği şekilde –çünkü onlara konuşuluyor- milletvekillerimizin anlayabileceği şekilde resmî dille konuşmaya davet ediyorum.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Bakanın kendisi Kürt kökenli, Kürt değil de kökeni öyle.

BAŞKAN – Bunu yapacaksanız konuşmanıza izin vereceğim, yapmayacaksanız konuşmanızı kesmek zorundayım.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Bakan biliyordur, kendisi herhâlde kökeni, damarları nereye dayanıyorsa.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – On dakika sabret, on dakika, tahammül et on dakika!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, bana söz verir misiniz?

Buyurun Sayın Beştaş.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

14.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Kürt diline ilişkin tartışmaların çokça yaşandığına ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Biz daha önce bu konuda Kürt diline ilişkin tartışmaları çokça yaşadık ve yüzde 100, hemen hemen, kurulan Kürtçe cümleleri bizzat hatipler Türkçeye çeviriyor. Bizim derdimiz ya da hatibimizin derdi burada hiç kimsenin anlamadığı ki hiç kimse diye bir şey yok...

BAŞKAN – Vardır, mutlaka anlayan var tabii.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – ...şu anda burada yüzlerce Kürtçe bilen milletvekili var yani Meclisin beşte 4'ü anlamayabilir ama en az beşte 1'i -iddia ediyorum- anlıyor, tamam mı?

BAŞKAN – Mutlaka anlıyordur, doğrudur; buna itiraz etmiyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu dil Türkiye'de yaşayan 30 milyonu aşkın Kürt'ün dilidir. Kürtler bu ülkenin...

BAŞKAN – Evet, bunu kimse inkâr etmiyor Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bir dakika müsaade edin, ben sizinle tartışmıyorum, düşüncemi söylüyorum.

BAŞKAN – Benimle tartışacaksınız, benimle.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Benimle tartışacaksınız çünkü ben kesiyorum, benimle tartışacaksınız.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sizin tarzınız doğru değil Başkan ya!

BAŞKAN – Benimle konuşun, buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu ülkede, Türkiye’de Kürtler Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı değil mi?

BAŞKAN – Evet.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Vergi vermiyor mu?

BAŞKAN – Veriyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Anayasal bir vatandaşlık yok mu?

BAŞKAN – Evet.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ana dilimde niye konuşamayım ya? Sayın Şentop...

BAŞKAN – Sayın Beştaş, kimse sizin ana dilinizde konuşmanızı yasaklamıyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bir dakika...

Meclis Başkanının bizzat bu konuda açıklaması var, diyor ki: “Türkçe dışında başka bir dille tabii ki konuşma, ibare, cümle olabilir ama cümleler kurulduğu zaman bunlar dipnot olarak gösteriliyor.” Tamam mı? Çünkü biz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ve dün bizim Eş Genel Başkanımız Pervin Buldan’ın 2 defa ve parti sözcümüz Ebrü Günay’ın konuştuğu cümleler arasında “...” (*) kavramı vardı.

BAŞKAN – Evet, ben de buradaydım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben iddia etmiyorum, eminim; “...” (*)’yi bu Mecliste ya da dünyada anlamayan tek bir yurttaş var mı? Yok.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, buna kimse itiraz etmiyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ama ne oluyor? Ama tutanaklara “ (*)” olarak geçiyor ve dipnot olarak geçiyor. Bizim hatibimizin sözünü kesmeniz despotik bir yaklaşımdır.

BAŞKAN – Hayır, değil.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – O, kendisi, kendi cümlelerini Türkçeye çevirecek; herkesin anlamasını sağlayacak.

Ve size şunu söyleyeyim: Mesela “...” (*) sloganı Kürt kadınlarının başlattığı özgürlük mücadelesi için dünyaya yayılan bir slogandır. 2014 yılında IŞİD çeteleri Rojava topraklarını yağmalayıp işgal ettiğiinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VI.-OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar’ın, Diyarbakır Milletvekili İmam Taşçier’in 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin birinci tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasını TBMM İçtüzüğü’nün 66’ncı maddesine göre kestiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın Beştaş, konuyu dağıtmayalım. Bakın, bu uygulamayı ben daha önce de -mikrofonunuzu açacağım yine- yaptım.

(*) Bu bölümlerde Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Ana dilimizdir Başkan.

BAŞKAN – Arkadaştan rica ettim, konuşan arkadaştan, bizim de anlayabileceğimiz şekilde tercüme edin dedim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Ben hatibi uyardım.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – On dakika tahammül et!

BAŞKAN – Niye uyardım? Tamamlamasını ve tercüme etmesini... Çünkü biz anlamak zorundayız konuyu eğer konuyu anlayamıyorsak...

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Ya da tercüman tut o zaman.

BAŞKAN – Biz burayı İç Tüzük'e göre... Ana dillerimize göre, ideolojilerimize göre ya da düşüncelerimize göre yönetmiyoruz arkadaşlar.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Zaten tercüme edecek.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Burada, İç Tüzük madde 66'da belirtilmiş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Aynı İç Tüzük'e bakıyoruz.

BAŞKAN – Ben Kürt diline karşı değilim, ana diline de karşı değilim; benim ana dilim de farklı, ben de konuştuğum zaman siz anlamayacaksınız.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Anlarsız, anlarsız.

BAŞKAN – Bir cümle kurulabilir.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Siz konuşun, biz anlarsız.

BAŞKAN – Daha önce yaşadık bunu, benim uygulamamdır bu; bir cümle kullanabilir, bir deyim söyleyebilir; bunları başka bir dilde, ana dilinde söyleyebilir ama tercüme ederse, hepimizin anlayacağı dile tercüme ederse -bu dil bizim resmî dilimiz Türkçe dildir- buna tercüme ederse biz de görüşmeleri sürdürebiliriz ve anlayabiliriz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sizi demokrat olmaya davet ediyorum.

BAŞKAN – “30 milyon Kürt anlıyor.” diyorsunuz ama geri kalan 50 milyon da anlamıyor. Amaç burada 86 milyonun anlamasıdır bu olayı.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Anlat, belki anlarsız.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Beş dakika Kürtçeye tahammül edemiyorsunuz.

BAŞKAN - Oturur musunuz, Grup Başkan vekilimize verdim sözü.

Buyurun Sayın Beştaş, son kez size söz veriyorum.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

15.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Onurum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Sayın Başkan, aynı İç Tüzük'e bakıyoruz.

BAŞKAN – Evet.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - İç Tüzük 66'da –ben de bakıyorum- ne diyor? “Kürtçe konuşulmaz.” denilmiyor, genel bir hüküm söylüyor değil mi? Yani burada Kürtçeye ilişkin bir düzenleme yok. “Resmî dil” diye bağırıyorsunuz, ısrarla söylüyorsunuz. Biz resmî dili reddetmiyoruz,

hepimiz Türkçe biliyoruz ve okullarda Türkçe dışında zaten bir dilde okumak mümkün değil. Siz, kendiniz, kendi reflekslerinize göre -altını çizerek söylüyorum- Kürtçeye tahammülsüzlüğünüzü gösterdiniz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Aynen öyle.

BAŞKAN- Reddediyorum, katılmıyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Biz, burada, hatibimiz çevirecek...

BAŞKAN – Reddediyorum, katılmıyorum size.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Çevirecek diyorum, çevirecek.

BAŞKAN – Bir şey daha söylüyorum, bakın...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Sayın Başkan, hatibimize müsaade edin, kürsüde ya! Konuşsun ve çevirisini...

BAŞKAN – Siz müsaade etmiyorsunuz ki, ben müsaade edeceğim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Hayır, siz izin vermiyorsunuz.

BAŞKAN – Evet, vermeyeceğim.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Neden?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Siz mikrofonunu kestiniz.

BAŞKAN – Evet.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Neden?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Size bir teklifte bulunuyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Sayın Başkan...

BAŞKAN – Madde 60’ın üçüncü paragrafına göre “Konuşma, Başkanlığa ve Genel Kurula hitap edilerek kürsüden yapılır.”

Evet, Başkanlar, biz, bu konuşmayı anlamak zorundayız.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Tercüme edecek.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Anlayacaksınız diyorum, sonra çevirecek.

BAŞKAN – Bir başka arkadaş, ana dilinde değil, uluslararası bir dille de konuşabilir ama anlamıyorsak buna da izin vermeyiz arkadaşlar.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Çevirecek Başkan, Türkçeye çevirecek.

BAŞKAN – Böyle bir olay yok.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Kendi cümlelerini Türkçeye çevirecek.

BAŞKAN – E, tamam ben de bunu...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tamam, o çevirecek diyorum.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Kürtçe uluslararası bir dildir, güney Kürdistan’ın dili her tarafta resmîdir. Amerika’nın Kürtçe radyosu var, İran’da var, İsviçre’de eğitim veriliyor.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, ben de bunu yapmaya çalışıyorum. 3 defa, 5 defa, 8 defa dedim ki: Sayın Taşçier... Sayın Taşçier... Sayın Taşçier... Dönse “Tercüme edin sözlerinizi lütfen.” diyeceğim, anlayacağız ve devam edecek arkadaş.

Sayın Taşçier, lütfen...

İMAM TAŞÇIER (Devamla) – “...” (*)

BAŞKAN – Peki.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “...”(**) Madem öyle...

BAŞKAN – Bakın, rica ediyorum...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tamam Başkan, orada duracak o zaman. Kürsü hakkı bizim, öyle şey mi olur ya!

(HDP sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar)

BAŞKAN – Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.23

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

(**) Bu bölümde Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 17.36****BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR****KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Bayram ÖZÇELİK (Burdur)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 30’uncu Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

A) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Devam)

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (Devam)

1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) ANAYASA MAHKEMESİ (Devam)

1) Anayasa Mahkemesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Anayasa Mahkemesi 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SAYIŞTAY (Devam)

1) Sayıştay 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sayıştay 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) ADALET BAKANLIĞI (Devam)

1) Adalet Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Adalet Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) YARGITAY (Devam)

1) Yargıtay 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yargıtay 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) DANIŞTAY (Devam)

1) Danıştay 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Danıştay 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞYURLARI KURUMU (Devam)

1) Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurları Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurları Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ (Devam)

1) Türkiye Adalet Akademisi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Adalet Akademisi 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU (Devam)

1) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU (Devam)

1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU (Devam)

1) Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Sayın Beştaş, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

16.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Mecliste Kürt dilinde sözcükler, deyimler, halkça bilinen kavramlar kullanıldığında tutanaklara bu ifadelerin “(*)” işaretiyle geçmesine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben, dünden başlayayım, daha önceki pratiklerden de başlayayım. Açıkçası bu Mecliste, Kürt dilinde sözcükler, deyimler, halkça bilinen, toplumca bilinen kavramlar kullanılınca da hep “(*)” işareti geçiyor. Dün, Eş Genel Başkanımızın 2 defa söylediği “...”(*) de -tutanak elimde- yine bir “(*)” işareti olarak geçti. Bu, ayrımcı bir pratiktir, öncelikle bunu söyleyeyim. Çünkü milyonlarca Kürt'ün, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olduğu ve ana dilinde olan bir dilin cümlelerinin bile bu şekilde kabul edilmemesini kesinlikle özgün... Yani size özgü değil, genel olarak Meclisin bir tahammülsüzlüğü olarak görüyoruz, bunu aşmamız gerekiyor. Kürt diline bir tahammülün, bir hoşgörünün ve bir kabulün olması gerekiyor. Bizim, zaten, Halkların Demokratik Partisi olarak ana dil üzerindeki bütün yasakların, bütün diller için kaldırılması gerektiği yönünde görüşümüz var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Görüşümüz çok nettir, ana dilinde eğitim olmazsa olmazdır.

Şimdi, 2014 yılında IŞİD çeteleri kuzeydoğu Suriye, Rojava topraklarını yağmalayıp işgal ettiğinde “...” (*) sloganıyla bir kadın devrimi yaşandı. Bu yıl İran’da Jina Mahsa Amini’nin ahlak polisleri tarafından katledilmesi sonrası “...” (*) kavramı “Kadın, yaşam, özgürlük!” sloganı bütün dünyada kadınların ortak bir sesi hâline geldi. Bu kavramın bile yazılmamasını kesinlikle Kürt diline, Kürtçeye yönelik bir tutum olarak görüyoruz ve kabul etmiyoruz. Hatibimiz aslında konuşmasını çevirecekti yani zaten bilmiyorum kaç saniye konuştu ama kendisi kürsüye gelmeyecek, ana dilinde konuşması engellendiği için konuşmasını protesto olarak yapmayacaktır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, ben teşekkür ediyorum.

VI.-OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

4.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar’ın, Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Daha önce de aynı tutumu göstermişim, konuşmacı arkadaşları zaman zaman uyarıyorum ve daha sonra tercümesini yaparak Genel Kurula hitap ediyorlar. Birkaç defa uyardım rağmen ilgili arkadaş ısrarla devam etmek istedi. “*” olarak gösterilmesi sadece Kürt diline özgü bir şey değil. Bununla ilgili de TBMM adına kürsüden konuşma yapacak olan Sayın Süreyya Sadi Bilgiç niçin bu şekilde kullanıldığını açıklayacaktır diye düşünüyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Ceveller; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

A) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Devam)

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (Devam)

1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) ANAYASA MAHKEMESİ (Devam)

1) Anayasa Mahkemesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Anayasa Mahkemesi 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(*) Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Ç) SAYIŞTAY (Devam)

1) Sayıştay 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sayıştay 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) ADALET BAKANLIĞI (Devam)

1) Adalet Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Adalet Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) YARGITAY (Devam)

1) Yargıtay 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yargıtay 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) DANIŞTAY (Devam)

1) Danıştay 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Danıştay 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞYURLARI KURUMU (Devam)

1) Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurları Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurları Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ (Devam)

1) Türkiye Adalet Akademisi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Adalet Akademisi 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU (Devam)

1) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU (Devam)

1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU (Devam)

1) Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Görüşmelere devam ediyoruz.

İstanbul Milletvekili Sayın Züleyha Gülüm.

Buyurun Sayın Gülüm. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Adalet Bakanlığımı tartışıyoruz. Memlekette adaleti Kobani kumpas davasından anlatayım ben size.

2014 yılı Ekim ayı; IŞİD çeteleri Kobani'ye saldırıyor, Kobani halkı direniyor. Türkiye'de de Kobani halkının yanında olanlar protesto gösterileri yapıyor ama bu direnişten gelin görün ki rahatsız

olanlar var. İktidar, Kobani düştü düşecek diye sevinç naraları atıyor, arkasından karanlık güçler devreye giriyor ve yaşamını yitirenler oluyor. Aradan tam altı yıl geçiyor, bu arada hiçbir soruşturmada gelişme yok ama altı yıl sonra birdenbire yalancı tanıklarla, gizli tanıklarla, açık tanıklarla, aslında bir kumpas dosyasıyla arkadaşlarımız tutuklanıyor. Bu dava ve soruşturma özel olarak atanmış savcılar eliyle, kolluk gücünün eliyle, yargıçlar marifetiyle yürütülüyor ama sorsanız, Türkiye’de yargı bağımsız. Üstelik bu soruşturma partimize açılan kapatma davasıyla birlikte yürütülüyor; tam bir kumpas kurulumu, HDP dört bir taraftan yargı eliyle susturulmak isteniyor.

Savcı Ahmet Altun’un soruşturma klasörleri arasında unuttuğu bir not var, “TEM Şube” antetli bir bilgi notu. Ne diyor biliyor musunuz? Soruşturmanın ne şekilde yürütülmesi gerektiği, bununla HDP’nin nasıl kapatılabileceği konusunda yol gösteriyor savcılara. AİHM karar veriyor “Davalar siyasi saiklerle açılmış.” diyor ama iktidar talimatını veriyor “AİHM bizi bağlamaz, karşı hamlemizi yaparız, işi bitiririz.” diyor. İddianameyi okumadan kabul eden, kesinleşen ve bağlayıcı olan AİHM kararlarını uygulamayan, kasıtlı hareketleriyle yargılananların ve müdafilerin savunma hakkını, adil yargılanma haklarını sistematik ihlal eden, avukatların mesleki faaliyetlerini yapmasını imkânsız hâle getiren mahkeme başkanı Bahtiyar Çolak ise Atadedeler suç örgütü kapsamında yürütülen soruşturmaya görevden alınıyor, hakkında dava açılıyor. Arkasından duruşmada “Halkların Demokratik Partisine yönelik bir saldırı niye görmüyoruz?” diyen üye hâkim başkan yapılıyor. İddianamenin ana omurgasını oluşturan 2 açık sanıktan Sami Baran, polislerin ellerindeki notların bir kısmını kendi beyanı olmamasına rağmen ifadeye geçirip imzalattığını, yargılanan siyasetçilerin yasa dışı herhangi bir faaliyetinin olmadığını söylüyor. Yine, tanık Kerem Gökalp, yargılanan hiçbir siyasetçiyi tanımadığını, soruşturma konusu olaylar ile yargılanan siyasetçiler arasında bir bağlantı olduğuna dair bilgisinin olmadığını söylüyor. Yine bir tanık “Çokça bilinir, derler ki: ‘Dedikodu, aslında siyasetin ilkel hâlidir. Bir konu hakkında dedikodu, söylenti varsa onun gerçeklik payı yarıya yakındır.’ Konuşulanlar var, biz de bu dedikodulardan biliyoruz. Siyasi bir dertleşme diyelim.” diye ifade veriyor ve bu tanığın ifadesi tutuk devam gerekçesi yapılıyor Kobani kumpas davasında. Yargılanan siyasetçilerin farklı illerde yargılandıkları birleşen dosyalar beraatle sonuçlanmasına rağmen tutuk devam gerekçesi yapılıyor. Toplamda 500 klasörü aşan bir dosya, ne incelemeye izin veriliyor ne savunma hazırlamaya izin veriliyor. Zira, zaten deniyor ki: “Biz kararımızı verdik, sizin dosya incelemeye de savunma yapmaya da ihtiyacımız yok.” Duruşma iki hafta aralıksız sürüyor, bir hafta ara veriliyor. Tüm bu günlerde arkadaşlarımız açık bir işkenceye maruz kalıyor; sosyal haklarını, spor alanına çıkma haklarını, aile görüşü gibi haklarını da kullanamıyor. Savunma hakkı tüm yönüyle ortadan kaldırılıyor. Gizli tanıklar mahkemece, duruşma dışında, savunma olmadan dinleniyor; itiraz üzerine de deniyor ki: “Verin yazılı savunmalarınızı, biz tanığa sorarız.” Size mi güveneceğiz? Talimatlı yargıya mı güveneceğiz? Savunmalar duruşma periyodunun son iki gününe sıkıştırılıyor, savunma hakları kısıtlanıyor. Tahliye edilen arkadaşlarımız sabahın beşinde ailesine, kimseye haber verilmeden, ulaşımın olmadığı cezaevi önüne bırakılıyor. Düşman hukukunun bile insan hakları kuralları var ama sizde o bile yok.

Kobani kumpas davasının savcısı tam talimatlı özel bir savcı anlaşılır. Öyle ki 29 Kasım’da yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan TJA’lı 21 kadın arkadaşımıza hukuk dışı mesnetlerle soruşturmayı başlatan da aynı savcı. Ne tesadüf değil mi? Kadın arkadaşlarımızın 8’i tutuklandı, 13’ü hakkında ise ev hapsi kararı verildi. Ev hapsi nedir? Kelepçedir. Peki, siz kelepçeyi kime getirmiştiniz? Güya kadınlara şiddet uygulayan erkeklere uygulayacaksınız ama bugün sadece uyguladığınız yer toplumsal muhalefetin kendisi.

Erkek şiddetiyle mücadele ettiğini söyleyenler 25 Kasım’da kadınların bacıklarını kırdı, öldürmeye teşebbüs etti. Bacak kıranlara, öldürmeye teşebbüs edenlere soruşturma yok ama kadınlara gözaltı ve yurt dışı çıkış yasakları var. Her gün kazanımlarına saldırılan kadınlar bir yandan yoksulluğun pençesinde,

bir yandan erkek ve erkek devleti şiddetinin altında. Sadece kasım ayında 30 kadın cinayeti işlendi bu ülkede, 20 kadın şüpheli bir şekilde ölü bulundu. Öldürülen 30 kadından 9'u boşanmak istemişti, barışmayı reddetmişti, evlenmeyi reddetmişti, ilişkiyi reddetmişti; kendi hayatları konusunda kendileri karar vermek istemişti, öldürüldü. Siz? Siz de boşanmayı engelleme komisyonları kuruyorsunuz; kadınları, aileyi kocaya, babaya mahkûm etmeye çalışmıyor musunuz? Aynı zihniyet değil mi?

Kadınlar bulabildiği her kanaldan sesleniyor; “Öldürecek beni.” diyor, “Benim de sonum öldürülen kadınlar gibi olacak.” diyor, “Ölürsem şu kişi sorumludur.” diyor ama siz şikâyetlere rağmen kadınları korumuyor, verilen koruma kararlarını dahi uygulamıyorsunuz. En yakınındaki erkeklerce katledilen kadınlar adalet bekliyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın Urfa’ya gittiği gün, binlerce polisin görev aldığı bir gün bir kadın arkadaşımız Urfa’da katlediliyor. Bahar Hezer, erkek şiddetiyle mücadele eden, yaşamının baharında bir kadın arkadaşımızdı. Kendisini koruma ordularıyla çevreleyenler Bahar’ı korumadı ve Bahar arkadaşımız katledildi.

Sadece kadınlar mı? Çocuklar da aynı şiddetten nasibini alıyor. Tarikatlarda, cemaat yurtlarında çocuk istismarları inanılmaz boyutlara vardı. 6 yaşında bir kız çocuğu imam nikâhıyla müridle evlendirilmiş; tırnak içinde, evlendirilmiş. Her gün istismara uğramış bu kız çocuğu, istismar kendisine oyun gibi gösterilmiş ama sizin yüzünüz bile kızarmıyor. Erkek adalete değil, gerçek adalete ihtiyacımız var.

Sayenizde LGBTİ+’lar da nefretin ve şiddetin odağı hâline geldi. Varoluşlarına dahi saldırıyorsunuz. Bırakın LGBTİ+’ları korumayı, LGBTİ+’lar bizzat iktidarımızın ve kolluk güçlerinizin şiddetiyle karşı karşıya. Nefret mitingleri örgütleniyor, hani, güya demokratik hak ya, biz biliyoruz, bunun arkasında da siz varsınız, sizin çabalarınızla örgütleniyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – LGBTİ+’lar saldırıya uğradıklarında şikâyet bile edemiyorlar. Kimi kime şikâyet edecekler ki? Zira şiddetin bizzat sizin talimatınızla gerçekleştiğini hepimiz biliyoruz. LGBTİ+’lara yönelik suçlarda 1 tane bile nefret suçu nedeniyle verilmiş ceza yok, aksine, şikâyet edenin, protesto hakkını kullananın ceza aldığı bir yargı sisteminiz var.

Her türlü katliamın, cinayetin, tecavüzün, şiddetin, yolsuzluğun, hukuksuzluğun, adaletsizliğin, hırsızlığın normalleştiği sisteminiz batsın, genel ahlakınız batsın, çürümüş düzeniniz batsın! Toplum da çürütmeye çalışıyorsunuz ama izin vermeyeceğiz. Kadınlar, LGBTİ+’lar, çocuklar, halklar, bu ülkede ezilen herkes mücadeleyle sizi tarihin çöp sepetine gönderecek. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şırnak Milletvekili Sayın Hüseyin Kaçmaz.

Buyurun Sayın Kaçmaz. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Türkiye’nin içinde bulunduğu derin krizlerin en büyük müsebbibi olan Adalet Bakanlığının bütçesi üzerine söz almış bulunmaktayım.

Ülkede 30 milyon insan açlık sınırının altında yaşıyorsa, bu ülkede çocukların üçte 1’i derin yoksulluk ve açlıkla karşı karşıyaysa, toplum huzursuz, gençler umutsuzsa bunun en büyük sorumlusu Adalet Bakanlığının ta kendisidir yani bu Bakanlık aslında yaşadığımız tüm olumsuzlukların temel kaynağıdır. İktidar, “adalet” başlığında, hâkim ve savcı sayısının, Bakanlık personel sayısının, güya adalet saraylarının sayısının artmasıyla övünüyor, övünüyor da övünüyor. Peki, size soruyoruz:

AKP'lilerin suç iddialarına rağmen yargılanmamasıyla, yargıdaki kadrolaşmayla, tutuklu gazetecilerle, cezaevlerindeki hak ihlalleriyle, cezaevlerinde yaşamını yitirenlerle, hasta mahpuslarla, rehin alınan siyasetçilerle, yüzleşme davalarındaki cezasızlık politikalarınızla, hâkim ve savcıların Kürt, kadın ve muhalif düşmanlığıyla, AİHM ve Anayasa Mahkemesi kararlarının uygulanmamasıyla, Kobani kumpas davasıyla, HDP kapatma davasıyla, siyasi soykırım operasyonlarıyla da övünüyor musunuz? Peki, Sayın Bakan, size soruyorum: İmralı'da uyguladığınız tecritle de övünüyor musunuz?

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Öbür Bakan engelliyor, dinlemiyor.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Türkiye'de bağımsız ve tarafsız bir yargı yok, HSK'nin yapısı da bu durumu ele veriyor. İktidarın güdümüne giren, siyasi talimatlarla hareket eden, tıpkı Nazi Almanyasındaki halk mahkemeleri gibi muhalefete karşı silah olarak kullanılan bir yargı pratiğiyle karşı karşıyayız. İktidarın Kürt düşmanı politikalara geri dönüşüyle Yargıtayın kararlarındaki değişimi ve iktidara göre hizalandığını rahatlıkla görebiliyoruz. Aynı daire, aynı heyet, aynı konuda daha önce beraat verdiği dosyalarda ceza vermeye başladı. Kendi belirlediği örgüt üyeliği kriterlerini esas almayan bir Yargıtayla karşı karşıyayız. Talimatla hareket eden, hızlıca kararlar vererek siyasi pozisyon almaktan çekinmeyen bir Yargıtayla karşı karşıyayız.

MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Van) – Bakanlar sohbet ediyor, dinlemiyor ki.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Sayın Bakan, size hitap ediyorum.

Sayın Eroğlu, müsaadeniz varsa Bakan Bey'e meramımızı anlatmaya çalışalım; çok sağ olun.

Yargıtay o kadar siyasi davranıyor ki istediği dosyayı hızlandırıyor, istediğini de sürüncemede bırakıyor. Sebahat Tuncel dosyasında bu durumu gördük. İnfazı tamamlanmasına rağmen Yargıtay kararı çıkmadığı için tahliye edilmeyen mahpuslar da yine bunun örneğidir. Öyle bir Yargıtay var ki karşımızda, AİHM ve Anayasa Mahkemesi kararlarını tanımıyor.

Değerli milletvekilleri, AKP'nin yirmi yıllık iktidarının sonunda neredeyse bütün ülkeler pazarlıkla Türkiye yargısından istediği kararı alabileceğini düşünüyor. İtiraz etmeyin; Rahip Brunson, Deniz Yücel, Cemal Kaşıkçı gibi birçok dosya pazarlığa konu edildi, yargının durumu tam da bu.

İktidarlarınız döneminde cezaevleri ölüm ve işkence evlerine dönüşmüş durumda. Cezaevlerinde tabiri caizse fiilî bir idam durumu söz konusu. Bir yılda 73 mahpus hayatını kaybetti. Durum böyleyken idari gözlem kurullarının hukuksuz ve keyfî kararlarıyla infaz yakmalar tüm hızıyla devam ediyor.

Biliyorsunuz, 2020 yılında İnfaz Yasası'nda yapılan ayrımcı değişiklikle birlikte binlerce adli mahpus serbest bırakılırken binlerce siyasi mahpusun tahliyesi, koşullu salıverilmesi engellendi. İnfaz Yasası'nda yapılan değişiklikle idari gözlem kurullarına çok geniş yetkiler verildi, resmen mahkeme gibi hareket etmeye başladılar. İnsan onuruna aykırı eylemlere ve çıplak aramaya karşı çıkan mahpuslar hakkında disiplin soruşturmaları açılıyor ve bu gerekçelerle infaz yakılıyor. “Fazla su kullandın.” “Serzenişte bulundun.” “Halay çektin.” “Şarkı söyledin.” “ALES sınavına girmedin.” “Fazla oda değiştirdin.” “Arkadaşlarından kopmadın.” “Pişman değilsin.” “Cezaevi imamıyla görüşmedin.” gibi keyfî ve hukuksuz gerekçelerle infazlar yakılıyor.

Sayın milletvekilleri, Fadıl Aydemir, İzzettin Sevilgen, Selim Ertene, Nesim Kalkan, Ahmet Taş, Nimet Deyiş isimli mahpuslar otuz yıldır cezaevinde; tahliye edilmeleri gerekirken infazları yakıldı. Azize Yağız ve Ahmet Taş tahliye olacakları gün, aileleri cezaevi kapısının önünde beklerken infazları yakıldı ve tahliyeleri engellendi. Bu nasıl bir vicdansızlık, bu nasıl bir düşmanlıktır ki ailelere bu durum yaşatılıyor?

Yine, infazı düşmanca ve keyfî bir hukuksuzlukla engellenen Çetin Arkaş örneğine de bakalım. Otuz yıllık bir mahpus Çetin Arkaş. 2007 yılında Adalet Bakanlığına gönderdiği dilekçelerde “Sayın

Öcalan” ifadesi geçtiği gerekçesiyle hakkında 2007’de 2 hücre cezası verilmiş ve otuz yıl altı aydır cezaevinde olmasına rağmen, 2007’deki bu hücre cezaları gerekçe gösterilerek şu aşamada tahliye edilmiyor.

Sayın Bakan... Sayın Bakan, size soruyorum...

Sayın Turan, müsaadenizle Sayın Bakana hitap edebilmek istiyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ben Gençlik ve Spor Bakanıyla konuşuyorum.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Sayın Bakan, size soruyorum: “Sayın Öcalan” demek suç mu? Gerçekten çok merak ediyorum, “Sayın Öcalan” demek suç mu? Birçok mahkeme kararı var, aslında birçok Hükümet yetkilisinin de beyanına rağmen, bu ifade sebebiyle otuz yıl altı aydır cezaevinde olan bir mahpus tahliye edilmiyor. Bunun hukuk neresinde, bunun adalet neresinde, bunun vicdan neresinde diye size sormak istiyorum. Suç olmadığına dair, dediğimiz gibi, birçok mahkeme kararı var ve Hükümet yetkililerinin ifadeleri var ancak bu durum gerekçe gösterilerek tahliyeler engelleniyor.

“Sayın Öcalan” dedi diye mahpusların infazı yakılırken Sayın Öcalan’ın durumu nedir diye bir bakalım. Sayın Bakan, bütçe sunumunuzda işkenceye sıfır toleranstan bahsettiniz ancak hakikat böyle değil; Türkiye’de sistematik işkence vardır, sistematik işkencenin merkezi de İmralı Cezaevidir. Soruyorum: Tecrit işkence değil midir? Tecritle uygulanan sosyal izolasyon işkence değil midir? Hükümlülerin aileleri ve avukatlarıyla görüştürülmemesi işkence değil midir? Umut hakkının tanınmaması işkence değil midir? Yıllarca “hava muhalefeti” ve “Koster bozuk.” yalanına sarıldınız, şimdi de absürt gerekçelerle, keyfi disiplin cezalarıyla sürekli bir şekilde mutlak tecrit uyguluyorsunuz. İmralı’da verilen disiplin cezalarına baktığımızda, Sayın Öcalan ve diğer mahpusların volta atarken, spor yaparken sohbet ettikleri gerekçesiyle görüş yasağı uygulandığını görüyoruz. Bu kadar absürt kararlar olabilir mi? Bu mesele ciddi bir meseledir, bu mesele ciddiyet isteyen bir meseledir. Tecrit, Kürt meselesinde çözümsüzlüğe, savaşa ve çatışma politikasının devreye girmesine, hukukun ayaklar altına alınmasına ve halkın bütçesinin savaşa, faiz lobilerine ve silah baronlarına aktarılmasına sebep oluyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Tecrit, toplumu yoksulluğa, sefalete ve toplumsal çöküşe götürüyor.

Defalarca dile getirdik, yine tekrar ediyoruz: Bir yerdeki adaletsizlik her yerdeki adalet için birer risktir. İmralı’da tecrit ve hukuksuzluk devam ettiği sürece Kürt meselesinde çözüm şansı yakalanamaz, bu ülke hukuksuzluk girdabından ve şiddet sarmalından kurtulamaz. İmralı’yı, Sayın Öcalan’ı denklemin dışına çıkararak, üzerinde tecrit uygulayarak, ona ulaşılmasını engelleyerek Türkiye’de şiddet ortamının derinleşmesi, çözümsüzlüğün artması dışında elimize hiçbir şey geçmeyecek.

Bu sebeplerle, kendi yasalarınıza uyun ve mutlak tecride ve bu işkenceye derhâl son verin diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.(HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Ağrı Milletvekili Sayın Abdullah Koç.

Buyurun Sayın Koç. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, değerli halkımız; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Değerli halkımız, dünyada çatışma ve savaşlar belli bir sürede bitmektedir, buna tarih tanıklık etmektedir. Birinci Dünya Savaşı, birinci küresel savaş sadece dört yıl sürdü. İkinci Dünya Savaşı 1939 yılında başladı, 1945 yılında bitti. Peki, ülkemizde yaşanan, bölgede yaşanan bu savaş ne kadardır sürüyor? Kırk yıldır devam eden bir savaş var, kırk yıldır devam eden bir çatışma var...

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Savaş devletler arasında olur efendi.

ABDULLAH KOÇ (Devamla) – ...ve bu çatışma ne yazık ki devam ediyor, bu kirli savaş devam ediyor. Bu savaştan kaynaklı, hemen hemen her gün insanlar yaşamını yitiriyor. Bu gerçeği sorgulayan herkes, maalesef, bu yargının denetimine maruz kalıyor. İşte, tam da bu noktada, bu kirli savaşa yol veren ve ülkede bir dizi karanlık cinayetleri çözemeyen bir yargı sisteminden bahsediyoruz; cinayetlerin tamamı cezasız kalmakta.

Bu noktada, tıpkı ekonomideki kriz gibi, tıpkı sosyal kriz gibi yine adalet krizi de bu savaşla bire bir örtüşüyor ve bu, savaşın neredeyse nedeni hâlinde. İşte, bu yargının yargı olmaktan çıktığı nokta ise sıralı cinayetlere vermediği ve sıralı cinayetlere getirmediği adaletten kaynaklanıyor. Bu yargı Roboski katliamına adalet getirmediği için bu savaşlar bitmiyor. Bu yargı Ankara Gar katliamına çözüm getirmediği için kirli savaş devam ediyor. Bu yargı Musa Anter cinayetini zaman aşımına bıraktığı için bu ülkede kirli savaş devam ediyor. Bu yargı Suruç katliamına adalet getirmediği için bu ülkede kirli savaş devam ediyor. Bu yargı 5 bin faili meçhule çözüm getirmediği için bu ülkede maalesef bu kirli savaş devam ediyor. Adalet sistemi bu bitmeyen ve kirli savaşın âdeta aparatı hâline getirilmiş durumda. Savaşın devamı için komplolar yaratılıyor. Şu an yaşadığımız o İstiklal Caddesi'ndeki patlama gibi, buna karşı bir adalet sistemi getirmediği için, bunu soruşturmadığı için bu kirli savaş devam ediyor. Savaşı sorgulayan, karşı duran kişilere karşı aslan kesilen bir adalet; diğer tarafta ise paket paket -sözüm ona- reform çıkaran bir yargı ve savaşa karşı duran, düşünceyi açıklayan insanlara karşı aslan kesilen bir yargıdan bahsediyoruz. Savaşın devamında yarar gören ve bir halkın haklı taleplerini bu kirli savaşla örtmek isteyen karanlık çevrelerin dağıttığı çürüme, adalet sisteminde baskı ve komplolara alet edilen bir sisteme dönüştürülmüş durumda. Bu sistemle, bu gidişata "Dur!" diyen herkes hedef hâline getirildi, toplum susturuldu ve cendereye alınmış durumda.

Bir bilim insanı, Şebnem Korur Fincancı sadece bir iddiayı dile getirdiği için cezaevinde. Bakın, değerli arkadaşlar, değerli halkımız; bu adalet ihlalleri adalet getirmediği için, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası rafa kaldırıldığı hâlde buna çözüm getirmediği için, düşünce ve kanaat hürriyetine karşı baskı olduğu hâlde buna çözüm getirmediği için ve aynı zamanda, özellikle basın hürriyeti, basın sansür edildiği için ve buna çözüm getirilmediği için ve aynı zamanda, gazetecilere karşı, siyasetçilere karşı olan baskıya "Dur!" demediği için bugün Türkiye'de bu kirli savaş yaşanıyor. Bakın, son yıllarda sadece siyasetçilere karşı 16 bin gözaltı söz konusu, 5 bin siyasetçi şu anda cezaevlerinde ve son tutuklamalarla birlikte şu anda 58 gazeteci cezaevinde.

Değerli arkadaşlar, bu adalet sistemi, bu şekildeki yapısıyla buna karşı "Dur!" demediği sürece bu kirli savaş devam edecek ve bu kirli savaş devam ettikçe de bu halka huzur gelmeyecek, ekonomik kriz olacak, toplumsal kriz olacak ve sosyal kriz olacak; bunların tek nedeni ve temel nedeni de Türkiye'de mevcut olan ikili yargı sistemidir ve adaletin olmayışıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ABDULLAH KOÇ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, onun için, savaşın aparatı hâline getirilen bir yargı sisteminden kurtulabilmenin yolunun özellikle ve özellikle tarafsız ve bağımsız bir yargının oluşturulmasından geçtiğini burada belirtmek isteriz. Bu tarafsız ve bağımsız bir yargının oluşturulması,

bu mevcut olan AKP ve MHP Hükümetinin getireceği bir reçeteyle mümkün değildir. Yine, bu demokratik güçlerin, bütün muhalefet güçlerinin bir araya gelip önümüzdeki seçimde, mevcut olan bu iktidarı mağlup edip daha demokratik, daha tarafsız ve daha bağımsız bir yargıyı oluşturmakla bu kirli savaşa son verebiliriz. Bu nedenle -bunu belirtmek isteriz ki- Anayasa'yı rafa kaldıran ve Anayasa'yı tanımayan, herkese karşı adalet getirmeyen bir adalet sistemi adalet sistemi değildir ve buna karşı durmak gerekiyor.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Mersin Milletvekili Sayın Fatma Kurtulan.

Buyurun Sayın Kurtulan.(HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA FATMA KURTULAN (Mersin) – Değerli milletvekilleri, Tevkifevleri bütçesi üzerine söz aldım.

Dünden beri burada hem cinsiyetçi, şiddet içeren söylemler hem de bir milletvekilini yoğun bakıma kaldıracak kadar şiddet uygulayan, burayı babasının çiftliği gibi gören, kabadayılık yapan erkekleri bir tarafta tutarak hepimizi saygıyla selamlıyorum.(HDP sıralarından alkışlar)

Bugün üzerine konuşacağımız Tevkifevleri bütçesi, aslında insan onurunu, yaşamını, haklarını bir hayli ihlal eden bir kurumun bütçesidir. Cezaevlerini yönetme politikalarınız tıpkı Türkiye'yi yönettiğiniz gibi, cezaevlerinde de uygulama aynı; baskı, sindirme, itiraz edenı susturma, kötü muamele, işkenceye varan yaklaşımlar, ne yazık ki cezaevlerinde söz konusu. Türkiye'de 288.797 kapasiteli toplam 396 hapisanede 337.706 kişi, mahpus bulunuyor; kadın mahpus sayısı 13.441, çocuk 2.150, annesiyle kalmak zorunda kalan çocukların sayısı 383; kapasite fazlası 15.065. Fazla mahkûm sayısına sahip Rusya'dan sonra 2'nci ülkeyiz.

İktidara geldiğinizden bu yana cezaevi sayısını artırdıkça mahpus sayısını da artırdınız, hâlâ da yeni cezaevleri projelerinize devam ediyorsunuz. İnsanları hukuksuzca hapsedmeyi bir kamu hizmeti olarak sunuyorsunuz.

Mahkûm profiline baktığımızda, uyuşturucu suçlarında artış var. Fakat bu artış, baronlardan değil arkadaşlar; baronlar sadece fotoğraf albümlerinde saklı kalıyor, korunuyor yani. Gasp, hırsızlık, yağma, kadına ve çocuklara karşı oluşan cinsel suçlarda artışlar var. Bu durum, sizin yolsuzluk, hırsızlık, rüşvet, uyuşturucu, kadın politikalarınızdan bağımsız değil. Kimi bakanlarımızın, yöneticilerinizin, vekillerinizin hakkındaki ithamlara karşı umursamaz tutumlarınızdan anlaşılıyor ki bu suçları teşvik edici pozisyondasınız.

Politik tutuklular da bir hayli fazla. Bunu da Türkiye'de Kürt sorununda demokratik yollarla çözüme yaklaşmadığımızın bir sonucu olarak ele almak gerekiyor. Hak ihlalleri bir hayli fazla cezaevlerinde. Kendine göre yönetme, Türkiye'yi yönettiğiniz gibi cezaevlerinde de uygulamanız kendine göre yönetme. İdare, keyfine göre yaklaşıyor; çıplak arama işkencesi hâlâ canlı, diri, anı anına birçok yerde uygulanıyor.

Kitap sayısına kısıtlama, Kürtçe kitaplara kısıtlama uygulanıyor. Arama ve sayım sorunu; aramalar elbette yapılabilir fakat tutukluların eşyalarının darmadağın edilmesi insan haklarına aykırı.

Yaşadıklarını ailelerine görüşlerinde sundukları için, paylaştıkları için hücre cezası ya da soruşturma getiriliyor. Görüş süreleri “Yarım saat ile bir buçuk saat arası olur.” deniliyor ama gittiğimiz hiçbir cezaevinde bu üst sınırı görmediğimiz gibi alabildiğine aşağı çekme var.

Elektrik faturaları, en çok gelen şikâyetlerden. Sosyal faaliyetler, kurslar yok; kursları pandemiyle birlikte rafa kaldırdınız, olur ki siyasiler de o kurslara talepte bulunur, iki Kürt bir araya gelir biraz sohbet eder diye diğer mahkûmları da feda ediyorsunuz, kursları açmıyorsunuz.

Yeni Yaşam, Evrensel, BirGün, Korkusuz, Karar, Halk TV ve Tele1 televizyonları verilmiyor.

Sıcak su, soğuk su sorunlu; kantin fiyatları fahiş, sohbet hakkı yok; infaz yakmalar keyfe göre yapılıyor; iase bedelinin artması elbette ki önemli ancak bir süre sonra, bir iki ay içerisinde de göreceksiniz ki bu ekonomik kriz içerisinde o da eriyip gidecek.

Tüm bu hak ihlallerine karşı şu an bizim bildiğimiz 4 cezaevinde açlık grevi var; Bolu, Beşikdüzü, Dumlu, Konya Ereğli’de tutuklular bu talepler için bedenlerini açlık grevine yatırmışlar. Lütfen, ben de bu uyarıyı yapmak istiyorum Sayın Bakan sizi burada bulmuşken, olur da Tevkiflevlerinin direkt sorumluluğundadır, belki sizin haberiniz yoktur diye size bu sorunları duyurmak istiyorum.

Bolu’da sadece siyasi tutuklular değil, adli tutuklular da açlık grevinde. Bolu’ya ziyarete gittiğimizde bizi koridorda görüp bağırın “Burada işkence var!” diyen Lokman Yarşı’nın ailesi, 2 keredir bizi arıyor “Kardeşimin can güvenliği yok, sürekli tehdit alıyor.” diyor. Bolu’yu özellikle incelemeye almanızı rica ediyorum. Açlık grevlerinin bir an önce son bulması için girişimde bulunmanızı istirham ediyoruz.

Komisyon Başkanımız ya da AKP’li Komisyon üyeleri, matbu konuşmalarını sık sık buraya getirip cezaevlerinde siyasi tutukluların manipülasyon yaptığını, dezenformasyon yaptığını söylüyor. “26 cezaevini ziyaret ettik.” diyorsunuz. Hepsinde de bu şikâyetleri yazmışsınız, raporlamışsınız. Altında benim imzam yok. Ben diyorum ki: Bunlar azdır, daha fazlası vardır; muhalefet şerhi vermişiz biz. Sizler onu imzalıyorsunuz, üstelik Bakanlığa AİHM’i işaret ediyorsunuz, Anayasa’yı işaret ediyorsunuz, yasaları işaret ediyorsunuz, AİHM’in emsal kararlarını işaret ederek “Bunlara uyun.” diyorsunuz. Demek ki siz aslında bunları siyasilerin, adlilerin, tüm suçlu gruplarının hepsinin yaşadığını zaten kabul ediyorsunuz, raporlarınız var.

Hasta tutuklular, en vahim sorunların başında geliyor. 1.517 hasta tutuklu var, 651’i gerçekten ağır. Hasta mahpuslardan Ehettin Kaynar tahliye edilsin diye uğraştık, uğraştık, tahliye ettiniz, kısa süre sonra yaşamını yitirdi. Espiye’de Mehmet Candemir kalp krizi geçirdi. İskenderun’da “Bengin Muhammed tedavi edilsin.” dememize rağmen tedavi edilmedi, yaşamını yitirdi. “Mehmet Emin Özkan” burada en çok dile getirdiğimiz isimdir; 83 yaşındadır, yirmi altı yıldır cezaevinde, yirmi beş yılını doldurduktan sonra yeniden yargılandı; duymuyor, görmüyor, yürüyemiyor; hâlâ ısrarla orada tutmak niyetindediniz. Fatma Tokmak ağır kalp hastası. Doktora zamanında götürmüyorsunuz, ilaç vermiyorsunuz, ameliyatlarda gecikme yaşanıyor; kelepçeli muayene de üstüne üstlük tedaviyi direkt engelleyen uygulama.

Kelepçeli muayeneyi Tevkiflevleri Genel Müdürü Sayın Yıldırım’a söyledik Komisyon toplantısında, “O, bize ait değil, dış güvenliği sağlayanların sorumluluğu altında.” Olur mu böyle bir şey? Vatandaş almışsınız, kendinizin sorumlu olduğu alana kapatmışsınız, sağlığından, güvenliğinden, her şeyden siz sorumlusunuz. Bunu siz dış güvenliğe bırakırsanız, dış güvenlik zaten insana düşman, hele hele Kürt’ü de orada görünce iyice düşmanlık duyguları kabarıyor; buna da bir an önce el atmanız gerekmektedir.

Hastaneler “Cezaevinden çıkarın.” diyor, ATK eliyle cezaevinde tutuyorsunuz. “Düzenleme yapılacak.” diyorsunuz, Sayın Bakan, daha neyi bekliyorsunuz? Bakan duymuyor ki arkadaşlar! (HDP sıralarından gürültüler)

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Akşam ne yiyeceklerini tartışıyorlar.

FATMA KURTULAN (Devamla) – ATK, siyasi kararların aleti olmasın; hastane raporları tahliyeler için yeterli olsun, hasta tutuklular bir an önce tahliye olsun ve bir an önce sağlıkları için gerekli tedavilere başlansın.

İntiharlar, ölümler, tekli hücreler bizim izlediğimiz en büyük sorunlar. 1 Aralık 2021 ile 1 Aralık 2022 tarihleri arasında tam 73 kişi cezaevlerinde yaşamını yitirdi, 34’ü şüpheli. “İntihar etti.” diyorlar -iyi vallahi, çok iyi, intihar etti- acaba niye intihar etti hiç araştırdınız mı? Araştırmadığınız gibi apar topar üstünü kapatıyorsunuz. Bunların 39’u hasta mahpuslardan oluşuyor.

“Garibe Gezer” demeye devam edeceğiz. Garibe Gezer’e ne yaptınız, Garibe Gezer’e ne oldu? En son iki üç hafta önce Garibe Gezer’e işkence yapıldığının, kadın gardiyanların onu sürüklediğinin, işkence ede ede bir hücreye tıktıklarının görüntüleri çıktı. Apaçık ortada, Garibe’ye işkence yapıldı; intihar mı etti, ettirildi mi? Bunun araştırılması lazım, düpedüz buna göz yumdunuz.

Aydın Cezaevi’nde Fırat Çağlayan, Yılmaz Ekinci; Sezer Alan da İğdir’da yine “intihar” denilip yaşamını yitirenler arasında. Bunların içinde adliler de var, sadece siyasiler değil. Komisyon yine çıkacak “dezenformasyon” diyecek. Adliler de intihar ediyorlar.

Bolu Cezaevi’ne ağırlaştırılmış hapis cezası olan 9 kişi bize ne dediler biliyor musunuz? Dediler ki: “Biz ağırlaştırılmış müebbet alan insanlarız, tekli hücrelerdeydik. Bizi oradan aldılar, FETÖ’cüler bizim yanımıza tekli hücrelere koydular.” Tekli hücrelerdeki mantığınız da keyfinize göre oluşuyor.

Yine Sayın Bakan, Tarsus’a yine bir müfettiş gönderiyorsunuz, bir ay kalıyor, dönüştü tutuklunun haklarına dair ne varsa hepsini çantasına koyuyor, getiriyor size veriyor. Ondan sonra tutuklulardan alabildiğine mektuplar şu an odalarımıza yığılmış durumda. Bir tutukluya nasıl bir uygulama yapılıyor? Daha hâlâ cezası Yargıtayda bile değilken tekli hücrede tutuluyor ve gece her saat başı “tak tak tak” başgardiyan hanımefendi gidiyor “Ben seni kontrol etmeye geldim, kalk bakayım, iyi misin?” diyor her saat başı. “İşkenceye sıfır tolerans” diyenlere soruyorum: Bu işkence değil de nedir? İntihar etme potansiyelleri her an... Bir an önce intiharla gerçekleşmesi için elinizden geleni yapıyorsunuz.

Nakiller en büyük sorunlardan biri. Öyle yapmışsınız ki Karadeniz, Ege, Marmara, İç Anadolu cezaevleri Kürt çocuklarıyla dolu. Espiye’de yedi yıldır sadece bir defa ailesini gören tutuklu gördük. Beş yıldır da daha ailesiyle görüş yapamayan tutuklu gördük. Anne Şakran’da cezaevinde, baba Bursa Cezaevinde, 4 ve 7 yaşındaki çocukları Tekirdağ’da olan tutuklular var. Bunları biz elbette ki daha artırabiliriz. Aile birliğini bozmak için, tutukluları yalnızlaştırmak için, toplumdaki koparmak için elinizden geleni yapıyorsunuz. Bu mahpusların bir an önce ailelerinin bulunduğu yerlere gönderilmesi gerekiyor.

Kadın cezaevlerinde kadınlar çok çok daha ayrı sorunlar yaşıyor; yirmi dört saat kameralarla izleniyorlar, erkek aklı zihniyetle inşa edilen, dizayn edilen cezaevlerindeki kantinlerde özel ihtiyaçlarına ulaşamıyorlar. Bazı cezaevlerinde kendileriyle kalan çocuklarına ayrı yemek, yatak vesaire verilmiyor.

Değerli milletvekilleri, aynı zamanda bizim diğer arkadaşlarımızın da değindiği gibi, cezaevlerindeki en büyük sorunlardan hemen hepsinin temelini teşkil eden İmralı tecrit sistemine ben de değinmek istiyorum. Kürt sorununa yaklaşımımıza bağlı olarak İmralı’da bulunan Öcalan üzerinde ağır tecrit devam ediyor. Aynı zamanda, tutuklular Hamili Yıldırım, Ömer Hayri Konar, Veysi Aktaş da ağır tecrit altında; yaklaşık yirmi bir aydır kendilerinden haber almamıyor. Öcalan’ın 2011 yılından bu yana avukat görüşmeleri, 2014 tarihinden bu yana ise aile görüşmeleri engelleniyor. Diğer tutuklular sekiz yıl içerisinde aileleriyle sadece 3 defa görüşebildiler. Mahpuslara dair avukatlarda mevcut olan ek bilgi, 25 Mart 2021 tarihinde yarıda kesilen kısa telefon görüşmesidir. Tecrit, bir insanlık suçudur ve her gün yeniden, yeniden bu suçu işlemekten vazgeçmiyorsunuz. Tecridi derinleştirerek savaşa sarılıyorsunuz.

Bu ülkenin evlatlarını toprağa verip anneleri ağlatıyorsunuz. Koruma ordusuyla, lüks araçlarınızla sıvasız evlere gidip, taziye dileyip saraylarınıza çekiliyorsunuz. Toplumdan kopmuşsunuz. Ne yaparsanız yapın, iktidarınızı savaş politikalarıyla sağlama alma çabanız yenilecektir. Kürt sorununda demokratik çözümden, Türkiye’yi demokrasiyle buluşturmaktan başka yol yoktur. Bunları sağlamak için de sizi sandığa gömmekten başka inanın yol yoktur diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Kocaeli Milletvekili Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu’nda.

Buyurun Sayın Gergerlioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Mahmut Tanal, lütfen ya, bir saattir oradasın ya.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hep Mahmut Bey, Bakan Bey’i oyalyor Başkanım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Özür diliyorum arkadaşlar.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Ya, hakikaten oralarda ne paylaşıyor?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Efendim, kanunlarla ilgili hükümler.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Hayır, sizin için değil, yani sabahtan beri hangisi ihalelerin şeyleri tartışılıyor?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Özür diliyorum, duydum.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Ayıp ya!

HDP GRUBU ADINA ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Zulümat bakanısınız...

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Yazık sana, yazık, yazık!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Beş yıl önce selefizin Abdulhamit Gül’e de aynı sözü söylemişim, sizde bir değişiklik yok.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Ya, boş konuşuyor.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Çünkü zulümat ile kalkınma partisisiniz ve cumhur zulüm ittifakının ittifakçisisiniz.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – İnsan bir selam verir ya!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Şimdi, bakın, size bir soru soracağım: Dün Oğuzhan Uğur’un programına Metin Külünk çıktı, ona sordular: “10 bin dolar alan siyasetçi siz misiniz?” “Ben değilim.” dedi. Peki, o zaman, kim? Siz misiniz? Sayın Bakan, siz misiniz? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sen misin?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Ya, sayın savcılar niye harekete geçmiyor Sayın Bakan? Bundan dolayı zulümat bakanı diyorum size. (HDP sıralarından alkışlar)

Cemal Kaşıkçı dosyasını kaç paraya Suudi Arabistan’a sattınız Sayın Bakan?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sen kaç paraya sattın kendini?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Adaletiniz kaç para Sayın Bakan? Bundan dolayı zulümat bakanısınız.

İzmir Karaburun Savcısı niye Siverek’e sürüldü? İzmir Karaburun MHP İlçe Başkanı adliyede adam dövdü.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Biraz daha bağır...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Savcı tutuklama istedi, hâkim tutukladı; savcı-hâkim karı kocaydı, ertesi gün Siverek'e sürüldüler. İlçe Başkanı hemen serbest bırakıldı. Adaletin bu mu sayın zulümat bakanı? Bundan dolayı zulümat bakanısın. Coğrafi güvence nerede sayın zulümat bakanı?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Genel Kurula hitap et, Genel Kurula!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Savcı veya hâkimler, AK PARTİ, MHP il örgütlerinden geliyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Biraz daha bağır, biraz daha bağır!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Yine, bakın, ben size ne getirdim; bakın, bakın.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Ne biçim konuşuyorsun!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – “Terörist çikolatalar” getirdim, dün BİM markete uğradım arkadaşlar. Bakın, MHP lideri, terörist ilan etti, değil mi?

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – MHP lideri hakkında konuşma demiştim sana, getirme beni oraya! Artist herif!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Kürşad Yılmaz da tehdit ediyor ve sonra ne oluyor? Şu anda, BİM'lere saldırı yapılıyor. Evet, savcılarınız nerede? Tek bir savcı bile harekete geçmiyor. Bundan dolayı zulümat bakanısın. Bak, evet...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Akıllı ol, akıllı!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Yine, bakın, şu kadını iyi görün. Bana mektup yazdı. Çıplak aramaya uğramış, mektubu engellenmiş ve disiplin suçu verilmiş.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Akıllı ol, akıllı! Provokatör!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – KHK'yle ihraç bir Kur'an kursu öğretmeni bu ve bana yakını aracılığıyla, bakın, nasıl bir mesaj yolladı, çok dikkatli dinleyin lütfen.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Hadi oradan! Hadi oradan!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Bu, zindandan bir mazlum kadının mesajıdır. “Sayın Vekilim, ‘Cezaevlerinde çıplak arama yok.’ deseler de doğru değil. ‘İffetli bir kadın çıplak arama için bir yıl beklemez.’ diyerek Mecliste parmak sallayanların -Sayın Özlem Zengin sallamıştı-gözlerinin içine bakarak benim için şunu söyler misiniz...”

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – FETÖ'nün yalanlarını konuşma be!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – “...4 Ağustos 2022 saat 17.45'te çıplak arama yapılarak Eskişehir L Tipi Cezaevine alındım...”

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Şehit çocukları da mektup yazıyor mu sana, şehit çocukları?

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Parmak sallama!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sana kim mektup yazıyor? Sana kim yazar mektup?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – “...İffetsiz insanlar değiliz. Dayattığımız hukuk sistemini de zulmü de unutacak değiliz.” diyor Nagehan Yüksel.

Nagehan Yüksel, şahit ol Ya Rabb'i, senin mesajını bu Mecliste duyurdum, şahit ol yüz binlerce zindandaki mahpuslar, çıplak arama gerçeğini tekrar duyurdum. (HDP sıralarından alkışlar)

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Şehitlerinkini de duyur, şehit çocuklarının mektuplarını da duyur.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Bunu duyurduğum için zindanlara atıldım ama çıktım, yine duyuruyorum. Bunu da iyi bil zulümat bakanı. Tamam mı?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Duyamıyoruz, duyamıyoruz, biraz daha bağır, duyamıyoruz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Yine bitmedi. Ferda Öztürk Sincan L Tipi Cezaevine girerken 10 yaşındaki kızı ve 14 aylık bebeği çıplak aramaya uğradı; duyun bunu.

Yine, bakın, Konya Ereğli Cezaevindeki kadın ne diyor: “Bana ısrarla alt çamaşırımı çıkarmamı söylediler. Görüş yasağı veya herhangi bir ceza almamak adına insanlık onuruna aykırı olan bu isteği kabul etmek zorunda kaldım. 15 yaşındaki kızıma da aynı muamele yapıldı. Kızım çıktığında psikolojisi bozulmuştu. Açık görüş boyunca kendimize gelemedik.” diyor. Zulümat bakanısınız, işte, bundan dolayı zulümat bakanısınız.

İşte, bakın, Komisyon görüşmelerinde size 3 tane soru sordum; yazılı olarak bununla bana cevap vermişsiniz. Dedim ki: Siyasi mahpuslara niye görüntülü görüşme yok? Adli mahpuslar bir saate kadar görüşebiliyor. Bana yazmışsınız, mevzuatı göndermişsiniz. “Müdür izin verirse siyasi mahpus görüşebilir.” Bir tek bile siyasi mahpus görüşemiyor.

İkinci soru, elektrikler niye ticarethane statüsünde? Bana 2015’teki yönetmeliği gönderip “EPDK ve Enerji Bakanlığıyla görüşüyoruz.” demişsin. Yahu, yedi yıldır mı görüşmeleriniz sürüyor, hâlâ mı ticarethane statüsünde?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Gergerlioğlu.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – O gariban mahpusların tek bir kuruş geliri yok ya!

Yine, size sormuşum, cezaevi ziyaretlerimize niye izin vermiyorsunuz? Mevzuatı söylemişsin “Dilekçe ver.” demişsin. Ya, ben size dilekçe veriyorum, dilekçeme cevap vermiyorsunuz. Bunlar nasıl cevaplardır, anlamak mümkün değil.

Yine, bakın, Mehmet Emin Özkan 84 yaşında -iyi bak sayın zulümat bakanı- her hafta 3-4 kez acile gidiyor. Perişan durumda, tekerlekli sandalyeyle geliyor. Biliyor musunuz? Ben biliyorum, siz bilmezsiniz belki, açıklamıyorsunuz çünkü bir yıl içinde -istatistiğini ben tutuyorum- “intihar” diye açıkladığınız 34 vaka var, 39 hasta mahpus var, 73 ölüm var ve dünya şampiyonusun Türkiye; bundan dolayı zulümat bakanısınız ya! Ben nasıl derim... Bakın, şu fotoğrafa iyi bakar mısınız? Sizin hangi gününüz bir? Rabia işareti yapmışın? Şimdi yapabilir misin? Hayatta yapamazsın çünkü siz, iktidar ne emretmişse onu yapan insanlardansınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Bak, bak, yapıyoruz bak.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Gergerlioğlu.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Bizim sözümüz bitmedi, devam edecek Allah’ın izniyle. (HDP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, satışmadan cevap vermeyelim mi sayın konuşmacıya?

BAŞKAN – Sonra, satışmalar sonra.

Diyarbakır Milletvekili Sayın Dersim Dağ.

Buyurun Sayın Dağ. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA DERSİM DAĞ (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün toplumun yüzde 16’sını gençler oluşturuyor fakat bu bütçede de gençlere yer yok. Gençler, başını sokacak bir çatı, karnını doyuracak bir lokma ekmek ararken AKP-MHP iktidarı halkların kaynağını savaşa ve yandaşa harcıyor.

Türkiye’de öğrencilerin ve gençlerin barınma sorunu artık kronik hâle geldi. Öğrenciler binbir zorlukla yerleştikleri üniversiteye gidince ilk olarak barınma sorunuyla karşı karşıya kalıyor. Bu yıl da onlarca öğrenci barınmadığı için parklarda sabahlayıp sesini duyurmaya çalıştı ama bu iktidar gençlerin sesine kulağını tıkadı. 3,8 milyon örgün öğrencinin olduğu ülkede sadece 773 yurt var. Bulduğu her boş arsaya binalar dikip üniversite tabelası koyan iktidar, bu üniversitelere yerleşen öğrencilere ne barınma imkânı sağladı ne de sağlıklı beslenme haklarını karşıladı. Bir yılda 155 binden fazla öğrenci barınmadığı için eğitimine ara verdi. Tüm bu imkânsızlıklar yetmezmiş gibi, 850 TL’yle geçinmeyi reva gördüğünüz gençler yurt ücretini geç yatırınca anında yurttan atılıyor. Esenyurt KYK yurdunda kalan Burak Başer yurt ücretini bir ay ödeyemediği için yurttan atıldı ve Burak, en temel hakkı olan barınma hakkı için tam iki haftadır yurt önünde oturma eylemi yapıyor. Burak gibi daha nice öğrenci 850 lirayla barınmıyor, beslenemiyor ve geçinmiyor. Ayrıca “Faizleri sildik.” aldatmacasına da inanmıyor; o borçlar hâlâ duruyor. “Ama”sız, “fakat”sız, öğrenci borçları silinmelidir.

Öğrenciler okuyabilmek için çalışmak zorunda kalıyor. İnönü Üniversitesi öğrencisi 22 yaşındaki Bünyamin Berker de okuyabilmek için çalışmak zorunda kalan öğrencilerden birisiydi ve motokurye olarak çalıştığı sırada motorunun çukura düşmesiyle hayatını kaybetti. Tüm ülkelerde eğitim hayatı kurtarılan bu ülkede eğitim ve yarattığı “survivor” ortamı can alıyor.

Milyonlarca genç işsizlik ve yoksullukla boğuşuyor. Genç işsizlik oranı yüzde 41’lere ulaşmış durumda. 2022 yılı itibarıyla atama bekleyen öğretmen sayısı 500 bin civarında ve bu öğretmenlerin binlercesi asgari ücretin altında çalışmak zorunda kalıyor. Ataması yapılmayan öğretmen inşaatta, geçinemeyen öğrenci maden ocağında, mevsimlik tarım işçisi gençler yollarda ömrünü geçiriyor. Oysa iktidara göre dünya krizlerle boğuşuyor, kendisi ise destan yazıyor.

Yine, işsizlikle en çok boğuşan kesim de genç kadınlar oluyor; her 3 genç kadından 1’isi ne eğitimde ne de istihdamda yer alıyor. Yüz binlerce genç kadın işsiz ve yine yüz binlercesi asgari ücretin altında güvencesiz çalışıyor.

Genç kadınların eğitim hakkı da tıpkı yaşam hakları gibi ayaklar altına alınıyor. Genç kadınlar her gün taciz, tecavüz ve öldürülme korkusuyla yaşıyor.

ARZU AYDIN (Bolu) – Dağdakilere ne yapıyorlar?

DERSİM DAĞ (Devamla) – Türkiye’de her gün en az 2 kadın öldürülüyor ve onlarca tacize, tecavüze maruz kalıyor.

ARZU AYDIN (Bolu) – Dağdakilere ne yapıyorlar?

DERSİM DAĞ (Devamla) – AKP-MHP iktidarı döneminde en az 8 bin kadın öldürüldü ve şüpheli kadın ölümleri maalesef her geçen gün artıyor. Üniversiteler artık ürettiği bilimle değil, tacizlerle gündeme geliyor. Daha geçen gün, İstanbul Üniversitesinde görevli bir akademisyen eski doktora öğrencisinin odasını basarak tehdit ve tacizde bulundu. AKP-MHP’nin kadın düşmanlarını koruyan ve kollayan politikası kendisini bu olayda da yeniden gösterdi. Gözaltına alınan erkek kısa bir süre sonra bırakıldı; iktidarın yargısı her zamanki gibi adaletten yana değil, erkekten yana tavır aldı.

Değerli arkadaşlar, her alanda olduğu gibi sporda da kadınlar, erkek egemen sistem tarafından geri planda tutulmakta ve cinsiyetçi söylemlere maruz kalmakta. Buna rağmen, genç kadınlar spor alanını erkeklere teslim etmiyor. Gençlik ve Spor Bakanlığının “Başının çaresine bak.” dediği millî

sporculardan 21 yaşındaki Erivan Barut dünya boks şampiyonu oldu. Merve Akpınar, Nergis Zeynep Karadağ ve onlarca genç kadın “yapamazsın” söylemlerine rağmen sporda başarılar elde etti ve tüm cinsiyetçi söylemleri yerle bir etti.

İktidarın spor politikası cinsiyetçi ama bir o kadar da siyasal, Kürtlere yönelik ırkçı yaklaşım sporda da kendini gösteriyor. Fenerbahçe’yle sözleşme imzalayan Ozan Suncak’ın sözleşmesi sosyal medya paylaşımı gerekçe gösterilerek iki gün sonra feshedildi.

Yine, Galatasaray’a transfer için görüşülen Kürt futbolcu Deniz Undav’ın da sosyal medya paylaşımlarının dolaşıma sokulmasının ardından transferinden vazgeçildi.

Bu tür ayrıştırıcı ve ötekileştirici uygulamaların yanı sıra Amedspor’a dönük saldırılara da her geçen gün bir başkası ekleniyor. Türkiye’de deplasman taraftarı yaşayımın en uzun süre uygulandığı ve uygulanmaya devam ettiği takım Amedspor. Bu tavır elbette güvenlik veya başka gerekçelerle örtülemez. Bu karar, iktidarın siyasal yaklaşımının sonucudur. Afyonspor-Amedspor maçı öncesi İl Jandarma Komutanının sözleri hâlâ hafızalarımızda yer alıyor.

Madde bağımlılığı gün geçtikçe artıyor ve madde kullanımı yaşı 11 yaşına kadar düşmüş durumda. İktidar uyuşturucuyla mücadele ettiğini iddia ediyor ama her nedense bu mücadele sonucunda ne madde satımını engelleyecek politikalar uygulanıyor ne madde satıcıları tutuklanıyor ne de madde kullanımı azalıyor. Madde kullanımının özellikle Kürt illerinde artış göstermesi, bunun sistematik olarak yürütülen özel savaş politikalarından bağımsız olmadığını da gözler önüne seriyor.

Ülkede hâl böyleyken gençler umutsuz ve geleceklelerini göremez hâldeler. Gençler, AKP-MHP iktidarının hüküm sürdüğü bu ülkede yaşamak istemiyor. Gençlerin yüzde 73’ü yurt dışına gitmek istiyor yani her 4 gençten 3’ü AKP iktidarının Hükümet olduğu bu ülkede yaşamak istemiyor.

Sevgili gençler, buradan hepimize sesleniyorum: Umutsuz olmayın, ülkeyi terk etmeyin çünkü bizler umudun ta kendisiyiz. (HDP sıralarından alkışlar) En kısa zamanda iktidarı gönderecek ve gençlerin yönetimde olduğu düzeni kuracağız. Hep beraber bizleri yoksulluğa, açlığa mahkûm edenleri kaybetmeye mahkûm edeceğiz. Liyakatsizliği esas alanlara karşı bizler liyakati esas alacağız. Gençleri işsiz bırakanlara karşı bizler istihdam alanları yaratacağız. Kadın katillerini koruyanlara, kadınlara ve kazanımlarına saldıranlara karşı bizler İstanbul Sözleşmesi’ni uygulayacak, özgür eş yaşamı yaratacağız. Belediyelerden üniversitelere, halkın, gençlerin iradesini hiçe sayanlara karşı bizler halk iradesini esas alacağız. Kaz Dağları’ndan Şırnak’a doğayı talan edenlere karşı bizler ekolojik bir yaşamı yaratacağız. Gençler AKP ve MHP iktidarına mahkûm ve mecbur değil, bizler genç siyaseti hep beraber yapacağız. “Genç başladık.” diyen bir geleneğiz. Gençlerin en fazla temsil edildiği, kendilerine has meclis ve örgütünün olduğu alan yine HDP ama bunlardan dolayı değil elbet gençlerin HDP’yi tercih etmesi, şüphesiz en önemli sebep siyaset yapma şanslarıdır. Statükoyu, kapitalizmi ve siyasetsizliği aşmanın yolu her şeyden önce genç düşünmedir diyoruz. Genç düşünme, genç kalma mücadelemiz ve HDP ısrarımız sürecektir.

Tüm genç yoldaşlarımızı buradan bir kez daha selamlıyorum, ilk seçimde AKP’ye gereken cevabı vereceğimizi bir kez daha belirtiyorum. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Turan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, sataşmadan söz istiyorum; kürsüden mi kabul edersiniz, buradan mı konuşayım?

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Sayın Başkan, bir sorsaydınız hangi sataşma?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hüseyin Bey’e değil.

BAŞKAN – Yerinizden iki dakika söz veriyorum.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

17.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu’nun 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin birinci tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçe görüşmelerinde çok uzun görüşmeler oluyor, bugün 50’den fazla konuşmacı var. Aslında, her sataşana cevap versek buna ne saat ne zaman yeter ancak bazen sabredemediğimiz, üzüldüğümüz, kırdığımız ifadeler oluyor.

Yine, ibretlik bir Gergerlioğlu konuşması dinledik; selam bile vermeye tenezzül etmeden bağırmağa başlayan, eli titreyerek, ne dediği anlaşılmayarak çok sert konuşan, kötü bir dille karşılaştık; şaşırmadık, her zamanki hâli.

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Gerçekler zorunuza gidiyor değil mi?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Kötüsün Gergerlioğlu, kalbin taş Gergerlioğlu, ruhun yok olmuş Gergerlioğlu, insanlığını, sevecenliğini, muhabbetini, edebini kaybetmişsin Gergerlioğlu.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Kalbi iyi olduğu için öyle konuşuyor.

MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Van) – O, vicdanla konuşuyor, o yüzden öyle; siz, o vicdanı anlamazsınız çünkü sizde yok o vicdan!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Siyasi görevimizin de en ağır sorumluluğu bu tarz adamlara cevap vermek zorunda kalmak. Sizi Allah’a havale ediyorum Sayın Gergerlioğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Vicdanlı olduğu için öyle konuşuyor.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Keşke biraz sizin de vicdanınız olsaydı.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Cümleleriniz kin ve nefret dolu, cümleleriniz kin ve nefret kokuyor. İşiniz gücünüz ayırştırmak, provokatörlük; keşke böyle yapmasanız.

MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Van) – Talimatla hareket etmiyor, vicdanıyla konuşuyor, gerçekleri anlatıyor.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Ne söylediğiniz kadar nasıl söylediğiniz de önemli. Bu kirliliği, Meclise yakışmayan bu üslubu külliyen reddediyoruz Sayın Başkanım.

MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Van) – Siz neyi kabul etmişsiniz ki!

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Sizin resminizi anlattı.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aslında, çok sayıda HDP’li konuşmacı da ağır ithamlarda bulundu fakat kimseye ilzam etmeden, tartışma çıkarmadan şu genel söylemi ifade etmek isterim: Bakınız, “AK PARTİ’nin Kürtlerle sorunu var.” iddiasını çok kez tekrar ettiniz. Yirmi yıldan beri siyasi hayatımızda kimlik siyaseti yapmadık.

MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Van) – Tekrar etmiyoruz, yaşıyoruz. Kürt düşmanlığınızı her alanda, her gün yaşıyoruz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Meral Hanım, uyarır mısınız grubunuzu. Seksen dakika ağzımızı açmadık bu ağır ithamlara, üç dakika sürem var, istirham ediyorum.

Değerli arkadaşlar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Kendinize torpil yaptınız, biliyorsunuz, sataşmadan iki dakika ama bir dakika daha veriyorum.

Buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkanım, yirmi yıldan beri kimlik siyaseti yapmadık, 85 milyonu kardeş bildik. Kürtler, Türkiye Cumhuriyeti'nin eşit, hür vatandaşlarıdır.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Yalan, külliye yalan!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – TRT Kurdî'yi biz kurduk, üniversitelerde Kürtçe bölümleri biz açtık, Kürtçe siyasi propaganda imkânının önünü biz açtık; uygulama hataları varsa uygunca söylersiniz, beraber değerlendiririz. Kürtler Erdoğan'ı sever, Erdoğan Kürtleri sever. [HDP sıralarından gülüşmeler(!)] Kürt ile Türk'ü...

BAŞKAN – Siz devam edin Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, artı bir dakika istiyorum.

BAŞKAN – Siz devam edin lütfen.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Erdoğan öldürülmüş Kürtleri seviyor, ölü Kürt'ü, canlı istemiyor.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Meral Hanım, istirham ediyorum.

BAŞKAN – Devam edin Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, arkadaşların gözden kaçırdığı bir hakikat var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Hikâye anlatma.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Başkan, oradan konuşsaydı daha iyiydi ya!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Rahmetli Erbakan Hoca derdi ki: “Kürt ile Türk'ü ayırırsanız ne Türk kalır ne Kürt kalır ancak Çanakkale misali birleşirsek ne Fransız kalır ne İngiliz kalır.”

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Ayırma o zaman.

NURAN İMİR (Şırnak) – Bu ayrımcı politikalarınızla ülkeyi böldünüz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bu topraklar Yunus Emre'nin toprakları; bu topraklar Mevlâna'nın, Hacı Bektaş'ın toprakları. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Hacı Bektaş'ın da dergâhına el koydunuz, vermiyorsunuz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Kavga etmek en kolay, hakaret en kolay ama diyorum ki: Hiçbirimiz bir bölgenin, bir ırkın, bir dilin partisi değiliz, Türkiye'nin partisiyiz; olmalıyız. O yüzden, tüm konuşmalarımızda 85 milyon kardeşine atfı yapmayı, belli bir grubun, belli bir bölgenin, belli bir anlayışın değil...

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Biz bütün ezilenlerin sesiyiz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – ...tüm Türkiye'nin anlayışına sahip çıkmayı öneriyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bülbül...

18.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'ün, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin birinci tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkanım, tekrara düşmemek için -genel manada söyleyeceğimiz çok söz var ama- sadece HDP'li Gergerlioğlu'nun Genel Başkanımızı ilzam edecek sözleriyle ilgili konuşmak istiyorum.

Burada, Sayın Genel Başkanımızın zincir marketlerle alakalı göstermiş olduğu tepkiyi ve arkasından gelişen hadiseleri birbirine bağlamak suretiyle -sırasında hiçbir şekilde bir neden-sonuç ilişkisine bağlanmayacak olan hususlarda- bizi sanki birtakım suçları teşvik ediyormuş, başka işlerin olmasına sebep oluyormuş gibi göstermek son derece yanlıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Genel Başkanımızın göstermiş olduğu tepki, haksız fiyat artışlarıyla vatandaşımızı sıkıntıya sokan ve bunda kusurlu olduğu tespit edilen ve bunlarda ısrar eden yapıların üzerine gidilmesi ve hatta bunlarla alakalı olarak FETÖ bağlantılarının dahi araştırılması hususunda bir değerlendirmeydi. Türkiye'de o market zincirlerinden bir yetkili çıktı, bundan çok ciddi rahatsızlık duyduğunu ifade etti. O da Genel Başkanımıza ve diğer hususlarda çok saygısızca ifadeler kullanınca, tabii, parti olarak biz de buna karşı tepkimizi siyasi bir şekilde kamuoyuna ifade ettik. Bundan ibaret olan bir durum fakat zincir marketlerle alakalı ifade ettiğimiz hususlar hâlâ caridir. Bunlarla alakalı, acımasızca fiyat artışlarıyla vatandaşımızı manipüle etmeye çalışanlar varsa bunların her türlü bağlantısının da üzerine gidilmesinin gerektiğini bir defa daha ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben söz alacağım ama sanırım önce satışma...

BAŞKAN – Evet, Sayın Gergerlioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ile Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'ün yaptıkları açıklamaları sırasında şahsına satışması nedeniyle konuşması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ben hayatım boyunca insan haklarından yana oldum Sayın Bülent Turan...

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Bağırma!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – ...ve bundan dolayı bana her türlü hakaret, saldırı ve zindanların yolu gösterildi ama yılmadım, boyun eğmedim, baş eğmedim, diz de çökmedim; ben de partim de kesinlikle diz çökmez. (HDP sıralarından alkışlar) Burada söylediğimiz tüm hususlar hepsi ispatlı, delilli gerçektir.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Temiz bir dil kullan.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Çıplak arama meselesini biz burada Özlem Zengin'le çok tartıştık. Ben kendisine Uşak Emniyet Müdürlüğündeki çıplak arama olaylarını anlattığımda bana demişti ki: “İffetli bir kadın çıplak aramayı söylemek için bir yıl beklemez.” Onu da yanlış söylemişti, çok kısa bir süre sonra o öğrenciler suç duyurusunda bulunmuştu ama onun eline

polis tarafından tutuşturulan kâğıtta böyle bir yalan vardı. Bakın, az evvel size Nagehan Yüksel'i gösterdim değil mi? Nagehan Yüksel... Kendisi iffetli bir kadın ama bunu, çıplak aramayı duyurduğu için ceza aldı. Ben şimdi soruyorum: Bu kadın mı iffetsiz, sizin partiniz ve bakanlığınız mı iffetsiz? Hadi bakalım, bunun cevabını verin.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Bırak Allah aşkına ya!

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Sen kendi iffetini koru.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Yine, Mehmet Emin Özkan, yıllardır söylüyoruz, 84 yaşındaki perişan bir insan. Bunun neresi yalan, bana söyleyebilir misiniz.

(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Yine, bu fotoğrafın neresi yalan? İşte Devlet Bahçeli, işte Kürşad Yılmaz, onu cezaevlerinden kurtarmaya çalışanlar, Alaattin Çakıcıları kurtarmaya çalışanları ifşa etmek mi haksızlıktır, yalandır?

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – FETÖ'cü, FETÖ'cüsün sen!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Biz burada bütün bu adaletsizliklerin nedeni olan zulümat bakanına bunları söylüyoruz. Tek birini bile yalanlayamazsınız. A'dan z'ye söylediğim her şey doğrudur, Allah'ın izniyle doğrudur ve ben burada da Rabb'imi şahit tutarak bunları söylüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “İffet” lafını düzeltir misiniz Vekilim?

AHMET ÖZYÜREK (Sivas) – İffetsiz ve hayâsız sensin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Vekilim...

JÜLİDE İSKENDEROĞLU (Çanakkale) – Kadınlar seni orada çok kötü döver...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Başkanım, buna ceza vermek lazım. “İffetsiz.” diyor, bunun cezası olmalı.

(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu...

JÜLİDE İSKENDEROĞLU (Çanakkale) – Böyle bir şey yok.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Sen kendi iffetini koru.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) – Akıl hastası. Bu akıl hastasının ne işi var burada ya? Tıkayın bunu Bakırköy'e. Akıl hastası.

JÜLİDE İSKENDEROĞLU (Çanakkale) – Lütfen özür dilesin Sayın Başkan, böyle bir şey olmaz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, sataşmadan söz istiyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Vekilim, bunu kabul etmiyoruz, “İffet” kavramını kabul etmiyoruz. İffetli kadın...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Özlem Zengin için dedim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hayır ama yani.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ben soruyorum zaten.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Böyle şey olur mu Başkanım?

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Başkanım, her çıkan karşıya sövsün o zaman. Adam çıkıyor, alenen ana avrat sövüyor buradan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Başkanım, gerekli açıklamayı yapın.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Başkanım...

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Başkanım, gerekli açıklamayı yapın.

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sonra alırsınız, ben bir şey düzeltmek için...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hayır, sataşmadan söz istiyorum lütfen.

Sayın Başkan, bize sataştı, öncelikle biz konuşma hakkına sahibiz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ama siz konuştunuz, ben...

BAŞKAN – Sayın Turan, söz vereceğim, vereceğim. Bırakın, ben tayin edeyim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkanım, ama bize sataştı, biz konuşalım.

BAŞKAN – Tamam, doğru, sataştı.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Belki Meral Hanım da cevap verecek bize.

BAŞKAN – Bırakın, müsaade edin de ben karar vereyim buna.

Sayın Beştaş, buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ya, sataşılın biziz ama Sayın Başkanım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tamam, alsın sözü...

BAŞKAN – Hayır, buyurun, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

19.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin birinci tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, öncelikle, bizim hatibimizin kürsüde kullandığı “iffet” kavramının içinde olduğu cümleyi reddediyoruz, kendisi de düzeltacaktır, başkasına ait olduğunu söylüyor.

Biz kadınları...

ERKAN HABERAL (Ankara) – Ceza verilsin, ceza!

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Ceza, ceza, ceza...

(Gürültüler)

BAŞKAN – Siz devam edin Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bağırın ya, bağırın ya!

Daha bugün bir vekil dövdünüz ya! Yoğun bakımda, utanın be!

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Daha yeni, bir vekil dayak yedi, yoğun bakımda, kimseye ceza verilmedi ya!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yoğun bakımda...

Daha ceza vermeyi bile teklif etmediniz, biz kendimiz olgunlukla kadınlara yönelik olduğu için düzeltiyoruz, siz bağıriyorsunuz ya.

BAŞKAN – Siz devam edin, siz devam edin lütfen.

(Gürültüler)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ne sanıyorsunuz kendinizi?

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Önce bizim gibi ilkeli olun, önce ilkeli olun. İlkesizler bize söz söyleyemez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET ÖZYÜREK (Sivas) – Siz ilkesizsiniz o zaman.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – İlkesizler bize söz söyleyemez, tamam mı?

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – İlkesiz sensin!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hiçbir ilkeniz yok.

AHMET ÖZYÜREK (Sivas) – Kendinizi anlatmayın bize.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hiçbir ilkeniz yok.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Dedik size önce biz konuşalım diye.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, ben tekrar ediyorum: Biz kadınları konu alan, ahlaki, içinde “ıffet” geçen kavramları bizim gruptan da söylese reddediyoruz. Vekilimle de konuştum “Bunu başkası söyledi diye kullandım.” dedi, zaten düzelterektir. Yani burada biz kendi vekilimizi eleştirebiliyorsak bu olgunluğu bütün gruplardan da bekliyoruz tabii.

Diğeri... Sayın Turan konuşmasında Kürtleri ne kadar çok sevdiklerini söylediler. Ya, daha dün AKP'nin Genel Başkanı “Kobani bitti.” diye açıklama yaptı ya. Ya ne derdiniz var Kobani'yle? Daha dün burada “Kobani Kürtlerin kalbidir.” dedik ya.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Teröristler var, teröristler orada, onun için.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Siz Kürt düşmanlığımı Kobani üzerinden büyütüyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Derdimiz terörist, Kobani'de teröristler var.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bundan daha büyük bir düşmanlık olur mu?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – İsmail Bey, terörist sensin!

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Bizim derdimiz terörist.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Terörist sensin!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Terörist sensin!

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Bizim derdimiz terörist, Kürtler değil.

BAŞKAN – Sayın Tamer...

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Valla teröristin âlâsı sizsiniz. Sizden daha büyük terörist yok bu dünyada.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Ne demek “Kobani’de terörist var.” ya! Bir şehir, şehir var ya!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Terörist sizsiniz!

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Teröristler var, Kürtlere demiyoruz.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Siz de teröristsiniz işte.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Bir halka, bir şehre “terörist” diyorsunuz utanmadan.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Teröristler var.

BAŞKAN – Peki, sayın milletvekilleri, şöyle yapalım: Biz susalım siz sadece bağırımaya devam edin.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Bağırıyoruz, konuşuyoruz.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Bak, duruyor mu orada? Biz susuyoruz, kıskırtıyorlar.

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu, yerinizden...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben sözümü daha bitirmedim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Gergerlioğlu.

20.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Hesap Kanunu Teklifi'nin birinci tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben burada iki yıl önce Sayın Özlem Zengin'in bir cümlesini hatırlattım. Çıplak arama gerçeğini anlattığım zaman bana burada parmak sallayarak, bağırarak şunu demişti: “İffetli bir kadın çıplak aramayı anlatmak için bir yıl beklemez.” Ben de bunun karşılığında bu soruyu sordum, “O zaman kim iffetli, kim iffetsiz?” diye sordum. O zaman Özlem Zengin uyarılmıyor, şimdi bana “Niye söyledin?” deniliyor. Bunun neresinde hak var? Ben Özlem Zengin'in söylediği sözün Bakanlık ve iktidar tarafından nasıl karşılandığını sordum.

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu, ne söylediğinizi biz duyduk burada.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – E?

BAŞKAN – Bütün bir grubu itham ettiniz. Siz sadece Özlem Zengin'in söylediği sözü söylemediniz, bir grubu da aynı şekilde itham ettiniz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Hayır, soru olarak sordum.

BAŞKAN – Ben ne anlamışsam bu salondaki herkes aynı şeyi anlamıştır.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Hayır, tutanaklara bakabilirsiniz, soru olarak sordum; yanlış anlamışsınız.

BAŞKAN – Hayır, soru olarak sormadınız.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, sözlerimi tamamlayabilir miyim?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sayın Başkan, soru olarak sordu.

BAŞKAN – Tamam. Özür diliyor musunuz, dilemiyor musunuz; önce onu sorayım ben size. Sözüünüzü geri alıyor musunuz?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ben kimseyi iffetsizlikle suçlamadım.

BAŞKAN – Peki.

Sayın Beştaş, buyurun.

21.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu ile Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ve iktidar grubundan kendilerine “terörist” diye müdahale edenlere ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, sözlerini “Kimseyi iffetsizlikle suçlamadım.” diyerek düzeltmiştir.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Tutanaklar çıksın.

BAŞKAN – Bakacağım, tutanaklara tekrar bakacağım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ama iktidar grubunda bize “terörist” diyenler, asıl teröristtirler. Onlar başkasının topraklarına göz dikenlerdir, terörizm budur; bunun başka şeyi yok.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) – Biz PKK’ya, FETÖ’ye, DAES’e “terörist” diyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Erdoğan Kürtleri çok seviyormuş, Kürtler de onu çok seviyormuş(!) Hadi, Amed’e gitsin, binlerce koruma olmadan dolaşsın bakalım. Nasıl bir sevgiymiş bu? Etrafında etten duvar ören özel timlerle, her türlü kolluk gücüyle Diyarbakır’a gideceksin, sonra “Kürtler beni seviyor.” diyeceksin; yok öyle bir şey.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) – Kürt sevgimizi sorgulayamazsınız!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu iktidar döneminde, Kürtlerin 90’lı yıllardaki katilleri bile aklanıyor, hepsi temize çekiliyor. Bu mudur Kürt sevginiz sizin?

BAŞKAN – Peki.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Siz Ahmed-i Hani gibi bir büyük Kürt bilgesinin bile büstünü kaldıracak kadar Kürtleri seviyorsunuz(!)

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Yalan, yalan Başkanım!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Daha dün “Kürtler aç kalsınlar, görürler günlerini.” diyerek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Ya, öyle düşünebilirler ama bu bir sataşma değil, “Kürtleri seviyor.” demesi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “Terörist” de mi sataşma değil?

BAŞKAN – Evet, “terörist” sataşmadır, kabul ediyorum ama “Kürtleri seviyor.” demesi bir sataşma değildir, öyle düşünüyor, öyle görüyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – O zaman “terörist”e cevap verip kapatıyorum.

BAŞKAN – Son kez açıyorum.

Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, sevgili Selahattin Demirtaş'ın fotoğrafıyla sokaklara “Demirtaş teröristtir.” yazanlar da yazdıranlar da bu sıralarda terörizm suçlaması yapanlar da kendileri en büyük teröristtir. Bunu defalarca tekrar ediyorum, burada “terörö” laflarına karnımız tok. Şiddet yoluyla, çatışma yoluyla “Kobani bitti.” diyeceksiniz, orada Kürt halkı diğer halklarla yaşıyor, sonra “Kürtlere düşmanlığımız yok.” diyeceksiniz, bütün dünya karşınızda olacak, siz gelip burada “terörö” lafları edeceksiniz.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Başkanım, bu, Gergerlioğlu'nun “iffetsiz” sözünü ortadan kaldıramaz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Gidin en büyük müttefikiniz Amerika'ya sorun, Rusya'ya sorun, Avrupa ülkelerine sorun, koalisyon güçleri IŞİD'in karşısında Kobani'nin yanında ama onlar gidip güzelleme yapıyor, bunu da unutmasınlar.

BAŞKAN – Sayın Turan, yeni bir sataşmaya mahal vermeyelim.

Buyurun.

22.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, Gergerlioğlu çok ağır bir konuşma yaptı, nezih bir dille cevap verdim ancak tekrar cevap verdi. Bakınız, kızmak yok, böcek olmayı göze alırsanız ezilince ses çıkarmayacaksınız. Bu yanlış bir dil, iffetle ilgili söylediği tüm iğrenç iddiayı reddediyoruz. Bu ifade bu Meclisin ifadesi değil.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Grup Başkanınız kullanmıştı bunu, Grup Başkanınız kullanmıştı bunu, Sayın Özlem Zengin kullandı bir gün önce.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – “Orası mı iffetli, burası mı iffetli?” bir tarzı reddediyoruz. Kaldı ki kendisini özür dilemeye davet ediyoruz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Ya, Özlem Zengin'i o yüzden Grup Başkan Vekillliğinden aldınız, unuttun mu, Allah Allah?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Kendi grubu sahip çıkmadı, önemsiyoruz ancak bu durumda size İç Tüzük'ü uygulamak düşer; sizi bu konuda İç Tüzük'ü uygulamaya davet ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Tutanaklara bakacağım Sayın Turan, tutanaklara bakacağım.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ayrıca Özlem Hanım en az Gergerlioğlu kadar insan haklarını bilen, takip eden bir arkadaşımız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya, siz yoğun bakımlık yapan vekili disipline sevk etmiyorsunuz, soru soranı mı sevk edeceksiniz, yok öyle bir dünya!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Özlem Hanım en az Gergerlioğlu kadar bu konularda hassas bir insandır.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yok öyle bir dünya!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Konu üslup meselesidir.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Siz çıplak işkence yapacaksınız, sorun yok; bir yıl sonra başvurunca kadınlar iffetsiz olacak, öyle mi?

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Lütfen dinleyin, dinleyin.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Tekrar sizi davet ediyorum.

BAŞKAN – Siz devam edin Sayın Turan.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Öyle mi? Bir yıl sonra başvuru yaptığı için kadın iffetsiz oluyor. Bu, sizin sözünüz ya.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, süreme eklersiniz değil mi?

BAŞKAN – Siz devam edin Turan.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – O gün de karşı çıktık, bugün de karşı çıkıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Koçyiğit...

Siz karşılıklı konuşmayın Sayın Turan, siz söyleyeceğinizi söyleyin lütfen.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Söyleyemiyorum Başkanım.

BAŞKAN – Söylersiniz, bana söyleyin, ben sizi dinliyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ayrıca siz kendi...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bakınız, hiç sataşmadan dedim ki: Kürtleri seviyoruz; hepsi, bu cumhuriyetimizin eşit vatandaşlarıdır hatta Kürtler Erdoğan'ı, Erdoğan Kürtleri sever. Bundan herkesin makul bir ölçüde gurur duyması lazımken hanımefendi kızarak, bağırarak ifade etti.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Öldüren sevgi, öyle mi?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bakınız, Kürtleri sevmemden rahatsızlar; nedenini biz biliyoruz. Sayın Cumhurbaşkanımızın “Kobani bitti.” derken ne dediğini...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Son bir dakika...

BAŞKAN – Son kez açıyorum.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Daha önce “Düştü, düşecek.” demiştik, şimdi “Bitti.” diyor.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Kobani’de terörün bittiğini söylediğini tüm dünya bilir. Evet, ben de söylüyorum: Kobani’de hayalleriniz yok oldu, Kobani’de, güney sınırımızda terör devleti kurma iddiası yerle bir oldu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Emperyalizmin, büyük büyük -güya- devletlerin oradaki terörle ilgili çalışmaları bu ülkenin birliğiyle, beraberliğiyle, bizim verdiğimiz tezkereyle, size rağmen verdiğimiz tezkereyle yerle bir oldu. Kürtler değil, Kobani’deki “Kürt devleti, terör devleti” diye ifade edilen o yapı yok oldu.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – “Kürt devleti” değil mi? Söyledin, bilinçaltın çıktı Bülent Turan, söyle.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yoksa biz 85 milyonun kardeşliğini...

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Söyledin, bilinçaltın çıktı Bülent Turan, söyle.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hocam, yapmayın, ne olur!

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Öyle, öyle...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Nasıl anlatabilirim size?

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Turan.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Oradaki mücadele terörle.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Ya, terör yok, Kürt’e düşmansınız Kürt’e.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Aslında sizin DAİŞ hayalleriniz yok oldu, DAİŞ hayalleriniz yok oldu.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Nasıl anlatabilirim? Kürtler ile Türklerin sorunu yok, size rağmen barışmaya devam edeceğiz.

Sayın Başkanım, teşekkürler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Kürt’e rağmen Suriye’de ne kadar çete varsa hepsine ortak oldunuz.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Siz Orta Doğu’da DAİŞ’le birlikte bir imparatorluk kuracaktınız. DAİŞ hayalleriniz yok oldu, Kobani’de DAİŞ hayalleriniz yok oldu Bülent Bey, gerçekten.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yapmayın Hocam!

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Siz Mısır’a kadar DAİŞ’le birlikte imparatorluk kuracaktınız, biz bilmiyoruz sanmayın. Sizin düşen hayalleriniz DAİŞ hayalleri.

BAŞKAN – Müsaade edin.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bülbül.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Açık bir sataşma var, kürsüden söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

VII.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül’ün, Siirt Milletvekili Meral Danış Betaş’ın yaptığı açıklaması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii, bütçe süreçleri gergin tartışmaların yaşanabileceği süreçler olmakla birlikte, bizler Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak bu süreçlerin soğukkanlı bir şekilde, itidalle, güzel tartışmalarla, faydalı görüşmelerle tamamlanmasını arzu ediyoruz ve bu çerçevede de büyük bir gayret içerisindeyiz. Fakat bu konuşmalar içerisinde, âdeta provokatif olduğuna inandığımız veya öyle gördüğümüz konuşmalar tabii ki bizim de buna tepki vermemiz gibi bir mecburiyeti ortaya çıkarıyor. Biz, Türkiye’nin kaos, kriz, bölünme, karışıklık gibi birtakım ortamlara sürüklenmesine asla ve asla müsaade etmemek noktasında siyasi sorumluluğunu yerine getirmeye çalışan bir partiyiz, Cumhuriyet İttifakı’nın da bu şekilde bu hassasiyetle hareket ettiğini hepimiz biliyoruz. Fakat burada sadece bir etnik köken üzerinden bir siyasi anlayışla ve buna bir “düşmanlık” ifadesiyle devamlı bir şekilde ilzam ediliyor olmak son derece vahim bir durumdur. Yani ırkçı tavırlar veya düşmanca tavırların ispatı son derece sıkıntılıyken bunlardan devamlı bahsedip karşı tarafı “ırkçı” diye nitelendirmek aslında bizzat ırkçılığın ta kendisi olmuş oluyor.

Milliyetçi Hareket Partisini ilkesizlikle ifade ettiniz. Biz Gergerlioğlu’nun konuşmasına mümkün mertebe dikkatle cevap vermeye çalıştık ama orada tansiyon yükselince HDP Grup Başkan Vekili MHP’yi ilkesizlikle suçladı. Şimdi, bir terör örgütü bir eyleme giriştiğinde onu ağzına alıp ağız dolusu ifadelerle kınarken, ona tepki gösterirken başka bir terör örgütü, PKK gibi bir terör örgütü, YPG gibi bir terör örgütü bir şey yaptığı zaman, kanlı bir eyleme girdiği zaman dilleri tutulanların bize ilkedden bahsetmesi son derece garip olmaktadır. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Sayın Başkanım, bir dakika rica edebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Ayrıca, burada insan hakları, barış, hukukun üstünlüğü, kardeşlik gibi çok önemli ve kıymetli kavramları âdeta değersizleştirircesine ifadelerde bulunup bütün bu hakları ve başta insanların yaşama hakkını elinden alan, binlerce, on binlerce Kürt kardeşimizin hayatına sebep olan, onların kanını akıtanların kalkıp da Kürt kardeşlerimizi savunduğunu iddia etmesi ve hatta onların hakları, hukukları üzerinden insani beyanlarda bulunması son derece samimiyetsiz bir tavırdır. Burada ilkesizlikten bahsediyorsak asıl bu meselelerin Türkiye’de çözülmesi gerekmektedir ve bu meseleler çözülmeden bizim mesafe almamız da mümkün olmayacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bülbül.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – “HDP’yi destekleyen Kürt, Kürt; HDP’yi desteklemeyen Kürt, Kürt değildir.” Böyle bir anlayışın Türkiye’de vasat bulması son derece vahimdir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu ikiyüzlülüğü her daim ve her fırsatta, her zeminde ortaya koymaya devam edeceğiz diyor, saygılar sunuyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sataşmadan...

BAŞKAN – Şimdi, bir şeyde anlaşalım, sataşmadan söz talep edenler; iki dakikadır, süreyi uzatmıyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bir dakika uzattınız.

BAŞKAN – Uzattım, bundan sonra uzatmıyorum.

Şimdi söylüyorum, siz olduğunuz için söylemiyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bana da uzatın.

BAŞKAN – Siz olduğunuz için söylemiyorum, birkaç tur yaptığımız için söylüyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Şimdi de uzatın, sonra istemeyeceğiz.

BAŞKAN – Şimdi, buyurun, iki dakika içerisinde tamamlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Şimdi de uzatın, sonra istemeyeceğiz.

BAŞKAN – İki dakika içerisinde tamamlayın çünkü yapılan konuşmalarda size bir hakaret yoktu, çok dikkatli izliyorum, onun için iki dakikada bitirin lütfen.

3.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın yaptığı açıklaması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Değerli milletvekilleri, Sayın Bülent Turan “Kendi grubu sahip çıkıyor.” diyor. Ya, eleştiri ve öz eleştiri mekanizmasını bilmeyenlere ne anlatalım?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Güzel bir şey söyledim ya!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bu erdemi Sayın Turan herhâlde bilmiyor yani. Biz dedik ki, biz soru sorduk, fakat “ıffet” kavramının kadınlar üzerinden kullanılmasını doğru bulmuyoruz, o da doğru bulmadığını söyledi ve atıfta bulundu.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Tamam, iyi dedim ben de. İyi yaptın dedim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Tabii ki vekilimize sahip çıkarız.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – E, çık o zaman.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Kobani konusunda da herkes biliyor, dünyanın bildiği bir sır var, Kobani size rağmen zafer kazandı, bunu asla unutmayın. (HDP sıralarından alkışlar) Kobani, halkların yönetiminde terörden kurtarıldı, o terör kim biliyor musunuz? Sizin desteklediğiniz IŞİD işgaline karşı oradaki bütün halklar direndi ve Kobani zafer kazandı.

Şimdi, sizin milletvekiliniz İYİ Partinin milletvekilini yoğun bakıma düşecek kadar darbediyor ve -biraz önce gazetelere düştü- “Ben özür dilemeyeceğim, bu tip şeyler olur.” diyor, ona karşı hiçbir şey demeyenler gelip bize ahkâm kesiyor ya! Utanma duygusu kalmadı mı yeryüzünde? Ya, bugün, bu Mecliste bir milletvekili yoğun bakıma götürüldü -hangi parti olduğu önemli değil- ve -siz bırakın disiplin cezası vermeyi- “Özür dilemiyorum.” diye ahkâm kesiyor. Bu nedenle, gerçekten, sözlerinizi çok vahim buluyorum.

Biz bunlara cevap veriyoruz ama yani bu kısıtlı sürede şunu da söyleyelim: Bizim her vekilimiz ne dediğini biliyor, meselenin gayet farkında ama Kürt meselesi üzerinden siz kendinizce yeni bir siyaset dili oluşturmaya çalışıyorsunuz; çiçekli, böcekli, sevgili ama altında ne kadar büyük bir düşmanlık olduğunu Kürtler iliklerine kadar yaşıyor. (HDP sıralarından alkışlar)

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Kürtlere hiçbir düşmanlığımız yok, bizim düşmanlığımız teröre karşı Sayın Beştaş.

BAŞKAN – Birleşime 19.30’a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.58

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 19.45

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR

KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Bayram ÖZÇELİK (Burdur)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 30’uncu Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)*A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Ceveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

A) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Devam)

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (Devam)

1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) ANAYASA MAHKEMESİ (Devam)

1) Anayasa Mahkemesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Anayasa Mahkemesi 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SAYIŞTAY (Devam)

1) Sayıştay 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sayıştay 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) ADALET BAKANLIĞI (Devam)

1) Adalet Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Adalet Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) YARGITAY (Devam)

1) Yargıtay 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yargıtay 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) DANIŞTAY (Devam)

1) Danıştay 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Danıştay 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞYURLARI KURUMU (Devam)

1) Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurları Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurları Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ (Devam)

1) Türkiye Adalet Akademisi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Adalet Akademisi 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU (Devam)

1) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU (Devam)

1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU (Devam)

1) Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

VIII.- DİSİPLİN CEZASI İŞLEMLERİ

1.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'na, TBMM İçtüzüğü'nün 160'ıncı maddesinin (3)'üncü bendi ile 163'üncü maddesi uyarınca kınama cezası verilmesi

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun az önceki oturumda sarf etmiş olduğu sözleri İç Tüzük'ün 160'ncı maddesinin birinci fıkrasının (3)'üncü bendinde yer alan “Kaba ve yaralayıcı sözler sarf etmek ve hareketler yapmak” kapsamında olup kınama cezası gerektirmektedir.

Bu nedenle, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu hakkında İç Tüzük'ün 163'üncü maddesi uyarınca kınama cezası teklif ediyorum. Sayın Gergerlioğlu buradaysa kendisine savunma için söz hakkı vereceğim, Sayın Gergerlioğlu isterse savunmasını bir arkadaşına da yaptırma hakkına sahiptir.

Sayın Gergerlioğlu savunma yapacak mı? Yok. Başka bir arkadaş? Yok.

Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'na kınama cezası verilmesini Genel Kurula teklif ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2.- Bursa Milletvekili Zafer Işık'a, TBMM İçtüzüğü'nün 161'inci maddesinin (7)'nci bendi ile 163'üncü maddesi uyarınca Meclisten geçici olarak 2 birleşim çıkarma cezası verilmesi

BAŞKAN - Bursa Milletvekili Zafer Işık'ın bugünkü birleşimin ikinci oturumuna verilen ara sırasında yapmış olduğu hareket, İç Tüzük'ün 161'inci maddesinin (7)'nci bendinde yer alan

“Fiili saldırıda bulunmak.” hükmü kapsamında olduğundan Meclisten geçici olarak çıkarma cezası gerektirmektedir. Bu nedenle, Bursa Milletvekili Zafer Işık’a İç Tüzük’ün 163’üncü maddesi uyarınca Meclisten geçici olarak 2 birleşim çıkarma cezası verilmesini teklif edeceğim. Sayın Işık savunma yapabilir yahut başka bir milletvekili savunma hakkını kullanabilir.

Sayın Işık savunma yapacak mı? Sayın Işık yok; başka bir arkadaşı, talep etmiyor.

Bursa Milletvekili Zafer Işık’a İç Tüzük’ün 163’üncü maddesi uyarınca Meclisten geçici olarak 2 birleşim çıkarma cezası verilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3.- Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş’a, TBMM İçtüzüğü’nün 160’ıncı maddesinin (5) ’inci bendi ile 163 ’üncü maddesi uyarınca kınama cezası verilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş’un bugünkü birleşimin ikinci oturumuna verilen ara sırasında yapmış olduğu hareket İç Tüzük’ün 160’ıncı maddesinin (5) ’inci bendinde yer alan “Mecliste gürültü ve kavgaya sebep olmak” hükmü kapsamında olup kınama cezası gerektirmektedir. Bu nedenle, Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş hakkında İç Tüzük’ün 163’üncü maddesi uyarınca kınama cezası teklif edeceğim. Sayın Yokuş buradaysa kendisine savunma için söz hakkı vereceğim, Sayın Yokuş isterse savunmasını bir arkadaşına da yaptırma hakkına sahiptir.

Sayın Yokuş savunma yapacak mı? Yok yani talep etmiyor.

Sayın Milletvekili Fahrettin Yokuş’a kınama cezası verilmesini Genel Kurula teklif ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Fahrettin Yokuş ne yapmış Sayın Başkanım?

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

A) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Devam)

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (Devam)

1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) ANAYASA MAHKEMESİ (Devam)

1) Anayasa Mahkemesi 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Anayasa Mahkemesi 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SAYIŞTAY (Devam)

1) Sayıştay 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sayıştay 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) ADALET BAKANLIĞI (Devam)

1) Adalet Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Adalet Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) YARGITAY (Devam)

1) Yargıtay 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yargıtay 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) DANIŞTAY (Devam)

1) Danıştay 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Danıştay 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞYURLARI KURUMU (Devam)

1) Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurları Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurları Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ (Devam)

1) Türkiye Adalet Akademisi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Adalet Akademisi 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU (Devam)

1) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİ KURUMU (Devam)

1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU (Devam)

1) Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Görüşmelere devam ediyoruz.

Konuşma sırası Cumhuriyet Halk Partisinde.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Başkan, niye ceza aldı?

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Niye ceza veriyorsun Başkan? Ne yapmışım ben?

BAŞKAN – İlk konuşmacı İzmir Milletvekili Sayın Ahmet Tuncay Özkan.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Adam önümde duruyor ya, ayıp, ayıp!

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, televizyonları başında bizi izleyen sevgili yurttaşlarımız; umut, insanın hayattaki en büyük tutanağı, yaşamı sona erdikten sonra da kendinden sonrasına bıraktığı en büyük enerjidir.

Bugün, Türkiye Büyük Millet Meclisinde yaşanan tatsız olaylardan sonra Meclisimizin aldığı bu kararları saygıyla sevgiyle selamlıyorum. Yüce Meclis kendisine yakışanı yapmış, burada görüşmelerin hangi vicdan ve merhamet duygusu içinde süreceğine dair çok önemli bir karar vermiştir. İktidarıyla muhalefetiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında bulunan her milletvekilini bu tutumu nedeniyle kutluyorum çünkü vicdan insanların sadece rahat uyumaları için bir yastık değildir, vicdan adaletin de temelidir; bu temel yaşamaktadır. Yaşasın Türkiye Büyük Millet Meclisi diyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Sayın Hüseyin Örs'e acil şifalar diliyorum. Bir daha bu olayların yaşanmaması temennisini dile getiriyorum.

Bütçe hakkı çok önemli bir haktır arkadaşlar. Bütçe yapabilme hakkını elde edebilmek için... İnsanlık çok uzun mücadelelerle, çok uzun ve çileli mücadelelerle bu hakkı elde edebilmiştir. Bütçe hakkını devretmek egemenlik hakkını devretmektir. Bütçe yapabilirlikten vazgeçmek egemenlik hakkından vazgeçmek demektir. Peki, bütçeyi ne için yapacaksınız? Bütçeyi siz yurttaşlar olarak, millet olarak egemenlik hakkını niçin elinizde bulundurarak yapmak istiyorsunuz? Bütçe okul sıralarında aç çocukların baş ağrısını gidermek için yapılmalıdır. Bütçe cezaevinde koridorda, maltada arabayı sürerken çıkan tulumta tatlısını koğuştaki arkadaşları yiyebilsin diye “Yeme abi, yeme abi; alma, alma bizim koğuşa kalsın.” diyen yoksullar için yapılmak zorundadır. Bütçe, merhametin ve vicdanın kalesi olmak zorundadır ama ne yazık ki böyle bütçe yapamıyoruz. Bugünkü büyüklükleriyle söyleyeyim, 469 trilyon liralık bir bütçemiz var, 3 trilyon 810 liralık gelirimiz var, 659,4 milyar liralık açığımız var, faiz giderimiz 565,6 milyar. Bu rakamları konuşmaya gerek var mı? Hayır, yok. Neden yok? Orta vadeli plan ne zamandı biz konuştuğumuzda? Geçen bütçe dönemindeydi, ne oldu? Çöp oldu. Dolarda gerçekleşme oranı yüzde 86 orta vadeli planın, diğerlerinde gerçekleşme oranını da gündeme getirmek istemiyorum.

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – 4,6 milyar, rakamı yanlış biliyorsunuz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – 4,6 milyar lira...

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Az önce yanlış söylediniz de.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – 4 Trilyon 469 milyar lira, doğrusu.

BAŞKAN – Sayın Özkan, Genel Kurula hitap edin.

Buyurun.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Arkadaşlarımın düzelmesine teşekkür ediyorum.

Bütçeyi çocuklar için yapmıyorsak, bütçeyi yoksullar için yapmıyorsak, bütçeyi halk için yapmıyorsak ne için yapabiliriz? Bütçeyi 5'li çetelere ya da hep kazananlara dönük bir gelir kapısı olarak görüyorsak o zaman varlığımızı nasıl devam ettireceğiz? Bu bütçede sizden ricam, hep beraber biraz önce sergilediğimiz örneği gerçekleştirip devlet okullarında okula aç giden çocukların karnının doyması için, bir ödenekle devlet okullarında aç çocuklara bir öğlen yemeği verebilir miyiz, bir sabah kahvaltısı verebilir miyiz? Partilerüstü bakalım. Ben, Grup Başkan Vekilime sordum, Grup Başkan Vekilim bana dedi ki: “Evet, arkadaşlar getirsinler, biz destekleyeceğiz.” Sağlık Bakanlığının program uygulama bütçesinde var ancak şimdi burada bunu uygulamaya koyamıyoruz. Peki, ilkokul çocuklarının aç biilaç okula devam etmesini, başlarının ağrımalarını, kusmalarını nasıl engelleyeceğiz? Hadi gelin, hep birlikte böyle bir önerge getirin; biz getirmeyelim, siz getirin, biz bunu destekleyeceğiz. Devlet okullarında

sabah kahvaltı verelim, bir meyve suyu, bir kek verelim, öğlen ekmek arası bir sandviç verelim; size teklif olarak getiriyoruz arkadaşlar. O zaman bütçe yapma yetkisini kullandığımızı hissederiz.

Cezaevinde, biraz önce size söyledim... Sayın Adalet Bakanım burada, Sayın Bakanım, yemek konusundaki Plan ve Bütçe Komisyonunda yaptığımız öneriyi kabul etmenizden dolayı size teşekkür ederim ama yaşayarak bildiğim bir şey var. Arkadaşlar, kullanılmış don ister yoksul, atlet ister yoksul, kullanılmış ister, “Ağabey, varsa bana at.” der. Biz, eğer vicdan ve merhametle o insanı orada yakalamayacaksak Sayın Bakanım, o insanın don ve atlet ihtiyacını, ekmek ihtiyacını, su ve elektrik ihtiyacını karşılamayacaksak bizim vicdanımızın bize yastık olma ihtimali var mıdır? O nedenle diyorum ki, hadi gelin, hep birlikte, çocuklarımızı vicdan ve merhamette yakalayalım. (CHP sıralarından alkışlar) Hadi gelin, hep birlikte, düşmüş olanın, en zor durumda olanın ihtiyaçlarını gidererek yakalayalım. O zaman bütçe yapma hakkını kullandığımızı dair bir duyguya kapılabılıriz, yoksa bu duygu bizi terk eder. Aç çocukların, bizden yardım bekleyen insanların ihtiyaçlarını karşılayamadığımız zaman karşımıza çıkan tablo vahşettir. Biz, eğer bugün umudu yeşertebiliyorsak, biz eğer bugün aldığımız bu kararlar Türkiye Büyük Millet Meclisinin pek çok şeye muktedir olduğunu ve vicdanla, merhametle davranabildiğini gösterebiliyorsak hadi gelin Sayın Bakanım, o insanların, muhtaç insanların cezaevlerindeki ihtiyaçlarını karşılayalım, hadi gelin, çocuklarımızın okulda aç kalmamasını sağlayalım.

Bütçeyi, dün, Sayın Caniklioğlu “löp et bütçesi” olarak değerlendirdi. Bu bütçe, insanların löp et yiyebildiği... Kahramanmaraş'ta bugün kasaplar operasyonu düzenlenmiş değil mi Aliciğim? Löp et bütçesinin insanlarımızın gerçekten et yiyebileceği bir bütçe hâline gelebilmesi için sizden ricam şudur: Eti veya diğer giderleri bu bütçe içerisinde bir yurttaşlık hakkı olarak görelim. Hadi gelin, bütçeye bir ödenek koyalım, siz getirin Sayın Grup Başkan Vekili öneriyi de her ay 1 kilo löp eti vatandaşlarımıza biz bedava verelim. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Hem de ucuzlamış, öyle diyorlar!

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Bu öneriyi getirin lütfen.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bülent Turan'ın tuzu kuru.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Vatandaşlarımız löp et yiyebilsinler.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Canikli “Ucuzlamış.” diyor zaten.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Ya da Sayın Canikli'nin hangi kasaptan o eti aldığını vatandaşlarımıza açıklamasını rica ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Ama eğer siz, bu löp etle ilgili olarak, her ay vatandaşlarımızın 1 kez 1 kilo löp et yiyebilecekleri bir ödeneği bütçeye koyarsanız size teşekkürlerimi sunacağım efendim.

Biz borçlanmayla veya faiz ödemeye harcadığımız bütçemizde pek çok şey yapabiliriz. Biz, tam yüz bir yıl önce -cumhuriyet tarihi açısından söylüyorum; biliyorsunuz, bütçe yapma geleneği bizde Osmanlı'dan beri var- 28 Şubat 1921'de ilk bütçemizi yaptık. Neydi biliyor musunuz o bütçe? Kuvayimilliyenin aldığı bağışlar ile topladığı yardımların nereye gittiğini vatandaşa, millete anlatma arzusu ve isteğiydi. Bugün bu bütçemizde böyle bir istek yok. En çok üzüldüğüm şey, en çok hayıflandığım şey bu bütçenin hangi harcamayı nereye yapabildiğini gösterememesidir.

Sayıştay Başkanımız burada. Sayıştay Başkanımız, ancak yüzde 5'ini mi denetleyebiliyorsunuz efendim?

SAYIŞTAY BAŞKANI METİN YENER – Genel bütçenin hepsini denetliyoruz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Bir daha söyler misiniz.

SAYIŞTAY BAŞKANI METİN YENER – Genel bütçenin hepsini.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Genel bütçenin hepsini... Siz denetiminizi yıllık olarak geneli üzerinde yapıyorsunuz. Kurumlar bazında...

SAYIŞTAY BAŞKANI METİN YENER – Kurumlar bazında genel bütçenin tamamını...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Böyle bir usul yok Başkan.

BAŞKAN – Genel Kurula hitap edin Sayın Özkan.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Bir durun, yanıt alacağım, bir şey söyleyeceğim.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Ben cevap vereceğim.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Sayıştay Başkanımız, Sayın Bakanlardan aldığı telefonları, gizli telefonları söylerse burada başka bir bütçenin hazırlıkta olduğunu ben de söyleyebilirim.

BAŞKAN – Sayın Özkan, Sayıştay Başkanının Genel Kurulda konuşma ve cevap verme hakkı bulunmuyor.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Sayıştay Başkanımızla ilgili şunu söylemek istiyorum: Hayırlı uğurlu olsun...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Oradan kaçanları burada biz yakalasanak memleketin zenginliğine zenginlik katmış oluruz, memleketi kurtarmış oluruz. Sayıştaydan kurtulduğumuz gün, inanın bu Sayıştay anlayışından kurtulduğumuz gün bütçeyi kurtardığımız gündür. (CHP sıralarından alkışlar) Hiç para pul konuşmadık farkında mısınız arkadaşlar? Hiç para pul konuşmadık; yok çünkü yok hükmündedir. Geçen bütçe bir şey söylemişim -Maliyeden arkadaşlar oturuyordu- çürüten her şey düşer. Bu bütçe orta vadeli planla kıyasladığınızda çürüdüğü için düşmüştür. Çürük bir bütçenin millete de devlete de memlekete de hayrı yoktur.

Önümüzdeki dönem bütçeyi yapmak üzere hazırlık yapıyoruz arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar) Eğer çocuklar için önerge gelmezse biz çocuklarımıza sabah kahvaltısı, öğlen yemeği vereceğiz. Eğer Adalet Bakanlığında düzenleme olmazsa düşmüş olan insanların elinden biz tutacağız.

Memleket umut doludur, altı ay sonra memleketin kurtuluşunu kutlayacağız arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

Sağ olun.

BAŞKAN – Söz sırası Aydın Milletvekili Sayın Süleyman Bülbül'de.

Buyurun Sayın Bülbül. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanı hükümet sistemi, Cumhurbaşkanı hükümet sisteminin getirdiği nokta: Yasama, yargı saraya bağlandı, yasamanın etkinliği kalmadı. Artık burada bir dakika söz almak için milletvekilleri -20 milletvekilimiz- yani artık düğmelere basmaktan başka bir şey yapamıyor. Yani bir meclisin etkinliği, bir meclisin yasamayı kullanması ve denetleme görevini kullanması çok önemli. İç Tüzük'e bakıyoruz, Parlamento, konuşulan yer, meşveret yapılan yer anlamında. Parlamento -İtalyanca'da- konuşulan yerden çıkmış, artık saraydan gelen kanunların virgülüne kadar komisyonlardan geçip onaylandığı yer hâline gelmiş. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, bakıyoruz, 5 milyar 480 milyon liralık bütçe ayrılmış Meclise. Şimdi, bu bütçe ne işe yapıyor? Bu bütçenin şuna yaraması lazım: Siz vatandaşın lehine yasa yapacaksınız; vatandaşın alınan

vergileri, bütçeyi denetleyeceksiniz. 2 görev verilmiş Meclise. Biz ne yapıyoruz? Anayasa'nın 98'inci maddesinde olan görevimizi yani bilgi edinme ve denetim yollarını 2'ye ayırmışız; yazılı soru sorma ve bununla birlikte ne yapmışız, soru önergesi vermişiz. Şimdi, bu yazılı soru sorma önergelerinin sonucuna bakıyoruz arkadaşlar. Dün Cumhurbaşkanı Yardımcısı yüzde 80'lerden, yüzde 90'lardan bahsediyor. Bakınız arkadaşlar, 27'nci Dönemde 72.373 yazılı soru önergesinin 10.199'u yanıtlanmış, 26.382 soru önergesi cevaplanmamış.

Bakınız arkadaşlar, Sayın Adalet Bakanı burada. Sayın Adalet Bakanım, siz hukukçusunuz, milletvekillerinin bu yıl size verdiği 2.253 önergeden 3'ünü süresinde yanıtlamışsınız, 139'unu ise daha sonra, süresi geçtikten sonra yanıtlamışsınız. Yani soru önergelerini cevaplandırma konusundaki başarınızı yüzde 6. Böyle mi yasama? Böyle mi yaşamaya saygı duyulacak? (CHP sıralarından alkışlar) Adalet Bakanı tarafından duyulmayan saygıyı nerede arayacağız arkadaşlar? Çünkü bakanlardan hesap soran Meclis değil ki, bakanlardan hesap soran saraydaki. Bakanlar saraya bağlı, sorumlulukları saraya bağlı.

Değerli arkadaşlar, Adalet Bakanının 98'inci maddeye aykırı olduğu, ihlal ettiği bir ülkede demokrasi olabilir mi, hukuk devleti olabilir mi, yasamanın etkinliği olabilir mi? Olamaz. Kuvvetler ayrılığını da bitirdiniz; yaşamayı, yargıyı yürütmeye bağladınız.

Değerli arkadaşlar, diğer denetim yolu, Sayıştayın Meclise sunduğu denetim raporları. Ya, bu denetim raporları çok önemli, nihai denetimin önündeki ön denetim raporları; bu budanmış durumda. Nasıl budanmış durumda? Sayıştayın Meclise sunduğu denetim raporlarının en sonunda çok önemli bir ek tablo var. Bu tablonun başlığı: "Önceki Yıl ve Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu." Bu tablo ve önceki yıl bulgularının çözülüp çözülmediği bilgisi artık yayınlanmıyor arkadaşlar, yok ya da eksik yayınlanıyor. Bunun anlamı ne? Türkiye Büyük Millet Meclisi adına bütçe harcamalarını denetleyen Sayıştayın yetkileri yani bizim Meclisin yetkileri yürütme tarafından gasbediliyor arkadaşlar; yazıklar olsun! (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, şimdi biz ne yapacağız? Gidip de tek tek bakanlıkları mı dolaşacağız milletvekilleri olarak yani biz Sayıştaya sırtımızı dayayarak bütçe konusunda denetim yapamayacaksak ne yapacağız?

Değerli arkadaşlar, burada, Avusturyalı Mimar Clemens Holzmeister'in yaptığı bir Meclisin içerisindeyiz. Buradaki inşanın felsefesi, ruhu, bu Meclisin kapılarının halka açık olması; o zaman öyle tasarlanmış. Ancak ne yapmış Sayın Meclis Başkanı? Meclisimizin inşa felsefesini, itibarını kenara bırakmış, Meclisin kapılarını millete, barolara, avukatlara, insan hakları savunucularına, Soma emekçilerine ve Alevi önderlere kapatmış. (CHP sıralarından alkışlar) Ne yapmışlar? Anayasa madde 34 gereği, toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkını barışçıl bir şekilde yapmak isteyenleri copla, gazla karşıladınız Meclis önünde. Polise emir vermişler. Milletvekillerinin arabalarını arayarak "İçinde baro başkanı var mı?" diye talimat veren Millet Meclisi Başkanından Başkan mı olur arkadaşlar? (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Arkadaşlar, bir de milletvekili dokunulmazlığı... Ne olmuş milletvekilinin dokunulmazlığı konusunda? Düşürülmüş. Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru hakkını kullanan milletvekilleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Devamla) – Sayın Meclis Başkanı, o milletvekillerinden özür dileyecek misiniz? Anayasa Mahkemesi ihlal kararı verip de yeniden buraya gelen Sayın Berberoğlu'ndan özür dileyecek misiniz? (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, Meclis Başkanının Meclisin ve milletvekilinin itibarını düşünmesi lazım. Ama ne yazık ki İçişleri Bakanlığı önünde basın açıklaması yapan benimle beraber 30 milletvekiline “eşkiya güruhu” diyen, partimizin Genel Başkanı Sayın Kemal Kılıçdaroğlu’na hakaret eden, komisyonlarda milletvekillerine “terörist” “eşkiya” diyen, “10 bin dolar alan milletvekili var.” diyerek Meclisi zan altında bırakan suç işleri bakanına Meclis Başkanı olarak bir şey söylediniz mi? (CHP sıralarından alkışlar)

Plan ve Bütçe Komisyonunda milletvekillerinin sorularına cevap vermeyen Merkez Bankası Başkanına ses çıkarmadınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bülbül.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Devamla) – Sayın Meclis Başkanı, bu Meclisin itibarını 5 milyar 480 milyon bütçeyle koruyamazsınız, koruyamadınız. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Sayın Mahmut Tanal.

Buyurun Sayın Tanal. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; hepimizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Sayın Bülbül’ün kaldığı yerden ben devam edeyim. Sayın Meclis Başkan Vekilim, siz bize 27’nci Dönem Beşinci Yasama Yılı Faaliyet Raporu’nu gönderdiniz, teşekkür ederim. İçine baktığımız zaman “Bölümler” kısmına baktığımızda -şu anda kimde İç Tüzük varsa bir zahmet bakın- ihtisas komisyonlarının isimleri yazılı Sayın Başkanım; ihtisas komisyonları, mevcut olan İç Tüzük’ün 20’nci maddesinde yazılı, ona da bir bakın. Şimdi, bizim bildiğimiz Meclis bilgili, donanımlı, liyakatli, işi bilen insanlardan seçilir. Sizin burada faaliyet raporuna yazdığınız ihtisas komisyonları -Kanunlar ve Kararlar Başkanlığından 4 arkadaşımız var- bölümünde kaç tane madde var? Kaç tane ihtisas komisyonu var? 19 tane var. 19 tane var ama İç Tüzük’te 19 tane yazılı değil, 20’nci maddede 16 tane ihtisas komisyonunu yazmışsınız. Faaliyet raporunuzda 19 tane ihtisas komisyonu yazmışsınız. Bu mevcut olan İç Tüzük’ün yazılış tarihi veya bu kanunun basılış tarihi 2021. İhtisas komisyonlarının arasında kuruluş tarihi 2003 olan var, 2008 olan var, 2014 olan var; neden bu İç Tüzük’e yazmamışsınız Sayın Başkan Yardımcım? Siz ne iş yaparsınız Allah rızası için ya? Yani burada Kanun Kararların, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve Başkan Vekillerinin bastıkları 2011 baskısında, mevcut olan kanunda 19 tane ihtisas komisyonu varken basmış olduğunuz İç Tüzük’e 16 tane yazmışsınız.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – İç Tüzük’ü yapma yetkisi kimde? Ona bir cevap ver önce.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Şimdi, iki: Bu Mecliste aynı işi yapan, aynı kapıdan giren, aynı havayı teneffüs eden 3 personel çeşidi var; 4/A’lı var -kendi içinde 2 tane 4/A var- 4B’li var, 4/D’li var. Ya, Allah’tan korkun, özlük hakları farklı, maaşları farklı, mesailer farklı, amirleri farklı ama hepsi de aynı işi yapıyor. Bu olacak iş mi? Burada baktığımız zaman, Türkiye Büyük Millet Meclisi de gerçekten liyakatine uygun bir vaziyette yönetilemiyor. Eğer ben Meclis Başkanı olsam, Allah o izni verse -inşallah milletin takdiriyle ve AK PARTİ’li arkadaşların verecekleri destekle birlikte Meclis Başkanı olduğumuz zaman- gerçekten çok iyi bir Meclis Başkanı ve Meclisi de çok iyi de yönetmiş oluruz Sayın Başkanım.

Gelelim Kamu Denetçiliği Kurumuna. Kamu Denetçiliği Kurumu, bu ülkede gerçekten, hukuka aykırılık sebepleriyle birlikte çok iyi, devrim gibi kararlar verdi. Sayın Bülbül dedi ki: “Baro başkanları sokulmuyordu.” Evet, baro başkanları Ankara’ya da sokulmuyordu. O dönemde Kamu Denetçiliği

Kurumuna şikâyet ettik, Kamu Denetçiliği Kurumu “Bu karar hukuka aykırıdır, bunun kaldırılması lazım.” dedi. Baro başkanları... Yani devrim gibi kararlar var ama Kamu Denetçiliği Kurumunun da çıkaracağımız kanunlarla güçlendirilmesi lazım Sayın Özlem Zengin kardeşim. Ama neler eksik? Bir: Resen hareket etmesi gerekir, bu eksik. İki: Dava açması gerekiyor, eksik. Burada, aynı zamanda, biz kanun teklifi verdik, dedik ki... Yani burada mevcut olan statüleri gereği gidiyor, kamu kurumunu denetliyor -özlük hakları bakımından o yetkili olan yerlerde- mesela, havaalanına gidecek, denetlediği kurum orada VIP’den geçiyor, Kamu Denetçiliği Kurumu geçemiyor.

Gelelim, Kamu Denetçiliği Kurumuna. Başdenetçinin yemin etme yükümlülüğü var ama seçilen diğer denetçilerin yemin etme yükümlülüğü yok. Biz ne yaptık bununla ilgili? Cumhuriyet Halk Partisi olarak dedik ki: Bir, resen hareket edebilsin diye kanun teklifi verdik. İki: Davalara katılabilsin dedik. Üç: Kamu Denetçiliği Kurumunda çok güzel bir madde var; çocuklarla ilgili, hukuka aykırı bir olay varsa müracaat etme hakkı var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Başkanım, çok önemli konulardan bahsediyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

MAHMUT TANAL (Devamla) – İzninizle bir beş dakika daha...

BAŞKAN – Tamamlayın; bakın, zamanı geçiriyorsunuz.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Değerli arkadaşlar, şimdi, mesele Kamu Denetçiliği Kurumu... Sayın Adalet Bakanlığı onu uygulamaya geçirdi mi bilmiyorum, tavsiye mahiyetinde bir karardı. CMK’de avukatların paralarını geç alması nedeniyle faizleri ödenmiyor; bu sebepten dolayı “Bu faizlerin ödenmemesi hukuka aykırıdır.” denildi, faizlerin de ödenmesi lazım.

Bununla birlikte, mesela, yine Adalet Bakanlığına bağlı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü var, cezaevinde bulunan vatandaşlar parasını beklettikleri zaman onun faizleri ödenmiyor. Bence bu tavsiye kararı nedeniyle, CMK’deki o ücretler nasıl faiziyle birlikte ödenecekse aynı şekilde bence o kararı ona da uygulamakta yarar var diye düşünüyorum ben.

Şimdi, bütçe kısmına geldiğimiz zaman, Kamu Denetçiliği Kurumunun personeli az, yetersiz, bütçesi de aslında yetersiz. Eğer hukukun yerleşmesini istiyorsak en azından bu konuda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Bir dakika daha...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – İstifade ediyoruz Başkanım, verin.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Selam vereceğim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Uzatmayacağım.

BAŞKAN – Bugün vermedim Sayın Tanal, size de böyle bir ayrıcalıkta bulunamam. Gruba söyleyin, bir dahaki sefer sürenize ilave etsinler, beş dakikayı on dakikaya çıkarınsınlar.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Biz destekliyoruz, ilave süre versin size.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Peki, değerli arkadaşlar, Sayın Meclis Başkan Vekilimiz “Müracaat edin, sürenizi on dakikaya çıkarırsınız.” diyor. Benim sesimi kesen AK PARTİ Grubu ne yapıyor?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sana destek oluyoruz ya!

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – “Konuşsun.” dedik.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Çünkü İç Tüzük’teki değişikliklerle süreyi kısaltan AK PARTİ Grubundan arkadaşlardır.

Herkese saygı ve hürmetlerimi sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Tanal.

Söz sırası İstanbul Milletvekili Sayın İbrahim Özden Kaboğlu’nda.

Buyurun Sayın Kaboğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Divan, değerli milletvekilleri; 2 Anayasa ve fiilî durumla başlamak istiyorum. Genel esaslar, demokratik hukuk devleti, 2017 kurgusu, demokrasiyle bağdaşmayan hükümler ve uyguma, fiilî durum. İşte, Anayasa Mahkemesinin durumunu bu bağlamda değerlendirmek gerekiyor. Anayasa Mahkemesi 60 yaşında, bireysel başvuru ise 10 yaşında. Anayasa Mahkemesine on yılda 500 bine yakın başvuru yapıldı, 500 bine. Şu anda Anayasa Mahkemesi önünde bekleyen dosya sayısı -bireysel başvurular çerçevesinde- 150 bine yakın, norm denetim dosyaları ise 800’e yakın. Bu durum bireysel başvurunun ne kadar zor olduğunu, bütün başvuru yolları tüketildikten sonra yapılan başvuru olduğunu ve pahalı olduğunu, sıkıntılı olduğunu dikkate alırsak bu tablo bile başlı başına Türkiye’nin insan hakları karnesini gösteriyor, insan hakları karnesini gösteriyor. Tablo ağırdır; insan hakları ihlalleri geneldir, yaygındır ve sistemattir. Bu arada, 800’e yakın norm denetim dosyasının sorumlusu ise ne yazık ki Türkiye Büyük Millet Meclisidir. Bu açıdan, Türkiye Büyük Millet Meclisinin durumunu Anayasa Mahkemesi bakımından bir ön kurum olarak değerlendirmek gerekir. Norm koyma yoluyla önlemek ve düzeltmek yerine, aslında Anayasa Mahkemesinin denetimi öncesinde, denetimi esnasında ve denetimi sonrasında açıkça Anayasa’ya aykırı olduğu hâlde kural koymak suretiyle Anayasa Mahkemesi önündeki dosya sayısını arttırmaktadır. Yalnızca Anayasa Mahkemesi kararları değil, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına karşı... Cemevleri düzenlemesi bunun tipik bir örneğidir. Bu çerçevede, Anayasa Mahkemesi kararlarından sonra bırakın uygun düzenleme yapmayı, yeniden ihlal düzenlemesi yapılmakta. Anayasa Komisyonu hiçbir zaman toplanmıyor, pilot kararlar gereği yaptığımız, verdiğimiz önergeyi de Meclis “Ben düzenlemem.” diye reddetmiş bulunuyor yani Anayasa madde 153’ü açıkça, bilerek ve isteyerek, bilinçli olarak ihlal etmiş bulunuyor. Tabii ki Cumhurbaşkanlığı yapmış bulunuyor bunu.

Peki, yargıya geldiğimiz zaman, yargı bütünlüğü, önce, Anayasa madde 138/11; 153 dâhil, diğer maddeler çerçevesinde yargı adil yargılanma hükümlerini, adil yargılanma hakkı hükümlerini ihlal konusunda birbirleriyle âdeti yarışmaktadır.

Tabii ki burada Demokles’in kılıcını unutmamak gerekir, HSK’yi unutmamak gerekir ama bizim yaptığımız yasalar, özellikle Cumhurbaşkanlığı’nın oyladığı yasalarda yargıçların nitelik yerine niceliği, liyakat yerine yandaşlığı öne alınan sınav sisteminde pekâlâ birçok kez bunun tanığı olduk. (CHP sıralarından alkışlar) Evet, demek ki bunun yanında adil yargılanma hakkı gerekleri doğrultusunda verdiğimiz yasa önerilerini de yine Cumhurbaşkanlığı gündeme bile almadı, komisyonlar önünde beklemektedir.

Anayasa Mahkemesi bakımından, Anayasa Mahkemesi geç karar vermektedir, çok az iptal etmektedir, kısmen iptal kararlarında bile Meclise süre tanımaktadır ama Meclis onları gündemine

almakta bile gecikmekte. Üyelerin nitelik sorununa girmiyorum, Yargıtay yoluyla araçsallaştırılan Anayasa Mahkemesi üyelik devşirme işine girmiyorum ama iş yükünü azaltmak için geceli gündüzlü Anayasa Mahkemesi çalışmalı ancak etkili bir başvuru yolu olup olmadığını da sorgulamak gerekmektedir.

Bu çerçevede, Adalet Bakanlığına gelecek olursak, Adalet Bakanlığı “yargı reformu” adı altında yapılan 6 yasal düzenlemenin hiçbirinin etki analizini bildirmemiştir, Meclise bildirmemiştir; ne de ihtiyaç bildirimi yapılmıştır. “Yıkın, hukuk arkadan gelsin.” şeklinde Anayasa suçu oluşturan emirler sorununa girmeyeceğim ama “Yapın, hukuk kahrolsun!” zihniyetini, özellikle saray sevdası sonucu Meclisimizin bu yolda araçlaştırıldığını belirtmeden geçemeyeceğim. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Hocam.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Şu hâlde adaletin tecellisini engelleyen öncesi, esnası ve sonrası müdahaleler idareden geliyor, bakanlıklardan geliyor, tek kişiden oluşan yürütme, parti başkanları yoluyla devlet başkanından geliyor ve bunun esasen ana nedeni kişi, parti ve devlet füzyonudur. Kişi, parti ve devlet füzyonu; bütçe süreci bunun örneğidir, grup toplantıları bunun örneğidir, talimat yoluyla bakanlara anayasa yaptırmak bunun örneğidir. Peki, Osmanlı’nın, cumhuriyetin yıkamadığı iki yüz yıllık birikimi iki ayda nasıl yıktılar? İşte, kanun hükmünde kararname yoluyla ilga ederek, başta Hükümeti ilga ederek: Canikli, Kurtulmuş, sağ tarafında Bozdağ, Özhasseki, Tüfenkci, Soylu, Eroğlu ve diğerleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – İşte, 30 kararnamede adları bulunan ve sivil ölü kadavraları üzerine inşa edilen Anayasa için, burada bu anayasal kurgu için demek ki parti başkanlığı yoluyla yürütmeyi kaldırmak ve demokratik hukuk devletini kurmaktan başka bir çözüm yolumuz yoktur. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Kaboğlu.

Söz sırası İstanbul Milletvekili Sayın Zeynel Emre’de.

Buyurun Sayın Emre.

CHP GRUBU ADINA ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, ben bir önceki konuşmamda, daha önce bu kürsüye çıktığımda sizlerin sattıklarından bahsettim. Ben adaletli insanım, bugün de yaptıklarınızdan bahsedeceğim, icraatlarınızdan.

Değerli arkadaşlar, 2006 yılında 7 tane cezaevi yaptınız, 2007 yılında 8 tane cezaevi yaptınız, 2009 yılında 8 tane cezaevi yaptınız, 2010’da 7, 2011’de 2, 2012’de 14, 2013’te 10 tane cezaevi yaptınız, 2014’te 14, 2015’te 18 cezaevi yaptınız, 2016 yılında 38 cezaevi yaptınız, 2017’de 12, 2018’de 15 cezaevi yaptınız, 2019’da 26 cezaevi yaptınız, 2020’de 23 tane cezaevi yaptınız, 2021’de 32 cezaevi yaptınız, 2022’de 18, biliyorsunuz, bu sene para kalmadı, cezaevi yapmadınız.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Memleket cezaevine döndü zaten.

ZEYNEL EMRE (Devamla) – Peki, tutuklu, hükümlü sayısı kaç? 336 bin. 336 bin tutuklu, hükümlü sayısı var. Bakın, buradaki vereceğim tüm rakamlar Adalet Bakanlığının ve TÜİK’in rakamları, başka yerden rakam vermiyorum, komplo teorilerine falan dayanıyorsunuz; kendi rakamlarınız. Şu anda kapasite fazlası tutuklu, hükümlü sayısı kaç? 49.518. Şimdi, siz geldiğinizde 50 bin tutuklu, hükümlü

vardı -hiç öyle “Rahşan affıyla öyle oldu, böyle oldu.” demeyin, ondan önce 70 bindi zaten, 50 bine imişti- şu an 336 bin. Şimdi, geleceğim arkadaşlar buraya tekrar.

Bakın, değerli arkadaşlar, 2021 yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nde “Görev Giderleri” bölümüyle ilgili yer alan açıklama şöyle, diyor ki: “Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu’yla Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince hükmedilen tazminat ödemeleri ve dostane çözüme tek taraflı deklarasyon... -vesaire vesaire- ...ödemeler için -arkadaşlar bu vereceğim rakama lütfen dikkat edin- 32 milyon 970 bin TL ödenek tahsis edilmiştir.” Peki, bu sene bu rakam 36 milyon, geçen yıl 32 milyondur. Peki, arkadaşlar, kurum içi aktarımlarla 1 milyon 200 bin, kurum dışı aktarımlarla 18 milyon 985 bin, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığınca yedek ödenekten 980 milyon eklenmiş, toplam ödenek 1 milyar 33 olmuş, toplam rakam da 1 milyar 302 milyon küsur TL. Değerli arkadaşlar, bakın, bu iktidar sadece Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına uymamak, hukuka uymamak, insan haklarına uygun kararlar çıkmadığı için, kötü yönettikleri için biz milletin vergisinden sadece bu yüzden ilave 1 milyar TL verdik. (CHP sıralarından alkışlar) Bu sene de muhtemel, ne kadar vereceğimiz belli değil. Şimdi, buna kim sebebiyet verdi? Hükümet sebebiyet verdi. O zaman hakkaniyet ne olmalı, adalet ne olmalı arkadaşlar? Ya, bunları halkın vergisiyle biz niye ödeyelim? Bu sene de bu kadar çıkıyor. Dolayısıyla, ben Sayın Bakanın ne kadar mal varlığı var bilmiyorum; bakın, hakkında bir yolsuzluk iddiası da duymadım ama Kabinede çok zengin bakanlar var, Cumhurbaşkanı da zengin. Bu da sizin kusurunuz, bir zahmet bu parayı aranızda toplayın, ödeyin arkadaşlar ya! Biz niye bunu ödeyelim? (CHP sıralarından alkışlar) Bu parayı biz nerede kullanacağız? Bakın, Türkiye’de -yine TÜİK rakamlarına göre vereceğim- 7 milyon 387 bin çocuk yoksul, bu çocukların yoksulluğuna harcayalım bu parayı. Biz niye sizin kötü yönetiminizin sonuçlarıyla yüzleşiyoruz, biz bu vergilerimizi niye bunlara harcıyoruz? Göz göre göre siz Anayasa’nın amir hükümlerine uymuyorsunuz, kanunlara uymuyorsunuz; sürekli ve sürekli Türkiye bu alanda dünya şampiyonu oluyor yani bu alanda l’inciliği kimseye vermiyorsunuz.

Bakın, başka sonuçları var kötü yönetimin. Değerli arkadaşlar, Türkiye’de sürekli devam eden o kötü yönetim sonucunda artık mahkemelere yansıyan dava dosya sayısı inanılmaz bir hızla artıyor, her yıl milyonlarca ceza dosyası var, bunlar içerisinde...

Konuşmam az kaldı, toparlayacağım ama değineceğim yerleri kısaltıyorum süre itibarıyla.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ZEYNEL EMRE (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bakın, ülkede çocukların durumu çok kötü. Şimdi, sadece -yine TÜİK rakamlarına göre ifade edeceğim- çocukların karıştığı olay sayısı bir yıl önceki rakamlara göre yüzde 10 artmış ve maalesef 499 bine ulaşmış. Rakamlara göre baktığınızda, bunların yaklaşık 207 bini mağdur edilmiş ve 132 bini suçla sürüklenme sebebiyle yani kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiili işlediği iddiasıyla adliyelere, mahkemelere, vesairelere götürülmüş.

Bu artış... Suç cehennemine nasıl dönüyor Türkiye? Kötü yönetim bir sosyal patlamaya sebebiyet veriyor. Orta sınıftı erittiniz, çok elit bir kesim var, sadece onları görüp duyuyorsunuz. Toplum ezilmiş ve bu toplum içerisinde birçok nedenden ötürü böyle bir sonuç ortaya çıkıyor. İnşallah önümüzdeki dönem bunu birlikte düzelteceğiz arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Ankara Milletvekili Sayın Murat Emir’de.

Buyurun Sayın Emir. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yargı maalesef giderek artan bir oranda, bu siyasi iktidar döneminde, iktidarın sopası hâline gelmeye başlamış

ve âdeta bir baskı ve tahakküm aracı olmaya başlamıştır. Öyle bir noktaya gelinmiştir ki ucube sistemle birlikte saraydaki zat yüksek yargıyı direkt veya endirekt olarak belirleyerek yargıyı saraya bakar, saraydakinin gözünün içine bakar hâle getirmiştir. Âdeta bugünler Nazi dönemini andırmaktadır. Nazi döneminde de o günkü yargıçlara “Karar vermeden önce ‘Führer nasıl karar verirdi?’ diye kendinize sorun, ona göre karar verin.” demektedir, bugün de maalesef aynı noktadayız. (CHP sıralarından alkışlar) Yine yargıçlar, özellikle kritik davalarda “Acaba saray ne istiyor? Acaba sarayın avukatları bu mahkemede müdahil mi? Acaba farklı bir karar verirsem bir yere sürülür müyüm?” diye korku içerisindedir ve maalesef de bundan son derece olumsuz etkileniyoruz ve adalet sistemi çürüme noktasına gelmiş durumda.

Değerli arkadaşlar, çok uzun konuşabiliriz ama çok çarpıcı bir örnekle içinde olduğumuz durumu ifade etmek isterim: Gezi davası. Bakın, 2014 yılında bir dava açıldı ve sanıkların hepsi beraat etti çünkü sanıklar, “sanık” dedikleri insanlar Gezi direnişine katılmışlardı, ifade hürriyetini kullanmışlardı, barışçıl bir gösteri içindelerdi ve Anayasa’mıza göre de barışçıl olmak kaydıyla, şiddet ve cebir içermemek kaydıyla toplantı ve gösteri yürüyüşü yapmak da serbestti -ve biz eğer anayasal devletsek bunların gerçekten de suç olmaması gerekirdi- ve beraat ettiler. Ama, saraydaki korkmuştu bir defa, iktidarının sallanacağını gördü, toplumsal muhalefetin gerektiğinde hangi noktaya gelebileceğini fark etti ve Gezi davasının cezalandırılmasını istedi, ders vermek istedi. “Siz ifade hürriyetini kullanırsanız, benim dediğime karşı çıkarsanız, yan yana gelirsiniz, sokakta yürürseniz başınıza her şey gelebilir.” demek istedi. 2019’da bir dava daha açıldı ama bu dava da -değerli arkadaşlar biliyorsunuz- beraatle sonuçlandı ama bu işin sonunu bırakmadılar, bir 3’üncü dava oldu, Çarşı davasıyla tekrar birleştirildi, 13. Ağır Ceza Mahkemesine bu dava tekrar denk getirildi ve sonunda hukukun ve vicdanın asla kabul etmeyeceği cezalar verildi.

Bakın, Osman Kavala ağırlaştırılmış müebbet cezasıyla cezalandırıldı. Ona suç aradılar, suç bulmaya çalıştılar; önce, Gezi olaylarını organize etmekten başladılar, sonra baktılar olmuyor “Siyasi ve askerî casusluk yaptı.” dediler, baktılar o da olmuyor, sonunda, Hükûmeti ortadan kaldırmaya tam teşebbüsten ceza verildi, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası verildi. Oysa Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararı var, Mahkeme “Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti sözleşmenin 18’inci maddesini çiğliyor, Osman Kavala’yı siyasi amaçlarla tutukluyor, sesini kısmak için hapisanede tutuyor.” diyor. Bunu uygulamak yerine, bunun gereğini yapmak yerine maalesef siyasi iktidar, ayak oyunlarıyla, o anda verilen yargı kararlarıyla, hükümlerle, o anda kurulan hükümlerle kararın arkasından dolanmaya çalışıyor ve maalesef şu anda biliyorsunuz Avrupa Konseyinde bizim hakkımızda ihlal prosedürü başlamış durumda.

Değerli arkadaşlar, bununla bitmiyor, bu kararı veren 13. Ağır Ceza Mahkemesine bakıyorsunuz, yargıçlardan birisi, Murat Bircan isimli yargıç 2018’de AKP’den milletvekili adayı olmuş. İşte, bunun için anlatıyorum. İşte Sayın Bakan, siz övünüyorsunuz ya “Ben, on binlerce hâkimi görevden aldım, FETÖ’yle mücadele ettim.” Onların hepsinin atanma kararının altında ya sizin ya sizden bir önceki Bakanın ve Cumhurbaşkanının imzaları var. Siz aldınız o FETÖ’cülerini yargıya. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Ve sonra o FETÖ’cülerini yargıdan attık diye övünüyorsunuz bir marifetmiş gibi ama yerine AKP ilçe başkanlarını alıyorsunuz, AKP milletvekili adaylarını alıyorsunuz ve böyle kararlar verdiriyorsunuz.

Bitiyor mu? Bitmiyor. 13. Ağır Ceza Mahkemesinin tutuklama kararına itirazı nereye yapacaksınız? 14. Ağır Ceza Mahkemesine. Kim var orada? Akın Gürlek var. Akın Gürlek kim? Şu anda Bakan Yardımcısı olarak ödüllendirilmiş Akın Gürlek... (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MURAT EMİR (Devamla) – ...bakın, Demirtaş davasında, Kaftancıoğlu davasında, Çağdaş Hukukçular Derneği davasında hüküm kurmuş ve ceza vermiş bir hâkim ve Enis Berberoğlu davasında Anayasa Mahkemesi kararına uymamış bir hâkim. Siz, Anayasa Mahkemesi kararına uymamış bir hâkimi Bakan Yardımcısı yapıyorsunuz, ödüllendiriyorsunuz, şimdi birazdan gelip anayasal devletten bahsedeceksiniz, Anayasa’dan bahsedeceksiniz. Bu, sizin içinize sınıyor mu? Buna kim inanacak? Bu 84 milyon, bu kadar yalanı duymak zorunda mı? (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, isimlerini saymak istiyorum: Bakın, Çiğdem Mater... Çiğdem Mater, Almanya’dan geldi; suçsuz olduğunu biliyor, yargılanmış, beraat etmiş “Yargılayın beni.” diyor, “Kaçabilir.” şüphesiyle tutukluyorsunuz ve on sekiz yıl ağır cezaya çarptırıyorsunuz. Siz böyle bir iktidarsınız. Mücella Yapıcı “Kaç kez daha beraat edeceğim ya?” diyor, soruyor: ”Kaç defa?” Çünkü beraat etmiş. Bakın, 13. Ağır Ceza Mahkemesinde şerh koyan hâkim...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Emir.

MURAT EMİR (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan. (CHP sıralarından “Devam, devam” sesleri)

Devam edeceğiz arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi.

Buyurun Sayın Hakverdi. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kıymetli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum

Dört yıldır Cezaevi Komisyonuyla birlikte, her partiden milletvekilleriyle 22 cezaevinde incelemelerde bulduk. Maalesef, hiçbir şey değişmedi ve bir arpa boyu yol gidemedik. Yıllardır “Cezaevlerinde diş hekimi yok.” diyoruz, mahkûmun ağzında diş kalmadı. “Sağlığa erişilmiyor.” diyoruz, mahkûm hastalıktan bir türlü kurtulamadı. “İfaşe bedelleri düşük.” dedik, mahkûmun midesi aşıktan sırtına yapıştı. Yıllardır “Sevklar yapılmıyor.” diyoruz, mahkûm ailesinin yüzüne hasret kaldı. “Elektrik faturasını hâlâ ticarethane olarak ödüyorlar.” dedik, geçen hafta, geçen ay “Çözüyoruz.” dediler. Aradım, EPDK Başkanıyla görüştim, Başkanın bu işten haberi dahi yok; çözme falan yok ortada.

Değerli milletvekilleri, 100 kez söyledim, bir daha söyleyeceğim, 101 olsun: Kantinler pahalı, kitap sınırlamaları işkence hâline dönmüş, görüş süreleri yetersiz, kelepçeli muayene insanlık dışı ve onur kırıcı, sürgün niteliğinde sevklar hâlâ yaşanıyor, personelin iş yükü de hâlâ çok ağır. Yıllardır raporluyoruz ama maalesef hiçbir şey değişmedi, cezaevleri hâlâ çok kalabalık. İnsanları cezaevine sürükleyen AKP’nin ekonomi, eğitim ve sosyal politikaları değişmedikçe yani AKP iktidarı değişmedikçe cezaevleri de dolup taşmaya maalesef devam edecek.

Sayın Bakan, cezaevi personellerinin özlük haklarını hâlâ çözmediniz, güvenlik sınıfına hâlâ geçirmediniz, sözleşmeli, kadrolu farkını hâlâ bitirmediniz. Kim ilgilenecek bu sorunlarla, kim çözecek bu sorunları? Elbette Adalet Bakanı ama maalesef bu ülkede bir Adalet Bakanı yok, bu ülkede maalesef adalet kalmadı. Bakın, Bakan Bekir Bozdağ AKP’nin ilçe teşkilatlarını ziyaret ediyor, burada fotoğraflar çekiniyor, sonra Bakanlığın sosyal medya resmî hesabından koyup diyor ki: “Bakanımız buraları ziyaret etti.” Bir de CHP’ye muhalefet yapıyor, onun dışında yaptığı başkaca bir iş yok. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, koltuğu gece kararnamesine bağlı olan, atanmış bakanın derdi gerçekten adalet değil, derdi sadece siyaset ve sadece siyaset yapıyor. FETÖ, vatansız Subay Ali Tatar'ı intihara sürüklediğinde siz o dosyanın savcısıydınız, siz FETÖ'yü övdünüz, övdüğünüz dönem Ali Tatar öldü, öldü. (CHP sıralarından alkışlar) Bugün siz Adalet Bakanısınız, bu gerçekten adalet mi, bu gerçekten vicdan mı? Komisyonunda itiraf ettiniz, dediniz ki "Keşke o sözleri söylemeseydim." Keşke Ali Tatar'ın ölümüne de ortak olmasaydınız. (CHP sıralarından alkışlar) Siz "keşke" diyerek, Cumhurbaşkanınız da "Aldatıldım." diyerek bu işten sıyrıldı. Peki, ya gariban vatandaş ne olacak Sayın Bakan? Ya gariban vatandaşın hâli ne olacak? Üst düzey AKP'li bir siyasetçi olmasaydınız bugün ya KHK'den mağdur olurdunuz ya da cezaevinde mahkûm olurdunuz ama maalesef sizin sırtınız kalın. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Bakan, en son Bakan olduğunuzda ilk icraatınız Kaşıkçı dosyasını Suudi Arabistan'a vermek oldu.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Onun için geldi.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Bir ülkenin egemenlik hakkını kullanmasının en temel unsurlarından biri yargılama hakkıdır; bakın, yargılama hakkı. Siz gelir gelmez egemenlik hakkını katile sattınız. Bu kararı sizden önceki Bakan onaylamadı, onaylasın diye de sizi getirdiler. (CHP sıralarından alkışlar) Siz bu ülkenin egemenlik hakkını satan bir Bakansınız. Ne diyordu Erdoğan, ne diyordu? Diyordu ki: "Bakın, Suudi Arabistan bizden belgeleri almak istedi. Bu milleti enayi zannediyorlar. Bu millet enayi değil, hesabını sormasını bilir."

VELİ AĞBABA (Malatya) – Enayi kim? Enayi kim?

Evet Sayın Bakan, bu millet enayi değil, ilk seçimde bunun hesabını soracak sizden. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, bu ülkede sırtı sağlama maalesef yirmi yıldır hiçbir şey olmuyor. İçişleri Bakanıyla fotoğrafınız varsa içtiğiniz uyuşturucu pudra şekeri oluyor. (CHP sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Aynen.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Meclis Başkanıyla fotoğrafınız varsa Kolombiya'dan gelen 130 kilo uyuşturucu yanlılıkla size gönderilmiş oluyor ve mahkeme salıveriyor. 5 ton uyuşturucu Türkiye'de bir sırtı kalına geliyorsa nereye geldiği araştırılmıyor bile. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Uyuşturucu baronları serbestçe dolaşırken bu ülkede maalesef 10 yaşında okul önünde çocuklarımız zehirleniyor.

Sayın milletvekilleri, AKP iktidarı ekmek kadar, su kadar, hava kadar önemli ihtiyaç duyduğumuz adaleti maalesef bitirdi, artık, kimse sizden adalet beklemiyor.

Kardeşi ve eşiyle birlikte kamuyu zarara uğrattı üstüne 2 koruma alan vekiliniz elbette bir gün yargılanacak. 10 bin dolar rüşvet alan vekiliniz elbette bir gün yargılanacak. Kamu arazilerini kuzenine peşkeş çeken bakanınız da, Bakanlığa kendi şirketinden pahalıya dezenfektan satan bakanınız da, uyuşturucu baronlarını koruyan bakanınız da mutlaka ama mutlaka bir gün bağımsız yargıya hesap verecek diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Antalya Milletvekili Sayın Rafet Zeybek.

Buyurun Sayın Zeybek. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA RAFET ZEYBEK (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, devletin temeli de adalet, dini de adalet. Eğer -devletin temeli adaletse- bir ülkede adalet yoksa devlet yoktur. Adaletin temeli de bağımsız ve tarafsız bir yargıdır. Türkiye'nin uzun yıllardır yaşadığı temel sorunlarından biri, yargının bağımsız ve tarafsız olmayışıdır. (CHP sıralarından alkışlar) “Yargı bağımsızdır.” demekle yargı bağımsız olmuyor.

Sayın Bakan, siz kumpas davaları sırasında da “Yargı bağımsız ve tarafsızdır.” diye bağırıyordunuz, sonra hepimiz gördük, hiç tarafsız değilmiş, 12 bin hâkim ve savcının 4 bini teröristmiş. “Yargı bağımsız.” demeyin, kabul edilmeyen bir sorun çözülmez Sayın Bakan.

Değerli arkadaşlarım, Türkiye’de yargı bağımsız da değildir, tarafsız da değildir. Bakın, bir ülkede İçişleri Bakanı “Ayda 10 bin dolar rüşvet alan siyasetçi var.” diyor ve bunun kim olduğunu açıklamıyorsa ve bir tek savcı “Ya, Sayın Bakan, bu, resen soruşturulacak önemli, ağır bir suç. Kim bu rüşvet alan siyasetçi?” diyemiyorsa o ülkede bağımsız yargı yoktur. (CHP sıralarından alkışlar)

Yine “Anayasa Mahkemesi kararını tanımıyorum.” diyen ve tanımayan, Anayasa Mahkemesi kararını uygulamayan bir hâkim Adalet Bakan Yardımcısı yapıyorsa bu ülkede adalet yoktur. (CHP sıralarından alkışlar)

Bir cumhuriyet başsavcısı Yargıtay üyesi seçiliyorsa ve Yargıtay üyesi seçildikten sonra, bir tek dosyanın kapağını açmadan iki gün içerisinde Anayasa Mahkemesi üyesi atanıyorsa bu ülkede yargı yoktur Sayın Bakan. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, değerli arkadaşlarım, zamanıyla söylenen, özellikle o kumpas davalarında “bağımsız yargı, tarafsız yargı” “Bu davaların savcısıyız.” dediğiniz zamanlarda ben Cumhuriyet Savcısı olarak görev yapıyordum ve böyle yargılama olmaz, böyle adalet olmaz diyebiliyordum.

Sayın Bakan, siz o zaman da görevdeydiniz. Nasıl görmezsiniz? Yani devlet yönetmek ciddi iştir, öyle “Aldatıldık, kandırıldık.” diyerek bunların üstesinden sıyrılamazsınız. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, değerli arkadaşlarım, bu yargının bağımsız ve tarafsız olmadığını kabulleneceksiniz; gerçi artık sizden geçti. Bak, biz kabulleneceğiz; iddia ediyoruz bugün, kabullendikten sonra da çözümünü bulacağız.

Değerli arkadaşlarım, temel 3 tane yapacağımız şeyi söylemek istiyorum. Hâkimler ve Savcılar Kurulunu ayıracağız; hâkimler kurulu ayrı olacak, savcılar kurulu ayrı olacak.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Moğultay gibi mi yapacaksınız?

RAFET ZEYBEK (Devamla) – 12 Eylülden önce de öyleydi Sayın Başkan, 12 Eylül askerî darbesinin ürünü onlar hep; onları biliyorsunuz siz.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Ben bilirim hepsini.

RAFET ZEYBEK (Devamla) – Bakın, ayıracağız. Adalet Bakanı ve Yardımcısı hâkimler kurulundan çıkarılacak, savcılar kurulunda olacak. (CHP sıralarından alkışlar)

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Onlar zaten ayrıydı.

RAFET ZEYBEK (Devamla) – Yine, iddia ve savunma makamını eşitleyeceğiz. Cumhuriyet savcılarını kürsüden indireceğiz, avukatlarla aynı sırada oturacaklar yani karşılıklı oturacaklar savunmayla.

Yine, hâkimler ve savcılarının coğrafi teminatını sağlayacağız.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – O önemli.

RAFET ZEYBEK (Devamla) – Beğenmediğimiz bir karar verdi diye ertesi gün bir hâkim sürülmeyecek bu ülkede. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, bu sorunları biz gördük, yaşadık, tespit ettik, çözümünü de biz yapacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

RAFET ZEYBEK (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Az kaldı şurada, bu millet adalet duygusunu, adalet sevdasını altı ay daha korusun. Bu ülkeye adaleti biz getireceğiz! (CHP sıralarından alkışlar)

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Ne zaman, ne zaman? Ne zaman Rafet Bey?

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Altı ay sonra.

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Altı ay sonra; rüya bu rüya, rüya.

BAŞKAN – Söz sırası Çorum Milletvekili Sayın Tufan Köse’de.

Buyurun Sayın Köse. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TUFAN KÖSE (Çorum) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, yirmi yılı aşkın AKP iktidarında yaşadığımız adaletsizlikleri, adaletin geldiği ya da gelemediği nokta artık sadece Adalet Bakanlığının çözebileceği bir sorun olmaktan çıkmış, o basamakları çoktan aşmış, kronik ve yapısal bir sorun hâline gelmiştir. Yirmi yıllık AKP iktidarında adaletin uğradığı zulmü ya da adalet olmadığı için yurttaşlarımızın uğradığı zulmü anlatmak için de beş dakika yeterli olmayacaktır ama çok hızlıca bir şeyler söylemeye çalışacağım.

Değerli arkadaşlarım, yirmi yıl boyunca Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı, son dört yıldır da küçük ortağıyla birlikte etki edemediği, ele geçiremediği anayasal her kuruma en ağır cümlerle saldırmış, o kurumları fethedilecek bir düşman toprağı olarak görmüştür; ele geçirdikten sonra da biat etmeyen herkese karşı o kurumları en acımasız bir silah olarak kullanmıştır. Örnek olsun yargı -biraz sonra detayına gireceğim- örnek olsun YÖK. Şimdi, YÖK’e şunun için özellikle vurgu yapmak istiyorum: Bugün atanmış olan rektörlerin yarısına yakınının uluslararası kabul gören ya da alıntı yapılan herhangi bir yayını, makalesi olmadığı söyleniyor. Günlerdir Genel Başkanımızın “Başdanışman olarak atadım.” dediği Daron Acemoğlu, dünyada en çok yazılarından, makalelerinden alıntı yapılan bir bilim adamı. Bunu size hatırlatmak için YÖK’ü söyledim.

Yine, barolar, değerli arkadaşlar; bakın, ölü doğmuş bir barolar... Baroları bölüp, parçalayıp, yönetmeye çalıştınız ama Barolar Birliğini bir türlü ele geçiremediniz. Ankara Barosu kapandı bence, bence gün sayıyor, 1.700 kadar düşmüş üyesi, çoğunluğu da kamu avukatı olmasına rağmen.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Yok, yok, öyle, bir şey yok; bilgilerin yanlış.

TUFAN KÖSE (Devamla) – İstanbul Barosu da Millet İttifakı’nın iktidarında bir hafta sonra kapanacaktır muhtemelen çünkü baskı ve zorla o avukatları oraya üye yaptınız.

Şimdi, yargıya gelelim, değerli arkadaşlar...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Bilgilerin yanlış; İstanbul 4 bin, Ankara 2.500.

TUFAN KÖSE (Devamla) – 2.500, işte 1.000 falan kalır, bunu söylemeye gerek yok.

2010 referandumundan sonra yargının üzerine bir cemaatin formasını örttünüz, bir cemaatin formasını. O dönemlerde bir parti büyüğünüz “Allah verdikçe veriyor.” demişti hatırlarsanız 100 Yargıtaya, 60’da Danıştaya üye atandıktan sonra. Daha sonra bu parti büyüğünüz “Bana suikast yapacaklar.” diye şikâyetçi oldu. Güya biri ağzında çiğnerken evinin krokisi falan bulunmuş. Böyle

bir iddiayla, bakın böyle bir iddiayla devletin en gizli sırlarının saklandığı, Genelkurmayın kozmik odasını, oradaki subayların ve Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ'un gözyaşları arasında FETÖ'cü teröristlere ve onların vasıtasıyla Amerika'nın en çirkin istihbarat örgütlerine teslim ettiniz. Hani, gündür saldırıyorsunuz ya "Cumhuriyet Halk Partisinin Genel Başkanı Amerika'da dört gündür, beş gündür ne yapıyor?" diyorsunuz ya Amerika'da bütün basının önünde gezdi, hiç olmazsa sizin gibi devletin en gizli sırlarını götürüp de CIA teslim etmedi. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, bu yargı "Balyoz" dedi "Ergenekon" dedi, en iyi subaylarımızı, komutanlarımızı, generallerimizi, bu memleketin aydınlık yüzlü gazetecilerini, bilim adamlarını, avukatlarını; "askerî casusluk" dedi, astsubayından albayına kadar, millî muhabere gemisini yapanları, MİLGEM'i yapanları; denizaltı sağlık sisteminde, muhaberat sisteminde ne kadar asker varsa hepsini en aşağılık suçlamalarla ikişer yıldan fazla hapis yatırdı; hakeza "şike" diyerek Fenerbahçelileri de.

Ne zaman MİT Müsteşarı çağrıldı, ne zaman 17-25 Aralık olayı çıktı ve ne zaman 15 Temmuz aşağılık darbe girişimi oldu yani sizin uca dokunmaya başladı, 5 bine yakın hâkim ve savcıcı "terörist" diye, dünyanın hiçbir demokratik ülkesinde olmayacak şekilde "terörist" diye suçlayarak görevden attınız. Sonra, AKP'nin kadın kolları üyesi, AKP'nin gençlik kolları üyesi, AKP'nin il, ilçe yöneticilerini kırk beşer saniyelik mülakatlarla, yazılı puan notlarını da düşürerek bu defa da yargı üzerine bir siyasi partinin üniformasını giydirdiniz yani hiç doğru iş yapmadınız ki. Biz söz veriyoruz, ne yaptysanız tersini yapacağız, ne yapmadysanız onları yapacağız iktidara geldiğimizde. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, bakın, bunları siz yaparken, partili bir mahkeme düzeni kurarken çok başarılı öğrenciler vardı. Bakın, hukuk fakültesi 1'incisi -geçmiş konuşmalarında ismini de verdim, şimdi vermeyeceğim- yazılı sınavın 13'üncüsü, 94 puan almış; bu çocukları sudan sebeplerle, vicdan sızlatan bahanelerle hâkimlik sınavlarında elediniz. Bunu Sayın Bakan çok iyi biliyor, ben kendisine de zaman zaman iletiyorum bunu.

Şimdi, bunları söyledik, bakın "coğrafi teminat" dedi arkadaşlarımız, çok önemli arkadaşlar. Şimdi, yargı yetkimizi Suudilere teslim eden karara muhalefet eden mahkemenin başkanını Maraş'a sürdürünüz ya -Maraş sürgün yeri değil elbette ama- mahkemesinden ettiniz isteği dışında!

Yine, bu "Osman Kavala" denen vatandaşı, Cumhurbaşkanı özel takip ediyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

TUFAN KÖSE (Devamla) – Tamamlıyorum Başkanım.

Bu vatandaşın kararına muhalefet şerhi yazan hâkimi de vallahi isteği dışında Turhal'a gönderdiniz. Nasıl bağımsız yargı olacak, nasıl olacak bu iş? Ben soruyorum yani Türkiye'de artık hiçbir kurum ve kuruluşta adalet kalmadı, yargı da bundan en fazla etkilendi değerli arkadaşlarım.

Bakın, bazen buradaki konuşmalarda söylüyoruz biz, diyoruz ki: Ya, hiç Alevi vali yok. "Yok, var." diyorlar, 1 kişi ya da 1 Emniyet müdürü... Ya, birisi varmış, şimdi o da yok, vallahi şu anda yok; o da kalmadı.

Bakın, yine, çok kısa kısa söyleyeyim. Kanuni faiz... Şimdi, devlet kendi borçlarına yüzde 9 faiz öderken kendi alacaklarında yüzde 30'a yakın faiz alıyor. Nerede adalet yani adalet bunun neresinde? Nereye elimize atsak dökülüyor arkadaşlar.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Tefeci bunlar, tefeci!

TUFAN KÖSE (Devamla) – İrfan Fidan ve Akın Gürlek'i de coğrafi teminatın tam tersi uygulaması olarak hatırlarınızda tutmak istiyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası İstanbul Milletvekili Sayın Turan Aydoğan'da.

Buyurun Sayın Aydoğan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Hemşehrîm Hüseyin Örs Milletvekilimize geçmiş olsun diyorum.

“Zor kullanır, aka kara dedirir./Kurbağaya kuş tutturur bu düzen./Namussuza ballı kaymak yedirir./ Namusluya taş yutturur bu düzen.” Abdurrahim Karakoç'u rahmetle anıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Bakan, bunlar düzen için söylenmiş, herhâlde siz de bu düzenin bir parçasısınız değil mi? Yirmi iki yıldır iktidardasınız; Sayın Bakan, yirmi iki yıldır hâkimlere coğrafi teminatı niye getiremediniz ya? Bir dünya torba yasa getirdiniz, beş dakikada o yasalara ekleme yaptınız, gece yarısı operasyonları yaptınız. Burada 5 parti var, bu gruplardan hiçbir tanesi hâkimlere coğrafi teminata itiraz etmezdi. Niye getirmediniz? Biz getiriyoruz kabul etmiyorsunuz. Niye getirmediniz biliyor musunuz? Sayın Genel Başkanımızın dün burada net söylediği gibi “Siz seçimli despotizmin bakanısınız artık.” (CHP sıralarından alkışlar) Hani, otoriter rejim, o, bu, faşizm, falan filan derken size nezaketle söyleyeceğini söyledi. Siz, artık hukuk devletinin bakanı değilsiniz. Sizin düzeninizde hukuki istikrar yok, hukuki güvenlik ilkesi yok; sizin düzeninizde vatandaş sabah kalktığında başına neyin geleceğini bilmiyor Sayın Bakan. O yüzden ben sizinle şimdi burada demokratik bir rejimin bakanı gibi nasıl konuşayım? Milletimi mi aldatayım?

Sayın Bakan, siz can ve mal güvenliğinden mesulsünüz bu yurttaşların, anayasal teminat altında yaşamlarını sürdürmelerinden mesulsünüz. Bir zincir marketin yönetim kurulu üyesi gündürlerdi aşağılanıyor, tehdit ediliyor başına ne geleceğini kimse bilmiyor, millet tehditte sıraya girmiş; siz başka bir dünyanın bakanı gibi duruyorsunuz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Mafya cumhuriyeti, mafya!

TURAN AYDOĞAN (Devamla) – Size başka bir örnek vereyim Sayın Bakan, “hukuk devleti” diyeceksiniz şimdi içinde bulunduğumuz devlete. Sansür yasası çıktı bu Meclisten. Hukuk devleti sansür yasasıyla nasıl açıklanacak? Daha yeni, gazeteci İsmail Saymaz, Gezi davası hâkiminin eşinin FETÖ'den sorguya çağrılmasını haber yaptı diye terör soruşturmasına alındı Sayın Bakan. Sizin haberleşme özgürlüğü, basın özgürlüğü, düşünce özgürlüğü, düşünceyi açıklama özgürlüğü diye bu kürsüye çıkıp söyleyeceğiniz hiçbir şeyin bizim nezdinizde karşılığı yoktur. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Bravo!

TURAN AYDOĞAN (Devamla) – Sayın Bakan, siz Soma davasını seyrettiniz, Hendek davasını seyrettiniz, Çorlu davasını seyrettiniz, Aladağ davasını seyrettiniz. Ekrem İmamoğlu'nun davasına bakan hâkimi Samsun'a gönderdiniz, çıktı ifşaatta bulundu, dedi ki: “Ben şöyle bir karar verecektim, böyle bir karar verecektim; beğenilmediği için gönderildim.” Sesiniz çıkmadı. Ayın 14'ünde bu duruşma yapılacak, o duruşmanın hâkimi hangi motivasyonla bu davaya bakacak Sayın Bakan?

Sayın Bakan, sizin döneminizde adalet hiç gerçekleşmedi. Çeşitli zamanlarda Bakanlık yaptınız; ilk dönemimize denk geliyor, Berfo anayı gözleri açık gönderdiniz Sayın Bakan, o dosyayı kapattınız, Adalet Bakanlığının itirazı üzerine o dosya kapandı Sayın Bakan. Musa Anter davası sizin döneminizde zaman aşımına uğratıldı Sayın Bakan. Hendek davasında şaşalı bir şekilde morale, motivasyona aldığımız patlama olan fabrikanın patronunun oradaki hâkime “Sen çok gençsin, hele dur bakalım, daha güzel yerlere layıksın.” demesini siz nasıl anladınız? Ben hiç iyi anlamadım vallahi.

Hani kıyametleri kopardınız ya, biz Yalova'ya gittiğimizde “eşkiya” dediniz ya bize, o Yalova'daki hâkimler de uzun süredir Yalova Belediye Başkanımızın hakkını yiyorlar. Kimle beraber biliyor musunuz? (CHP sıralarından alkışlar) Ufacık bir imzayla yeniden göreve başlatabilecek olan hakaret işleri bakanınızla beraber yiyorlar.

Başka bir hak daha nerede yeniliyor, biliyor musunuz? Avcılar eski Belediye Başkanı Handan Toprak'ı gözaltına aldılar, tutukladılar; sekiz aydır tutuklu Sayın Bakan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

TURAN AYDOĞAN (Devamla) – Benzer davalarda takipsizlik ve beraat kararı verilmiş olmasına rağmen masumiyet karinesi açık ihlal edilerek bir şekilde bir infaz yapılıyor ona Sayın Bakan; haberiniz vardır umarım, değil mi? Sekiz aydır iddianame düzenleyemeyen bir yargı teşkilatını kurduunuz, şükürler olsun mu diyelim size? İnsanlar artık yargıya güvenini kaybettiler.

Her şeye rağmen bu ülkede çok namuslu yargı mensupları var; biliyoruz ki geldiğimizde, onlarla beraber herkesin susadığı adaleti, demokratik dünyayı hayata geçirecek yargıyı biz kuracağız ama geçen yıl burada diğer mevkidaşımıza seslendiğim gibi sesleneceğim size: Biz biraz farklıyız. Cemil Meriç'in dediği gibi “Zulmün olduğu yerde tarafsızlık namussuzluktur.” Bizler namuslu insanlarız, zulme ses çıkaracağız Sayın Bakan!

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Özgür Karabat.

Buyurun Sayın Karabat. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Kuruluşu cumhuriyet öncesine kadar dayanan Sayıştay bütçesi üzerine söz almış bulunuyorum.

Sayıştay, halkın cebinden çıkan her kuruşun hesabını Türkiye Büyük Millet Meclisi adına sormakla yükümlüdür. Hemen baştan şunu söylemeliyim ki mevcut durum Türkiye Büyük Millet Meclisine hesap veren değil saraya biat eden bir Sayıştaydır değerli arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar) Ben şimdi size Sayıştayın nasıl sayılmaz hâle getirildiğini birer birer anlatacağım.

Sözlerime başlarken, buradan, sözlerimin Sayıştayın kıymetli denetçilerine değil ama yöneticilerine olduğunu söylemek istiyorum ve buradan kıymetli denetçilere de çok teşekkür ediyorum.

Birincisi -Sayıştay Başkanı buradayken soruyorum- denetimleri engellemek kanunen suçtur, belge ibraz etmemek kanunen suçtur. Peki, şimdi soruyorum: Sayıştay denetçilerini Dokuz Eylül Üniversitesine sokmayan rektör hakkında herhangi bir suç duyurusunda bulundunuz mu yoksa o Sayıştay denetçisi hakkında soruşturma mı yaptınız? (CHP sıralarından alkışlar) Size soruyorum: Türkiye'yi yalanlarla işgal eden Pinokyo TÜİK belge sunmadığı hâlde, onlar hakkında denetlemeyi engellemekten suç duyurusunda bulundunuz mu? Millî İstihbarat Teşkilatı hakkında “Belge vermedi.” diye suç duyurusunda bulundunuz mu, size buradan soruyorum.

Birincisi engellemeler, ikincisi partizanlık. Sayıştayın Başkanlık kadrosuna bakarsanız eğer -yardımcılarına- AKP adaylarının olduğunu görürsünüz değerli milletvekilleri. Ben şimdi size 4 büyük şehir söyleyeceğim: Gaziantep, Sakarya, Konya, İstanbul. Bu 4 belediyenin şirketleri var -sayılarını söylemiyorum- bu belediyelerin şirketleri Konya, Sakarya ve de Gaziantep Belediyelerinin şirketleri ne hikmetse denetlenmiyor. İstanbul da denetlenmiyordu, 2017'de şirketlerde yok, 2018'de şirketlerde yok ama 2019'dan sonra ne hikmetse denetleniyor. Ben size İstanbul'u denetlemeyin demiyorum ama

buraları da denetleyin, buraları da görün, onu söylüyorum size. (CHP sıralarından alkışlar) Partizanlığın daniskası burada değerli arkadaşlar.

Peki, bulgu sayıları... Çok ilginç kurumlarda, çok ilginç bulgu sayıları var. Bakın, Cumhurbaşkanlığının yedi yıldır bulgu sayısı sıfır değerli arkadaşlar. Gençlik ve Spor Bakanlığında onlarca bulgu var ama Spor Toto'da bulgu sıfır. Şimdi, insanın sorası geliyor: Niye bu kurumlarda bulgular hep sıfır? Ben buradan şuraya geçmek istiyorum; klasik bir denetleme şöyle yapılıyor: Denetçi kuruma gider, rapor hazırlar, Rapor Değerlendirme Kurulu okur ve sonra on-line olarak sisteme girilir ama burada bir budama ustasıyla karşı karşıyayız şu anda. Koyun kırpar gibi Sayıştay raporlarını kırpan bir Sayıştay Başkanlığıyla karşı karşıyayız değerli arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar) Sayıştay raporları kırılıyor. Sayıştay Başkanının tek yeteneği, takdir edeceğim tek şey şu: Matbuat konusunda başarılı çünkü raporları kırdığı için fazla kırtasiye masrafı çıkmıyor değerli arkadaşlar. Böyle bir Sayıştay Başkanıyla karşı karşıyayız ama Amasra'da da gördük mesela "yerine getirilmeyen bulgu" diye bir şey yayınlıyor Sayıştay denetçileri. Ne demek? "Ben önceki yıllarda bunu buldum, bu sene bu bulgu devam ediyor mu?" diyor, bunların arasındaki birçok bulgu aynı zamanda suç unsuru.

Şimdi, Sakarya Büyükşehirin şeyi burada Sayın Grup Başkan Vekili; 14 bulgu var, 12'si yerine getirilmiyor. Bunların arasında suç unsuru olanlar da var, yerine getirilmiyor. Peki, ben size soruyorum: Denetçilerinizin tespit ettiği unsurlar tekrar yerine getirilmiyor diye tespit ediliyorsa Sayıştay Başkanlığı herhangi bir suç duyurusunda bulundu mu? Bunu soruyorum. Bu zamana kadar Sayıştay denetçilerinin, bizlerin de tespit ettiği onlarca bulgusu var kamuoyuna çıkmış. Siz bunlarla ilgili, hangisiyle ilgili cumhuriyet başsavcılıklarına suç duyurusunda bulundunuz? Neden bulunmuyorsunuz, kimi koruyorsunuz, kimden korkuyorsunuz? Bunu sormak istiyorum size. (CHP sıralarından alkışlar)

Ve şimdi buraya çıkan her AKP'li milletvekili bize dedi ki: Varlık Fonu denetime tabidir. Biz diyoruz ki Varlık Fonu denetimden kaçırılıyor, denetimden kaçınılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Evet, Varlık Fonuna tabi şirketlerin yüzde 60'ı denetimden kaçırılıyor ve siz diyorsunuz ki: "Bağımsız denetim var." Değerli milletvekilleri, ben şimdi size o bağımsız denetimin raporunun niteliğinden bahsetmek istiyorum, diyor ki... Sınırlı olumlu görüş bildiriyor bağımsız denetçi. Parasını vermişler ve o bağımsız denetçi sınırlı olumlu görüş bildiriyor. Ne demek biliyor musunuz "sınırlı olumlu görüş" değerli milletvekilleri? "Ben denetim yapamadım, bana bilgi ve belge vermediler." demektir. İşte, Türkiye Varlık Fonunu da denetimden kaçırıyorsunuz. Durum bu kadar net ve sarıh. (CHP sıralarından alkışlar) İşte, buradan bütün o Varlık Fonu yöneticilerine sesleniyorum: Yakında iktidar değişiyor ve Sayıştay denetimine tabi olacaksınız; ona göre bütün hazırlıklarınızı yapın, bilgi ve belgelerinizi hazırlayın. Denetim kutsaldır aynen vergilendirilmiş kazanç gibi.

Hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin Tanrıku.

Buyurun Sayın Tanrıku. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, çok konuşuldu, endekslerden falan da söz edildi, ben de ifade edeyim, bugün bir daha baktım. Dünya Adalet Projesi'nin 2022 Hukukun Üstünlüğü Endeksi'ne göre hukukun üstünlüğüne bağlılık konusunda 140 ülke içerisinde 116'ncıyız.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Merkezi neresi oranın?

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Ama bunların hiçbir kıymeti yok. Bakın, bu endeksler...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Uganda mı? Uganda'nın başkenti değil mi merkezi?

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Bakın, bunların hiçbir kıymeti yok. Kıymet ne benim için biliyor musunuz? Sizin için kıymet ne? Sayın Bakan, size de söylüyorum, ne kıymetli biliyor musunuz? Hasköy mahkemesinin kararı, Bulgaristan'ın Hasköy mahkemesinin kararı; ondan herkesin utanması lazım, başta AK PARTİ'lilerin. Bu endeksler değil, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi değil, Anayasa Mahkemesi değil, Bulgaristan'daki Hasköy Mahkemesi diyor ki...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Endekslerin hepsi uyduruk, uyduruk.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Kim için diyor? Özel Kuvvetlere mensup bir şüpheliyle ilgili olarak... O şüpheli her gün Adalet ve Kalkınma Partisinin Genel Merkezine gidiyordu, sonra Hablemitoğlu cinayetiyle ilgili olarak şüpheli oldu; bakın “fail” demiyorum “şüpheli” diyorum yani onun da masumiyet hakkı var. Ne dedi mahkeme biliyor musunuz; ona bakacağız. Bulgaristan-yakın siyasal ilişkilerimiz var, Hükümetinizin de devletimizin de- ne söyledi biliyor musunuz, dedi ki: “Türkiye’de adil yargılama yok. Ben bu şahsiyeti Türkiye’ye iade etmiyorum.” Bunu kim söylüyor? Kim söylüyor bunu? Kim söylüyor bunu ya? (CHP sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Yazıklar olsun!

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Ya, bundan biraz utan, utan! Ben değil, sen utan! Hasköy mahkemesi bir cinayet zanlısını, bir örgüt üyesini, şüphelisini, kırmızı bültenle aranan adamı, Türkiye’ye iade etmiyor. Ne diyor? “Türkiye’de adil yargılama yok.” Sayın Bakan, size soruyorum: Aradan bir hafta geçti, bir kelime ettiniz mi, her şeye konuşuyorsunuz. Soruyorum Ömer Çelik’e, bir kelime etti mi, her şeyi konuşuyor. Buna bir şey söylediniz mi? Bakın, bir mahkeme diyor ki yanı başımızda: Yakın zamanın önemli bir siyasal cinayeti sizin iktidarınızdan sadece bir ay sonra olmuş, belki de size karşı olmuş ve bunu iade etmiyor. Eğer konuşmuyorsanız demek ki ilişkiniz var; demek ki ilişkiniz var, koruyorsunuz, buraya gelmesini istemiyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, sordum ben, cevap yok. Sofya Büyükelçiliğimiz o davaya kimseyi gönderdi mi göndermedi mi? Müdahil oldu mu olmadı mı? Kırmızı bültenle aranıyor ve “Adil yargılama yok.” deniyor Sayın Bakan, bundan utanın. İstedığınız kadar bu endekslere “Yok hükmündedir.” deyin ama Avrupa ülkeleri, dünya bunlara bakıyor, Bakanın söylediğine değil. “Efendim, bizde adil yargılama var.” Kimse bunlara inanmıyor, bakın, söyleyeyim sizlere kardeşim, kimse inanmıyor. (CHP sıralarından alkışlar) Şimdi, çıkacak diyecek ki: “Selahattin Demirtaş dosyasında biz onu tahliye ettik; başka suçtan hükümlü, tutuklu. Osman Kavala kararını yerine getirdik.” Ya, git bunu külahımıza anlat ya! Biz bu işin kitabını yazdık, külahımıza anlatın. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Türkiye’nin itibarını yerlerde süründürüyorsunuz, yerlerde gerçekten. Yargı diye bir kurum kalmadı, bakın, yargı diye bir kurum kalmadı. Buradan söylüyorum ve size ödev, bürokratlarımız arkada, hemen bir çalışma yapın. Bakın, Gezi davası, Kemal Kılıçdaroğlu davası, Çağdaş Hukukçular davası -daha sayayım- 28 Şubat davası, gazetecilerin davası, Zaman gazetesi davası ve haftaya görülecek İmamoğlu davası, daha sayabilirim. Mahkeme kompozisyonlarına bakalım, kaç kere değiştirmişsiniz, kaç kere? Bir bakalım beraber, kaç kere değişmiş ve niçin değişmiş, nasıl değişmiş? İsteddiğiniz kadar “Yargı bağımsızdır.” deyin, yargı sizin emrinizdedir çünkü siyasal tercihiniz değişti. Türkiye’deki rejimin adı demokrasi değil, otokrasi. Otokrasi, bağımsız, tarafsız yargı istemez, asker ister, memur ister. Görevini layıkıyla yapan hâkimlere, savcılara bir şey söylemiyorum, tek tük var ama elinizi vicdanımıza koyun ya; teamül bizim

hukukumuzun parçası değil mi, birinci sınıfta öğretmezler mi, yargının ve Yargıtayın bir teamülü yok mu? Ya, bir günlük adamı Anayasa Mahkemesi üyesi yaptı -Türkiye'nin yüksek yargıçları- bir günlük, bir karara imza atmamış; ya, başka adam mı yoktu? Bakın, bu teamülleri yok ettiniz, yok ettiniz tümünü. Nasıl güvенеceğiz bu Anayasa Mahkemesine, nasıl güvенеceğiz o 109 Yargıtay üyesine? Bunu yapan Yargıtay üyesi her şeyi yapar, kendi teamülüne uymayan Yargıtay üyesi her kötülüğü yapar. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Bakın, yargı çürümüş. Ya, size soruyorum, burada sordum; Sayın Bakan, elini vicdanına koy, gel burada cevap ver: Ya, Tahir Elçi davası, hepimizin vicdanı, duruşmadaydım ben. Bir duruşma 23 Kasımdan 2023'ün Temmuz ayına, sekiz ay sonrasına ertelenir mi? Eğer bu suça ortak değilseniz o hâkimden hesap soracaksınız, nasıl sekiz ay erteler veya nasıl ara kararıyla Sayın Davutoğlu'nun dinlenmesi kararını geri çeker? Eğer ortak değilseniz, bakın, gelin burada söyleyin “Ortak değiliz, hâkim yanlış yapmıştır.” Ne diyeceksin? “Efendim, hâkimler bağımsız ve tarafsızdır, duruşma defterine göre gün vermiştir.” Külahıma anlat, külahıma. (CHP sıralarından alkışlar)

Son söz, hesabını soracağız; bunlarla helalleşmeyeceğiz, hesap soracağız ama adil biçimde, sizin yaptığınız gibi değil. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Mersin Milletvekili Sayın Alpay Antmen.

Buyurun Sayın Antmen. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Sayın Adalet Bakanı Komisyonunda iktidarlarının sözde yirmi yılını anlattı; ben de size burada AKP'nin FETÖ yardımıyla yirmi yılda Türkiye'yi, yargıyı ne hâle getirdiğini ve nasıl siyasallaştırdığını tane tane anlatacağım. Aslında AKP'nin bu yirmi yılı Türk yargısı açısından bir kâbustur, bir korku filmidir. Bu korku filminin başrolünde AKP Genel Başkanı Sayın Erdoğan, yardımcı oyuncu rolündeyse aslında kendini esas oğlan sanan FETÖ vardır.

Değerli milletvekilleri, yıl 2002; 1980 darbe anayasasının hikmetiyle AKP yüzde 34,3 oyla Meclisin yüzde 66'lık çoğunluğunu alarak iktidara gelir, tek başına iktidar olur ama elinde kadroları yoktur. FETÖ ona bir teklif getirir, der ki: “Adalet Bakanlığında ve İçişleri Bakanlığında biz örgütlendik, bizim bu örgütlülüğümüzü size verelim, kullanın ama bize orduda kadrolaşma olanağını tanıyın.” Anlaşma yapılır.

Yıl 2003; Adalet Bakanlığı bürokrat hâkimlerinin tamamına yakını sürülür, taşraya gönderilir, yerlerine yandaş hâkimler gelir. Taşradaki hâkim ve savcılar için sürgün ve tayin furması başlar, yandaşlar o günden bugüne en iyi yerlere getirilir. Özel yetkili mahkemeler kurulur ve önce orduya, sonra yargıya kumpaslar başlar ve bu sayede o alçak 15 Temmuz darbesi yapılır. (CHP sıralarından alkışlar)

Yıl 2005; FETÖ isimli örgüt orduya kumpas kurar, yargıyı ele geçirir; Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nun imzasının olduğu önlem alalım araştırma önergesi burada, bu Mecliste AKP oylarıyla reddedilir.

Yıl 2007; FETÖ savcılarını Ergenekon ve Balyoz kumpaslarıyla ordumuzu ele geçirmek için saldırıya başlar. Devletin en çok, en sıkı korunması gereken yere, kozmik odaya AKP'nin kol kola yürüdüğü FETÖ mensupları girer ve ordumuzun, istihbaratımızın sırları CIA aparatı FETÖ tarafından

ele geçirilir; ülkenin yetiştirdiği en önemli subaylar tasfiye edilir ve onların yerine FETÖ'cülerin öntü açılır.

Yıl 2010; yargıyı ele geçirmek için, yargıda siyasallaşmak için ve yargıyı da FETÖ'ye teslim için son hamle olarak AKP bir Anayasa değişikliğine gider. Buradaki amaç, Anayasa değişikliğiyle Anayasa Mahkemesinin ve özellikle HSK'nin yapısını değiştirmektir. Anayasa referandumuyla yargı HSK aracılığıyla dört yılına FETÖ'ye teslim edilir.

Yıl 2013; FETÖ-AKP ortaklığı 17-25 Aralıkta biter, AKP'nin rüşvet ve yolsuzluk olayları ortalığa saçılır.

Yıl 2014; FETÖ'cüler dışında her görüşten hâkim ve savcının oluşturduğu Yargıda Birlik platformu HSK'den FETÖ'yü temizler ama iş işten çoktan geçmiştir.

Yıl 2016; AKP tarafından ne istedilerse verilen FETÖ, bu kez iktidarı cebren ele geçirmek ister ve askerî darbe yapmaya kalkar; 251 vatandaşımız şehit olur. (CHP sıralarından alkışlar) 20 Temmuz 2016'da, FETÖ'nün darbe girişimini Allah'ın bir lütfü sayan AKP Genel Başkanı sivil darbeye 7 kez uzatacağı OHAL'i ilan eder. FETÖ darbe girişiminden sonra 5 bine yakın FETÖ'cü hâkim ve savcı görevden ihraç edilir. Dikkat buyurun, 2003 ve 2016 arasında AKP tarafından Adalet Bakanlığı teşkilatına alınan hâkim ve savcılarının yüzde 95'i FETÖ'den dolayı ihraç edilir. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) FETÖ'cülerin yerine bugüne kadar yaklaşık 10 bin civarında, AKP'den aday olmuş, meclis üyeliği, il ve ilçe yöneticiliği yapmış veya cemaat ve tarikatların referansını alan avukatlar, hukukçular getirilir.

Yıl 2017; parlamenter sisteme ve aslında demokrasimize son veren, kuvvetler birliği sistemini esas alan başkanlık sistemi referandumu OHAL baskı ve ortamında mühürsüz oylarla kabul edilir; burada yargının da etkisini unutmayın.

Yıl 2018; sözde başkanlık sistemi, aslında tek adam rejimi; yeni HSK ve yeni Anayasa Mahkemesiyle yargıyı siyasallaştırarak tamamen tek adama yani saraya bağlanır; Türkiye'de yargı sorunu AKP tarafından halledilmiştir. Artık Türkiye'de bugün itibarıyla tarafsız ve bağımsız bir yargı yoktur. Hâkimler kararlarını vermeden önce sadece ve sadece saraya bakarlar, sarayın istediği gibi karar verirler. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ALPAY ANTMEN (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu arada, işini gücünü doğru düzgün yapan hâkim ve savcılarımızı buradan tenzih ediyorum.

Ve netice... Artık yıl 2020; adalet saraya bağlanmıştır, Türkiye dünyanın sığınmacı kampı hâline getirilmiştir, Türkiye dünyanın uyuşturucu merkezi yapılmıştır, kara para aklama cennetine dönüşmüştür ve Türkiye yoksulluğun kitleselleştiği bir yer hâline gelmiştir, çocuklarımız yatağa aç girmektedir.

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Doğru söylemiyorsun Alpay Bey.

ALPAY ANTMEN (Devamla) – Bütün bu sömürü, vahşi, gerici, karanlık ve ölümcül düzen AKP ve onun siyasallaştırdığı yargı sayesinde olmuştur. Ama umutsuzluğa kapılmayacağız, çok az kaldı, bu karanlık dönem bu yıl kapanıyor çünkü tiranlar, zorbalı, diktatörler hep gider, halk kalır; saraylar, saltanatlar çöker ve bu zulüm biter; o gün, bugün.

Saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Söz sırası Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nda.

Buyurun Sayın Bankoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Evet, yıldırma, hukuksuz tutuklamalarınızla korkutmaya, işsizlik ve yoksullukla sindirmeye çalışsanız da gelecek bizim, gelecek gençlerin değerli milletvekilleri. Bu ülkede gençler işsiz, yoksul, baskı altında, özgür değil. Özellikle üniversite eğitimi o kadar niteliksiz ki gençler diplomalarına uygun iş bile bulamıyor. Saygı görmüyor gençler, uyuşturuluyorlar ve bu ülkeden gitmek istiyorlar çünkü mutsuzlar. Gençler, bu Hükûmetle yandaşlığa, mafyacılığa ve emeksiz kazanmaya teşvik ediliyorlar. Saraya göre ise işsizlik yok, iş beğenmeyen genç var. Saraya göre üniversite binadan ibaret, mezunlarının da iş bulmasına gerek yok. Cebinde akıllı telefon olan herkes zengin; işsizliği, yoksulluğu, liyakatsizliği ve bu rezil torpil düzenini gençler abartıyor. Ya, saraya göre ifade özgürlüğü yok, kendilerinden olmayan herkes zaten düşman; saraya göre beyin göçü zaten yok çünkü gezmeye gidiyorlar.

Değerli milletvekilleri, gençlerin derdi sarayın da bu tabela bakanlığının da umurunda değil. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Miadını doldurmuş bu anlayışla ülkemiz yeterince vakit kaybetti, ben de kaybetmek istemiyorum. Bakın, bu ülkenin gerçek bir Gençlik Bakanlığına ve bir de Gençlik Bakanına ihtiyacı var.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Bakanlık da var, Sayın Bakanımız gençlerle beraber.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Cumhuriyetin 2’nci yüzyılında bizim önceliğimiz garantili uçuşlar, garantili hastaneler, cukkalı ihaleler değil, gençler olacak, gençler. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Gençleri mutsuz ve umutsuz yaşatma konusunda yirmi yıldır imkânsız başarılan Hükûmetin aksine bizimle gençler de üniversiteler de özgür olacak.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Gençlik Bakanı da var, Gençlik Bakanı da gençlerle beraber.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – İlk iş YÖK kalkacak. Biz uyuşturucu baronlarıyla boy boy pozlar vermeyeceğiz değerli milletvekilleri. (CHP sıralarından alkışlar) 15 yaşında evlendirilmek, 20’inde öldürülmek, 21’inde üniversite diplomasıyla inşaatta çalışmak geçmişte kalacak; önceliğimiz beton değil, önceliğimiz yandaş değil insan çünkü. Gençler devlet yurtlarında market deposunda yaşar gibi istiflenmeyecek artık, hijyenik koşullar ve yemek hayati tehlike yaratmayacak; üniversitelerdeki barınma sorununu en geç bir yıl içinde çözeceğiz. (AK PARTİ sıralarından gültüler)

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Yurtlarda boş yerler var.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Bu ülkenin gençliğini cemaat ve tarikat yurtlarına sizin yaptığınız gibi asla mahkûm etmeyeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Yurtlarda boş yer var.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Ne oldu? Ne oldu, ne bağırıyorsunuz?

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Gençler bizim bugünümüz, aynı zamanda da geleceğimiz. Bunun için kaynak var, yandaşlarımızı muaf tuttuğunuz vergiler bile yeter değerli milletvekilleri.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Yurtlarda boş yer bile var.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Bakın, Bakan Yardımcısının sadece Emlak Konut üzerinden aldığı bir aylık ikinci maaşıyla yaklaşık 24 öğrencinin geçinebileceğini biliyor muydunuz? Ya da 2021 Sayıştay raporuna göre, Bakanlığınızın 2,5 milyarlık açığıyla 245 bin öğrenciye daha kredi imkânı sağlayabilirsiniz, biliyor muydunuz? Peki, bu ülkede 2000 yılında yüzde 13 olan genç işsizliğinin bugün yüzde 24 seviyesine geldiğini, üniversite enflasyonunda Avrupa’da bir ilke imza atarak işsiz üniversite mezunu oranının işsiz ilkokul mezunu oranından daha fazla olduğunu biliyor muydunuz? (CHP sıralarından alkışlar) Ülkede “Mutsuzum.” diyen genç oranının 2003’te 7,8’ken bugün yüzde

20'lerde olduğunu biliyor muydunuz değerli milletvekilleri? Günaşırı, bakın, günaşırı bir genç geçim zorluğundan, baskıdan intihar ediyor ya. Peki, umurunuzda mı, umurunuzda mı? Hayır. Çünkü sarayın duvarları yüksek, kalın; pencereleri yüksek. Gençler sayenizde anayasal haklarını kullanmaktan, konuşmaktan, yazmaktan, neredeyse yaşamaktan korkar oldular ya. (CHP sıralarından alkışlar)

ARZU AYDIN (Bolu) – Hiç mi sosyal medya kullanmıyorsunuz?

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Biz, gençlerin sorunlarına sizin yaptığınız gibi baskıyla cevap vermeyeceğiz. Bizim iktidarımızda gençler özgür olacak, özgür. Sosyal medyada paylaşım yaptığında, üniversitede bir kulüp açtığında, “Barınamıyorum.” dediğinde ya da siyasi fikrini ilan ettiğinde suç işlemiş sayılmayacak değerli milletvekilleri. Bizden değil diye kimsenin bursu kesilmeyecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ARZU AYDIN (Bolu) – A, bir defa da doğruyu söyle.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Konserler, festivaller yasaklanırken ölü taklidi yapanların aksine, bizim dönemimizde gençler eğlenecek. Gerçi siz yine anlamayacaksınız ama alenen mizah da yapabilecekler. Araştırmaya bile tenezzül etmediğiniz beyin göçünü de gidenleri suçlayarak değil, “Giderlerse gitsinler.” diyerek hiç değil, gidenlere imkân yaratarak biz çözeceğiz değerli milletvekilleri. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Biz, çağa uygun yüksek yetenek inşasından bahsediyoruz. Bu, öyle bütçede gençliğe binde 2'lik pay ayırarak sizin, yapmayı bırakın, hayal bile edebileceğiniz bir şey değil. Genç girişimciler için, gençlerin teknolojiyle buluşması, hatta o teknolojiyi üretmesi için gerekli bütçeyi biz yapacağız değerli milletvekilleri. (CHP sıralarından alkışlar)

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) - Gençler İHA yapıyor, SİHA yapıyor, roket atıyor artık.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) - Cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılında bilimin, teknolojinin ve üretimin peşinden giderek istihdamı biz yaratacağız, biz. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, ilave süreyi verdim.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Son cümle...

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Gençlik kotasıdır, gençlik kotası...

BAŞKAN - Kimseye vermedik bu akşam. Eşitlik ilkesine aykırı.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Sayın Başkan, gençliktendir, gençlik adına konuşuyor ya. Gençliğe kota verin, bir şey olmaz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Gençlere de böyle hazır konuşma şeyi yok.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Son cümle...

BAŞKAN - Son cümleli tamamla, tutanaklara geçsin.

CAVİT ARI (Antalya) – En genç konuşmacı olarak bir dakikayı hak ediyor Başkanım.

BAŞKAN – Açmadım kimseye.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Ya, gençliktir Başkanım... Başkan, gençliktir, ver bir dakika ya!

BAŞKAN – Peki, açıyorum.

Son konuşmacı olduğun için otuz saniye... Senden sonra 1 kişi var sadece.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Değerli milletvekilleri, gençlere bu ülkede yeterince zaman kaybettirdiniz.

CAVİT ARI (Antalya) - Genç olmayan bazı arkadaşlar rahatsız oluyor ama.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Bir kuşak, sizinle, çocukluğunu da gençliğini de kaybetti ama yarın bizim ve biz hazırız. Nazım'ın da dediği gibi, bu memleket de, bu davet de, bu yüzyıl da bizim. Size güle güle! (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına son söz Ordu Milletvekili Sayın Mustafa Adıgüzel'e aittir.

Buyurun Sayın Adıgüzel. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Değerli arkadaşlarım, Gençlik ve Spor Bakanlığının bütçesini konuşuyoruz.

Uyuşturucu bağımlılığı güncel bir konu. Türkiye 2021 yılında eroin kullanımında dünya 1'ncisi, Ecstasy'de dünya 2'ncisi. Emniyet Genel Müdürlüğünün raporunda, son dört yılda uyuşturucu olayları da kullanıcısı da tam 2 kat artmış ve arkadaşlar, bunların, verilen rakamların dörtte 3'ü de kullanıcı. Aslında bu bir rapor değil, bu sizin karneniz. Hâl böyleyken uyuşturucunun hedefi olan gençliğin Bakanlığının bütçesinde ise bütçesinin sadece on binde 1'ini uyuşturucu kullanımının önlenmesine ayırmışlar ve 78 sayfa bütçe sunumunun sadece 1 sayfasında bile uyuşturucu kullanımıyla ilgili herhangi bir şey yok değerli arkadaşlarım.

Yurt konusu: Yurt ve yatak sayısıyla ilgili tutarsız rakamlar var demiştik yani yeni alınan yatakların yeni açılan yurtlara sığması mümkün değildi. Bu sefer de bir cevap geldi, “Bu yatak sayısı içinden 70 bini yeni yurt açarak değil, fiziki yapısı uygun yurtlarda kapasiteyi artırarak...” diyor. Şimdi, Sayın Bakan, o kapasite bu mu acaba? Arkadaşlar, 1 odada 8 kişi.

Burs konusu: Sizden önce -burs miktarı- 45 lirayla 2 çeyrek altın alınıyordu, şimdi senin verdiğin 850 ne alıyor? 1 kahve 40 lira, 1 öğrenci verdiğiniz bursla günde 1 kahve bile içemiyor.

Futbola gelelim. Spor Bakanı dedi ki: “Bizden önce futbol topu da yoktu.” Türkiye 2002'de Dünya Kupası'nı kazandığında ve daha önce Galatasaray Avrupa Şampiyonu olduğunda topla oynamadı, topsuz alanda oynadı herhâlde. (CHP sıralarından alkışlar)

Naklen yayın geçen dönem bir Katar firmasına dolar üzerinden verildi, sonra 90 milyon dolar indirim yapıldı, 300 milyon lira da biz ekledik, kalanı da Türk lirasına çevrildi. Madem alacakları TL'ye çevirip Katarlılara ayrıcalık yapıyorsunuz, o zaman devletin 5'li çeteye olan dolar garantili borçlarını da TL'ye çevirin de biraz da devleti kollayın değerli arkadaşlarım. (CHP sıralarından alkışlar) Bu yıl TRT de girdi ihaleye, bazı paketleri satın aldı; sonra birisi üstten devreye girdi, TRT vazgeçti. TRT, aynı paketi bu sefer Katar firmasından 10 kat daha fazla fiyata aldı; bunu da biliyor musunuz? Millet'in iktidarında Türk futbolunu şifreli kutudan, bir Katar firmasının tok alıcı kibrinden ve spordaki kapitülasyonlardan kurtaracak, kulüplerimizi de daha fazla kaynağa kavuşturacağız. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, Yüzme Bilmeyen Kalmasın Projesi -birazdan Bakan yine söyleyecek arkadaşlar- çok enteresan. Arkadaşlar, portatif şişme havuzlarda -suyun devridaim sistemi de yok- hem de pandemi döneminde tam 5 milyon kişiye yüzme öğrettiklerini iddia ediyorlar. Yani 2 kişinin el ele tutuşup bir araya gelmekten imtina ettiği bir dönemde şişme havuzlarda 5 milyon kişi arkadaşlar. Peki, gerçek ne? Gerçek burada arkadaşlar, gerçek buradaki dosyada var. Bakın, spor il müdürlerine talimat gitti; okullardan, nüfus müdürlüklerinden, birçok spor kulübünden listeler gitti -bu, veri gizliliğine de aykırı-

ve bunların içerisinde hiçbirisinin yüzme öğrendiğinden haber yok. Bu konuda, hodri meydan diyorum; gelin, bu bilgileri açın, her şey ortaya dökülsün değerli arkadaşlarım. (CHP sıralarından alkışlar) Yani burada, arkadaşlar, okulların kendi yüzme öğrencileri dâhil edilmiş; her türlü fırıldak var.

Şimdi, bir bakana sahte veri girişi yaparak kamuoyunu yanıltmak ve kişisel verileri izinsiz kullanmak yaklaşıyor mu?

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Bakan ne yapıyor?

MUSTAFA ADIGÜZEL (Devamla) – Peki, Sayın Erdoğan’ın bunlardan haberi yok mu? Bence Sayın Erdoğan’ın bunlardan haberi var ama Sayın Erdoğan kaç kişinin yüzme bildiğiyle ilgilenmiyor, Sayın Erdoğan oğlu Bilal’in vakıflarına Spor Toto’dan kaç para aktarıldığına bakıyor.

ARZU AYDIN (Bolu) – Çok ayıp!

MUSTAFA ADIGÜZEL (Devamla) - Mesela, Erdoğan kendi diyor; diyor ki: “TÜGVA’yı desteklemeye devam edeceğiz.” Her türlü destek var; para var, istihdam var.

ARZU AYDIN (Bolu) – Hepsi yalan, hepsi!

MUSTAFA ADIGÜZEL (Devamla) - Bakın, en son 300 kişilik kadro, özel kadro, Gençlik Liderliği Sertifikası’na sahip olmayı şart koşuyor. Peki, kimde var bu sertifika? TÜGVA, TÜRGEV, İlim Yayma Cemiyetinde. Bu sertifika bahanesiyle, sadece oradan gelen 300 kişi alınıyor. Yine, ayrıca, Spor Toto üzerinden milyarlarca para aktarılıyor. Sayın Bakana Spor Toto’da yapılan harcamaların bir listesini soruyoruz, işte o yüzden cevap vermiyor.

Sayın Kasapoğlu, bugün, burada bir kez daha soruyorum; çıkın, millete açıklayın, hangi yandaş vakıf, dernek ve gruplara ne kadar kaynak aktardınız? Bu Sayın Bakan, Bakan olmadan önce Spor Toto Teşkilatından geldi. Şimdi, Spor Toto’da büyük kaynak var arkadaşlar, devasa; geçen yıl sadece 113 milyar lira. Şimdi, orayı bırakınca bir paradan oldu. Şimdi ne yapacak?

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) - Memleketin en büyük yatırımlarını yapıyorlar!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Devamla) – Bakın, her şey düşünülmüştü. Spor Toto’yu da yönetmeye devam etmek için kendine özel yönetmelik çıkardı ve Spor Toto’ya da Yönetim Kurulu Başkanı oldu. Şimdi hem Spor Toto’yu yönetiyor hem de Spor Bakanlığını yönetiyor. Diyeceksiniz ki: “E, o zaman Spor Toto’yu da Bakanlığa bağlayın.” Bağlamazlar çünkü o zaman denetim altına girmiş olur. İşte o yüzden diyoruz arkadaşlar; Spor Toto Türk sporunun kara kutusudur, Spor Toto Hükümetin örtülü ödeneğidir. (CHP sıralarından alkışlar)

Yine, arkadaşlar, Erdoğan TÜGVA kongresinde diyor ki: “Muhafazakâr devrimci istiyoruz.” Ya, devrimci kim, siz kimsiniz arkadaşlar? (CHP sıralarından alkışlar) Devrimci, emperyalizmin temsilcilerine ülkesini parsel parsel satmaz. Devrimci, Kazdağları’nda, Murat Dağı’nda, Fatsa’daki emperyalizmin temsilcilerine göğüs geren insanlardır, sizin gibi öyle tutup da pudra şekeri koklayanlar değil.

Değerli arkadaşlarım, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, parti gruplarının söz talepleri karşılandı.

Şimdi şahıslar tarafından talep edilen sözlere geçiyoruz.

Lehinde ilk konuşma Adana Milletvekili Mehmet Şükrü Erdiñç’e ait.

Buyurun Sayın Erdiñç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. Bütçe görüşmelerinin birinci turunda şahsım adına söz almış bulunuyorum.

Türkiye, küresel düzeyde siyasi ve ekonomik güç olarak yükselen bir konumdadır. Dünyanın dört bir tarafında siyasi ve diplomatik ilişkilerimizle, sivil toplum örgütlerimizle ve askerî gücümüzle varlık gösteriyoruz. Pek çok yerde vicdanın sembolü olarak anılan bir ülkeyiz. Bu noktaya gelebilmemizde baştan bu yana, yirmi yıldan bu yana emeği geçen Sayın Cumhurbaşkanımız, Genel Başkanımız Recep Tayyip Erdoğan’a şükranlarımızı sunuyoruz.

Sayın milletvekilleri, devleti ayakta tutan, milleti koruyan en büyük güç adalettir. Günümüz hukuk düzenlerinin görevi, insan haklarına dayanan bir kurallar sistemi oluşturmaktır. İnsan hakları bir lütufta doğmadığı gibi bir lütf olarak da korunamaz. İnsan olmak nedeniyle sahip olunan haklar hukuk devletinin varlık sebebidir. Şüphesiz hukuk devletinin nihai amacı adaletin tecellisidir; adalet ise hakkı yerine koymaktır. Adalet sadece adliye binalarına veya duruşma salonlarına tahsis edilmiş bir kavram olarak anlaşılmalıdır. Bu açıdan adil davranma yükümlülüğü, her kurum, her fert yani hepimiz için geçerlidir. Türkiye bir hukuk devletidir; ülkemizin bu özelliğini güçlendirmek amacıyla son yirmi yılda insan hak ve hürriyetleri, çocuk hakları, kadın hakları ve adalet sisteminin güçlendirilmesi hususlarında çok önemli reformlara imza atılmıştır.

Bunların yanı sıra, insan haklarını ve mahremiyetin korunmasını temel alan bir anlayışla yargıda devrim niteliğinde işler yapılmıştır. Bu çerçevede, miadını dolduran darbe dönemi anayasasının yerine insan haklarını ve inanç özgürlüğünü temel alan yeni ve sivil bir anayasanın hazırlanması konusunda gayret etmekten hiç vazgeçmedik, vazgeçmeyeceğiz. Özellikle, kişisel hak ve özgürlüklerinin önünü açarak on binlerce vatandaşımızın inancını yaşamasına engel olan başörtüsü zulumu AK PARTİ döneminde ortadan kaldırılmıştır. Üniversitelerde başörtüsünü düzenleyen ve Meclis Genel Kurulunda 411 milletvekilinin oyuyla kabul edilen Anayasa teklifine karşı çıkarak Anayasa Mahkemesine gidenlerin Meclisimize kanun teklifi sunmalarına da şahitlik ettik.

Şimdi hepimizin önünde bir insanlık sınavı var, bir insan hakları sınavı var. İnsan hakları konusunda samimi iseniz, inanç hürriyeti konusunda gerçekçi iseniz, yasakların kalkması konusunda dürüst iseniz bu hafta içerisinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunacağımız Anayasa değişikliği teklifine bütün milletvekillerinin “evet” demesini bekliyoruz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Türk yargısının bağımsız olmadığını söyleyenler oldukça pragmatist davranabilirler. İşlerine geldiğinde “Bağımsız hâkimleri göreve çağırıyoruz.” deyip işlerine gelmeyince mahkemeleri basanların nasıl bir ikilem yaşadıklarını milletimizin takdirine sunuyoruz. Türk milleti adına karar veren yargıya saygısı olmayanların milletimize de saygısı yoktur. Adaletin işleyişinde ortaya çıkan çeşitli eksikliklerden şikâyet etmek gayet tabiidir ancak sisteme zarar vermek için uğraşmak çok farklı bir durumdur. Herkes mücadelesini ahlak ve hukuk kaideleri çerçevesinde vermeli, bağımsız yargıya saygı göstermelidir; bunun aksine yapılan her kışkırtma, aziz milletimize yapılmış büyük bir kötülüktür.

ALİ KEVEN (Yozgat) – “Bağımsız” mı dedin? “Bağımsız” mı dedin?

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Devamla) – “Adalet hizmetlerimizi saraylara taşıdık.” dediğimizde homurdananların, son yirmi yılda adalet sisteminin altyapısını güçlendirmek adına yapılan 300’den fazla adalet sarayına bakmaları yeterlidir. Bu çerçevede, Adana’ımızda da gerçekten çok güzel hizmetler yapılmıştır. Ceyhan’ımızda çok güzel bir adalet sarayı kazandırılmıştır. Kozan ilçemizde eksik bulunan adalet sarayı ihtiyacımızla ilgili, bu yılın içerisinde Sayın Bakanımızın katılımıyla bunun temeli de atılmıştır. Türkiye’nin en büyük adliyelerinden biri olan, 3’üncü büyük adliyesi geçtiğimiz yıl 200 bin metrekare kapalı alanıyla Adana’ımızda hizmete girmiştir. Yine, bölge adliye mahkememiz, bölge idare

mahkemelerimiz yeni binalarında vatandaşlarımıza ve hukuk camiamıza hizmet vermektedir. Aynı şekilde, adalet lojmanları ve tek eksiğimiz kaldı adalet hususunda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAVİT ARI (Antalya) – Adalet eksik.

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Devamla) – Tek eksiğimiz var...

CAVİT ARI (Antalya) – O da adalet.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Devamla) – ...o da Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, onunla ilgili de çalışmalar hızlı bir şekilde devam ediyor. Bu hizmetlerin Adana'mıza ve ülkemize kazandırılmasında emeği geçen, başta Sayın Cumhurbaşkanımıza ve Adalet Bakanlığımıza şükranlarımızı sunuyoruz.

Türkiye'nin 2023 yılı bütçesinin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Saygılar sunuyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi sırada Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ve yürütme var.

İlk söz, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı adına Sayın Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'e aittir.

Buyurun Sayın Bilgiç.(AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakika.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin ve diğer kamu kurumlarımızın 2023 yılı bütçelerinin milletimize ve ülkemize hayırlar getirmesini temenni ediyor, hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 2023 yılında, bundan bir asır önce kahraman milletimizin ve Gazi Meclisimizin cumhuriyeti ilan edişinin 100'üncü yılını idrak ediyor olacağız. Dolayısıyla bugünkü bütçe görüşmelerinin Meclis tarihi açısından çok özel bir önem taşıdığı muhakkak. Bugün burada bulunduğum ve Gazi Meclisin cumhuriyeti ilan edişinin 100'üncü sene devriyesinde millete sunulacak hizmetlerin bütçesi üzerinde sizlere hitap ediyor olduğum için kendimi bahtiyar addettiğimi ifade etmek istiyorum.

Bu vesileyle, öncelikle Meclisimizin ilk Başkanı ve kurucu liderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere, Birinci Meclisimizin merhum üyelerini, İstiklal Mücadelemizin bütün kahramanlarını ve Rahmetirahman'a kavuşan ecdadımızı en samimi duygularla yâd ediyorum; ruhları şad, mekânları cennet olsun.

Ayrıca, Meclisimizin açılışından bugüne kadar bu mukaddes çatı altında görev yapan bütün milletvekillerimizi, siyasetçilerimizi, devlet adamlarımızı şükran ve minnetle yâd ediyorum; vefat edenlere Cenab-ı Allah'tan rahmet, hayatta olanlara da sıhhat, afiyet ve hayırlı uzun ömürler diliyorum. Devletimiz ve Meclisimiz ilelebet var olsun.

Sayın milletvekilleri, yapılan konuşmalarda dört beş başlık altında toplanan birtakım eleştiriler geldi. Sürem yettiğince onlara ilişkin cevapları vermeye çalışacağım ama öncelikle Meclisimizle ilgili, bu Beşinci Yasama Yılı ve 27'nci Dönemle ilgili, Genel Kurul çalışmaları, komisyon çalışmalarıyla ilgili birtakım bilgileri de dikkatinize sunmak istiyorum.

Yoğun bir çalışma dönemi geçirdiğimiz Beşinci Yasama Yılında 83 teklif kanunlaşmış ve çeşitli konularda da 31 Türkiye Büyük Millet Meclisi kararı alınmıştır. 2 Aralık 2022 tarihi itibarıyla 27'nci Yasama Döneminin tamamına baktığımızda, kabul edilen kanun sayısı 282'dir. Yine, bu dönem içerisinde alınan Türkiye Büyük Millet Meclisi kararlarının sayısı da 162'ye ulaşmıştır.

Saygıdeğer milletvekilleri, çok sık gündeme gelen, eleştiriye konu olan yazılı soru önergelerinin cevaplanma ve iadesine ilişkin bazı hususları da sizlerle paylaşmak istiyorum ki buna pek çok arkadaşımız değindi. Çok kısa süren 25'inci Yasama Dönemini hariç tutarak yasama dönemleri itibarıyla soru önergelerinin cevaplandırma oranına bakacak olursak parlamenter sistemde geçirilen son iki dönem olan 24 ve 26'nci Yasama Dönemlerinde soru önergelerinin cevaplandırılma oranı sırasıyla yüzde 60,3 ve yüzde 43,4 iken Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin geçerli olduğu 27'nci Dönemde bu oranın bugün itibarıyla yüzde 64,35'e gelmiş olduğunu, ulaştığını ifade etmek istiyorum.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – İçerik yok Sayın Başkan, içerik! Cevap var ama içerik yok.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) – Bu verilere dayanarak da Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde milletvekillerinin yazılı soru önergelerinin cevaplandırılmadığı ve yeni sistemde Türkiye Büyük Millet Meclisinin denetim fonksiyonunun gerilediği eleştirilerine de katılmadığımı ifade etmek istiyorum.

Bir de yeri gelmişken yazılı soru önergesinin süresi içinde cevaplandırılması hususunda bir noktaya da değinmek istiyorum. Bildiğiniz gibi eski dönemlerde cevaplanma süresi yaklaşık otuz gün iken 27'nci Yasama Döneminde Anayasa ve TBMM İhtüzüğü'nde gerçekleştirilen değişiklikle bu süre, on beş güne indirilmiştir yani önceki dönemlerde soru önergelerinin süresinde cevaplandırılmış sayılabilmesi için dikkate alınan süre, bu yasama döneminden itibaren yarı yarıya da azaltılmıştır. Kanaatimce yeni sistemde soru önergelerinin bir kısmının süresi içerisinde cevaplandırılmamasının sebeplerinden biri olarak da izah ettiğim bu süre değişikliği olmuştur.

Bununla birlikte, her ne kadar önceki yasama dönemlerine göre daha iyi durumda olsak da hiç kuşkusuz olması gereken, milletvekillerimizin yönelttiği soru önergelerinin istisnasız yüzde 100'ünün cevaplandırılmasıdır. Bu konuda da Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı olarak önerge muhataplarına yaklaşık altı ayda bir resmî yazı göndererek soru önergelerinin cevaplandırılması konusunda hassasiyet gösterilmesine dikkat çektiğimiz de bilinmesini istiyorum. Bu kapsamda Beşinci Yasama Yılında da hem 18 Ocakta hem de 7 Temmuz 2022 tarihli yazılarla soru önergelerine verilmesi gereken cevapların süresi içinde ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygınlığına uygun olacak şekilde, soruları tam olarak karşılayan, yeterli ve tatminkâr nitelikte hazırlanması hususu iletilmiştir.

Burada bir bilgiyi paylaşmak istiyorum ki Sayın Kaplan yapmış olduğu konuşmada, kendilerinin vermiş olduğu, İYİ Parti olarak Meclis Başkanlığına yöneltilen hiçbir soru önergesinin karşılanmadığını ifade etmişti. Kendilerinin şu ana kadar Meclis Başkanlığına göndermiş oldukları 25 soru önergesinin tamamı da Meclis Başkanlığımız tarafından süresi içerisinde cevaplandırılmıştır. Ayrıca, Meclis Başkanlığına yöneltilen yazılı soru önergesi de bu Beşinci Yasama Yılına baktığımızda toplam 80 olmuştur ve işleme alınan 74 yazılı soru önergesinden de 73'ü süresi içerisinde cevaplandırılmıştır. Bunların dışında, ayrıca, Dördüncü Yasama Yılında verilmiş olan 5 yazılı soru önergesi de süresi içinde Beşinci Yasama Yılında da cevaplandırılmıştır. Beşinci Yasama Yılında Meclis Başkanlığına 1.697 Meclis araştırması önergesi verilmiş, 1.671 önerge işleme alınmıştır. 2 Aralık 2022 tarihi itibarıyla, 27'nci Dönemde Meclis Başkanlığına sunulan toplam Meclis araştırması önergesi sayısı da 6.958 olmuştur, işleme alınan 69 genel görüşme önergesi de Genel Kurulun gündeminde.

Öte yandan, geçtiğimiz Beşinci Yasama Yılında depreme karşı alınabilecek önlemler, küresel iklim değişikliği, kadına yönelik şiddet ve müsülaj sorunu konularında da Meclis araştırması komisyonları faaliyetlerini tamamlamıştır. Yaşlıların hayatın çeşitli alanlarında yaşadıkları sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Beşinci Yasama Yılında kurulan Meclis araştırması komisyonu ile Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının araştırılmasına yönelik Altıncı Yasama Yılında kurulan Meclis araştırması komisyonu da faaliyetlerine devam etmektedir.

Değerli arkadaşlar, denetim konusunda eleştirilen bir diğer konu da yazılı soru önermeleri ile Meclis araştırması önermelerinin iade işlemleri olmuştur; Sayın Toğrul bunun üzerinde çok durdu. İade oranlarına baktığımızda, Beşinci Yasama Yılında işleme alınan 19.283 yazılı soru önergesinin sadece 303 tanesi yani yüzde 1,57'si; 1.711 Meclis araştırması ve genel görüşme önergesinin ise 21'i yani yüzde 1,24'ü iade edilmiştir. 2 Aralık 2022 tarihi itibarıyla 27'nci Yasama Döneminde yazılı soru önermelerinin iade oranı ise 1,75'te kalmıştır. Önceki yasama dönemleriyle mukayese ettiğimizde, bu oran son derece düşük; bu oran 26'ncı Dönemde 8,60, 24'üncü Dönemde 6,93, 23'üncü Dönemde ise 7,86'ydı ki geçen sene yani 26'ncı Dönemde 32 binin üzerinde yazılı soru önergesi verilmişken 27'nci Dönemde bu rakam 77.281'e ulaşmıştır. İade edilen önerge sayısı da 1.355'le 1,75 olarak gerçekleşmiştir. Bunların iadeleri de, biliyorsunuz, yani İç Tüzük hükümlerine uygun olarak yapılmakta, İç Tüzük'ün 67'nci maddesinde kaba ve yaralayıcı ifadeler içeren metinlerin Başkanlıkça kabul edilmeyeceği hükmüne bağlanmıştır.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Kim karar veriyor mesela Başkanım bunların kaba ve yaralayıcı olduğuna?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) – Yine, Anayasa'nın 138'inci maddesinde yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılmasıyla ilgili görüşme yapılamayacağı, beyanda bulunamayacağı belirtilmiştir.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Mesela “Roboski katliamı” yasaklı kavram mı, buna nasıl karar veriyorsunuz Sayın Başkanım?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) - Sizin konuşmanızda yer alan “işkencedir” sizin önergenizde yer alan “katliamdır” gibi –gerekçelerle- ifadelerden dolayı hiçbir yazılı soru önergesi iade edilmemiştir. Bu şekliyle de elimde aşağı yukarı sizin kabul edilen ve cevaplanan 10'un üzerinde yazılı soru önergeniz burada elimde bulunmakta.

Yasama dokunulmazlığı tezkereleri konusuna da gelecek olursak, burada öncelikle şunu ifade etmek isterim ki yasama dokunulmazlığı tabii ki suç işleme özgürlüğü anlamına da gelmemektedir, arkadaşlar. “Yasama dokunulmazlığı” şahıslardan bağımsız olarak, yürüttüğü yasama görevi sebebiyle milletvekillerine bazı geçici imkânlar tanınmasını ifade eden bir müessesedir ve bildiğiniz gibi, bir milletvekilinin suç işlediği iddiasıyla dokunulmazlığının kaldırılması istendiğinde ne yapılması gerektiği de Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde sıkı kurallara bağlanmıştır. Buna göre, İç Tüzük'ümüzün 131 ile 134'üncü maddeleri uyarınca, milletvekilinin yasama dokunulmazlığının kaldırılması yönündeki tezkereler Meclis Başkanlığınca Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyona havale edilmekte, söz konusu Komisyon tarafından hazırlanan rapor doğrultusunda yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına Meclis Genel Kurulunda milletvekilleri tarafından karar verilmektedir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sadece HDP'li vekillere!

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) – Yani Meclis Başkanlığının buradaki görevi, dokunulmazlığın kaldırılması isteminin Karma Komisyona havale edilmesinden ibaret olup karar verme şeklinde bir yetkisi bulunmamaktadır.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Daha önce dönem sonuna bırakan da siz değil misiniz Sayın Başkan, şimdi niye okuma gereği duyduunuz? Daha önce siz değil miydiniz dönem sonuna bırakan, Sayın Cemil Çiçek döneminde dönem sonuna bırakıldı, neden bugün bu kurumların...

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) –Okutulmasından bahsediyorsunuz. Bakın, 27’nci Yasama Dönemi’nde yani hep gündeme geliyor ama Sayın Tuma Çelik’in dokunulmazlığı kaldırıldı. Sayın Leyla Güven’in milletvekilliği sona erdi, Diyarbakır Milletvekili Sayın Musa Farisoğulları’nın milletvekilliği sona erdi, gene İstanbul Milletvekili Kadri Enis Berberoğlu’nun milletvekilliği düşürüldü ancak Anayasa Mahkemesi kararı üzerine Sayın Berberoğlu, milletvekili sıfatını tekrar kazandı.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Leyla Güven için de aynı kararı verdi Başkan!

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) – Gene Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu’nun milletvekili düşürülmüş ancak Anayasa Mahkemesinin kararı üzerine Sayın Gergerlioğlu, milletvekili sıfatını tekrar kazanmıştır. Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel’le ilgili -ki oraya da değindiniz- milletvekilliğinin düşürülmesi yönünde görüş bildirilen Karma Komisyon Raporu ve muhalefet şerhi de 25 Kasım 2022 tarihinde Genel Kurulun gündemine girmiştir.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – O yoklama İç Tüzük’e aykırı Başkan! Yoklama İç Tüzük’e aykırı!

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) – Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz’le ilgili dokunulmazlığın kaldırılması yönünde görüş bildirilen Karma Komisyon Raporu da 3 Ekim 2022 tarihinde de Genel Kurul gündemine girmiştir.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Yoklamayı İç Tüzük’e aykırı yaptınız yani!

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) – Bir diğer husus, Meclisin yasama yetkileriyle ilgiliydi. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle beraber yasa hazırlama ve teklif etme erki bütçe dışında tamamen Parlamentoya, yasamaya geçtiği için buna destek vermek amacıyla da münhasıran milletvekillerine ve parti gruplarımıza hizmet üzere teşkilat bünyesinde Teklif Destek Bürosu oluşturulmuştur. Teklif Destek Bürosu tarafından geçtiğimiz yasama yılında, yasama faaliyetlerine teknik destek hizmetleri de sunulmaya başlanmıştır. Bu kapsamda, Teklif Destek Bürosuna Beşinci Yasama Yılında milletvekillerimizin talepleri doğrultusunda 40’ı uluslararası anlaşmalara yönelik olmak üzere 354 kanun teklifi taslağı hazırlanmıştır. Ayrıca Meclis Başkanlığına sunulan 720 kanun teklifi için de 30 inceleme raporu ve 690 bilgi formu hazırlanarak kanun yapım tekniğine uygunluk açısından bunlarda da inceleme yapılmıştır.

Bir diğer konu, Sayıştayla ilgili olarak gündeme getirilen... Arkadaşlar, Sayıştay, uluslararası diğer ülkelerle kıyasladığımızda, uluslararası kurallar çerçevesinde, INTOSAI kuralları çerçevesinde en ciddi, en kapsamlı denetimi yapan bir birimdir ve Türkiye Büyük Millet Meclisi adına da bu denetimleri gerçekleştirmektedir. 2021 yılında 535 kurum, 2022 yılında da 636 kurum, Sayıştayımız tarafından denetlenmiş ve raporları...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Toplam kaç kamu idaresi var? 3.486...

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) – Evet.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Her yıl bunların sadece yüzde 14,50’si denetleniyor.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) – Size başka ülkelerin Sayıştaylarını, “audit court”larını incelemenizi ve denetim sayılarını bir görmenizi isterim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Görüyorum işte! Kaç kurum var?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) – Müsaade ederseniz. . .

2010 yılında çıkan Sayıştay Kanunu’na kadar -ki hazırlıklarıyla beraber ilk defa kesin hesap olarak 2012 yılında- raporu zannediyorum 2013 yılının Eylül ayında gönderdiler Meclise, o tarihe kadar Meclise sadece 4 tane rapor sunulurken, bu sene, 2021’in denetimleriyle ilgili olarak idarenin 221 tane raporu diğer 4 ana raporla birlikte Meclisimize sunulmuştur. Onun dışında, kendi Meclislerine gönderilmek üzere ilgili 30 büyükşehir belediyesi her yıl denetlenmekte ve kendi meclislerine raporlar gönderiliyor. Özel idareler denetlenmekte, kendi meclislerine raporlar gönderiliyor. Oran olarak baktığımızda genel bütçeli idarelerde yüzde 100 oranında denetlemenin yapıldığını görüyoruz; özel bütçelilerde (A) cetveline yani üniversitelerin bulunduğu yere baktığımızda bu oranın yüzde 90 seviyesinde, (B) cetveline baktığımızda da yüzde 97 seviyelerinde bu incelemelerin kurumlarda yapıldığını görüyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Cumhurbaşkanlığı raporu. . .

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) – Müsaade edin. . .

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sadece. . .

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) – Karşılıklı konuşmuyoruz Deniz Bey, tahammül. . .

Bu rakamların, bu oranların, yüzde 100’lerin, yüzde 97’lerin sizi rahatsız etmesini ben normal görmüyorum çünkü netice itibarıyla Meclis adına, millet adına bu denetimler Sayıştay tarafından gerçekleştiriliyor.

Burada az önce gündeme geldi, gene milletvekillerimizden biri gündeme getirdi, işte, TÜİK’in denetim raporları yapıldı, Meclise sunuldu; faaliyet raporu kendisi tarafından yayımlandı. Kendi kanununa göre MİT’in raporları gene Meclis Başkanlığına sunuldu ama kendi kanunları gereği sayfalarında yayımlanmıyor. Yani bütün bu denetimler Sayıştayımız tarafından bütün uluslararası kriterlere uygun olarak en iyi şekilde yapılmaktadır. Ben Sayın Başkanın şahsında da bütün Sayıştay Başkanlığı personelimize, üyelerimize, bütün denetçilerimize de bu özverili çalışmalarından dolayı teşekkür ediyorum.

Ben tekrar dönersem, gene bir diğer konu, bütçe yapma noktasında işte Meclisin iradesinin yok olduğu. Hayır, teklif erki tamamen Meclise geçmiştir. İşin doğasıdır tabii ki milletvekilleri bu teklifleri hazırlarken ilgili kamu idareleriyle, ilgili bakanlıklarla da temas içerisinde, onların ihtiyaçları doğrultusunda bunları hazırlayacaklardır. Bundan daha doğal bir şey yoktur.

Bütçe meselesine gelince bir şeyi kabul edeceğiz. Evet, bütçe hakkı var ama bütçeyi yapma hakkının, hazırlama hakkının yürütmeye olması bütçe hakkı gereğidir, denetleme hakkının yasamada olduğu kültürünü de mutlaka yerleştirmemiz ve özümsememiz gerekiyor. Ha, Sayıştay raporları geldikten sonra bu denetimlerin daha etkili yapılabilmesinin yolu da -tabii ben Plan Bütçe Komisyonu Başkanlığımdan beri hep bunu söylüyorum- mutlaka bir İç Tüzük değişikliğiyle Plan ve Bütçe Komisyonunun altında olabilir, özerk de olabilir ama bir kesin hesap daimî alt komisyonunun kurulması gerekliliğidir. Bu şekilde de gelen Sayıştay raporlarının çok daha detaylı bir şekilde incelenmesi ve Meclisin onayına ya da bilgisine sunulması imkânını da elde etmiş oluruz.

Gene aynı şeye geliyoruz, işte, Kürtçe konuşan arkadaşlarla ilgili. Hiç kimse Kürtçe konuşulmasına karşı değil, bu bir yanlış anlama ama Türkiye Büyük Millet Meclisinde resmî dil Türkçe. Türkçe’nin

dışında hangi dille konuşursanız konuşun bu bir “(x)” olarak, “bilinmeyen dil”(x) olarak geçiyor ama “bilinmeyen dil” olarak geçmesi, burada resmi dilin Türkçe olmasından kaynaklanıyor. Bunu sanki bir Kürt ya da Kürtçe karışıklığıymış gibi almak ya da milletimize sunmanın çok doğru ve vicdani olduğunu düşünmediğimi de ifade etmek istiyorum.

Onun dışında, müsaade ederseniz, denetimi söyledik, bütçe yapma hakkını söyledik, gene Sayın Toğrul’un şeylerinden gidiyorum. Personelle ilgili bilgilere geleceğim müsaade ederseniz, vaktim fazla kalmadığı için hemen ona gireyim. Evet, milletvekili arkadaşlarımızın genel olarak eleştirdiği bir konuydu yani sadece Sayın Toğrul’un gündeme getirdiği bir şey değil çalışanlar konusu. Ben çalışanlarımıza bu dönem içerisinde yapmış olduğumuz iyileştirmeler hakkında Genel Kurulu ve yüce Meclisimizi bilgilendirmek istiyorum.

Bir; öğle yemeği yardımından yararlanamayan milletvekili personeli, sürekli işçi -657 yani 4/D’liler- stajyer öğrenciler, geçici görevliler ve Koruma Daire Başkanlığı personeline öğle yemeği yardımı yapılarak bütün personelin eşit şartlarda öğle yemeği yardımından faydalanması sağlanmıştır.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Aynı işi yapanlar aynı ücreti alıyor mu Başkanım?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) – Gene, nöbette kalan personel için akşam yemeği uygulaması başlatılmıştır. 4/A kadrolu ve 4/B sözleşmeli personele ödenen giyim yardımı, 1 Nisan 2020 tarihinden itibaren yüzde 100 artırılmış olup 2022 yılı içinde 8.536 lira ödeme yapılmıştır. 4/B sözleşmeli personelin eğitim durumlarına göre pozisyon değişikliği yapılmıştır, 344 personelimiz bundan faydalanmıştır. 4/B sözleşmeli personele kullanılmayan yıllık izinlerinin bir sonraki yıla devir hakkı verilmiştir. Benzer pozisyonlar itibarıyla farklılıkların giderilmesi amacıyla yine 4/B sözleşmeli personele, sözleşmeli personel çalıştırma esaslarına göre, iş riski kapsamında yüzde 9 ile yüzde 15 arasında ödenen ilave ücret oranlarında düzenleme yapılmıştır. 4/A statüsünde olup da fazla çalışma ücreti almayan kadrolu personele de 1 Kasım 2021 tarihinden geçerli olmak üzere fazla çalışma ücreti ödenmeye başlanmıştır. Gene, 4/A kadrolu, 4/B sözleşmeli ve 4/D sürekli işçilere 1 Ocak 2022 tarihinden itibaren ilave ek ödeme ödenmeye başlamıştır. Personel arasındaki ücret dengesizliklerini gidermek için de 1 Kasım 2020 tarihinden bu yana işçi ücretleri yüzde 302,25’e varan oranlarda artırılmıştır; böylece hem kendi aralarındaki ücret dengesinin sağlanması amaçlanmış hem de aynı işi yapan 666 sayılı KHK’ye tabi 4/A kadrolu personelin maaşına büyük oranda eşitlenmiştir.

Yine, toplu iş sözleşmesi kapsamında, fiilen çalışılan günler için ödenen yemek, yol yardımına yapılan düzenlemeler ile yıllık izin, doğum izni, ölüm izni, idari izin, bayram tatili gibi, çalışılmayan günlerde de personelin bu yardımdan faydalanmaları sağlanmıştır. Ayrıca toplu iş sözleşmesi kapsamında sosyal yardım ödemelerinde de artış yapılmıştır.

Sendikayla ilgili de bir eleştiri gelmişti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) – Lütfen Sayın Başkan.

Şu an Meclisimizde 2.688 personelimiz sendika üyesidir Kasım 2022 itibarıyla.

Bir diğer husus, gene, gündeme getirilen, milletvekili danışmanlarının kıdem tazminatı meselesi. 2011’in sonunda, 2012’nin başında bu kanuni düzenleme yapılırken milletvekili danışmanlarının kıdem tazminatı olmadıysa zaten ücretleri yüksek tutulmuştu. Bugün 1’inci danışman ve Meclisteki şef

(x) Bu ifadeye ilişkin düzeltme, bu birleşim Tutanak Dergisi’nin 215’inci sayfasında “Açıklamalar” bölümünde yer almaktadır.

statüsündeki bir memuru mukayese ettiğinizde 1'inci danışmanın aşağı yukarı 6.500 liranın üzerinde daha fazla ücret aldığını görüyoruz. 2'nci danışmada bu fark 5 bin lira. 3'üncü danışmanlarda da aynı işi yapanlara göre bu farkın 3.500 lira civarında olduğunu da hep beraber biliyoruz ama bütün bunlara rağmen, gene, Meclis Başkanımız tarafından bu konuda...

Sayın Başkan, bu önemli bir husus, milletvekili danışmanları.

BAŞKAN – Mümkün değil Sayın Meclis Başkan Vekilim.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) – Ama ben size veriyorum.

BAŞKAN – Mümkün değil Sayın Meclis Başkan Vekilim.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) – Peki, zormuş arkadaşlar burada...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Demek ki oradayken, Başkan, bir dakika uzatmamak iyi bir şey değilmiş.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) – Ama ben şu bilgiyi vereyim, kayıtlara geçsin...

BAŞKAN – Buyurun.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) – Gene, milletvekili danışmanlarımızın kıdem tazminatlarına ilişkin olarak Sayın Başkanımız bir hazırlık yaptırdı. Zannediyorum, önümüzdeki günlerde bu hazırlığı sayın siyasi partilerle de belki paylaşarak nasıl bir sistemde olacağına ilişkin gündeme geçirilir.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sayın Bilgiç 4/B'deki kurum içi yükselme sınavı için... 4/B'lilerin kurumda yükselmeye hakkı yok mu?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan, Binali Bey döneminde Başbakanlıktan kaç müşavir getirildi?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) – Bir yanlış algılama daha var, onu da düzeltiyim.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bankamatik müşaviri var mı?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) – Sözleşmeleri gereği 1 Ocak ile 31 Aralık arasında çalıştıkları için önce on beş günlük maaşları yatırılıyor, sonra 1 Ocak ile 15 Ocak arasında tekrar diğer on beş günlük maaşlarını alıyorlar yani onların işten çıkarılmaları gibi bir durum da söz konusu değildir.

Toplam müşavir kadrosuyla ilgili bir soru sordunuz; ben kısaca onun da cevabını vereyim.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bankamatik müşaviri var mı Başkanım?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) – Ben bankamatik müşaviri var mı bilmiyorum, siz görüyor musunuz, onu bilmiyorum.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Biz görüyoruz tabii.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) – Ama mevcut mevzuat çerçevesinde bütün danışmanlar istihdam edilmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Bilgiç.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) – Ben bütçelerin tekrar hayırlı olmasını diliyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.58

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 22.11

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR

KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Bayram ÖZÇELİK (Burdur)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 30’uncu Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bilgiç, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

23.- TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç’in, 362 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin birinci tur görüşmelerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerini düzelttiğine ilişkin açıklaması (*)

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, bir düzeltmeyi yapmak istiyorum. Konuşmam esnasında bu Kürtçe konuşan arkadaşlar ilgili olarak bir “(x)” konulduğunu ve “bilinmeyen bir dil” olarak geçtiğini ifade etmiştim ama bu doğru değil, “bilinmeyen bir dil” olarak geçmiyor; burada yazılan -eskiden “(x)” kullanılıyordu, artık “(x)” konuluyor- “Hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.” olarak, dipnot olarak tutanaklara geçiyor. Ben bu bilgiyi paylaşmak istedim yani “bilinmeyen bir dil” değil, “Türkçe olmayan kelimeler” olarak geçiyor.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – “(X)”ten “(*)”a mı terfi edildi Başkanım?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Bu düzeltmeyi yapıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – “(X)”ten “(*)”a terfi edilmiş.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Bir gün “Demagoji nedir?” diye sorarlarsa Başkan, Süreyya Sadi Bilgiç’in söylediğine...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – “(X)”ten terfi edilmiş ya Başkanım, Kürtler çok memnun oldu (!)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Demagoji tam olarak böyle oldu Başkan. Vallahi demagoji oldu bu ya.

(*) Bu düzeltmeye ilişkin ifade bu birleşim Tutanak Dergisi’nin 212’nci sayfasında yer almaktadır.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Ceveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

A) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Devam)

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (Devam)

1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) ANAYASA MAHKEMESİ (Devam)

1) Anayasa Mahkemesi 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Anayasa Mahkemesi 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SAYIŞTAY (Devam)

1) Sayıştay 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Sayıştay 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) ADALET BAKANLIĞI (Devam)

1) Adalet Bakanlığı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Adalet Bakanlığı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) YARGITAY (Devam)

1) Yargıtay 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Yargıtay 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

F) DANIŞTAY (Devam)

1) Danıştay 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Danıştay 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

G) CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞYURLARI KURUMU (Devam)

1) Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurları Kurumu 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurları Kurumu 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ (Devam)

1) Türkiye Adalet Akademisi 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Adalet Akademisi 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

H) HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU (Devam)

1) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU (Devam)

1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU (Devam)

1) Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Yürütme adına ilk söz Gençlik ve Spor Bakanı Sayın Mehmet Muharrem Kasapoğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Kasapoğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

2023 Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçemizin başta aziz milletimiz ve gençlerimiz olmak üzere tüm ülkemiz için hayırlar getirmesini temenni ediyorum.

Sözlerimin başında şunu ifade edeceğim: Gençlik ve Spor Bakanlığımı konuşacağız bugün. Türkiye, bir gençlik ülkesi; genç nüfus sayısı, gençliğinin dinamizmiyle, enerjisiyle ve inancıyla tam bir gençlik ülkesi, örnek bir gençlik ülkesi; ülkesini sahiplenen, donanımlı, muhteşem bir gençliğe sahip bir ülke. Adalet ve hakkaniyet duygusu yüksek, sorumluluk bilincine sahip, kendini, ailesini, çevresini, çevreyi, tabiatı tüm varlıkların hukukunu sahiplenen bir gençlik; çalışkan, ahlak ve erdem sahibi, evrensel bilgiyle donanmış bir gençlik. Onların hayatın her alanında emek ürettiklerine, hayatın her alanına dair değer kattıklarına şahit oluyoruz. Gençlerimizin gelecek ideallerine kavuşmaları için emek ve değer üreten herkese, başta yüce Parlamentomuza, Gazi Meclisimize şükranlarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu vesileyle, bu ülkenin tüm gençlerini -tüm gençler, bu ülkenin gençleri, her biri bizim için kıymetli, değerli- sevgiyle, muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Evet, 2022'nin artık son günlerindeyiz ve tüm dünyada pandeminin küresel etkilerini ve böyle bir mücadeleyi görüyoruz; çatışmaların, risklerin öne çıktığı bir yılı yaşıyoruz. Bir yanda Rusya-Ukrayna savaşı, Avrupa'da çalan tehlike çanları, tedarik zincirlerinde yaşanan problemler, küresel ticaretin, büyümenin, küresel üretim kapasitelerinin daralması ve bu zorlu süreçte, Türkiye'nin, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğiyle çalışmalarına aynı disiplinle ve dikkatle devam ettiğini, istikrarını koruduğunu görüyoruz. Sağlıkta, teknolojiye, inovasyonda, enerjide, altyapı ve üstyapı yatırımlarında, sosyal çalışmalarda, savunma sanayisinde, yerli ve millî üretimde, ekonomide, çevre ve iklim çalışmalarında, uluslararası ilişkilerde hedeflerimize doğru ve emin adımlarla yürütmeye devam ediyoruz.

Dünya küresel istikrarsızlığın pençesinde boğuşurken 2022 yılı birinci çeyrekte, ikinci çeyrekte ve üçüncü çeyrekte OECD ülkeleri içinde büyüme kaydeden, katma değer ve istihdam oluşturmayı

sürdüren az sayıdaki ülkelerden biri olduk. Yatırımları hiçbir şekilde aksatmadık. Sosyal refah ve kalkınma planlarımızdan asla taviz vermedik. Bilgi ve teknoloji üretiminde tarihi bir dönemin kapısını araladık çünkü biliyoruz ki şartların sürekli değiştiği ve değişen bu şartlarla birlikte küresel dengelerin her geçen gün yeniden kurulduğu bir dönemde yaşıyoruz. İçinde bulunduğumuz bu çağ öyle dinamikleri bünyesinde barındırıyor ki bir an olsun tereddüt etmenin, herhangi bir konuda yerinde saymanın faturası ödenmeyecek kadar ağır olabiliyor. Başlanan işleri sürdürmenin, onları tamama erdirmenin, istikrar içinde hedefleri yakalamanın ve ulaşılan her hedefin yerine daha büyüğünü koyabiliyor olmanın ehemmiyeti çok büyük.

Türkiye, son yirmi yılda küresel ve iç engellere rağmen bu istikrarın kazanımlarıyla, kararlılığıyla büyük ilerlemeler katetti, büyük mesafeler aldı. Bugün tüm dünyada baş döndürücü bir gelişme söz konusu, değişim söz konusu. Ülkeler çağın sürekli ilerleyen ve değişen şartlarına cevap verebildikleri oranda kazanımlarını kalıcı hâle getiriyor ve geleceğe taşıyabiliyor. Bugününü layıkıyla değerlendiremeyen milletlerse yarınların getirdiği karmaşık problemleri çözme yolunda acziyet içerisine düşüyorlar. Baktığımızda, bugün dünyada bu tıkanmayı yaşayan, darboğazdan çıkmaya çalışan pek çok ülke olduğuna şahitlik ediyoruz. Bunların arasında dünün güçlü devletleri var, dev ekonomileri var. Evet, kolay bir dönemden geçmiyoruz, geminin dümeninin çok sağlam tutulması, yol ve tayininin titizlikle ve ustaca yapılması gerekiyor. Dünyanın neresinde olursa olsun bu durum tüm ülkeler için çok ama çok hassas.

İşte, bu küresel gerçekleri göz önüne aldığımızda, ülke olarak istikrarımızı koruyor olmamızın bizim için ne kadar önemli olduğunu rahatlıkla idrak ediyoruz. Küresel manzaradaki bu dalgalı yapının, bu istikrarsız gidişatın, bu hızlı değişimin devam ediyor olması, bizim aynı hassasiyetle, aynı ince ayarlarla ve kararlılıkla yolumuza devamımızı zorunlu hâle getiriyor. Tabii ki bu noktadan hareketle ülkemizi ilerletmek, yeni nesillerimize emaneti layıkıyla teslim etmek için, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da durmadan, yorulmadan çalışmak ve dünyadaki her gelişmenin önünde hareket etmek durumundayız.

İşte, Hükümet olarak, böyle kritik bir dönemden geçerken sorumluluğumuzun ne kadar önemli olduğunun bilinci içerisindeyiz. Bütün gelişmelere hazırlıklı, günün problemlerini çözerken geleceğin getireceği zorluklara da önceden önlemler alan, çok yönlü çalışmalarla, planlamalarla çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Bütçe görüşmeleri süresince, değerli bakanlarımız, ilgili kurumlarımız bu anlamda, kendileriyle ilgili alanlar hakkında detaylı bilgiler veriyorlar, verecekler. Ben de izninizle, Bakanlığımızla ilgili gençlik ve spor alanındaki planlarımızı, projelerimizi ve çalışmalarımızı sizlere arz etmek istiyorum.

Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; bu ülkenin en değerli sermayesinin, en önemli cevherinin, en büyük teminatının gençlik olduğunun hepimiz farkındayız. Tabii ki bunu bilmek, bu büyük serveti koruyup en iyi şekilde değerlendirme anlamına her zaman gelmiyor. Maalesef, nice yıllar nice nesillerini heba etmiş bir Türkiye'yle karşı karşıyaydık, nice nesillerine ön yargıyla yaklaşmış bir Türkiye'yle karşı karşıyaydık. Darbelerin, ekonomik ve idari krizlerin, istikrarsızlıkların ve başka birtakım sebeplerle gençlerin enerjisinin, gençlerin dinamizminin, genç fikirlerin yüksek ideallerinin hep akim hâle geldiğine şahitlik etmişizdir. 2002'de AK PARTİ olarak, milletimizin büyük teveccühüyle ilk kez göreve geldiğimizden itibaren ilk önceliğimizin gençlerimiz olduğunun bilincindeydik. Yirmi yıl boyunca görev alan tüm hükümetlerimiz, bu inançla, bu vizyonla, bu şuurla çalıştılar. Bugün, şükürler olsun ki gençlerimiz siyasetten yönetime, adaletten sosyal hayata, ticaretten ekonomiye, kültürden sanata, teknolojiye kadar, turizmden spora kadar her alanda büyük başarıların öncüsü konumunda. Ülke olarak, gençlerimize güvenmenin, onları hayatın her alanında sorumluluk alıp onları teşvik etmeye, bu

anlamdaki çabalarımızın sonuçlarını görmeye başladık. Biliyoruz ki bu sadece bir başlangıç; Türkiye, önümüzdeki dönemde gençlerinin fikirleriyle, onların metotlarıyla, stratejileriyle, vazgeçemedikleri hayal ve idealleriyle, dünyaya entegrasyonlarıyla çok ama çok daha büyük mesafeleri katedecektir.

Biz, şartlar ne olursa olsun, gençlerimize olan güvenimizi, inancımızı her daim diri tuttuk ve bu anlamda gençlerimizle birlikte aynı yolu yürümeye, onların önünü açmaya, onları katılıma teşvik etmeye devam edeceğiz. Şunu özellikle vurgulamam lazım: Yirmi yıldır hep sözlerimizin arkasında durduk ve her bir vaadimizi, her bir taahhüdümüzü, gençlerimizin her bir talebini hamdolsun ki layıkıyla onlar için yerine getirdik; bundan sonra da gençler, önceliğimiz olarak ideallerine, hedeflerine giden yolda bizleri yanında görmeye devam edecekler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Tabii ki gençlerin bu anlamdaki samimiyetimizin farkında olduklarına da hep birlikte hamdolsun ki şahit oluyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, 2002'den beri gençlik ve spor alanında çok ama çok önemli reformları, devrimleri ortaya koyduk. Önceliğimiz, fırsat eşitliğiydi. Bu ülkenin her bir gencini ötekileştirmeden, engel koymadan, onları sınırlamadan her bir fırsattan bu istifadeyi sağlamaktı misyonumuz çünkü biz, en büyük yatırımın insana yapılan yatırım olduğuna inandık. İnsanlığa olan hizmeti “insanların hayırlısı olma” anlayışıyla öncelik gördük ve gençlerimizin bu anlamdaki genç odaklı eser, genç odaklı hizmet, genç odaklı politika vizyonumuzu büyüttüğümüzü hep birlikte gördük. Tabii ki genç nüfus avantajımız ve bu anlamda gençlerimiz onlarla birlikte katılımcı süreçlerimiz bizim için önemli bir avantajdı. Cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılına girerken yeni yüzyılı “Türkiye Yüzyılı” yapacak olan da gençlerimizdir ve gençlerimizi en iyi imkânlarla, en yaygın ve adaletli bir şekilde buluşturmak için bundan sonra da aynı inancı, aynı azmi ve aynı şevki hep birlikte ortaya koyacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Evet, biliyorsunuz yirmi yıl önce Türkiye'de gençlerin üniversite sorunu vardı. Her genç üniversiteye gidemiyordu, biliyorsunuz rakamları, istatistikleri ve öncelikli olarak her ile üniversite kurduk, her ilde birden fazla üniversite var.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Şu anda her ilde işsiz var, şimdi her ilde üniversiteli işsiz var.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Bu, fırsat eşitliğinin en önemli başlangıcıydı bizim için ve onların sesine kulak verdik. Hamdolsun artık pek çok gencimiz yirmi yıl öncesine göre kıyasladığımızda üniversiteyi bir hayal olmaktan öte bir yaşam biçimi olarak istediği üniversiteye, hayallerine kavuştu. Bununla birlikte yıllar boyu Türkiye'de protestolara şahit olduk, değil mi? Belki içinizde o protestolara katılanlar da var, “Harçlara hayır.” diyorlardı. Bu ülkenin hiçbir genci maddi imkânından, imkânsızlığından dolayı üniversiteye gitmekten mahrum kalmasın diye, yine bir devrim yazdık ve o devrimle üniversite harçlarını tarihe gömdük, tarihe. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bugün artık, yeni nesil gençler harçlardan bihaber, öyle bir şeyden haberleri yok. Hamdolsun, erişimi kısıtlı hâlden herkese açık hâle getirdik ve bununla birlikte ücretsiz üniversiteyle, hamdolsun bir aşama katettik. Tabii, itiraz ettiniz, 18 yaşa düşürdük, dedik ki gençler istediği zaman seçilsin ve seçsinler. Gençlerin önünü siyasette açtık, sosyal hayatta açtık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Parlak fikirleriyle, vizyoner projeleriyle, büyük enerjileriyle gençlerin nasıl üretken olduklarını, nasıl yetenekli olduklarını hep birlikte görüyoruz; onlarla iftihar ediyoruz. Sadece her yıl TEKNOFEST vesilesiyle ortaya çıkan görüntüler bile bu bağlamda, gençlerimizin Türkiye Yüzyılı'na, cumhuriyetin 2'nci yüzyılına nasıl güçlü bir şekilde hazırlandıklarını bizlere gösteriyor. Gençlik merkezi sayımızı 9'dan 450'lere, inşallah en kısa zamanda 500'e ulaştıracağız.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Bakanım, Avrupa gol kralı Türkiye liginden mi çıktı yoksa?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Genç ofis yoktu Türkiye’de, 345 genç ofisimiz var. Gençlik kamplarımız... 5 gençlik kampı vardı, şu an 60’a yakın gençlik kampımız var ve bunların milyonlarca gencimizin faydalandığı, yine, fırsat eşitliği felsefesiyle mekânlarda girişimciliğin, kişisel gelişimin, sanatın, paylaşımcılığın, sporun, sosyal inovasyonun ve hepsinden de önemlisi 85 milyonun bir araya geldiği kardeşlik ikliminin en güzel örnekleri olarak ortaya koyduk. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İşte, yurtlarımız... Yirmi yıl önce yurda gitmek isteyen 100 kişiden 10’u ya da 12’si yurtlara yerleşiyordu. İşte, yıl 2022, cumhuriyet tarihinin rekor başvurusunu aldık, rekor yerleştirmesini yaptık; bu bir gurur tablosudur, bu ülkenin gururudur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) İstanbul’a bakın, İzmir’e bakın, Ankara’ya bakın; 3 büyük il ve bu 3 büyük ilde, bu 3 metropolde hamdolsun, artık her bir ilde yurtlarımızda 2 bine yakın boş yer var, bakın, boş yer var.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Avcılar’da bir evde 7 kişi kalıyor, 7 kişi; gelin, götürüyem ben sizi; mutfakta 3 kişi yatıyor.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Bak, sen bağıryorsun ama sana şunu söyleyeceğim: İstanbul Belediyesi üç buçuk yılda kaç kişilik yurt yaptı, onu bana söyle. (Gürültüler)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Avcılar’da bir evde 7 kişi kalıyor, mutfakta 3 kişi yatıyor. Boş ver, işine bak!

SERVET ÜNSAL (Ankara) – Niye bağıryorsun, niye bağıryorsun, bağırma ya!

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Sayın Başkan...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – İzmir kaç kişilik yaptı, onu söyle bana Sayın Karabat, onu söyle; Ankara kaç kişilik yaptı? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ben sizi götürüyem mi Avcılar’a, görmek ister misiniz?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Bakın, bu yurtlar hepinizin yurdu, gurur duyun, iftihar edin ve biz bu gurur tablosunu yine büyültmeye devam edeceğiz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İstanbul’u yönettiniz, 1 tane yurt yaptınız mı?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Sizin belediyeleriniz yeter ki, gerekirse bu yurtların suyunu bağlasınlar, yolunu yapınlar; başka bir şey istemiyoruz, başka bir şey istemiyoruz Sayın Karabat. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İstanbul’a 1 yurt yaptınız mı yönetirken?

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Bu ayıp sana yeter.

BAŞKAN – Sayın Aydoğan... Sayın Karabat...

Sayın Bakan, Genel Kurula hitap edin lütfen.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Ve binlerce yurt inşaatımız da devam ediyor; bu, ülkenin gurur tablosudur.

Dünyanın en ünlü otel zincirleriyle rekabet ediyoruz, bırakın öyle eski püskü resimleri, eski Türkiye’ye ait resimleri; hamdolsun, konforuyla, sıcaklığıyla, barınmasıyla, aile şefkatiyle gurur tablosudur, iftihar tablosudur; hep birlikte gurur duyalım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Bakan, Ankara ve İstanbul Büyükşehir Belediyeleri senin de kimyanı bozmuş.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Avcılar’a gidelim seninle, var mısın? İstanbul Üniversitesinin yanını bir gezelim.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Bakın, bu dev altyapı, bu gurur tablosu Türkiye Cumhuriyeti’nin kudretini gösteriyor, Türkiye Cumhuriyeti devletinin büyüklüğünü gösteriyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Mutfakta musluğun altında yatıyor çocuklar.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Bakan, Mansur Yavaş ve Ekrem İmamoğlu senin de kimyanı bozmuş, senin de!

BAŞKAN – Sayın Aydoğan... Sayın Ağbaba...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Bu altyapıyı, bu gücü, bu kudreti mesnetsiz gerekçelerle eleştirmek, verilen samimi gayretlere, alın terine, emeğe algı operasyonu çekmeye çalışmak büyük bir haksızlıktır.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bütçeni anlat canım sen. Sen İmamoğlu’na, Yavaş’a niye sataşıyorsun?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bir senede 10 tane yurt yaptı İmamoğlu.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Bu ithamlar eğer bilinerek yapılıyorsa bunlar bir art niyet ürünüdür, onu da ifade edeyim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bir senede 10 tane yurt yaptı İmamoğlu; yirmi beş senede bir tane yapmadınız siz. Ne anlatıyorsunuz!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Belediyenin görevi yurt yapmak mı? Senin görevin yurt yapmak.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Ve bu yıl gençlerimize...

Sayın Başkan, ben dinledim, onlar da dinlesinler. Sabahtan beri buradayız.

BAŞKAN – Siz Genel Kurula hitap edin.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ama sataşılıyor Sayın Başkan.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sataşılıyor ama ya!

BAŞKAN – Tamam, dinleyecekler, siz Genel Kurula hitap edin.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Belediyenin görevi yurt yapmak mı? Sen yurt yapmadığın için İmamoğlu yapıyor, sen yurt yapmadığın için Mansur Yavaş yurt yapıyor.

BAŞKAN – Sayın Ağbaba... Sayın Aydoğan...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, İstanbul Büyükşehir Belediyesine sataştığı için söyledim.

BAŞKAN – Sayın Grup Başkan Vekili gereken cevabı verir.

Buyurun.

(CHP sıralarından gürültüler)

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Bakın, Sayın Karabat, ben seni hedef almadan sen oradan bağırırmaya başlıyorsun.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İstanbul Büyükşehir Belediyesini hedef aldınız.

BAŞKAN – Siz devam edin Sayın Bakan.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Lütfen, ben oradan ses çıkarmadım, siz sözünüzü aldınız, konuştunuz...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İstanbul Büyükşehir Belediyesine laf attınız.

BAŞKAN – Sayın Bakan, Genel Kurula hitap edin lütfen.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Siz merkezî idaresiniz, beraber yapın.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Sözünüzü aldınız, konuştunuz...

(AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Evet, bu yurtlar, bu milletin yurtları, bu gençlerin yurtları öncelikle ama pandemi dönemini de gördünüz; bu yurtlar, gerektiğinde karantina yurdu oldu, 150 binden fazla vatandaşımıza ev sahipliği yaptı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler) Yine, gerektiğinde, afetlerde vatandaşlarımıza kapıları sonuna kadar açık. Tekrar söylüyorum, bu yurtlar, Türkiye Cumhuriyeti'nin kudretini gösteriyor, gurur duyun.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hayırlı olsun, yapın, engel yok. Geç kaldınız, geç kaldınız, geç!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Şunu söyle: “Hayırlı olsun.” de. Ne güzel, ne kadar güzel; hepimiz için hayırlı olsun.

Genç Seyahatsever Projesi... Bakınız, bu da yeni bir devrimimiz Allah'a şükür. Yaz boyu tüm gençlerimize -30 yaşına kadar talep etti gençler- 30 yaşına kadar herkese “Ücretsiz bir şekilde seyahat edin, yurtlarımızda kalın.” dedik, bu yaz başlattık, sömestirde yine devam ettireceğiz. Bundan sonra yurtlarımız yaz aylarında, sömestir tatillerinde, bedava bir şekilde, bu ülkenin -öğrenci olsun olmasın- tüm gençlerinin hizmetinde olacak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Kredi ve burs altyapısı... Yine, Türkiye'nin örnek bir altyapısıdır; bunu da özellikle ifade ediyorum. Ulaştığı öğrenci sayısı, miktarıyla örnek altyapısıdır.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Katar'da biz niye yokuz, Katar'da?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – 45 liradan 850 liraya getirdik ve bu yıl da yine bir devrim yapacağız, rakamda da devrim yapacağız. Sayın Cumhurbaşkanımız onu, inşallah önümüzdeki günlerde açıklayacak. Onun da bundan sonraki süreçte gençlerimiz için önemli olduğunu düşünüyorum, onu da sizlere ifade edeceğim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Siz ancak karşı devrim yaparsınız, karşı devrim!

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Katar'da polisimizden başka hiçbir şeyimiz yok.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Ve 27 milyar endeks yükünü, yine bir devrimi sizlerle paylaşacağım. Parlamentomuz yasalaştırdı ve biliyorsunuz, yaz ayının başlarında Sayın Cumhurbaşkanımız müjdelemişti, 27 milyarlık endeks yükünü de gençlerimizin omzundan kaldırdık, onun da hayırlı olmasını diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, burası Gazi Meclis. Her bir milletvekilimizin fikri bizim için kıymetli, hiçbir zaman yapıcı eleştiriye kapalı değiliz. Bu kürsüden her milletvekilinin eleştiri hakkı var, her milletvekili fikrini ifade etmekte elbette özgürdür.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sağ olasın, var olasın(!) Daha ne diyeyim sana? Lütfetmişsin(!)

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Ancak düşünceler ifade edilirken, Türkiye Büyük Millet Meclisinin çatısı altında siyaset yapılırken icra edilen siyasetin dedikodu siyaseti olmaması lazım. Evhamlarla, sosyal medya hesaplarıyla, dedikoduyla konuşan bir siyaset dilinin hiç kimseye yakışmadığını düşünüyorum.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Bakanlarına söyle onu sen, Bakanlarına.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Önce Bakanlara söyle.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Kabineye söyle, Kabineye.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Siyasetin gerçek dünyadan, yaşananlardan, tecrübelerden uzak, spekülasyonlara dayalı bir duruşu olmamalı diye düşünüyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Soylu'ya satışıyorsun, Soylu'ya satışıyorsun; Soylu'ya. Bakan burada yok, ona satışıyorsun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sayın Başkan, Meclise ayar veriyor ya. Nasıl konuşacağımıza...

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Tamam, hangi milletvekili dedikodu yapıyor bakalım? Anlat bunu ya.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Bize “Dedikoducu.” diyor Sayın Başkan.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Anlattıklarımın hepsi genç odaklı vizyonun bileşenleridir. Bizler bu anlamda hep birlikte verdiğimiz mücadelenin gençler için, gençlerin geleceğe kendisini en iyi şekilde hazırlasın diye ortaya koyduğumuz çalışmaların mücadelesi olduğunu görüyoruz ve bu emeklere gençlerimizin her birinin en güzel şekilde vâkıf olduğunu, şahit olduğunu da gözlemliyoruz.

Değerli milletvekilleri, spor bu ülkenin yirmi yıllık süreçte en güzel şekilde ortaya koyduğu devrimlerden bir tanesi, bunu Komisyon görüşmelerinde de elbette hep birlikte konuştuk.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Dünya Kupası'na mı katıldık?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Sadece tesis altyapısı yok. Tesislerle birlikte spor kültürünü inşa etmeye yönelik eğitim altyapısı var, insan kaynakları altyapısı var. Kadınıyla erkeğiyle, genciyle, engellisiyle herkesin spora erişimini ortaya koyan bir altyapı var. Bununla ilgili üretilen politikalar var. Her ilde, her ilçede, köylere kadar, mahallelere kadar büyük gayretler var, emekler var.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Ya, Menemen'de yok, Menemen'de ya. Ne köyü?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Bunları algılara, bunları dedikodulara kurban ederseniz büyük bir emeğe haksızlık etmiş olursunuz.

Sayın Adıgüzel, bakınız “Spor Toto” dediniz, Spor Totonun son dört buçuk yılda... 2 cilt var burada, 10 bine yakın tesis var, 10 bine yakın. Havuzlarıyla, salonlarıyla, semt sahalarıyla, kortlarıyla, voleyboldan basketbola kadar, gençlik merkezlerine kadar, Ordu'dan Ağrı'ya kadar, Kars'a kadar, Ardahan'a kadar 81 ilinde, ilçelerinde, köylerine kadar tesis var. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Kimseden gizlimiz saklımız yok, bizim hesabımız kitabımız ortada, Allah'ın izniyle veremeyecek hesabımız da yok.

Bak, Ordu burada, Ordu. Tam 6 sayfa, arkalı önlü, Ordu'nun her bir ilçesinde köylerine kadar yatırım var burada. Havuzlarımızı küçümsemeye hakkın yok. 5 milyon kişiye yüzme öğrettik. Yüzme bilmeyen kalmasın diyoruz, yüzme öğrenmek isteyen herkese de yüzme öğretmeye devam edeceğiz, varsa Parlamentoda da yüzme öğrenmek isteyen öğretelim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 650'ye yakın havuz var Türkiye'de.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ya, Sayın Bakan, yılda 500 çocuğumuz yüzme bilmediği için ölüyor ya.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Olimpik havuzlar var, yarı olimpik havuzlar var, küçük ölçekli yerlere portatif havuzlar kurduk; oradaki çocuklar, oradaki gençler erişimden mahrum kalmasınlar diye, ısrarla devam edeceğiz, bu ülkenin her bir evladını, bu ülkenin her bir ferdini her bir fırsattan eşit şekilde yararlandırmak için alın teri dökmeye devam edeceğiz, gayret etmeye devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Kimse bu gayretlerimizi, bu çalışmalarımızı, bu alın terini hiçbir şekilde gölgeleyemeyecektir Allah'ın izniyle. Gelin, siz de bunlardan istifade edin.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Bakan, yılda 500 kişi, 500 çocuk yüzme bilmediği için ölüyor, ölüyor. Ayıp, ayıp!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – 85 milyona açık, her bir imkân 85 milyonun emrine amadedir. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Biz bu milletin her bir ferdini değerli buluyoruz, her bir kardeşimizi hiçbir ayırım gözetmeden; altını çiziyorum, hiçbir ayırım gözetmeden değerli buluyoruz, kıymetli buluyoruz. Her bir gencimiz bizim göz bebeğimizdir, göz bebeğimiz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Allah'a şükür, sporda başarı var. Bakın Tokyo'ya, bakın İslam Oyunları'na, bakın diğer, Avrupa'ya, uluslararası organizasyonlara; 5 bine yakın madalyamız var uluslararası alanda ve sadece birkaç branşta mı? Değil.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Dünya Kupası'na gel, Dünya Kupası'na; Stefan Kuntz'a gel. 2002'de dünya 3'üncüsüydük; lig düştük, lig!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Değerli milletvekilleri, 51 branşta başarı var hamdolsun.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bir de gel, futbola gel, basketbola gel.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Bunu tüm branşlara yayacağız Allah'ın izniyle. Bunun için altyapımız var, bunun için tüm gücümüzle çalışıyoruz.

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) – Ya, yirmi yılda yaymadınız mı, yirmi yılda?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Katar'a futbolu gönderemedin ama polis gönderdin, onu söyle.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – İşte, önceki gün Karaman'da Golbol Takımı'mızla beraberdim -kızlarımız var- Golbol Kadın Millî Takımı'mız 2 tane paralimpik şampiyonluğu yaşattılar bize. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Katar'a gel, Katar'a.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Şimdi Portekiz'de Dünya Şampiyonası'na katılıyorlar. Buradan onlara selamlarımı gönderiyorum, kızlarımızı selamlıyorum, başarılar diliyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Kızlara biz de başarılar diliyoruz da Katar'a gel, Katar'a.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Bakan, Yaz Olimpiyat Oyunları, Paralimpik Yaz Oyunları, dünya şampiyonaları, Avrupa şampiyonaları, Balkan Şampiyonası, İslam Oyunları, Akdeniz Oyunları, diğer uluslararası turnuvalar; toplam 19.620 madalya, son dört buçuk yılda, Allah’a şükür. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Katar’a gel, Katar’a. Katar’a Millî Takım’ı gönderemedin ama Katar’a polis gönderdin.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Bakan, uyuşturucu yaşı 10’a inmiş.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Bu başarıların hiçbiri tesadüf değil, bu başarıların hiçbiri rastgele değil; emeğin ürünü, alın terinin ürünü, gayretin ürünü ve yirmi yılın emeği Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ın vizyonu, liderliği. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) İşte jimnastik... Artık Türkiye jimnastikte olimpiyat madalyası alan bir ülke, okçulukta olimpiyat madalyası alan bir ülke; yüzmede ilkler var, atletizmde ilkler var, paralimpik branşlarda ilkler var. Bırakın ilkleri, başarıları daha önce bu branşlarda yarışacak sporcumuz dahi yoktu. Hamdolsun, bu ülkenin gururudur, bu ülkenin pırıl pırıl evlatlarının başarısıdır, hepimizin başarısıdır ve inşallah bu başarıyı birlikte büyüteceğiz çünkü biz hep birlikte bu başarıyı büyültmeye talibiz. Biz hep birlikte umudu büyültmeye talibiz. Biz hep birlikte 85 milyonun sevincini güçlendirmeye, büyültmeye talibiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Katar’a gel, Katar’a.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – İşte, Sportif Yetenek Taraması ve Spora Yönlendirme Projesi, başka bir proje. İşte -Kenan Sofuoğlu yanımda- artık Avrupa şampiyonu motor sporcularımız var arkadaşlar, motor sporcularımız var; daha önce temsilcimiz dahi yoktu, Allah’a şükür. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Tüm desteği devlet olarak veriyoruz, kulüpleriyle, federasyonlarıyla el ele. Gelin, hep birlikte büyütelim bu başarıları. Millî Eğitim Bakanlığıyla önemli iş birliklerimiz var. Ta, ana sınıftan itibaren hiçbir çocuğumuzun yeteneği heba olmasın diye çalışıyoruz. Üniversitelerle, Yükseköğretim Kuruluyla iş birliklerimiz var.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Uyuşturucu 10 yaşına inmiş, 10.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Amacımız, her bir gencimize sahip çıkmak, her bir gencimizin bu yol yürüyüşünde, hayat yolu yürüyüşünde onun yanında olmak, ona destek olmak, onu teşvik etmek. O yüzdendir ki önümüzde 2024 Paris var, 2028 Los Angeles var; göreceksiniz bu şanlı bayrak, bu ay yıldız inşallah daha yukarılarda daha güçlü şekilde dalgalanacak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – İnşallah.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Hep birlikte sevineceğiz buna.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Bakan, niye coştun? Buna kimsenin itirazı yok ki.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Millî sporcu bursu dedik.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Allah kızlarımıza da başarı versin.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Millî sporcu bursuyla “Eğitim mi, spor mu?” ikilemini ortadan kaldırdık.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Keşke Katar’da Millî Takım’ımız olsaydı, onlara da başarı dileydik.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – İnşallah o günler de gelecek, o günler de gelecek, o günler de gelecek.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Takım gidemeden polisler gitti Sayın Bakan.

Yirmi yılı karşılaştırıyorsun ya, 2002 Dünya Kupası ile şimdikiyi bir karşılaştırsana.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Her alanda olduğu gibi, sporda da üreten Türkiye hedefimize en güçlü şekilde yürüyoruz ve tabii, spor turizminde Türkiye, artık bir spor turizmi destinasyonu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bakın, Ağrı’ dan Cudi’ye kadar, Cudi’den Antalya’ya, Mersin’e kadar artık her yerde spor turizmi, uluslararası spor aktiviteleri var; bu da bir gururdur, bunu da birlikte büyütme devam edeceğiz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Siz gelmeden önce Türkiye, dünya 3’üncüsüydü, futbolda dünya 3’üncüsüydü.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Kış sporlarıyla, su sporlarıyla, ekstrem branşlarla her branşta Türkiye, artık uluslararası spor turizminde önemli bir marka.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Dünya 3’üncüsü takımı ne yaptınız Sayın Bakan?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – İşte, önemli bir şeyin altını çiziceğim, bakınız: Türkiye 1945’ten beri spor kulüpleri ve federasyonları konusunu konuştu ve hamdolsun bu yıl, hep birlikte, bu Parlamento el birliğiyle bu kulüpler yasasını yasalaştırdı, teşekkür ediyorum; emeği olan, gayreti olan, çabası olan herkese şükranlarımı sunuyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sayın Bakan, Dünya Kupası...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Ve inanıyorum ki bundan sonraki süreçte mali disipliniyle, sürdürülebilirliğiyle, verimliliğiyle, yeni düzenlemeyle, diğer branşlarda da...

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Bir tane örnek versene.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – ... hedeflerimize ulaşamadığımız diğer branşlarda da -size söylüyorum bunu- inşallah hedefe hep birlikte yürüyeceğiz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – İnşallah, inşallah!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) - Sporda şiddetin önlenmesi konusunda, dopingle mücadelede, korsan yayınlarda, yasa dışı bahisle mücadelede Parlamentomuzla birlikte etkin çalışmalarla imza attık, bir kez daha şükranlarımı sunuyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Konserler de yasak, festivaller de yasak. Gençlikten sorumlusunuz ya festivaller niye yasak, konserler niye yasak? Yirmi yıldır yapılan konserler niye yasak?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Ve tabii, bundan sonraki süreçte de yatırımlarımız hız kesmeyecek, projelerimiz aksamayacak, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da dinamik bir anlayışla kendimizi güncel olana göre yenileyerek, vaktimizi boş meselelerle harcamadan -bugünün dünyasında biliyorsunuz duraksamaya yer yok- ıstıkrarı ve başarıyı ortaya koyarak spor vizyonumuzu büyütme, güçlendirmeye devam edeceğiz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Festivaller niye yasak Başkanım, bunlara cevap versin.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Gençler festivale doydunuz sayenizde!

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Çift maaşlara da son verecek misiniz? Çift maaş, çift...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, cumhuriyetimizin 100'üncü yılına giriyoruz ve bu süreçte gençlik ve spor alanındaki eksikliklerimizi hamdolsun ki giderdik. Yeni yüzyılı Türkiye Yüzyılı yapacak bütün merhaleleri hamdolsun ki tamamladık. Türkiye bugün her alanda, büyük ölçüde, kendine yeten bir ülke.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Gençlik ve spor alanında da birikimiyle, yeteneğiyle, potansiyeliyle, tecrübesiyle ve gerçekçi hedefleriyle istikbali olan, istikameti olan bir ülke. Her daim gençlerimizle, sporcularımızla birlikteyiz; her konuyu onlarla konuşuyoruz, değerlendiriyoruz, onların talepleriyle beklentileriyle hareket ediyoruz ve inanıyorum ki Türkiye Yüzyılı gençlerin yüzyılı olacak ve bu süreçte de hamdolsun bu güçlü altyapıyı en güçlü şekilde gençlerimiz değerlendirerek taçlandıracaklar.

Ben bugüne kadarki bu süreçlerde bu güçlü çabalara, bu gayretlere katkı sağlayan başta Gençlik ve Spor Bakanlığı ailesindeki çalışma arkadaşlarımıza, bize katkı veren yüce Parlamentomuza, Değerli Bakanlıklarımıza, ilgili kurumlara, kuruluşlara ve bu çerçevede, tabii ki her zaman vizyonuyla, hassasiyetiyle, yakın takibiyle yanımızda olan Sayın Cumhurbaşkanımıza şükranlarımı arz ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – 2023 bütçemiz halkımızın bize emanetidir; en kıymetli şekilde, en verimli şekilde, en sorumlu şekilde kullanacağız, değerlendireceğiz.

Bütçemiz, gençlerimiz için, bu aziz millet için, 85 milyonun her bir ferdi için hayırlı uğurlu olsun diyorum, sizleri saygıyla muhabbetle selamlıyorum; sağ olun. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Sayın Başkan, adımı söyleyerek dedikodu yapmaktan bahsetti, adımı zikrederek...

BAŞKAN – Sayın Adıgüzel, gayet net dinledim, adınızı söyledi; sizin birtakım iddialarınız vardı, o iddiaların da doğru olmadığını söyledi.

VELİ AĞBABA (Malatya) – “Dedikodu” dedi Sayın Başkan, dedikodu. Lütfen tarafsız olun!

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – “Dedikodu” dedi ama.

BAŞKAN – Şimdi, bir satışma yok burada.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Var, ben şahidim; var.

SALİH CORA (Trabzon) – Başkanım, tarafsız olun, tarafsız! Başkanım, tarafsız olun!

BAŞKAN – Söyleyeceğiniz şeyler yine aynı şeyler olacaktır, farklı bir şey değil.

SALİH CORA (Trabzon) – Tarafsız olun Başkanım! Satışma mı vardı orada? Tarafsız olun lütfen.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Adıgüzel.

Salih Cora'nın hatırı için veriyorum!

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz iki dakika.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

4.- *Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu'nun 362 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin birinci tur görüşmelerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması*

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Değerli arkadaşlarım, şimdi, bu Yüzme Bilmeyen Kalmasın Projesi'yle ilgili dedikodudan bahsetti. Bakın, elimde listesi var. Bu listede kimler var biliyor musunuz? Bu listede yatağa bağımlı insanlar var, 2 aylık çocuklar var, ölmüş insanlar var; bilgisayar kabul etmiyor arkadaşlar.

Ben biraz önce İzmir'den yine bir eczacı hanımla görüştim; sadece bir derneğe üye ve yüzme öğrendiğinden haberi yok. Spor il müdürlerine baskı yapılarak okullardan spor kulüplerine listeler geliyor, bu listeler... Bakın, T.C. numarası, 12 numara; T.C. numarası, 5 numara; bunları zorla kaydediyorlar arkadaşlar. Yani yalan söylemek, yalan kayıt girmekle nasıl yüzme öğretiyorsun sen?

SALİH CORA (Trabzon) – Ordu'da Yüzme Bilmeyen Kalmasın kampanyası...

MUSTAFA ADIGÜZEL (Devamla) – Ordu'dan bahsediyor, Ordu'ya hizmet göndermiş. Bakın, ben biraz önce söylemedim, Ordu'da Çaybaşı İlküvez'de bir engelli bakım merkezi açmışlar, tam 12 milyon lira harcayarak. Şu anda dört yıldır atıl bir şekilde duruyor, Damlatış Mağarası gibi su damlıyor. Ordu, şelaleler şehri, şelaleyi binanın içine taşımışsın, sen 12 milyon lira oraya yatırım yaptın, şu anda 40 milyon lira, gidip baktın mı Sayın Bakan? Şu anda orayı sel götürüyor, bir gün bile kullanılmadı orası. (CHP sıralarından alkışlar)

SALİH CORA (Trabzon) – Tabii, Ordu'ya gittiğin yok, Ordu'ya gitmiyorsun.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Devamla) – Şimdi, diyor ki: Efendim, Spor Toto'da her şey ortada. Ya, size kaçınıcı defa soru önergesi veriyoruz, iki yıl öncesine kadar Spor Toto'dan vakıflara, cemaatlara giden paralar açıklanıyordu, niye açıklamıyorsunuz? Yüreğiniz yetiyorsa cemaatlara, vakıflara, yandaş derneklere bu Spor Toto üzerinden aktardığımız paraları -şuradaki millete hesap verin- niye söylemeye korkuyorsunuz? Çıkin da burada açıklayın bunu, hadi bakayım. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bakan, soru-cevapta cevaplasanız bunu, uygun olur mu? Soru-cevap kısmında cevaplasanız, ben size orada bir süre veririm.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Sataşmadan istiyor Sayın Bakan, “Yalan söylüyorsunuz.” dedi.

BAŞKAN – Orada cevap versin, şimdi dağıtmayalım, devam edelim. Sayın Bilgiç, biz Bakanla anlaştık, siz niye müdahale ediyorsunuz?

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- *2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)*

2.- *2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı*

Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

A) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Devam)

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (Devam)

1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) ANAYASA MAHKEMESİ (Devam)

1) Anayasa Mahkemesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Anayasa Mahkemesi 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SAYIŞTAY (Devam)

1) Sayıştay 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sayıştay 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) ADALET BAKANLIĞI (Devam)

1) Adalet Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Adalet Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) YARGITAY (Devam)

1) Yargıtay 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yargıtay 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) DANIŞTAY (Devam)

1) Danıştay 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Danıştay 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞYURLARI KURUMU (Devam)

1) Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurları Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurları Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ (Devam)

1) Türkiye Adalet Akademisi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Adalet Akademisi 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU (Devam)

1) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU (Devam)

1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU (Devam)

1) Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Evet, yürütme adına ikinci konuşmacı Adalet Bakanı Sayın Bekir Bozdağ.

Buyurun Sayın Bozdağ. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Adalet Bakanlığının 2023 bütçesini ve bu bütçemiz üzerine değerli Genel Kurulumuzun yaptığı değerlendirmeleri, görüş ve önerileri değerlendirmek ve bütçemizi anlatmak üzere huzurlarınızdayım. Bu vesileyle Meclisimizin her bir saygın üyesini ayrı ayrı sevgi ve saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Genel Kurul görüşmeleri sırasında pek çok milletvekilimiz önemli görüş ve önerileri dile getirdiler, bazı milletvekillerimiz yapıcı eleştirilerde bulundular. Görüş ve öneri sunan, yapıcı eleştiri dile getiren her bir milletvekilimize de şükranlarımı sunuyorum. Adalet Bakanlığı olarak bütçe uygulaması sırasında vekillerimizin görüş ve önerilerini ve yapıcı eleştirilerini dikkate alacağımızı, rehber olarak kullanacağımızı da buradan özellikle ifade etmek isterim.

Sözlerimin başında, ayrıca, Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde şehit düşen Piyade Komando Binbaşı Mehmet Duman'a Allah'tan rahmet diliyorum, aziz milletimizin başı sağ olsun; ruhu şad, mekânı cennet, makamı ali olsun diye dua ediyorum.

Ayrıca bugün, Meclisimizde hiç arzu etmediğimiz bir hadise de yaşandı. İYİ Parti Trabzon Milletvekilimiz Sayın Hüseyin Örs, burada, tabii, arzu edilmedik bir şekilde, maalesef, hastaneye kaldırılmak durumunda kaldı. Kendisine geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

AYDIN ÖZER (Antalya) – Darbedildi, darbedildi adam ya!

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Meclisimizin güzelliklere, iyi şeylere ve örnek şeylere vesile olmasını, Meclisin mehabetine yakışır güzelliklerin ortaya konmasını elbette hepimiz arzu ediyoruz; dilerim ki bundan sonra Meclisimizde böylesi üzücü hadiseler meydana gelmez.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hükümetlerimiz döneminde demokrasimizin güçlendirilmesi, hukuk devletinin tahkim edilmesi, yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığı, adil yargılanma ve pek çok hususta adalet başlığı altında önemli adımlar attığımızı buradan özellikle ifade etmek isterim. Bu vesileyle, hem sayın Meclisimizin saygın üyelerine hem de aziz milletimize yaptıklarımızdan özetle bahsetmekte fayda görüyorum.

Anayasa'mızda büyük ve köklü reformlar yaptık, hem demokrasi açısından hem hukuk devleti açısından hem de insan hakları bakımından önemli değişiklikler yaptık. İzninizle birkaç başlık altında toplamak isterim. Öncelikle, hak arama yollarını çoğalttık. Türkiye'de neredeyse yargı ve idare dışında fazlaca bir hak arama yolu yoktu. Biz, Meclisimizle beraber yapılan büyük demokratik reformlarla yeni hak arama yollarını hukuk sistemimize kazandırdık. Kişisel verilerin korunmasını anayasal bir hak olarak düzenlediğimiz gibi her bir vatandaşımızın kişisel verilere erişmesini, bu verilerin amacı doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını kontrol etmesini, eksiği varsa, yanlışı varsa düzeltirme hakkını kullanarak düzeltmesini bir anayasal güvenceye kavuşturduk; uygulamada da bunların sağlıklı işlemesi için Kişisel Verileri Koruma Kanunu çıkardık ve Kişisel Verileri Koruma Kurumunu kurduk ki uygulamada bu verilerin sağlıklı bir şekilde korunduğunu, uygulamaların Anayasa ve yasalarımıza uygunluğunu denetlesin diye. İnsanlarımızın saygın bir birey olarak yaşaması bakımından bunun fevkalade önemli bir gelişme olduğunu düşünüyorum.

Tabii, insan hakları konusunda Anayasa'nın 90'ıncı maddesine getirdiğimiz ilave büyük bir devrimdir, belki de yaptığımız iyileştirmeler içerisinde en önemlilerinden biridir. Zira, iç hukukla Türkiye'nin taraf olduğu temel hak ve hürriyetlere ilişkin bir milletlerarası antlaşmanın çatışması hâlinde antlaşma hükümlerine üstünlük veren bir düzenlemeyi Anayasa'nın altında ama yasalarımızın üstünde bir noktaya -çatışma hâlinde- taşıyarak taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeleri insan hakları bakımından hukukumuzun âdeti bir parçası hâline getirdik.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ama uymuyorsunuz kararlara Sayın Bakan.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Tabii, bununla yetinmedik; Anayasa'daki temel hak ve hürriyetlerle Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde çatışan temel hak ve hürriyetlerden herhangi birinin kamu gücü tarafından ihlal edilmesi hâlinde her bir vatandaşımıza Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru hakkı verdik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Uymuyorsunuz, uymuyorsunuz.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Anayasa Mahkememizi âdeti bir insan hakları mahkemesine dönüştürdük. Hak ihlali, yeni bir hak arama yolu, uygulamadaki eksiklikler ve aksaklıklardan kaynaklı yargının yaptığı sorunlar varsa bunların hukuk devletine uygun bir biçimde çözümü bakımından son derece önemli bir başka hak arama yolu olmuştur.

Öte yandan, bilgi edinme konusunu ilk defa hak olarak düzenledik. Dilekçe hakkı vardı vatandaşımızın ama bilgi edinme hakkı yoktu. Anayasa'mızın 74'üncü maddesinde yaptığımız değişiklikle, kişilere hem kendisiyle hem de kamuyla ilgili bir konuda bilgi edinme hakkını tanıdık. Bununla ilgili uygulamaları denetlemek üzere de Bilgi Edinme ve Değerlendirme Kurulunu kurduk, bu da ayrı bir hak arama yoludur. İdarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri incelemek üzere de Kamu Başdenetçiliğini, Ombudsmanlık Kurumunu kurduk.

Bunları şunun için anlatıyorum: Yaptığımız bu demokratik reformlarla, hukuk devletinin standardını yükselten reformlarla yasama, yürütme ve yargıyla ilgili, bütün devleti âdeti vatandaşımızın doğrudan denetimine açtık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bunlar var ama işlevini yapmıyor ki.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Artık bugün devleti sadece Meclisimiz değil, sadece idari yargı değil, sadece belli kurumlar değil her bir vatandaşımız bilgi edinme hakkını kullanarak, her bir vatandaşımız gerektiğinde Kamu Başdenetçisine başvurarak bunları da kullanmaktadır.

Ayrıca, insan hakları konusunda İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunu da kurarak ülkemizde yaşanan veya yaşanabilecek her türlü ayrımcılıkla ilgili yeni bir hak arama kapısını daha açtığımızı buradan ifade etmek isterim. Kolluk Gözetim Komisyonunu kurduk, kollukla ilgili şikâyetleri ayrıca dinlemek ve değerlendirmek üzere orada da ayrı bir sistem kurduğumuzu buradan ifade etmek isterim. Bunlar hukuk devletimizi güçlendirdiği gibi, insan hakları anlayışımızın standardını da olumlu anlamda değiştirmiştir.

Bir başka konu: Hak aramanın önünde de ülkemizde ciddi engeller vardı, hak arama yasakları vardı; biz bu yasakları kaldırma konusunda da önemli adımlar attık. Bildiğiniz gibi, Yüksek Askerî Şûranın kararlarına karşı yargı denetimi kapalıydı. Cumhurbaşkanının tek başına yaptığı işlemlere karşı da yargı denetimi kapalıydı. Ne kadar tek başına yaptığı işlem var bilen yok; sayısı, sınırı nerede hiç kimsenin haberi yok. Yine, Cumhurbaşkanının resen imzaladığı emirler ve kararlar aleyhine de Anayasa Mahkemesi dâhil hiçbir yargı mercisine başvurulamazdı, yasak. Hâkimler Savcılar Kurulunun hiçbir kararına karşı yargı mercisine başvurulamazdı, yasak. Biz bütün bunları ne yaptık? Cumhurbaşkanının tek başına yapacağı işlemlerinin tamamını yargı denetimine açtık. Resen imzaladığı emir ve kararları

yargı denetimine açtık. YAŞ'ın kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayırma hariç, ilişik kesme kararlarını yargı denetimine açtık. HSK'nin ilişik kesme kararlarını yargı denetimine açtık. 12 Eylül 1980 tarihinden ilk seçimle oluşan Meclis Divanı Başkanlık Kurulu oluşuncaya kadar geçecek süre içerisinde çıkarılan kanun, kanun hükmünde kararname ve -anayasayla ilgili- kanunun uygulanmasıyla alakalı Anayasa Mahkemesine Anayasa'ya aykırılık iddiası yasağı vardı, defî yoluyla dahi bu iddia ileri sürüleliyordu, şimdi onların da yasağını kaldırdık, yargı yolunu açtık. Öte yandan, 12 Eylül askerî yargısını gerçekleştiren darbelerin yargılanmasını engelleyen yine bir başka yasak vardı, onu da kaldırdık; 12 Eylül darbesini yapanları da 28 Şubat postmodern darbesini yapanları da 15 Temmuz darbesini yapanları da yargının önüne çıkardık, hesap vermesini sağladık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – 12 Eylül'ün en büyük eseri YÖK'ü niye kaldırmadınız? YÖK, YÖK.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Hukuk devletin olduğu yerde yargı denetimi dışında hiçbir işin olmaması lazım. Bakın, Cumhurbaşkanının parlamenter sistemde hukuki hiçbir sorumluluğu yok, imza attığı şeyden başbakan, ilgili bakan sorumlu ama şimdi Cumhurbaşkanını hukuken yaptığı her bir işten, işlemden, eylemden hukuk karşısında da millet karşısında da doğrudan sorumlu hâle getirdik.

Yine, Anayasa'mıza göre, önceki hükme göre Cumhurbaşkanı sadece vatana ihanet suçlamasıyla belli sayıda vekille itham ediliyor ve nitelikli bir çoğunlukla kabul edilirse ancak o zaman Yüce Divana sevk edilebiliyordu. Şimdi, yine belli şartlar altında ama Cumhurbaşkanını işlediği iddia edilen ya da kendisine isnat edilen her bir suçtan dolayı yargılama yolunu sonuna kadar açtık. Hani deniliyor ya “tek adam”, esas tek adamlık hesap sorulamayan, yargı yolu kapalı olan, yaptıklarından layüsel olandır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Allah akıl izan versin size, Allah akıl ve izan versin alkışlayanlara da.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Önceki döneme bakın, tek başına yaptığı işlemler yargı denetimine kapalı, resen imzaladığı emir ve kararlar yargı denetimine kapalı; hukuki sorumluluğu yok, cezai sorumluluğu sadece bir konuyla sınırlı ama şimdi...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Önceki Cumhurbaşkanı ne yapıyordu?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – ...her yaptığı işten sorumlu bir Cumhurbaşkanı var...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Üçlü kararname var, o da yargı denetimine tabi.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – ...hem milletin karşısında hem de hukukun karşısında sorumlu olan, yasalarımızın da sorumluluğuna izin verdiği bir Cumhurbaşkanı var.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yalan atıyorsunuz ya! AK PARTİ Grubu söz alıp... Bizi saf yerine koyuyor ya, inanılacak şey mi bu ya! Eski Cumhurbaşkanı... Allah Allah!

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Öte yandan, hukuk devletiyle ilgili yaptığımız başka önemli adımlar da var.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Biri yürütmenin başı...

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Hukuk devletini güçlendiren başkaca da ciddi adımlar attık. Ne yaptık? Bakın, Türkiye'de Devlet Güvenlik Mahkemeleri vardı, yıllar yılı konuştuk, tartıştık...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkan, yani Adalet Bakanı yürütmenin başı!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Bakan, maşallah yalanı iyi söylüyorsun.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – ...üyeleri içerisinde askerler de vardı, bunu kaldırmayı konuşmak bile bu ülkede büyük cesaret işiydi.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Karıştırdınız, eskiden Başbakanı yürütmenin başı.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Şu anda Türkiye’de Devlet Güvenlik Mahkemesi var mı? Yok. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Yok Sayın Bakanım.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Türkiye’de ikili bir yargılama sistemi vardı; bir yandan Askerî Yargıtay, diğer yandan Yargıtay; bir yandan Danıştay, öbür yandan Askerî Yüksek İdare Mahkemesi vardı; bir yandan adli yargı, öte yandan askerî yargı vardı. Türkiye’deki âdeta iki devlet görüntüsü veren askerî yargı, sivil yargı, yüksek mahkeme ayırımına biz son verdik, yargı birliğini biz sağladık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Hukuk devletiyle bağdaşmayan bu sakıncalı ve ayıp uygulamaları hukukumuzun dışına biz taşıdık.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Bakan, şu anda yargı yok, yargı; ikili değil, yargı yok, yargı!

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hepsi saraya bağlı, saraya; saraya bağladınız hepsini!

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bugün Türkiye’de yargı tektir, hem adli yargı hem idari yargımız tektir; bu, büyük bir dönüşümdür.

Öte yandan, özel yetkili ağır ceza mahkemelerini de biz kaldırdık. Terörle Mücadele Kanunu’nun 10’uncu maddesine göre kurulan ve ayrı bir imtiyazlı usule sahip olan mahkemeleri de biz kaldırdık. Bugün Türkiye’de mahkemelerimizin tamamı aynı usule tabi, aynı uygulamayı yapıyor. Mahkemeler arasında da âdeta hiyerarşi görüntüsü veren, hukuk devletiyle bağdaşmayan bu uygulamaları da biz kaldırdık.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hepsi saraya bağlı, hepsi saraya bağlı!

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığı hususunda da ciddi adımlar attık. Yargı yetkisini düzenleyen maddede “yargının bağımsızlığı” yanına “tarafsızlığını” koyduk.

MURAT EMİR (Ankara) – Çok tarafsız ya zaten; iyi ki yazdınız!

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Yetmedi, yargının tarafsız ve bağımsızlığına gölge düşüren hukuk müesseselerini yeniden yapılandırdık. Bakın, eskiden Adalet Bakanlığına bağlıydı Teftiş Kurulu, HSK diye bir kurul yoktu, Adalet Bakanlığının Personel Genel Müdürlüğü bunları yapıyordu. Şimdi, ne yaptık? İdari ve mali özerkliğe sahip bir Hâkimler ve Savcılar Kurulu kurduk.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Neden yargıya güven yüzde 17 o zaman?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Teftiş Kurulunu Adalet Bakanlığından ayırdık, hâkim ve savcıların teftişini Hâkimler ve Savcılar Teftiş Kuruluna bağladık. Personelle ilgili ve diğer konularla alakalı genel bir çatı ifadeyle sekreteryâ hizmetlerini HSK’nin kendi bünyesine verdik. Ya, eskiden bunu benim genel müdürüm yapıyordu Adalet Bakanlığında, her şey Adalet Bakanının emri altındaydı.

MURAT EMİR (Ankara) – Hâlâ HSK’ye üyesin ama.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Biz almışız ayrı yere koymuşuz, ayrı kurula vermişiz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Teftiş ayırmışız, idari, mali özerkliğe

sahip bir kurul kurmuşuz ve buradan sonra kalkıp şunu diyemeyiz: Düne göre yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığı daha kötü bir noktada, hukuk müesseseleri olumlu anlamda değiştirilmedi diyemeyiz.

MURAT EMİR (Ankara) – Hâlâ HSK Başkanısın, hâlâ.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Dersek haksızlık olur. Ha, uygulamayı eleştirmek lazımsa buyurun, yapın ama düne göre bizim hukuk müesseselerimiz daha da iyidir, daha da ileridedir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yüzde 17, yargıya güven yüzde 17.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Hâkimler ve Savcılar Kurulu 5 kişi, 2 de bakan ve müsteşar 7, yedeklerle beraber 11 kişiydi. Yargıtaydan, Danıştaydan seçiyorlar, sonra onlar da Yargıtayı, Danıştayı seçiyor, kendi içinde kapalı devre işleyen bir sistem vardı.

Biz, şimdi, ne yaptık? Bakın, 7'sini Meclisimiz seçiyor. En son seçimi uzlaşmayla yaptık burada, kötü mü oldu? Demokratik meşruiyeti arttırdık ve aynı zamanda kurula seçilen üyelerin kaynaklarını da çoğalttık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Anayasa Mahkememiz... Askerî üyeler vardı Anayasa Mahkemesinde. Hem Askerî Yargıtaydan hem de Askerî Yüksek İdare Mahkemesinden üyemiz vardı. Ya, bizim sivil bir Anayasa Mahkememiz bile yoktu. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) İlk defa sivil Anayasa Mahkemesini birlikte yaptık...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yine emir komuta zincirinde ama...

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - ...ve yeni dönemde hukuk sistemimize kazandırdık ve önemli adımları beraber attık.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Saraya bağladınız.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sayın Bakan, partili Anayasa Mahkemesi var, partili!

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Deminden beri arkadaşlarımız konuşurken bazı şeyler de söylediler. İzninizle ben şimdi buna da bir cevap vermek isterim.

Bazıları diyor ki: “Eleştirirken sen şu davayı niye seyrettin?” “Şu olay olurken niye baktın?” “Şu işe niye müdahale etmedin?” “Şu konuda niye dava açmadın?”

SALİH CORA (Trabzon) – Çünkü onlar öyle yapıyorlar.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Şimdi bazıları da müdahale olursa “Niye müdahale ediyorsun?” diyor. Şimdi bir karar verin Allah aşkına! Ben, görülen bir davaya müdahale edersem mi hukuk devletine uygun davranmış olurum, yoksa müdahale etmezsem mi hukuk devletine uygun davranmış olurum? (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) - HSK Başkanısın! HSK Başkanısın!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sen evde otur!

FETİ YILDIZ (İstanbul) – 138'i okuyun.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Adalet Bakanının görülen bir davaya müdahale etme hakkı, yetkisi yoktur; soruşturmalara müdahale etme hak ve yetkisi yoktur.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Ya, Kaşıkçı davasına nasıl müdahale ettiniz?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sen sabah evden çıkmazsan bu, devlete güvence demektir.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bakın, çok net söylüyorum...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) - Sayın Bakanım, evinizde oturursanız bu gerçekleşir, merak etmeyin.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Daha önceki dönemlerde Adalet Bakanlarının cumhuriyet savcılarına dava açma emri verme hakkı ve yetkisi vardı; onu da biz kaldırdık, biz! Adalet Bakanı talimat vermesin, yargı kendi sistemi içerisinde tarafsız ve bağımsız bir şekilde işlesin diye. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Görülmekte olan davayla ilgili “tweet” atıyorsunuz. Niye “tweet” atıyorsun?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Doğru adımı yaptık.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Görülmekte olan davayla ilgili “tweet” niye atıyorsun?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Anayasa'mızın 138'inci maddesi -izinizle burada tekrar etmek isterim- diyor ki... (CHP sıralarından gürültüler)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Gülşen'le ilgili, Sedef Kabaş'la ilgili niye “tweet” atıyorsun?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - ...“Hiçbir organ, makam, merci veya kişi yargı yetkisinin kullanılması hakkında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez...”

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – “Talimat verilmez.” diyor.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – “...genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz.” Ben bu ilkeye uyan birisiyim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) – Bunu Cumhurbaşkanı'na da söyle! Cumhurbaşkanı'na da söyle bunu! Kavala tahliye edildiği zaman Cumhurbaşkanı...

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Hiç bugüne kadar yargı yetkisinin kullanılmasıyla ilgili zorunlu olmadıkça konuşmadım, konuşmam da; bundan sonra da konuşmamaya özen göstereceğim.

Öte yandan, bir başka şey, yine, Anayasa 138: “Görülmekte olan bir dava hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisinde soru sorulamaz, görüşme yapılamaz, herhangi bir beyanda bulunulamaz.” Ben demiyorum, Anayasa diyor. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) – Cumhurbaşkanı'na söyle sen onu, Cumhurbaşkanı'na!

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Ama sabahtan beri burada yargılayıp mahkûm etmediğimiz ve itham etmediğimiz kimse kalmadı.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bize Anayasa anlatma! HSK Başkanı olarak yapacaklarını yap! Bırak Anayasa'yı!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Rabia Naz Komisyonu nasıl kuruldu?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bir defa, burada, bizim, yüce Meclisimizin her bir üyesinin Anayasa'mıza sadakat vazifemizdir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Rabia Naz Komisyonu nasıl kuruldu?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bu konuları Meclisin kürsüsünde...

MURAT EMİR (Ankara) – Her gün çığnıyorsunuz!

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İmamoğlu davasının hâkimi niye değişti? Onu anlat!

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – ...dillendirirken daha farklı bir dile bizim ihtiyacımız olduğunu buradan özellikle ifade etmek isterim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Her şeyi söyle de... Yemin et, yemin et bu söylediklerin doğru diye! Yemin et hadi!

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hükümetlerimiz döneminde kadınlar ve çocuklarla ilgili de önemli reformlara imza attık.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Hâkimlik, savcılık teminatı kalmadı Sayın Bakan!

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Özellikle çocuklarımızı korumak için, onlarla ilgili önemli değişiklikler yaptık. Bir yandan, Anayasa'nın 10'uncu maddesine çocuklarımız için pozitif ayrımcılığı koyarken Anayasa'nın 41'inci maddesinin başlığına çocuk haklarını da ilave ettik, çocukların korunma ve bakınma hakkını, çocuğun üstün yararına uygun davranmayı ve bu yararı korumayı devlete bir vazife olarak yükledik. Çocuklarla ilgili önemli adımların devamını arkasından da getirdik. İlk defa Çocuk Koruma Kanunu çıkardık, Çocuk Koruma Kanunu'nu uygulamaya koyduk. Suça sürüklenen çocuklarımızla ilgili önemli adımlar attık.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – İsmailağa cemaati 6 yaşındaki çocuğu evlendirmiş, sizin yargınız da üstünü kapatmış!

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Ceza sistemimizde çocuklarımızın aleyhine işlenen suçların cezalarını artırdık, yaptırımlarda farklılaşmaya gittik. Çocuklar ve diğer kırılgan gruplarla ilgili adli süreçlerde onların örselenmemesi için tedbirler aldık.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Diyarbakır'da bir çocuğun istismarcısını “Çocuğun rızası var.” diye beraat ettirdiniz, beraat!

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Adli görüşme odaları kurduk. Şu anda Türkiye'de 81 ilde 147 adliyede 152 tane adli görüşme odamız var. Suç mağduru çocuklar ve kırılgan gruplar suçun şüphelileriyle, failleriyle yüz yüze gelmeden, psikologlar, sosyologlar ve uzmanlar eşliğinde ve örselenmeden -onlarla ilgili- adli süreçler işletilmektedir.

Bir başka konu; o da çok önemli. Çocuklar ile boşanmış aileler arasında, anne-baba ile çocuğun ilişki kurmasında büyük dramlar yaşanıyordu. Bir yandan polis, bir yandan jandarma, bir yandan icra memuru ama icra memurunun elinde bir kâğıt vardı, o kâğıdın üzerinde de çocuk yerine “teslime konu eşya” yazıyordu. Ya bir düşünün, evladımız, yavrumuz anne-babayla kişisel ilişki kuracak, görüşmesi mahkeme kararı gereğince icra marifetiyle yapılıyor ve burada da deniliyor ki: “Teslime konu eşya” Bir de “Çocuğumla görüşeceğim.” diye para veriyorlardı, parası olmayan pek çok kişi de görüşme imkânından mahrum kalıyordu. Şimdi, ne yaptık? Bir defa bu düzeni kaldırdık; icrayla çocukların anne ve babalarıyla görüşme uygulamasına son verdik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Çocuklarla ilgili -görüşmek için- yeni bir sistem kurduk. Çocuklarımız bu sistemde psikolog, sosyolog, rehber öğretmen ve uzmanlar eşliğinde aileleriyle görüşmekte, kimseden de herhangi bir ücret alınmamaktadır. Bu, daha insani bir şey değil mi; çocuklarımızın hakkını, hukukunu, üstün yararını koruyan önemli bir adım değil mi? Önemli bir adım.

MURAT EMİR (Ankara) – Çocuk gelin önergesini sen getirmedin mi?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Ve bunu da attık, şu ana kadar 242 noktada çocuklarla ilgili bu uygulamayı başlattık. İnşallah 2023'ün sonuna kadar bütün ülkemizde bu uygulamayı hayata geçireceğimizi buradan ifade etmek isterim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Gecenin bir yarısı tecavüzcüler için önerge çıkardın çantadan. Sen yaptın onu. Çocuk tecavüzleri için önerge çıkardın çantadan. Biz engel olduk sana.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Kadınlarla alakalı konularda bizim adımlarımız Yüce Meclisin de aziz Türk milletinin de gözleri önündedir. Kadına karşı şiddetle mücadele, bizim hükümetlerimizin değişmez ve değiştirilemez gündemidir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ne dedin? “Bunu bu gece geçirmezsem bir daha geçiremem.” dedin. Sümeyye Erdoğan bile sana karşı çıktı sonra. Gece yarısı, çocuklara tecavüz edenleri affeden önergeyi sen çıkardın.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bugüne kadar kadınlarımızın hukukunu korumak için önemli adımlar attık ve bu hukuku koruyacak adımları hayata bir bir geçirdik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sen çıkardın önergeyi, biz engel olduk gece yarısı. 12 yaşında çocuğa tecavüz edeni affettirmeye çalıştın sen.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bakın, 2003 yılında aile hukukundan kaynaklanan uyuşmazlıkların çözümü için ilk defa ihtisas mahkemesi olarak aile mahkemelerini hukuk sistemimize biz kazandırdık ve daha iyi bir uygulama olsun diye biz kazandırdık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun’u, 6284 sayılı Yasa’yı biz yürürlüğe koyduk ve bu yasa bugün uygulanmaktadır.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – İstanbul Sözleşmesi’ni de siz kaldırdınız.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Hâkimler ve Savcılar Kurulu tedbir kararlarının uygulanması için de ihtisas mahkemeleri oluşturdu.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – İstanbul Sözleşmesi’ni de siz kaldırdınız; onu da söylesene Sayın Bakan.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bu ihtisas mahkemeleri bugün tedbir kararlarını uygulamaktadır. Cezaların caydırıcılığını artırdık. Bakınız, çok net; kadına karşı cinayetlerde daha önce sadece alt soy ve üst soya karşı bir cinayet işlenirse nitelikli öldürme ve ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası alıyordu. Biz bunun yanına kız kardeşi koyduk, daha sonra eşi koyduk, daha sonra boşanmış eşi koyduk.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – İstanbul Sözleşmesi’ni unutmayın!

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – En son, bu Meclisin, Meclisimizin, sizlerin oylarıyla kabul ettiği değişikliklerle de kadın mağdur olduğu takdirde, kadına karşı cinayetin tamamını ayrımsız ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası yaptık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Töre saikiyle işlenen cinayetleri de yine aynı şekilde nitelikli öldürme suçu kapsamına aldık. Yine, takdiri indirim nedeni olarak “Kıyafet taktı.” “Düzensiz tıraş oldu.” “Uygun lisan kullandı.” “Boyun büktü.” gerekçesiyle takdiri indirim nedenlerinden aziz milletimizin rahatsız olduğunu gördük. Meclisimize gelen teklifle burada ayarda Meclisimiz verdi ve takdiri indirim nedenlerine sınırlamalar getirdik, bunun kötüye kullanılmasını önleyecek önemli bir reformu daha hayata geçirdik.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Çocuk evliliklerine ne diyorsunuz Sayın Bakan?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Israrlı takibi ilk defa suç hâline getirdik ve bununla ilgili önemli bir adımı attık ve bu konu uygulamada devam etmektedir.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Çocuk evliliklerine... Yazıklar olsun!

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Aile içi şiddeti takibi şikâyete bağlı suç olmaktan çıkardık, resen takip edilen suçlar arasına koyduk.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Çocuğa yapılan tecavüze “Rızası vardır.” diyen Sayın Bakan!

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Yetti ama ya, yetti!

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Kadına karşı darp fiilinin işlenmesi hâlinde, tutuklama nedenleri var sayılan katalog fiiller arasına koyduk. Bizim bu konuda mücadelemiz “ama”sız, “fakat”sız, “lakin”siz, “lâm”sız, “cim”siz bir mücadeledir ve bu konudaki mücadelemizi de kararlılıkla bundan sonra devam ettireceğimizi ifade etmek isterim.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Çocuk evliliğini savunan Adalet Bakanı! Asla kabul edilemez, yazıklar olsun!

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Son olarak bir şey daha söyleyeceğim, lütfen bunu dikkatle dinlerseniz... Çok önemli bir şey bu söyleyeceğim, diğerleri kadar önemli, belki biraz daha önemli çünkü burada bir felsefe değişikliği yatıyor. 765 sayılı Türk Ceza Kanunu’nda, kadına karşı işlenen cinsel içerikli suçlar “Adabı umumiye ve nizamı aile aleyhinde cürümler” bahsi altında düzenleniyordu.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Çocuk evliliklerine “Evet.” diyen bir Bakan olur mu? Yazıklar olsun!

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Kaç tane karar var? Çıkardığınız bu maddelere dayanan kaç tane karar var Bakan Bey?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bu ne demek? Bu suçlar işlendiği zaman korunan, kadın değil, korunan hukuki değer, adabı umumiye ve nizamı aile. Bu suçları kadına karşı değil, adabı umumiye ve nizamı aile aleyhine işlenmiş suçlar olarak kabul ediliyordu.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Kaç kadın bu maddelerden yararlanabiliyor? Erkek yargınız kaç tane bu kanuna göre karar verebildi acaba?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Ceza hukuku anlamında, cinsel içerikli suçları “Cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar” bahsi bölümü altında düzenleyip kadını birey hâline getiren reformu da burada beraber yaptık, biz yaptık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Yapmayın ya! Erkek yargınız hiçbir şekilde karar vermiyor. Kadınlar dava sürecine bile ulaşamıyor.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bu konularda hiç mütevazı olmaya gerek yok ama bütün bunlara rağmen hâlâ şiddetin, cinayetlerin olması elbette hepimiz için büyük bir ayıptır. Bununla da seferberlik anlayışıyla birlikte mücadele etmemiz gerektiğine yürekten inanıyorum.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Ya, açık açık öldürülmeye tehdit edilen kadınları korumuyorsunuz. Her yerden çılgınlıklar yükseliyor “Beni öldürecek.” diye ve hiçbir önlem almıyorsunuz.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Biz bu konuda sürekli ve devamlı bir mücadeleyi hayat felsefesi hâline getirdik ve yapmaya da devam edeceğiz.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Erkeklerle koruma kararı vermeye başladınız. Boğaziçi Üniversitesi rektörleri, kayyum rektörler koruma kararı alıyor, kadınlar alamıyor.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Tabii, bizim yeni dönemde hâkim ve savcılarımızla ilgili, yargıyla ilgili yaptığımız başkaca çalışmalarımız da var. 2002 yılında 9.349 hâkim ve savcımız vardı, şu anda 22.769 hâkim ve savcımız var. 2002’de 100 bin kişiye düşen hâkim sayısı 9,40; savcı sayısı 4,97 iken 2021 yılı sonu itibarıyla 100 bin kişiye düşen hâkim sayısını 18,7; savcı sayısını 8,84’e yükselttik.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Cezaevlerinden...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Bakan... Sayın Bakan...

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Çocuğun rızası var diye tecavüzcüye beraat kararı verildi. “Çocuğun rızası” diye bir şey olur mu?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – 2002’de Türkiye’de adliyelerde Adalet Bakanlığı personeli 51.681’di, şu anda rakam 164.609; yüzde 219 arttırdık. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Bu ne demek biliyor musunuz? Avukatlığım sırasında mahkemeler nöbetleşe zabıt kâtibî kullanırlardı, yeteri kadar zabıt kâtibî yoktu, biz onun işi bitsin de öbür mahkemeye gelsin diye bekledik; şimdi bambaşka bir fotoğrafla karşı karşıyayız. Türkiye’de 3.581 tane mahkeme sayısı varken biz bunu 6.950’ye çıkardık; yüzde 94 oranında adli yargıda artırdık.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Hiç de adalet yok!

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bunların elbette ki yargının işleyişini hızlandırma, makul sürede yargılanma konusunda son derece önemli rol oynadığını buradan ifade etmek isterim.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Bulgaristan’la ilgili bir cümle söyleyin Sayın Bakan!

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Tabii, bir başka konu, o da şu: Değerli kardeşlerim, Türkiye’de bilgisayar kullanımıyla ilgili de önemli şeyler vardı.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Levent Göktaş’ı niye vermediler Sayın Bakan? Levent Göktaş’ı niye vermedi Bulgaristan?

FELEKNAS UCA (Batman) – AİHM kararlarını niye uygulayamıyorsunuz? Onu da açıklayın.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – 2002’de yargıda toplam 1.700 küsur bilgisayar varken şu anda 260 bin civarında bilgisayar var. Biz yargıyı teknolojiyle de donattık, ulusal yargı ağı UYAP’ı kurarak yargılamaların hızlandırmasında da önemli reformlara imza attık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Eskiden tapuda bir kayıt için aylarca beklenirken şimdi bir tuşa bastığımızda tapu kayıtları huzurlarınızdadır.

Tabii, buradan şunu da söylemekte fayda görüyorum: Yargının önünde çok sayıda dosya var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FELEKNAS UCA (Batman) – AİHM kararlarını niye uygulatmıyorsunuz, onu da bir açıklayın.

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Bakan.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bitiriyorum Değerli Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Şu anda, 2021 itibarıyla rakamlara baktığınızda, yaklaşık –kesin rakam olduğu için söylüyorum– 18 milyon civarında ilk derece mahkemelerinde olan dosyalar var. Tabii, buna, siz Yargıtayı, Danıştayı da koyarsanız bu rakam daha da fazladır.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bulgaristan niye vermedi Levent Göktaş’ı Sayın Bakan?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Çok üretken bir iktidarınız var, o yüzden bu kadar çok dava var.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bunu şunun için söylüyorum: Yargıda görev yapan hâkim ve savcılarımız büyük bir özveriyle görevlerini yapıyorlar, milyonlarca dosyaya bakıyorlar. Sadece kamuoyunda siyasi taraftarlığa uygunluk esasları bakımından tartışılan bazı davalar nedeniyle hâkim ve savcılarımızı yargılamak, onlar hakkında hüküm vermek büyük bir haksızlıktır.

Düşünün, 20 milyon civarında dosya var ve bunların bir sürü tarafı var. Türkiye’de tartışılan dava sayısına bakın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Çok net söylüyorum; hukuk değil, siyasi taraftarlığa göre tartışılan davalara bakın...

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Ya, ülkenin yüzde 70’i “Adalet yok.” diyor, yargıya güvenmiyor; siz hâlâ üç beşten bahsediyorsunuz!

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – ...İki elin parmağını, hadi diyelim, 100’ü geçmez; daha fazla söyleyelim.

BAŞKAN – Sayın Bakan, selamlayalım lütfen.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bitiriyorum Değerli Başkanım.

BAŞKAN – Selamlayalım.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Ama 20 milyon dosyanın olduğu yerde -tartışılan ama adalet terazisi üzerinde tartışma yürümeyen davalar üzerinden- hâkim ve savcılarımızı töhmet altında bırakmak çok büyük bir haksızlık olur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Yüzde 70’i güvenmiyor toplumun. Herkes diyor ki: “Dayınız yoksa karar çıkartamazsınız.”

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Ben bu haksızlığı Adalet Bakanı ve Hâkimler ve Savcılar Kurulu Başkanı olarak kabul etmediğimi buradan yüksek sesle ifade ediyor, görevlerini büyük bir özveriyle yapan hâkim ve savcılarımıza gönülden başarılar diliyorum.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Gerçekten söylediklerinize inanıyor musunuz? “Bu ülkede adalet var.” demeyi gerçekten nasıl söyleyebiliyorsunuz?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – 2023 bütçemizin hayırlı ve uğurlu olmasını Cenab-ı Allah’tan temenni ediyor, emek veren, destek veren herkese ayrı ayrı şükranlarımı sunuyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Yürütme adına konuşmalar tamamlanmıştır.

Aleyhinde olmak üzere, son konuşmacı Afyonkarahisar Milletvekili Sayın Gültekin Uysal.

Buyurun Sayın Uysal. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

GÜLTEKİN UYSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; 2023 bütçesi, 2021 kesin hesabıyla ilgili bugün görüşülmekte olan bakanlıklar ve kurumlarla ilgili aleyhte söz almış bulunuyorum.

Öncelikle, bugün yaşanan, hepimizi üzen, Meclisin mehabetine de yakışmayan olay dolayısıyla Trabzon Milletvekilimiz Sayın Hüseyin Örs’e de geçmiş olsun dileklerimi ifade etmek istiyorum.

Gönlümüz arzu ederdi ki Mecliste temsil edilen siyasi bir parti olarak, daha evvelki uygulamalarda olduğu gibi, geneli üzerine bir konuşma hakkımız olsun, o değerlendirmeleri yapabilelim; zamanın el verdiği ölçüde önemli gördüğüm meseleleri beraberinde paylaşayım.

Değerli milletvekilleri, insanlık tarihî, toplum hâlinde yaşadığı andan itibaren düzen arayışı içerisinde olmuştur, adil bir düzen arayışı içerisinde olmuştur. Modern siyasi tarihimiz de yönetimlerin kademe kademe sınırlandırılmasının, keyfiliğin kademe kademe sınırlandırılmasının tarihidir. Oysa bugün, iktidara ifade etmek isterim ki, sizin mücadeleniz keyfiliğin alanını genişletmek ve kurumsal hâle getirmektir. Bu, hükmen başında mağlup olduğunuz bir yolculuktur, tarih er ya da geç hükmünü icra

edecektir. Milletimizin demokratikleşme talebini, özellikle 15 Temmuz FETÖ darbe teşebbüsü sonrası büyük yıkımlar, büyük felaketler sonrası ortaya çıkmış “yaratıcı yıkım” diye de tabir edebileceğimiz bir iklimde daha fazlasıyla hukuku, daha fazlasıyla demokrasiyi merkeze almamız gerekirken maalesef kendi lehimize çevirerek sınırsız yetki, sıfır denetim mantığı içerisinde bir düzen kurmaya kalktınız. Bugün, yirmi yıllık iktidarınızın neticesinde hukukla, demokrasiyle, adaletle, kalkınmayla ufkunuzu icraatınız ortaya koyuyor. Hani şairin güzel bir sözü var, birinci beytini biliriz “Ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz.” diye, ikinci mısrasında da der ki: “Şahsın görünür rütbeiaklı eserinde.” Bugün, geldiğimiz noktada “kuvvetlerin uyumu” diyerek kurulan potalı mekanizmalarla yargıyı, yasamayı, beraberinde yürütmenin maalesef bendesi hâline getirilmiş bir süreci görüyoruz. Bir düşünürün güzel bir sözü var: “Yargıçlara güven yoksa kamu düzeninden bahsedemeyiz.” Bugün geldiğimiz noktada maalesef hukuk, Anayasa, kanunlar iktidara uzaklığına yakınlığına, iktidarın lehine ve aleyhine işleyip işlemediğine göre uygulanır hâle getirildi. Bugün bu çöken mekanizma içerisinde maalesef -Büyük Millet Meclisinin burada yazı yazılmış olmasına rağmen- kayıtsız ve şartsız millete ait olan millî egemenliğin üzerinde kayıt da vardır, beraberinde şart da vardır. Bugün “Büyük Millet Meclisini güçlendiriyoruz.” diyerek yapılan hiçbir kanunda bireysel olarak, milletvekillerinin, usulü tamamlama işleminin ötesinde maalesef bir artısı, bir etkinliği yoktur. Beraberinde de bugün yargıda yaşadığımız sistematik çöküş... Ne hukuki öngörülebilirliğin ne bürokratik öngörülebilirliğin olmadığı bir Türkiye -kronik yatırım açığı olan ülkeyi- bırakınız yabancı sermayeyi, yerleşik vatandaşlarımızın bile yatırım yapmaktan çekindiği bir ülke hâline gelir.

Evet, biliyoruz, siz inşaat mühendisi değil, yıkım mühendisisiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

GÜLTEKİN UYSAL (Devamla) - Bugün sistemi, ufkunuzla beraber işleyen bir demokrasiyi, işleyen bir hukuk düzenini kurmak da... Maalesef özellikle suçüstü yakalandığımız andan itibaren bütün bunları yadsınız.

Bugün Sayın Bakan güzel güzel laflar söyledi, gönlüm ister ki bu ülkenin bir vatandaşı, sorumlu bir bireyi olarak bu söylenenleri kabul edeyim. Meksika sınırı gibi bu ülkede bir sınır çizilmiş, iktidarın tarafındaysanız her şey hakkınız, o taraftaysanız ceza da yok, neredeyse günah bile yok ama muhalefetteyseniz... Maalesef, bugün reformdan bahsedenele açıkça şunu ifade edebilirim: FETÖ’cülerin size miras bıraktığı hukuksuzluk icat etmekten vazgeçin yeterlidir. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Bunu niçin söylüyorum?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLTEKİN UYSAL (Devamla) – Sayın Başkan, bir iki dakika müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Sayın Uysal, bir iki dakika değil, bir selamlama yapın lütfen çünkü bugünkü usulümüz böyle.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Zamanı kullanmak da bir başarıdır Sayın Başkan.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Sayın Başkanım, Sayın Bakana üç dakika verdiniz, Sayın Genel Başkana üç dakikayı...

BAŞKAN – Sayın Topal, benim ne yapacağımı, nasıl davranacağımı bana öğretmeyin lütfen, yerinize oturun.

GÜLTEKİN UYSAL (Devamla) – İfade etmek istemem ama Sayın Bakanın söylediği bu keyifliğin ne derece genişlediğini on yıldır sistematik hukuksuzluğa uğrayan bir partinin Genel Başkanı olarak

ifade ediyorum. Yarın iktidar değişse genel merkezinizin olduğu alan, sanayi depolama alanı ilan edilse bunu kabul edecek miyiz Sayın Bakan? Mahkemelerden kararlar almış olmamıza rağmen keyfi olarak maalesef sizin partinizin talimatlandırmasıyla bu süreçler buraya kadar uzandı. Her noktada bu itirazımızı dile getirmeye çalıştık ve son söz olarak şunu söylüyorum: Siz maalesef, bir Arap darbimeselinde anlatıldığı gibi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLTEKİN UYSAL (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamamlayın, lütfen, devam edin.

Buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Zamanı kullanmak da bir başarı Başkanım.

GÜLTEKİN UYSAL (Devamla) – Fırtınaya yakalanmış, bilirsiniz, ağacın tepesinde dua etmeye başlamış. “Ya Rabbi, sağ salim aşağı inersen 5 kurban...” Biraz inmiş, 4’e düşmüş; biraz inmiş, 3’e; biraz inmiş, 2’ye; ayağı yere basınca “Kurban mafış.” demiş. İşte, sizin de demokrasiyle ilgili, hukukla ilgili maalesef konjonktürel bir program, bir muhalefet ideolojisi olarak gördüğünüzü yaşadığımız süreç göstermiştir. Lehinize işliyorsam demokrasi kabulünüz, lehinize işliyorsam hukuk kabulünüz. Bu vesileyle ifade etmek isterim ki yirmi yılın sonunda söz tükenmiştir, demokrasinin de güzelliği buradadır; sözü bitenler gidecek, sözü olanlar gelecektir.

Bu vesileyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, birinci turdaki konuşmalar tamamlanmıştır.

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Sayın Bakan, adalet var mı yok mu, cevapla! Demokrat Parti Genel Merkezine el koydun, adaletin bu senin!

BAŞKAN – Şimdi soru-cevap işlemine geçeceğiz ama geçmeden önce Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

Sayın Özkoç...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

24.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç’un, Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu ile Adalet Bakanı Bekir Bozdağ’ın 362 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin birinci tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Adalet Bakanı, size sesleniyorum: Bu anlattıklarınızın, burada yaptığınız konuşmanın sadece doğruluğu için, bu sözlerinizin gerçek olup olmadığı için bu soracağım soruya cevap verin. Sizin iktidarınızın İçişleri Bakanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçişleri Komisyonunda kayda alınan konuşmasında Sezgin Baran Korkmaz’la ilgili, bütün mahkeme kararlarıyla ilgili ve kaçmasıyla ilgili sizin Adalet Bakanlığınızı da kastederek “Onu biz devletin en üst biriminden en alt birimine kadar birlikte kaçırdık.” dedi. Şimdi size soruyorum: Sezgin Baran Korkmaz’la ilgili İstanbul 2. Sulh Ceza 23 Temmuzda... İstanbul 10. Sulh Ceza 30 Eylülde mal varlıklarına el koyma, 1 Ekim 2020’de yurt dışına çıkma yasağı koydu. 13 Ekimde İstanbul 4. Sulh Ceza, 16 Ekimde İstanbul 8. Sulh Ceza, 23 Ekimde de İstanbul 8. Sulh Ceza mal varlıklarına el koydu. Sayın Bakan, ne oldu da bu kişiyle ilgili 17 Kasımda İstanbul’da 7. Sulh Ceza Hâkimi Ramazan Çiçek tarafından hem mal varlıklarına el konulması kaldırıldı hem de yurt dışına çıkış yasağı kaldırıldı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Ne oldu da bu kişi, Sezgin Baran Korkmaz, kara para aklayıcısı 4 Aralık 2020’de, kaçmadan bir gün önce İçişleri Bakanının odasında onunla görüştü? Ve bir gün sonra, yurt dışına kaçtıktan sonra mahkemeler bu Sezgin Baran Korkmaz’la ilgili yurt dışına çıkma yasağını nasıl koydu, mal varlığına nasıl el koydu? MASAK nasıl bununla ilgili “Kara para aklamıştır.” dedi? Bir suçlunun, adalet mekanizması kullanılarak ilk önce mal varlıklarına el koydunuz “Yurt dışına çıkmasını.” dediniz; aynı suçlunun, adalet mekanizmasıyla kaçması için yurt dışına çıkış yasağını kaldırdınız, daha sonra aynı suçlu için aynı kararları aldınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bununla ilgili Soylu “Evet, yaptık.” dedi. Sizin Adalet Bakanlığınız buna alet oldu mu olmadı mı Sayın Bakan? Bunu açıkça söyleyin.

Sayın Spor Bakanı, Türkiye’de 1,5 milyon çocuk aç; yüzme bilmedikleri için mi aç? Türkiye’de 1 milyon çocuk eğitim dışı; yüzme bilmedikleri için mi eğitim dışı? (CHP sıralarından alkışlar) Bu ülkede 5 öğrenciden sadece 1’ini yurda yerleştirdiniz, “Rekor kırdık.” diye burada avaz avaz bağıryorsun; yüzme bilmedikleri için mi diğer öğrenciler yurda yerleştirilmedi? Bu ülkede 10 yaşında çocuklar uyuşturucu tuzağında; yüzme bilmedikleri için mi öyle oldu? (CHP sıralarından alkışlar) Millî Takım yüzme bilmediği için mi Dünya Kupası’nda bizi temsil etmiyor? Hiç mi yüzünüz kızarmıyor sizin? (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

25.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın, Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu ile Adalet Bakanı Bekir Bozdağ’ın 362 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin birinci tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Adalet Bakanını dinledim herkes gibi. Doğrusu hak arama yollarını çoğaltma, yeni başvuru mekanizmaları, Anayasa 90, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Ombudsmanlık gibi yapılan yeni yasal düzenlemeleri çok ayrıntılı bir şekilde ifade etti. Bu yasal düzenlemelere bir itirazımız yok. Doğrudur, Anayasa 90’a göre uluslararası sözleşmeler ve ilgili kararların iç hukuktan öncelikli değerlendirilmesi ve uygulanması lazım. Doğrudur, şu anda DGM yok, özel yetkili mahkeme yok, terörle mücadele, ona göre yetkili mahkeme de yok ve yargılamalarda hâlâ adalet yok, adil bir yargılama hâlâ yok. Bizim derdimiz, aslında, artık kanunlar değil, kanunların uygulanma yöntemi ve yargının bu kanunları nasıl uyguladığıdır.

Adalet Bakanı olarak sizin, adil yargılanma hakkını korumak, gerekli önlemleri almakla ilgili de doğrudan bir sorumluluğunuz var -ben zaman çok olmadığı için girmeyeceğim- “Anayasa 138’e uyuyorum.” dediniz, bu konuda Cumhurbaşkanı Anayasa 138’e uyuyor mu? Doğrudan soruyorum. “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarını tanımıyorum; karşı hamlemizi yapar, işi bitiririz.” dedikten sonra Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ hakkında aynı iddiayla ikinci dava açıldı, hem de Demirtaş’ın tahliye olacağı gün, bu adil mi? Şu anda, 2 tane Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararı var, hem de AİHS 18’inci madde ihlali; en son, önceki dönem Eş Genel Başkanımız Figen Yüksekdağ ve 12 milletvekilimiz hakkında yine AİHS 18 ihlali verildi, en ağır ihlal ve uygulanmadı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Leyla Güven’le ilgili AYM karar verdi, uygulanmadı. Daha birçok karar var, bunu hatiplerimiz söyledi.

Bu hafta MHP Diyarbakır İl Başkanı beraat etti, bir çocuğa cinsel istismardan tutuklanmıştı. Karar gerekçesine baktım, her zaman olduğu gibi inanmak istemedim, inanmayı hâlâ reddediyorum çünkü karar gerekçesinde çocuğun kahkaha atması beraat gerekçesi olarak kabul edilmiş ve bu hâkim, İsmail Kızılelma, İpek Er’e cinsel istismarda bulunan Musa Orhan’ı da serbest bırakan hâkim. Şimdi biz buna adil bir yargılama mı diyeceğiz? Çarşaf çarşaf “İktidarın ortağının il başkanı istismardan tutuklandı.” haberleri geçecek ve bu kadar kısa sürede, bir kahkaha gerekçesiyle beraat edecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son kez açıyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Biraz müsamaha rica edeceğim.

BAŞKAN – Ama çok...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Uzatmayacağım, uzatmayacağım.

BAŞKAN – Lütfen...

Son kez açıyorum Sayın Beştaş, lütfen çok zorlamayın şartları.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, yani Sayın Adalet Bakanına sormak ve değerlendirmek istiyorum ama özetle şunu söylüyorum: Adalet Bakanı olarak AIHM, AYM kararlarının uygulanması ve kanunların uygulanması konusunda sizin doğrudan sorumluluğunuz var, biz bunu bekliyoruz sizden. Kanun çıkarmak yetmez, bunun uygulanması lazım.

Gençlik ve Spor Bakanına da epey sözüm vardı. Gençler göz bebeğinizmiş. Ya, göz bebekleriniz aç, göz bebekleriniz işsiz, göz bebekleriniz yurt bulamıyor, göz bebekleriniz uyuşturucu bağımlısı oluyor, göz bebeklerinizin siyaset yapma hakları ellerinden alınıyor, gençler kaçırılıyor, göz bebeklerinize eğitimde fırsat eşitliği yok, milyonlarca genç fırsat eşitsizliğinden mağdur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Son kez...

BAŞKAN – Peki, son kez açıyorum ve bitiriyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yine, bu göz bebeğiniz olan gençler yurt dışına gitmek için -oranları biliyorsunuz- birbirleriyle yarışıyorlar. Göz bebeklerinizden üniversiteyi bitirenler atanamıyor, işsiz. Bu ülkede yüzde 41 işsizlik var gençler arasında ve milyonlarca genç asgari ücretin altında çalışmak zorunda kalıyor. Doğrusu sizden bir miting konuşması bekledim, performansınız da fena değişti ama Gençlik ve Spor Bakanı olarak sizden duyulması gereken hiçbir şeyi duymadık; umarım sorularımıza yanıt verirsiniz.

Teşekkürler. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, başka Grup Başkan Vekilinin talebi yok.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

A) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Devam)

- 1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (Devam)

- 1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) ANAYASA MAHKEMESİ (Devam)

- 1) Anayasa Mahkemesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Anayasa Mahkemesi 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SAYIŞTAY (Devam)

- 1) Sayıştay 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sayıştay 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) ADALET BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Adalet Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Adalet Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) YARGITAY (Devam)

- 1) Yargıtay 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Yargıtay 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) DANIŞTAY (Devam)

- 1) Danıştay 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Danıştay 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞYURLARI KURUMU (Devam)

- 1) Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurları Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurları Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ (Devam)

- 1) Türkiye Adalet Akademisi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Adalet Akademisi 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU (Devam)

- 1) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU (Devam)

- 1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU (Devam)

- 1) Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - Şimdi soru-cevap işlemi başlatıyorum.

Sayın Aycan...

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Adalet Bakanına sormak istiyorum: Adalet hizmetlerinin yaygınlaşması ve hızlanması önemlidir. Davaların karara bağlanma sürecini hızlandırmak için ne gibi çalışmalar yapmaktasınız?

Bilindiği gibi, bazı ilçelerde adalet sarayı bulunmamaktadır. Bu kapsamda seçim bölgesi Kahramanmaraş’ın Çağlayancerit, Nurhak ve Ekinözü ilçelerinde adalet sarayı yoktur. Bu ilçelere adalet sarayı kurulacak mıdır? Buradaki vatandaşımıza hizmete ulaşmak konusundaki önerileriniz nedir?

Sayın Bakan, boşanmış ailelerin çocuklarının velayeti konusunda ne düşünüyorsunuz? Çocuğun velayetinin anne ve babaya ortak olarak verilmesi konusunda çalışmanız var mıdır?

Gençlik ve Spor Bakanına sormak istiyorum: Sporun yaygınlaşması için tesis yaygınlığı gereklidir. Şehrim Kahramanmaraş 1 milyon 200 bin nüfuslu büyükşehirdir. Şehrimizde tam olimpik yüzme havuzu yoktur, tam olimpik yüzme havuzu talebimizdir. Ayrıca, şehrimizde var olan stadyumun yıkılma kararı vardır. Bu nedenle Kahramanmaraş’ta uluslararası standartlarda stadyum talebimizi iletme istiyor ve desteğinizi bekliyoruz.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Kayışoğlu...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Kasapoğlu, İnegöl 300 bin nüfuslu bir ilçe ve 20 resmî kulübü var. Maalesef, ülkemizin her yerinde olduğu gibi İnegöl’de de ciddi bir uyuşturucu sorunu var ve iş insanları çocukları spora yönlendirmeye çalışıyor. Şöyle söyleyeyim; İnegölspor, Osmaniyespor, Kafkasspor, Doğugücü Spor, Orhaniye Spor, Turgutalp Spor, Gençler Gücü, Karadeniz Güven, Mobilya Spor, Kurtuluşspor, Cerrah Spor, Gazipaşa, Akhisar, Alanyurt, Yenicespor, Doğanspor, Anadolu FK, İsaören Spor sizden bugün yaptığınız heyecanlı konuşma gibi heyecanla stat yapılmasını bekliyorlar çünkü İnegöl’ün stadı altmış yıllık ve yıkılmak üzere. Ve maalesef kulüpler Bursa’ya maç yapmaya, idman yapmaya gitmek zorunda kalıyorlar çünkü binlerce gencin idman yapacak, maç oynayacak doğru düzgün bir spor sahası yok, stadı yok. Sizden İnegöl’e stat...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Öcalan...

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – “...”(*)

Sorum Sayın Adalet Bakanına olacak.

Sayın Bakan, uzun süredir bir çatışmalı süreç bu ülkede yaşanıyor ve binlerce siyasi tutsak var -parantez içinde- “terör” adı altında geçiyor. 2’nci yüzyıldan bahsediliyor, bir vizyondan bahsediliyor. Bu 2’nci yüzyıla girerken genel bir af düşünüyor musunuz siyasileri de kapsayan? Bu ülkeye yakışan

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

vizyon, 2'nci yüzyılda Kürt meselesini demokratik yol ve yöntemlerle çözmek, cezaevindeki hasta tutsakları bırakmaktır ve genel bir af “ama”sız “fakat”sız gerçekleştirmektir. Hükûmetinizin bu konuyla ilgili bir çalışması var mıdır? Bu ateşe bir su dökülecek midir?

BAŞKAN – Sayın Yılmazkaya...

BAYRAM YILMAZKAYA (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Maalesef yirmi bir yıllık iktidarınız döneminde yargıyı öyle bir hâle getirdiniz ki ülkenin hâkim ve savcılar iktidarın baskısı yüzünden verecekleri kararlardan çekinir hâle geldi. Hükûmetin yarattığı bu baskı ve kendilerine yapılacak anlamsız suçlamalardan dolayı hâkim ve savcılar kanunlar çerçevesinde karar vermekten korkar hâle geldi. Verecekleri kararlar neticesinde başka yerlere sürülmekten korkan ya da anlamsız ithamlara maruz kalan yargı mensupları ne yapacağını şaşırılmış durumda. Yargının bağımsızlığının kalmadığı bu düzende toplumdaki insanların da adalete güveni kalmamıştır. Yargılama makamındaki hâkimlerin ve savcılarının bağımsız olması, görev yaparken hiçbir etki ve baskı altında kalmaması ve hiçbir kişi veya merciden emir almaması; kısaca, özgür olması, mutlaka hukuka bağlı olması gerekir ki olması gereken budur. Adalet Bakanlığı olarak yargının kamuoyu nezdindeki güvenini yerine getirmek; daha adil, daha bağımsız bir yargılama ve kovuşturma sürecini hayata geçirmek adına ne gibi adımlar atmayı düşünüyorsunuz? Tabii ki “Öyle değil.” diyeceksiniz, biliyoruz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Girgin...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Adalet Bakanlığına... Hava saldırısıyla hayatını kaybeden, yaşları 13 ile 40 arasında değişen çoğu çocuk 34 kişinin ölümünün üzerinden on bir yıl geçti. Süreci başından beri takip eden Ankara Milletvekilimiz Levent Gök'ün deyimiyle “Adalet gelmedikçe, ailelerin yası gözyaşlarına karışacak.” Uludere faciasında ne acılı ailelerin ne kamuoyunun vicdanını tatmin edecek bir dava süreci yürütülmedi; sorumluların kim olduğunu öğrenemedik, sorumluların ceza aldığını göremedik. Vicdanımız bize diyor ki: “Uludere'nin gözyaşlarının dinmesi için adalet üzerine düşeni yapmalıdır.” Sayın Adalet Bakanı, bu konuda vicdanları rahatlatacak bir hukuki süreci ne pahasına olursa olsun yürütmeyi düşünüyor musunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Ataş...

DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Teşekkürler Sayın Başkan.

İlk sorum Gençlik ve Spor Bakanına: Seçim bölgem Kayseri’de 4 üniversite ve bu üniversitelerde 80 bin civarında öğrenci bulunmaktadır; buna karşın, ilçelerle birlikte yurt kapasitesi ise 12 bin civarındadır, yeterli sayıda ve kapasitede yurt olmadığı için öğrenciler mağdur olmaktadır. Üniversite şehri Kayseri’nin yurt sorununun çözümüne yönelik bir çalışma var mıdır?

Diğer sorum Adalet Bakanına: Hukuk fakülteleri her yıl binlerce mezun veriyor. Bu mezunlar ya işsizler kervanına katılıyor ya asgari ücretin bile altında hukuk bürolarında ya da kendi mesleğinin dışında başka bir işte çalışmak zorunda kalıyor. Bu kapsamda, yeni hukuk fakülteleri açılmamalı, mevcut hukuk fakültelerinin kontenjanı azaltılmalı ve kamuda avukat istihdamı artırılmalıdır, Bakanlığın bu sorunun çözümüne yönelik bir çalışması var mıdır?

BAŞKAN - Sayın Sümer...

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Avrupa Birliği fonları, Birleşmiş Milletler destekleri haricinde Göç İdaresi Müdürlüğünün geri gönderme kapsamında kalan Suriyeliler için harcama yaptığı, bu harcamaların ve yemek

ihalelerinin bazılarında usulsüzlük olduğu Sayıştay raporlarınca tespit edilmiştir. Elimdeki Göç İdaresi Müdürlüğünün Adana’da kalan Suriyeliler için son iki sene içerisinde yaptığı 3 öğün yemek ihalesi -hepsi de aynı kişiye verilmiş- belgesidir. Adana’da kampta kalan Suriyelilerin yemek ihtiyacının karşılanması için sadece 5 ihalede ödenen rakam 3 milyon 248 liradır. Türkiye’de milyonlarca öğrenci okula aç gidiyor, aileler çocuklarını 3 öğün besleyemedikleri için isyan ediyor. Kendi çocukları için 1 lirayı bile çok gören, götürüp yabancılar için milyonlar harcayan, usulsüzlük yaptıran saray rejimi ve sizin cevabınız nedir?

Ayrıca, özellikle futbol spor kulüplerinin aşırı borçlanmasıyla ilgili Bakanlığınız bünyesinde hazırlanan hukuksal bir yaptırım planı var mıdır?

Birçok spor alanında görülen devşirme sporcu yönetimine karşılık temelden sporcu yetiştirme...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gürer...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Adalet Bakanına soruyorum: İnsan canına kastetmemiş ve yaralamamış, bir nedenle ehliyetine el konanların affına yönelik Kabinenizde bir ön hazırlık var mıdır?

Zabıt kâtabi, mübaşir, infaz koruma memuru, idari hizmetli, eğitimci, psikolog, sosyolog gibi farklı unvanlarda çalışan Bakanlık çalışanlarının özlük haklarının iyileştirilip enflasyonun etkisinden korunmaları için bir çalışmanız var mıdır?

Gençlik ve Spor Bakanına soruyorum: 2019-2020 yılı futbol sezonunda Süper Lig ve 1. Lig’te 346 yabancı uyruklu, 1. Amatör ve 2. Amatör Küme’de dahi 83 yabancı futbolcu yer almıştır. 110 ayrı ülkeden; Çad, Gabon, Uganda, Jamaika, Venezuela’dan dahi ithal futbolcu gelecek duruma neden düşürülmüştür ülkemiz futbolu?

Mayıs 2021’de Niğde Stadı’nı yıktınız, “Beş yüz elli günde yenisini yapacağız.” dediniz, yeniden ihale ettiniz. Hangi tarihte stat açılacaktır? Niğde Kapalı Spor Salonu yıkıldı. Hangi tarihte...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şimşek...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, öncelikle bütçenin hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Mersin’de yapılan ve yeni açılan yurtlar için teşekkür ediyorum. Bu yıl taleplerin yüzde 99’u karşılanmıştır. Mersinli hemşehrilerim adına teşekkür ediyorum.

Türkiye’nin en büyük müstakil ilçesi Mersin ili Tarsus ilçesidir. Bu ilçemizdeki stadyum yetmiş yıllıktır. Cumhuriyetle yaşıt olan kulübümüzün yeni bir stada kavuşması için Tarsus Stadyumu’nun yıkılıp yeniden yapılmasını istiyoruz çünkü tamir edilerek bu stadın restore edilmesi mümkün değildir. Yeni bir stat yapılmasını talep ediyoruz.

Yine, aynı şekilde, Tarsus Kapalı Spor Salonu da ömrünü tamamlamıştır. Tarsus Kapalı Spor Salonu’nun da yeniden yapılmasını talep ediyorum.

Bütçenin hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Koçyiğit...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Adalet Bakanına soruyorum: İmralı Adası Türkiye Cumhuriyeti’nin idari sınırları içerisinde midir? Eğer öyleyse İmralı’da bulunan cezaevi sizin Bakanlığınıza bağlı bir cezaevi midir? Eğer sizin

Bakanlığınıza bağlıysa bu cezaevi hangi yasal ve anayasal gerekçelerle orayı özel bir rejimle yönetiyor ve oradaki mahpuslara yönelik tecridi derinleştirip hukuksuzluğa her gün imza atıyorsunuz?

Yine, KHK'lilerin davalarını daha kaç yıl uzatmayı düşünüyorsunuz Sayın Bakan? Daha kaç yıl onları ağaç kabuğu yemek zorunda bırakacaksınız?

Garibe Gezer'in işkence görüntüleri, ona yapılan işkence görüntüleri çıkmasına rağmen failerin yargılanması için bir adım atacak mısınız? Bu konuda bir düzenleme yapacak mısınız?

Ve en son olarak, bu infazların yakılma meselesinin insani, vicdani, hukuki bir yönü var mıdır? Otuz yıl yattıktan sonra insanları "Aldığı radyoyu bozdu." diye cezaevinde tutmaya devam edecek misiniz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Okul sporlarından genç yaş kategorilerine, ülkemizin her yerinde her şartta görev yapan amatör hakem ve gözlemcilerin maaş ve özlük haklarını iyileştirmek için bir çalışmanız var mıdır? 2022 yılında Futbol Federasyonunun gerçekleşen bütçesi içinde amatör liglerin, amatör hakem ve gözlemcilerin payı ne kadardır? Amatör liglerde görev yapan hakemlerin en az asgari ücret düzeyinde maaş almaları ve görevlendirildikleri maçlarda ek ücret almaları için bir düzenleme yapacak mısınız?

Edirne'mizin Uzunköprü ilçesinde bulunan spor salonu ve stat, depreme dayanaksız diye 2020 yılında yıkıldı. Bir türlü yenilenemeyen ihalesini ne zaman yapıp ne zaman hizmete açacaksınız?

Uzunköprüspor'a ve ilçede mücadele eden diğer amatör kulüplerimize iç saha maçlarını da başka yerlerde oynamak zorunda kaldıkları için ekonomik destek olmayı düşünüyor musunuz?

BAŞKAN – Evet, soru kısmı tamamlandı, şimdi cevap kısmına geçiyoruz.

İlk önce Sayın Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'a söz veriyorum.

Buyurun.

Süreniz beş dakika.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Engin Özkoç'un ve diğer milletvekili arkadaşlarımızın da yargıyla alakalı benzer soruları var. Biraz önce sunumda da ifade ettiğim gibi, yargıda olan bir konuyla ilgili -yargı yetkisi kullanılmış, burada da birtakım kararlar verilmiş- mahkemeler ve hâkimlerle ilgili benim burada bir değerlendirme yapmam Adalet Bakanı olarak doğru olmaz. Ama şu kadarını söyleyeyim kararlarla ilgili değerlendirme dışında: Bu kararlarının hepsinin bir gerekçesi var, neden verildiği orada yazıyordu; onu ben bilemem, şu anda bu dosyaların her birini tek tek takip edecek benim bir şeyim yok, doğru da değil, benim görevim de değil çünkü görülmekte olan bir dava hakkında Mecliste soru sorulamaz, görüşme yapılamaz ve herhangi bir beyanda da bulunulamaz diyor Anayasa. İşte, ben şunu söylüyorum: Onun için de...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Dava bitti efendim.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Dava bitti, adam da gitti zaten.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ – İzin verirsiniz, ben cevabımı vereyim.

Bunlarla ilgili bir karar çıktığı zaman da karar kamuoyunun takdirindedir. Herkes kararı okur, değerlendirir, eleştirir; kararların eleştirilmesi bir haktır, o eleştiriden de kararı verenler istifade eder. Ama kararlara karşı itiraz yolu vardır, istinaf yolu vardır, temyiz yolu vardır, diğer hukuk müessesleri

vardır. Önemli olan sistemimizde bu müesseselerin sağlıklı işleyip işlemediğidir. Bu müesseseler sağlıklı işlediği takdirde eninde sonunda hak yerine bulacaktır, adalet tecelli edecektir.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Soylu “Biz kaçırдық.” diyor efendim, siz katılıyor musunuz?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ – Bakın, ben Adalet Bakanım, izniniz olursa Adalet Bakanı olarak sorunuza cevap veriyorum. Hâkimlerimiz, savcılarımızla ilgili görevleri sırasında yetki kullanımı ve takdir hakları dışında kalan konularda herhangi bir hukuka aykırılık olduğu takdirde de Hâkimler ve Savcılar Kuruluna onlarla ilgili şikâyetler de geliyor, Kurul bunları da değerlendiriyor, herhangi bir görevle alakalı yargılama dışında... Yargılamayla ilgili konuda Kurul zaten herhangi bir inceleme de yapmıyor, o takdir hakkı ve yargılama yetkisi kapsamındadır diye onu devre dışı bırakıyor ama bunun dışında, bu yetki ve takdir hakkı dışında bir şey olduğu takdirde de elbette bu süreçlerin işletilmesi mümkündür. O yüzden önemli olan, kuralların ve hukuk müessesesinin, hukukun sağlıklı işlemesidir. Çıkan sonuçları beğeniriz beğenmeyiz, takdir ederiz etmeyiz; o, elbette sizin takdirinizdedir, eleştireceksiniz veya şey yapacaksınız.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Takdir etmeme değil, bir suçluyu kaçırdı.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ – Ama şunu söyleyeyim: Yani bu konularda dosyayı bilmeden, dosya hakkındaki bir kararı okumadan, gerekçeleri bilmeden...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Dosyaya bakacak mısınız? HSK Başkanı olarak dosyaya bakacak mısınız?

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Böyle bir usul yok yani.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ – ...benim burada bir değerlendirme yapmam Anayasa'ya da yasaya da aykırıdır.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – HSK Başkanı olarak dosyaya bakacak mısınız Sayın Bakan?

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Böyle bir usul yok Başkanım.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ – Yahu, Değerli Vekilim, Değerli Başkanım; diyorum ki: Bu konular benim yetkimi ve görevimi aşan konular; bu, yargının görevi. Siz diyorsunuz ki bana: Yargının görevini siz üstlenecek misiniz, üstlenmeyecek misiniz?

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Bakanın açıklamasını sana soruyor, Bakanın açıklamasını.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ – Benim böyle bir üstlenme yetkim de yok, görevim de yok; bunu ben yaparsam anayasal suç işlemiş olurum.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Süleyman Soylu'nun açıklamasını sana soruyor.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ – Ben yargıya müdahale edemem, yargının işleyişine karışmam, kararları hakkında değerlendirme yapmam, yapamam, doğru da görmem çünkü ben Adalet Bakanım, benim değerlendirmelerim farklı sonuçlara da yol açabilir. Dikkat ederseniz, ben o yüzden yargıya intikal etmiş konularda bugüne kadar... Benim çıkan kararlara dair eleştirilerim var ama intikal eden konularda... Tek bir yerde konuştum, onu da çok arzu etmedim ama mecbur kaldığım için konuştum, onu da söyledim ama onun dışında ben, yargı yetkisinin kullanılması ve yargılama süreçleri hakkında konuşmayı kendi adıma Parlamentoda da olsa doğru bulmam, dışarıda da doğru bulmam ve bunun konuşulmasının yeri de burası değil.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Bakan, İçişleri Bakanı diyor ki: “Adalet Bakanıyla birlikte kaçırдық.”

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ – Bunlarla ilgili itirazı olan itiraz mercisine, istinafla ilgili istinafa, temyizle ilgili temyize, bireysel başvuru onun yeri var, bütün yolları açık; bunların işletilmesi

lazım. Siz şimdi bana şunu diyebilirsiniz: “Burada hukuken bu müessesler işlemiyor, bir sürü engel var.” O zaman bir bakalım yasadan mı kaynaklanıyor, uygulamadan mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ – Ben size o zaman yardımcı olurum ama yargı yetkisinin kullanılması konusunda benden bir cevap lütfen beklemeyin.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Hâkimler ve Savcılar Kurulu Başkanı sizsiniz, siz cevap vereceksiniz. Hâkimler ve Savcılar Kurulu Başkanı olarak soruyoruz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Siz cevap vereceksiniz.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Adam kaçmış zaten.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ – Böyle bir cevap vermesini Adalet Bakanından beklemek doğru değil, benim böyle bir cevap vermem de Anayasa’ya kesinlikle uygun değil. Onun için de yargı yetkisi -tekrar söylüyorum- bizim siyasetçi veyahut Bakan veyahut Kurul Başkanı olarak müdahale edebileceğimiz bir alan değildir; orası dokunulmaz bir alandır. Biz o alana müdahale etmeyelim, o alanın sağlıklı işlemesi için hepimiz üzerine düşen yapalım.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Gerektiğinde savcılara talimat veriyorsunuz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Süleyman Soylu’yla baş edemiyor musunuz yoksa?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ – Diğer davalarla ilgili de arkadaşlarımız söylediler. Bazı başka davalar var, o davalarla ilgili kısmı da ben bu anlamda ifade etmek isterim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Bakan, attığınız “tweet”ler yargıya müdahale değil mi?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ – Bu cevabın onlar için de geçerli bir cevap olduğunu ifade etmek isterim.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakan, teşekkür ediyoruz.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ – Davaların hızlandırılması...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz, bu kadar, ilave süreyi de kullandınız.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Bakan, diğer soruları bari yazılı cevaplayın.

BAŞKAN – Evet, şimdi sıra Sayın Spor Bakanında.

Buyurun Gençlik ve Spor Bakanı.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Evet, Sayın Özkoç’u bu yüzme projemiz niye bu kadar rahatsız etti anlamadım, neredeyse yüzmeyi suç ilan edeceksiniz. Yüzme öğretmeye size rağmen devam edeceğiz, onu söyleyeyim. Bizim amacımız, bu ülkede herkesi her imkândan faydalandırmak.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bu projeniz rahatsız etmedi.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Eski Türkiye’de bir kısım insanlar faydalanabiliyordu bu imkânlardan, artık bu ülkenin her bir tarafında, en ücra noktasında da milyonlarca insan faydalanıyor.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Senin hamasetin rahatsız ediyor bizi.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Tabii, diğer milletvekilinin bu noktadaki karalama gayretlerini anlıyorum ama sizinkini açıkçası hayretle yadırgayarak karşıladım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Nedir anlayışımız, nedir, neyi anladınız?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yüzdeyle ilgili değil, hamaseteniz bizi ilgilendiriyor, gerçekleri söylemiyorsun.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Hamaset değil.

Diğer noktada şu: Yüzde 98’ini yurtlara yerleştirdiğimiz hâlde hâlâ “5 kişiden 1’i yerleşti.” diyerek hangi matematiğin peşinden koşuyorsunuz onu anlamadım.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Yüzde 98 bir yalan, yüzde 98 bir yalan! TÜİK açıklama yaptı, “5 öğrenciden sadece 1’i.” diyor; bu bir yalan!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Her öğrencinin yurt talebi yok ki.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – TÜİK açıklama yaptı, “5 öğrenciden 1’i.” diyor.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – 8 milyon öğrenci üzerinden hesaplama yapıyorsunuz hâlâ, hâlâ 8 milyon öğrenci üzerinden hesaplama yapıyorsunuz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bizi arayanlar kimler, bizi arayanlar kim?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Bu yıl, yurtlarımıza başvuran 430 bin öğrenci var; tamam mı? Biz de bunun yüzde 98’ini yerleştirdik.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bizi arayanlar kim? TÜİK yalan mı söylüyor?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Müsait bir zamanınızda, geniş bir zamanda da size bunu detaylıca anlatacağım.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – TÜİK yalan mı söylüyor Sayın Bakan?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Şimdi, bu sayın milletvekili, hepimizi mutlu eden herkesin spora erişiminden nedense rahatsız oluyor...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - 5 öğrenciden sadece 1’i.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – ...bu rahatsızlığımı da elinde dolaştırdığı kâğıtlarla ifade etmeye çalışıyor. Ben bu mutsuzluğunu da anlayamıyorum, biz mutlu olmasını tavsiye ediyoruz ona. “Havuz” dedi cevabını verdik, “Spor Toto” dedi cevabını hayli hayli verdik, şimdi de bir kâğıt parçasıyla böyle dolaşiyor.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sen sorularımıza cevap ver.

ORHAN SÜMER (Adana) – Sorulara cevap ver, sorulara!

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) – Sen bile inanmıyorsun ona ya, sen bile inanmıyorsun.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Gel beraber bakalım, gel.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Bizim listemiz burada; tamam mı? Bak, burada yaş grupları var, 7’den 50+’ya kadar kaç milyon kişi bu projeden faydalanmış? Yaş grupları burada.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Sayın Bakan, sen yüzme biliyor musun?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Bizdeki liste gerçek, öyle iftira değil, karalama değil; tamam mı?

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Gel beraber bakalım.

ORHAN SÜMER (Adana) – Sen Engin Başkanın sorduğu sorulara cevap ver, aynı şeyleri okudun zaten oradan.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Bak, 7 yaşında 70 bin kişiye yüzme öğretmişiz, 8 yaşında 153 bin kişiye öğretmişiz, 9 yaşında 270 bin kişi öğrenmiş; tamam mı?

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) – Sayın Bakan, siz biliyor musunuz yüzmeyi?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Bakın, bunların her biri gerçek, öyle elindeki listelere benzemez.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Gel, hodri meydan, gel beraber bakalım!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Bunların hesabını hukukta soracağım sana, bunların hesabını hukuk aracılığıyla soracağım. Öyle, atmakla olmaz bu işler tamam mı, karalayamazsın.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Hodri meydan, hodri meydan!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU –İşte “Ordu” dedin. Bak, Ordu’daki yatırımlarımız burada, her biri gerçek, Ordu’daki vatandaşlarımıza sor. Bizim için gururdur Türkiye’nin tüm illerine hizmet etmek gibi Ordu’ya da hizmet etmek.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Vatandaşa gel, vatandaşa!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU –Sayayım sana: Akkuş Belediye Başkanlığına, Akkuş ilçesine 1 adet sentetik saha, 1 gençlik merkezi, sentetik yüzeyli saha.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Çaybaşı’na gelsene, Çaybaşı’na gel, Çaybaşı’na.

BAŞKAN – Sayın Adıgüzel...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Altnordu ilçesi, atlı spor tesisleri...

BAŞKAN – Sayın Adıgüzel, size kürsüden söz verdim.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – ...10 sentetik sahali fitness salonu. Aybastı ilçesi, 1 adet gençlik merkezi. Çamaş ilçesi, Jandarma binasının gençlik merkezine dönüştürülmesi, mevcut sentetik sahanın restorasyonu.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Soruya cevap ver, soruya.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Çatalpınar ilçesi, kapalı sentetik saha, gençlik merkezi, 1 portatif yüzme havuzu, 1 basketbol ve voleybol sahası, 1 tenis sahası. Bakın, Çaybaşı, Fatsa, Gölköy, Ulubey, Çamaş; böyle gidiyor, her ilçede yatırımımız var.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Soruya cevap ver.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU –Her biri de bizim için gurur vesilesidir; onu da söyleyeyim.

MERALDANIŞ BEŞTAŞ (Siirt)– Siz beni nasıl anladınız ona cevap verin, ona. Niye kaçırıyorsunuz?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Havuzlarımız, bakımız, portatif havuz var; onları da ifade edeceğim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sorulara cevap ver.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Olimpik ve yarı olimpik havuzlarımızın yanı sıra kurulumu tamamlanan havuzlarımız var. 20x10, 16x8, 12x6 olmak

üzere farklı ebatlarda paslanmaz çelikten üretilen 395 adet havuz var ve bunların her birinde antrenörler, cankurtaranlar ve kurum dışındaki antrenörler de çalışıyorlar; hız kesmeden buradaki çalışmalarımız yürüyor. Şu an itibarıyla “Yüzme Bilmeyen Kalmasın”dan 5 milyon 59 bin 840 vatandaş faydalandı. Hem Bakanlık havuzlarımız -bakın, altını çiziyorum- sabit olimpiik havuzlar...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Birilerine özeniyorsunuz anlıyoruz ama...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU –...yarı olimpiik havuzlar, üniversitelere ait havuzlar, kamu kurumlarına ait, özel kuruluşlara ait havuzlar; ülkedeki tüm havuz altyapısını ve diğer su kaynaklarını da kullanıyoruz. Bakın, bu ülkede yüzme bilmediği için boğulma vakaları vardı, bu işe ciddiyle yaklaşalım.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Uyuşturucu bakanlığı... Bu ülkeye bir Süleyman yeter...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – İşte, bu proje, hem fırsat eşitliğidir hem insanlarımızın bu anlamdaki tehlikeden kurtulmasına yönelik de bir projedir.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Bakan, yüzme biliyor musun?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Ciddiyete davet ediyorum, bu anlamdaki çabaları takdir etmeye davet ediyorum. Umarım ki vicdanınızla, yüreğinizle bu işi takip edersiniz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Bakan, sen yüzme biliyor musun?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Teşekkür ediyorum.

Diğer sorulara da inşallah yazılı cevap verelim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Komisyon Başkanı, iki dakika süreniz var.

Buyurun.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Uşak’a geldiğinizde yapacağım dediniz, 2023’te Uşak’ta...

BAŞKAN – Sayın Yalım, Komisyon Başkanı konuşuyor.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Komisyonumuza yönelik doğrudan bir soru yoktur. Ben gerek çalışanlar gerek hizmet alanlar açısından kurum bütçelerinin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

(AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Evet, arkadaşlar biraz daha gürültü yaparsanız bir yarım saat daha ara vereceğim, ondan sonra oylamaya geçeceğim.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Verin, verin Başkanım.

BAŞKAN – Sessiz durursanız şimdi 62 tane oylama yapacağız.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Vallahi tehdit etmeyin, böyle olmaz ama.

BAŞKAN – Onun için sizi sükûnete davet ediyorum.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ama tehdit ederseniz daha çok gürültü çıkar.

BAŞKAN – Sordunuz, cevapladılar; kimse kimseyi tatmin etmek zorunda veya istediği cevapları vermek zorunda değil. Bu kısmı bitirdik.

Şimdi sırasıyla birinci turda yer alan kamu idarelerinin bütçeleri ile kesin hesaplarına geçilmesi hususunu ve bütçeleri ile kesin hesaplarını ayrı ayrı okutup oylarımıza sunacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin 2023 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	5.480.588.000
--------------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin 2023 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	1.894.561.721,56
---------------	------------------

Bütçe Gideri	1.859.498.404,74
--------------	------------------

Kullanılmayan Ödenek	35.063.316,82
----------------------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Kamu Denetçiliği Kurumunun 2023 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU

1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	115.371.000
--------------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	115.371.000
--------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kamu Denetçiliği Kurumunun 2023 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Kamu Denetçiliği Kurumunun 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) *Kamu Denetçiliği Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	42.122.300,00
Bütçe Gideri	36.390.923,48
Kullanılmayan Ödenek	5.731.376,52

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	39.759.000,00
Bütçe Geliri	39.765.332,21
Net Bütçe Geliri	39.765.332,21

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kamu Denetçiliği Kurumunun 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Anayasa Mahkemesinin 2023 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

ANAYASA MAHKEMESİ

1) *Anayasa Mahkemesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	260.919.000
--------------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Anayasa Mahkemesinin 2023 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Anayasa Mahkemesinin 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) *Anayasa Mahkemesi 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	86.522.000,00
Bütçe Gideri	73.878.352,16
Kullanılmayan Ödenek	12.643.647,84

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Anayasa Mahkemesinin 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Sayıştay Başkanlığının 2023 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

1) Sayıştay Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	1.292.458.000
--------------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayıştay Başkanlığının 2023 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Sayıştay Başkanlığının 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum

2) Sayıştay Başkanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	441.550.000,00
---------------	----------------

Bütçe Gideri	390.824.239,63
--------------	----------------

Kullanılmayan Ödenek	50.725.760,37
----------------------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayıştay Başkanlığının 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Adalet Bakanlığının 2023 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

ADALET BAKANLIĞI

1) Adalet Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	75.603.176.000
--------------	----------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Adalet Bakanlığının 2023 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Adalet Bakanlığının 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Adalet Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	28.862.417.278,00
Bütçe Gideri	28.251.566.011,52
Ödenek Üstü Gider	2.843.979,06
Kullanılmayan Ödenek	613.695.245,54

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Adalet Bakanlığının 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Yargıtay Başkanlığının 2023 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

YARGITAY BAŞKANLIĞI

1) Yargıtay Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	1.276.421.000
--------------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yargıtay Başkanlığının 2023 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Yargıtay Başkanlığının 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Yargıtay Başkanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	369.781.446,81
Bütçe Gideri	367.784.221,74
Kullanılmayan Ödenek	1.997.225,07

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yargıtay Başkanlığının 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Danıştay Başkanlığının 2023 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

DANIŞTAY BAŞKANLIĞI

1) Danıştay Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	805.407.000
--------------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Danıştay Başkanlığının 2023 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Danıştay Başkanlığının 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) *Danıştay Başkanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	258.227.000,00
Bütçe Gideri	254.579.521,33
Kullanılmayan Ödenek	3.647.478,67

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Danıştay Başkanlığının 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumunun 2023 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞYURLARI KURUMU

1) *Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	6.962.535.000
--------------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	6.947.535.000
--------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumunun 2023 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumunun 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) *Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	4.578.247.300,00
Bütçe Gideri	3.672.153.776,04
Kullanılmayan Ödenek	906.093.523,96

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	2.807.504.000,00
Bütçe Geliri	4.387.340.917,29
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler	7.762.049,17
Net Bütçe Geliri	4.379.578.868,12

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumunun 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türkiye Adalet Akademisinin 2023 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ

1) Türkiye Adalet Akademisi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	81.102.000
--------------	------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	80.802.000
--------	------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Adalet Akademisinin 2023 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Türkiye Adalet Akademisinin 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Türkiye Adalet Akademisi 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	32.774.000,00
Bütçe Gideri	24.976.913,71
Kullanılmayan Ödenek	7.797.086,29

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	24.574.000,00
Bütçe Geliri	24.627.295,39
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler	391,00
Net Bütçe Geliri	24.626.904,39

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Adalet Akademisinin 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabı kabul edilmiştir.

Hâkimler ve Savcılar Kurulunun 2023 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU

1) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	312.551.000
--------------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hâkimler ve Savcılar Kurulunun 2023 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Hâkimler ve Savcılar Kurulunun 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	111.984.000,00
Bütçe Gideri	111.263.773,78
Kullanılmayan Ödenek	720.226,22

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hâkimler ve Savcılar Kurulunun 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun 2023 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU

1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	82.170.000
--------------	------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	81.170.000
--------	------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun 2023 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	26.965.400,00
Bütçe Gideri	23.375.175,14
Kullanılmayan Ödenek	3.590.224,86

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	21.230.000,00
Bütçe Geliri	25.630.220,89
Net Bütçe Geliri	25.630.220,89

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Kişisel Verileri Koruma Kurumunun 2023 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU

1) Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	148.665.000
--------------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	148.665.000
--------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kişisel Verileri Koruma Kurumunun 2023 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Kişisel Verileri Koruma Kurumunun 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) *Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	61.680.000,00
Bütçe Gideri	44.951.504,66
Kullanılmayan Ödenek	16.728.495,34

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	58.980.000,00
Bütçe Geliri	58.996.040,28
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler	2.046,24
Net Bütçe Geliri	58.993.994,04

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kişisel Verileri Koruma Kurumunun 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Gençlik ve Spor Bakanlığının 2023 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

1) *Gençlik ve Spor Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	66.544.532.000
--------------	----------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gençlik ve Spor Bakanlığının 2023 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Gençlik ve Spor Bakanlığının 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) *Gençlik ve Spor Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	28.503.566.764,37
Bütçe Gideri	25.877.102.043,72
Kullanılmayan Ödenek	2.626.464.720,65

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gençlik ve Spor Bakanlığının 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Böylece, birinci turda yer alan kamu idarelerinin bütçeleri ve kesin hesapları kabul edilmiştir; hayırlı olmalarını temenni ederim.

Sayın milletvekilleri, birinci tur görüşmeleri tamamlanmıştır.

Programa göre kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesaplarını sırasıyla görüşmek için 7 Aralık 2022 Çarşamba günü saat 11.00’de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 00.15

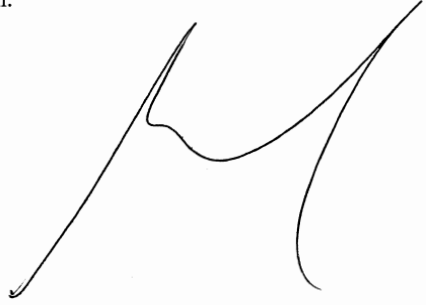

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir kişinin sosyal yardım talebinin reddedilmesine ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/73980)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Derya Yanık tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ömer Faruk GERGERLİOĞLU

Kocaeli Milletvekili

Tarafıma iletilen bilgiye göre: “Ben Hacı Hayta (T.C. Kimlik No:35668342322) İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı Alo 153 Beyaz Masa müşteri temsilcisine telefonla ulaştım. Konu başlığı olarak maddi yardım talebinde bulundum. Bu konuda İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı Alo 153 Beyaz Masa müşteri temsilcisi tarafından telefonu yüzüme kapattı. Yardımcı olmadılar. Daha sonra tekrardan İstanbul Büyükşehir Belediyesi Alo 153 Beyaz Masa müşteri temsilcisi tarafından haksız yere maddi yardım talebim reddedildi. Hiçbir kurumlardan ve makamlardan maddi yardım alamıyorum. İstanbul Valiliği Sosyal Yardımlaşma tarafından da maddi yardım alamıyorum. Kartal Kaymakamlığı Sosyal Yardımlaşma Vakfı Çalışanları sorunlarımla ilgilenmek istemediler ve yardımcı olmadılar.” ifadeleri yer almıştır.

Bu bağlamda;

1. Yukarıda bahsi geçen iddialar doğru mudur?
2. Eğer bu iddialar doğruysa Hacı Hayta isimli yurttaşın sosyal yardım talebinin reddedilmesinin gerekçesi nedir?
3. Hacı Hayta isimli yurttaşın İstanbul Valiliği, Büyükşehir Belediyesi ve Kartal Kaymakamlığı'na sosyal yardım için başvurduğu iddiası doğru mudur?
4. Son 5 yılda sosyal yardım alıp iptal edilen yurttaş sayısı kaçtır?

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 72079556-610- 940
Konu : Soru Önergesi (7/73980)

05.12.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 16.11.2022 tarihli ve 1112145 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Kocaeli Milletvekili Sayın Ömer Faruk GERGERLİOĞLU tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/73980 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Derya YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metni

Kocaeli Milletvekili Sayın **Ömer Faruk GERGERLİOĞLU**'na Ait 7/73980 Esas Numaralı
Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımız sosyal yardım programlarını 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda belirtilen objektif yardım bağlama kriterleri çerçevesinde hiçbir ayırım gözetmeksizin muhtaçlık temelinde oluşturmakta ve sürdürmektedir.

Bu kapsamda 3294 sayılı Kanun kapsamında sunulan sosyal yardım programlarından yararlanabilmek için vatandaşlarımızın fakrî zaruret içinde ve muhtaç durumda bulunma, kanunla kurulu sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi olmama ve bu kuruluşlardan aylık ve gelir almama kriterlerini veya kanunla kurulu sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi olmakla veya bu kuruluşlarca aylık veya gelir bağlanmış olmakla birlikte, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu Kurulunca belirlenen ölçütlere göre; hane içindeki kişi başına düşen geliri, onaltı yaşından büyükler için belirlenen aylık net asgari ücretin 1/3'ünden az olan kişilerden fakir ve muhtaç durumda bulunma kriterlerinden en az birini sağlaması gerekmektedir.

Özel hukuk tüzel kişiliğini haiz Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma (SYD) Vakıfları; Bakanlığımızın hizmet birimi, taşra teşkilatı, bağlı, ilgili ya da ilişkili kuruluşu olarak yapılandırılmamış olup yetkili karar organı Mütevelli Heyetidir. SYD Vakıfları aracılığıyla yürütülen sosyal yardım programlarına başvurular, SYD Vakıf Mütevelli Heyetince yukarıda ifade edilen kriterler göz önünde bulundurularak değerlendirilmektedir.

Kişisel veriler; 6698 sayılı Kişisel Verileri Koruma Kanunu kapsamındadır.

2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, evlat edinilen çocuklarla ilgili verilere ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/73981)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İktüzüğünün 96. Ve 99. Maddeleri uyarınca T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sn. Derya Yanık tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Saygılarımla. 04.11.2022

Ömer Fethi Gürer

Niğde Milletvekili

2003 yılında 7 bin 151 evlat edilen çocuk varken 2022 yılı Eylül ayında bu rakam 18.779 çocuk sayısına yükselmiştir.

- 1- Çocuklar aile bireyleri tarafından mı evlat edinilmek üzere kurulara teslim edilmektedir?
- 2- 18 bin 779 çocuğun ailelerinden alınıp başka ailelere evlatlık verilmelerinin nedenleri nelerdir?
- 3- 2003 yılında evlat edinilen çocuklar bugün 20 yaş sınırındadır. Evlat edinildiğini öğrendiğinde ailesi olarak tanıdığı kişiler yerine gerçek ailesini sorgulayan ve arayan çocuk var mıdır varsa sayısı kaçtır?
- 4- 18 bin 779 çocuk içinden ailesi tarafından terk edilen çocuk sayısı kaçtır?
- 5- Evlat edindirme noktasında evlat edinilmeyi bekleyen çocuk sayısının fazla olması sorunlu bir durum değil midir?

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/73981

Sayı : 72079556-610- 941
Konu : Soru Önergesi (7/73981)

05/12/2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 16.11.2022 tarihli ve 1112145 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/73981 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur. Bilgilerinize arz ederim.

Derya YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metni

Niğde Milletvekili Sayın **Ömer Fethi GÜRER**'e Ait 7/73981 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımız tarafından çocuklarımızın ve gençlerimizin sağlıklı gelişimini temin etmek amacıyla; çocuklarımızın üstün yararı ilkesi doğrultusunda risklere karşı güçlü ve duyarlı nesiller yetiştirmek üzere koruyucu, önleyici ve destekleyici çalışmalar yürütülmektedir.

Kuruluşlarımıza gelen tüm çocuklar hakkında başta aile, akraba ve yaşadığı çevre koşulları olmak üzere kapsamlı sosyal inceleme gerçekleştirilmekte ve İl Müdürlüklerinde oluşturulan ve farklı disiplinlerden mesleki personelden oluşan komisyonlar yoluyla çocuk için en uygun hizmet modelinin belirlenmesi için değerlendirmeler yapılmaktadır. Bu kapsamda, Bakanlığımız hizmet politikası gereğince, çocukların öncelikle kendi aileleri veya akrabaları yanında bakımının sağlanması durumu incelenmekte ve mümkünse çocuğun aile ortamında kalmasını sağlayacak destekler sunulmaktadır.

Bakanlığımızın çocukları aile yanında desteklemeye yönelik politikaları doğrultusunda koruma altında olan çocuk sayıları pek çok ülke ile karşılaştırıldığında oldukça düşük bir seviyededir. Sosyal ve Ekonomik Destek Hizmeti (SED) yoluyla çocuklar öncelikle ailelerinin yanında desteklenmektedir. Çeşitli nedenlerle koruma altında olan çocuklar ailelerin koşulları ile gelişim ve bakım ihtiyaçları doğrultusunda uygun hizmet modelinden yararlandırılmaktadır.

Evlad edinme hizmetinden biyolojik aileleri yanında yaşama/ aile yanına dönme olasılığı kalmayan ve hukuki durumları evlat edinmeye uygun olduğu tespit edilen çocuklar yararlandırılmaktadır. Evlat edinmeye uygunluğu tespit edilen çocuklar kuruluşlarda bekletilmemekte, vakit kaybetmeksizin geçici bakım sözleşmesi yapılarak evlat edinme sırasındaki uygun aile yanına yerleştirilmekte ve evlat edinme öncesi bir yıl süreyle izlenmektedir.

Evlad edinme mevzuatı doğrultusunda, evlat edinmenin gerçekleşebilmesi için TMK 309 uncu maddesi gereği ilgili mahkemeden ebeveyninin rızası veya 311 inci maddesi gereği ebeveynlerin ağır derecede sorumluluklarını yerine getirmediği durumlar için rıza aranmaması kararı verilmiş olması gerekmektedir. Bu anlamda, çocukların ailelerinden alınması gibi bir durum söz konusu olmamakta, yapılan kapsamlı inceleme ve mesleki çalışmalar sonucu ancak biyolojik aileleri yanında yaşama olasılığı kalmayan ve hukuki durumları evlat edinmeye uygun olduğu tespit edilen çocuklar evlat edinme hizmetinden yararlandırılmaktadır.

Evlad edinme hizmeti kapsamında değerlendirilen çocukların kuruluşa geliş nedenleri ve şekilleri çeşitlilik göstermektedir. Çocuklar ebeveyn tarafından çocuğun evlat edinme hizmetinden yararlandırılmasının talep edilmesi, çocuğun ebeveynleri tarafından terk edilmesi veya buluntu statüsünde olması, anne ve baba kaybı gibi çeşitli sebeplerle doğrudan ebeveynleri tarafından veya farklı kurumlar yoluyla kuruluşlarımıza teslim edilebilmektedir.

Evlad edinme hizmetinden yararlandırılan çocuklar içerisinde ailesini arayan ve bu konuda İl Müdürlüklerimiz ile irtibata geçen çocuklar olmaktadır. İl Müdürlüklerince biyolojik ailelere ilişkin bilgiler çocuğun dosyasında muhafaza edilmektedir. İl Müdürlükleri ile iletişime geçerek aileleri hakkında bilgi talep eden çocuklara gerekli bilgilendirme, yönlendirme ve destek sağlanmaktadır.

Bakanlığımıza bağlı olarak hizmet veren çocuk bakım kuruluşları, bakım altında bulunan çocuk sayıları, çocuğa yönelik diğer hizmetler ve yararlanan çocuk sayılarını içeren kurumsal

istatistiklerimiz ile Türkiye’de ve dünyada çocuklara dair istatistikler <https://www.aile.gov.tr/chgm/istatistikler/> adresinde yer almaktadır.

Ayrıca Bakanlığımızca çocuklara yönelik yürütülen koruyucu, önleyici ve destekleyici çalışmalara dair bilgiler <https://www.aile.gov.tr/media/100242/2021-yili-faaliyet-raporu.pdf> adresinde yer alan Bakanlığımız 2021 Yılı Faaliyet Raporunda da yer almaktadır.

Soru önergesinde yer alan diğer konular, Bakanlığımız görev ve faaliyet alanında olmadığından değerlendirilememiştir.

3.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, sportif yetenek taraması yapılan çocuk sayısına ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/73982)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Ve 99. Maddeleri uyarınca T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sn. Derya Yanık tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Saygılarımla. 04.11.2022

Ömer Fethi Gürer

Niğde Milletvekili

- 1- Gençlik ve Spor bakanlığı iş birliğiyle sportif yetenek taramasında değerlendirilen çocuk sayısı kaçtır?
- 2- İlgi ve yeteneklerine uygun faaliyetlere yönlendirilmiş çocuk sayısı kaçtır? Bu konuda 81 ilde faaliyet gerçekleştirilmiş midir?

7/73982

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 72079556-610- 942
Konu : Soru Önergesi (7/73982)

05/12/2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 16.11.2022 tarihli ve 1112145 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/73982 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur. Bilgilerinize arz ederim.

Derya YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metni

Niğde Milletvekili Sayın **Ömer Fethi GÜRER**'e Ait 7/73982 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni

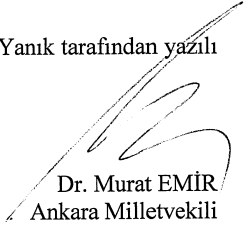
Gençlik ve Spor Bakanlığı işbirliği ile Bakanlığımıza bağlı kuruluşlarımızda koruma ve bakım altında bulunan 7-12 yaş grubu çocukların hangi spor dalına ilgisi ve yeteneğinin olduğunun belirlenmesi amacıyla 72 ilde gerçekleştirilen Sportif Yetenek Taraması ile toplam 2.518 çocuğumuzun 36 olimpik spor branşında genel tarama ve test ölçümleri yapılmıştır. Çalışmaya katılan her bir çocuğumuza spor karneleri verilmiştir.

Bu doğrultuda ilgili Federasyonlarla işbirliği halinde çocuklarımız yetenekli oldukları ve ilgi duydukları spor branşına yönlendirilerek desteklenmektedir.

4.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, mülkiyeti Bakanlığa ait bir binada yer alan dükkânların bir derneğe tahsis edildiği iddiasına ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/74096)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Dr. Murat EMİR
Ankara Milletvekili

Mülkiyeti Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne ait Ankara Altındağ'daki bir binanın altında yer alan 15 dükkânın, bir derneğe tahsis edildiği iddia edilmektedir. Birkaç yıldır atıl durumda olan dükkânlarda Sebilürreşad isimli dernek tarafından tadilat başlatıldığı dile getirilmektedir. Kendi internet sitesindeki bilgilere göre; bu dernek, "Mehmet Akif Ersoy'un İslamcılık fikrini yaymak" amacıyla kurulmuştur ve bu konuda bir dergi çıkarmaktadır. İlgili derneğin dergi dışında bir faaliyeti olup olmadığı da bilinmemektedir. Dernek ile Aile Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü arasındaki tahsis ilişkisinin şeffaf şekilde kamuoyuna açıklanması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Mülkiyeti Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne ait Ankara Altındağ'daki bir binanın altında yer alan 15 dükkânın, Sebilürreşad Derneği'ne tahsis edildiği iddiası doğru mudur? Doğru ise bu dükkânlar neden ilgili derneğe tahsis edilmiştir?
- 2- Dernekle bu konuda bir protokol yapılmış mıdır? Yapıldıysa protokolün şartları kamuoyuna açıklanacak mıdır?
- 3- Dükkânlardan elde edilecek gelir, derneğin kasasına mı gidecektir?
- 4- Sebilürreşad Derneği ne tür faaliyetler yürütmektedir? Mali yapısı denetlenmekte midir?

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 72079556-610- 934
Konu : Soru Önergesi (7/74096)

05.12.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 16.11.2022 tarihli ve 1113501 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Ankara Milletvekili Sayın Dr. Murat EMİR tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/74096 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur. Bilgilerinize arz ederim.

Derya YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metni

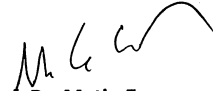
Ankara Milletvekili Sayın **Dr. Murat EMİR**'e Ait 7/74096 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Soru önergesine bahse konu olan taşınmazların mülkiyeti Hazineye ait olup, tahsis, kiralama, satış vb. iş ve işlemler Milli Emlak Genel Müdürlüğüne yapılmaktadır.

5.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, Bakanlığın özel toplu taşıma araçlarına sağladığı seyahat desteğinin artırılması talebine ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/74216)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 08/11/2022

Prof. Dr. Metin Ergun
Muğla Milletvekili

Bilindiği üzere Bakanlığınız, 04/03/2014 tarihli ve 28931 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan Ücretsiz veya İndirimli Seyahat Kartları Yönetmeliği doğrultusunda özel toplu taşıma araçlarına ücretsiz seyahat desteği sağlamaktadır. 4736 Sayılı Kanun çerçevesinde belediyelerce yetki verilmiş olan şehir içi özel toplu taşıma araçları bu kapsama dahildir. Bu çerçevede; asgari %40 engelli olanlar, ağır engelliler ile bir kişiyi geçmemek koşuluyla refakatçileri, gaziler, şehit ve gazi yakınları, 65 yaşını doldurmuş olan vatandaşlarımız toplu taşıma araçlarından ücretsiz yararlanmaktadır.

Türkiye ekonomisinin içinde bulunduğu ekonomik kriz sebebiyle maliyetler artmakta, bu durum birçok sektörü olduğu gibi özel toplu taşıma sektörünü de olumsuz etkilemektedir. Özellikle akaryakıt, sanayi ve bakım, sigorta, kasko, muhasebe ve diğer kalemlerde yaşanan gider artışları sektörü oldukça zor durumda bırakmaktadır. Girdi maliyetleri her geçen gün artarken, özel toplu taşıma sektörünün gelirleri aynı oranda artmamaktadır. Söz konusu sıkıntılar, özel toplu taşıma sektöründe hizmet veren birçok vatandaşımız açısından sürdürülebilir olmaktan çıkmıştır. Bu sebeplerden dolayı, birçok toplu taşıma esnafı iş bırakma ve sektörden çekilme raddesine gelmiştir. Sektörde yaşanan bu sıkıntılar derinleşirse çok sayıda esnafımız çalışanları ve aileleriyle birlikte müşkül duruma düşeceklerdir.

Bununla birlikte, Türkiye genelinde belediyelerimizin içinde bulunduğu mali koşullar bu sektörü destekleme konusunda son derece kısıtlıdır. Belediyelerin içinde bulunduğu şartlar da dikkate alındığında, Bakanlığınız tarafından özel toplu taşıma araçlarına sağlanan gelir desteğinin artırılması son derece faydalı olacaktır.

Bu bilgiler çerçevesinde;

1. Bakanlığınızın özel toplu taşıma araçlarına sağladığı ücretsiz seyahat desteğini artırmak gibi bir çalışması var mıdır?
2. Eğer böyle bir çalışma varsa, nasıl bir iyileştirme yapılması planlanmakta ve hangi tarihte yürürlüğe sokulması hedeflenmektedir?
3. Bakanlığınızın, söz konusu kategorilerde yer alan vatandaşlarımıza ücretsiz seyahat desteğini doğrudan nakdi olarak yapmak gibi bir çalışması var mıdır?

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 72079556-610- 943
Konu : Soru Önergesi (7/74216)

05.12.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22.11.2022 tarihli ve 1116089 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Muğla Milletvekili Sayın Prof. Dr. Metin ERGUN tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/74216 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur. Bilgilerinize arz ederim.

Derya YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metni

Muğla Milletvekili Sayın **Prof. Dr. Metin ERGUN**'a Ait 7/74216 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni

“Ücretsiz Seyahat Kapsamında Yapılacak Gelir Desteği Ödemesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik”, 06.04.2022 tarihli ve 31801 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış ve yürürlüğe girmiştir. Bu kapsamda, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından engelli, yaşlı, şehit yakını ve gazilerimizin ücretsiz olarak seyahat etmesini desteklemek amacıyla gerçekleştirilen şehir içi özel halk otobüsü ve deniz ulaşım aracı sahiplerine yapılan aylık gelir desteği ödemesi artırılmıştır.

Söz konusu Yönetmelikte ödeme miktarlarını düzenleyen maddede yapılan değişiklikle birlikte, şehir içi toplu taşıma hizmeti veren her bir özel denizyolu ulaşımı aracı için aylık 1.000 TL olan destek ödemesi miktarı 1.500 TL’ye, Ankara ve İstanbul büyükşehir belediyelerinde şehir içi toplu taşıma hizmeti veren her bir ulaşım aracına ödenen aylık 1.330 TL ise 1.995 TL’ye, büyükşehir belediyesi olan diğer illerde şehir içi toplu taşıma hizmeti veren her bir ulaşım aracına ödenen aylık 1.000 TL’lik destek 1.500 TL’ye, büyükşehir belediyesi olmayan illerde şehir içi toplu taşıma hizmeti veren her bir ulaşım aracına ödenen aylık 800 TL’lik destek ise 1.200 TL’ye yükseltilmiştir.

6.- Batman Milletvekili Necdet İpekyüz'ün, son beş yılda Bakanlık tarafından aynı ve nakdî destek verilen dernek ve vakıflara ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/74217)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya YANIK** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve içtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını rica ederim.

Necdet İPEKYÜZ
Batman Milletvekili

Bu bağlamda;

- 1- Son 5 yılda bakanlığınızca kaç dernek ve vakıfa hibe, proje karşılığı mali yardım gibi yollarla nakdî destekler sağlanmıştır? Nakdî destek verilen dernek ve vakıfların listesi nedir?
- 2- Son 5 yılda bakanlığınızca protokol yapılan dernek ve vakıflar hangileridir? Bu protokoller hangi kapsamda yapılmıştır ve hangi faaliyet alanlarıyla ilgilidir?
- 3- Son 5 yılda mali olmayan yollarla (örn. faaliyetler için alan/mekan/ofis sağlayarak, aynı destek, eğitim vb.) bakanlığınız ve bağlı kurumlar tarafından kaç dernek ve vakıf desteklenmiştir?
- 4- Bakanlığınızca son 5 yılda dernek ve vakıfların kullanımına tahsis edilen yer (arsa, bina, ofis vb.) sayısı kaçtır? Tahsis edilen yerlerin adresleri nedir, hangi kurumlara ne kadar süreyle hangi amaçla tahsis edilmiştir? Listesini paylaşır mısınız? Dernek ve vakıflara yapılan diğer aynı yardımlar neleri kapsamaktadır, hangi kurumlar faydalanmıştır ve bu yardımların toplam tutarı ne kadardır?

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 72079556-610- 932
Konu : Soru Önergesi (7/74217)

05.12.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22.11.2022 tarihli ve 1116089 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Batman Milletvekili Sayın Necdet İPEKYÜZ tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/74217 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur. Bilgilerinize arz ederim.

Derya YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metni

Batman Milletvekili Sayın **Necdet İPEKYÜZ**'e Ait 7/74217 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

1 Nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Bakanlığımıza atfedilen görevler kapsamında, sosyal hizmet ve sosyal yardım faaliyetlerini yerine getirmek üzere kurulan diğer kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör kuruluşları ile ortak çalışmalar yapmak, plan ve programlar ortaya koymak Bakanlığın temel görevleri arasında sayılmaktadır. Bakanlığımız 2019-2023 yıllarını kapsayan On Birinci Kalkınma Planında sivil toplum-kamu iş birliğinin güçlendirilmesine yönelik tedbirler ve mevzuatta yer alan bahse konu görevler kapsamında sivil toplumla iş birliğinin geliştirilmesi amacıyla faaliyetlerini sürdürmektedir.

Bu kapsamda sivil toplum kuruluşlarıyla genel olarak hizmet sağlama türünde değil taraflar arasında imzalanan protokol esasları çerçevesinde iş birliği faaliyetleri üzerinden ortak çalışmalar yürütülmektedir. Sivil Toplum Kuruluşlarına yönelik proje yardımı gibi doğrudan destek/hibe faaliyetleri Bakanlığımızca yürütülmemektedir.

Sivil Toplum Kuruluşlarıyla protokol esaslı iş birliği faaliyetlerinin yanı sıra, sivil toplumun karar alma süreçlerine etkin katılımının sağlanması hedefiyle de faaliyetler yürütülmektedir. Bu çerçevede; sivil toplum kuruluşları, üniversiteler, uluslararası kuruluşlar, özel sektör ve ilgili tüm paydaşlarla iş birliğini ve koordinasyonu geliştirmek ve değerlendirmek amacıyla “Sosyal Taraflarla İşbirliği Kurulu” oluşturulmuştur. Sosyal Taraflarla İşbirliği Kurulu aile, çocuk ve kadın gündemleriyle ilk kez Temmuz 2022’de toplanmıştır.

2021 yılında başlatılan Sivil Toplum Buluşmaları” kapsamında Bakanlığımız görev ve sorumluluk alanında faaliyet gösteren 215 sivil toplum temsilcisinin katılımıyla “kadın, çocuk, göç ve insani yardım, engelli ve yaşlı, şehit yakınları ve gaziler” temalarında derinlemesine istişareler yapılmıştır. Sivil toplum buluşmalarına katılım sağlayamayan sivil toplum temsilcilerinin de görüş ve önerilerinin alınabilmesini teminen bilimsel ve etik değerler gözetilerek mevzuat, sistem güçlendirme ve koordinasyon başlıkları altında sivil toplum buluşmalarına katılım sağlayan sivil toplum kuruluşları da dahil toplam 500 sivil toplum kuruluşuna anket çalışması yapılmıştır.

Tüm istişare süreçleri sonucunda katılımcı bir yaklaşımla “Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Sivil Toplum Vizyon Belgesi ve 2022-2023 Eylem Planı” oluşturulmuş ve 11 Mart 2022 tarihinde kamuoyu ile paylaşılmıştır. Uygulama aşaması devam eden Eylem Planı kapsamında iş birliği faaliyetleri Bakanlığımız Strateji Geliştirme Başkanlığı ve ana hizmet birimleri tarafından yürütülmektedir.

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 6

**30'UNCU BİRLEŞİM
6 ARALIK 2022 SALI
SAAT: 11.00**

DANIŞMA KURULU ÖNERİŐİ

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifinin Türkiye Büyük Millet Meclisinin 5 Aralık 2022 Pazartesi günkü gündeminin “Özel Gündemde Yer Alacak İşler” kısmının 1’inci ve 2’nci sıralarında yer alması, bütçe görüşmelerine 5 Aralık 2022 Pazartesi günü saat 12.00’de başlanması; Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin görüşmelerinin bitimine kadar, resmî tatil günleri dâhil, her gün saat 11.00’den günlük programın tamamlanmasına kadar çalışmalarına devam olunması,

Görüşmelerin on iki günde tamamlanması, bütçe görüşmelerinin son günü olan 16 Aralık 2022 Cuma günü görüşmelere saat 14.00’te başlanması ve bu Birleşimde Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin görüşmelerinin bitimine kadar çalışmalarına devam olunması,

Başlangıçta bütçenin tümü üzerindeki görüşmelerde yürütme adına yapılacak sunuş konuşmasının süreye tabi tutulmaksızın yapılması, siyasi parti grupları ve İçtüzük’ün 62’nci maddesi gereğince, istemi hâlinde, görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye de 70’er dakika söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) kişisel konuşmaların ise onar dakikayla sınırlandırılması,

Kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesapları üzerindeki görüşmelerin 8 turda tamamlanması, kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesaplarının görüşülme günlerini belirten programın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca bastırılarak duyurulması, turların bitiminden sonra Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin maddelerinin oylanması,

Birinci turda, istemi hâlinde, TBMM Başkanlığı ile İçtüzük’ün 62’nci maddesi gereğince, görüşlerini bildirmek üzere yürütme adına yapılacak konuşmaların 80 dakika, bu turda siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların 80’er dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir); siyasi parti grupları ve İçtüzük’ün 62’nci maddesi gereğince, istemi hâlinde, görüşlerini bildirmek üzere yürütme adına yapılacak konuşmaların beşinci turda 80’er dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir), altıncı turda 60’ar dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir), yedinci turda 65’er dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir), diğer turlarda ise 70’er dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir), kişisel konuşmaların beşer dakika olması, kişisel konuşmalarda her turda İçtüzük’ün 61’inci maddesine göre biri lehte, biri aleyhte olmak üzere 2 üyeye söz verilmesi ve 1 üyenin sadece bütçenin tümü üzerinde veya sonundaki görüşmelerde ya da bir turda söz kaydı yaptırması,

Bütçe görüşmelerinde soruların gereksiz olarak yerinden sorulması ve her tur için soru-cevap işleminin on dakika soru, on dakika cevap olarak sınırlandırılması,

Bütçe görüşmelerinin sonunda siyasi parti gruplarına ve İçtüzük’ün 62’nci maddesi gereğince, istemi hâlinde, görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye 60’ar dakika süreyle söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) İçtüzük’ün 86’nci maddesine göre yapılacak kişisel konuşmaların ise onar dakika olması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 23.11.2022 tarihli 24’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTISI

***Dışışleri Komisyonu**

06.12.2022 Salı - Saat:14.00

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

30'UNCU BİRLEŞİM

6 ARALIK 2022 SALI

SAAT: 11.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

1.- (S. Sayısı: 362) 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.12.2022) (X)

2.- (S. Sayısı: 363) 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.12.2022) (X)

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

BUGÜNKÜ PROGRAM

2'nci Gün

6.12.2022 SALI

Saat : 11.00 – Program bitimine kadar

I. TUR

- 1-. TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Bütçe + Kesin Hesap)
- 2-. KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesin Hesap)
- 3-. ANAYASA MAHKEMESİ (Bütçe + Kesin Hesap)
- 4-. SAYIŞTAY (Bütçe + Kesin Hesap)
- 5-. ADALET BAKANLIĞI (Bütçe + Kesin Hesap)
- 6-. YARGITAY (Bütçe + Kesin Hesap)
- 7-. DANIŞTAY (Bütçe + Kesin Hesap)
- 8-. CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞYURLARI KURUMU (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesin Hesap)
- 9-. TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesin Hesap)
- 10-. HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU (Bütçe + Kesin Hesap)
- 11-. TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesin Hesap)
- 12-. KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU (Düz. ve Den. Kur. Büt.) (Bütçe + Kesin Hesap)
- 13-. GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Bütçe + Kesin Hesap)

(AK PARTİ, İYİ PARTİ, MHP, HDP, CHP)

(Siyasi parti grupları 80'er dakika, istemi hâlinde TBMM Başkanlığı ve Yürütme adına yapılacak konuşma süresi: 80 dakika)

(Kişisel konuşmaların süresi biri lehte ve biri aleyhte olmak üzere: 5'er dakika)

(Soru – Cevap işlemi: 10 dakika soru - 10 dakika cevap)